

PANJAB
UNIVERSITY
LIBRARY
ARABIC SECTION
Date

بِحصول
يَتَفَكَّرُونَ
اجتادات

کتاب لا جواب

تفسیر سورہ ہمزہ

شمع حکیم

مصنف

جناب لانا مولوی روشن الدین صاحب مرحوم و مغفور
جسکو

شیخ مقبول الہی واودی سیالکوٹی پبلشر

امت سرے

مطبع ہال بازار پلسی مرتضیٰ ستھام شیخ
عبدالکریم پرنٹر کے چھپوایا

القنیه مولوی روشن الدین صاحب

قابل دید کتابیں

امم القریٰ ۱۷ اس میں بی مصنف خواجه محمد عبداللہ صاحب خیر نے ثابت کیا کہ مکہ معظمہ انسان کے لیے بہترین اور عربی زبان سب زبانوں سے پہلی زبان ہے قیمت ۱۶
فخیرہ معلومات۔ اس میں کارآمد صنعتی تراکیب ۱۱۶۷ اطباء کے معاذنین کے صدری ۱۵۰ مشہور سنیا سیوس کے کشتہ جات (۱۵۰) قابل باور چیزوں کے کہاے پکائے کی تراکیب ۱۵۰ ج ہیں اس کتاب سے ہر بے روزگار روزگار میں سکتا ہے قیمت صرف ۶۔

شیطان اور شیطانی خالہ کے چوروں عیاروں اور گٹھ کتروں کی کارستان حکایت کی طرز پر اس کتاب کے مطالعہ انسان کبھی کسی کے دھوکہ میں نہیں آ سکتا۔ ہر ایک کے پڑھنے کے قابل ۱۶

انگلش ٹیچر

اگر آپ کو انگریزی پڑھنے کا شوق ہے تو اس مختصر منگوائیں اس میں انگریزی بولنا۔ انگریزی پڑھنا خط و کتابت انگریزی میں کرنا صرف۔ غ کے طریقے اس میں وغیرہ وغیرہ مضامین درج ہیں قیمت صرف ۱۲۔

سہراج محمدی۔ سورہ سہارج کی تفسیر پنجابی نظم میں قیمت صرف ۱۲
قصہ حضرت جابرؓ قیمت صرف ۱۲
قصہ حضرت ایوبؓ قیمت ۱۲
قصہ دل خورشید ۱۳
دھوڑہ موت قیمت ۱
جدائی موت قیمت صرف ۱
ذخائیں محمدی ۱۶
ہجرت محمدی ۱۶

شان محمدی ۱۲ تبلیغ الاسلام قیمت ۴

فتح ربانی و مباحثہ قادیانی

یعنی وہ مباحثہ جو مولانا ثناء اللہ صاحب اور مولوی غلام رسول قادیانی کے درمیان حضرت مسیح کی سیات و معات اور مرزا صاحب کی صدا و لٹالت پر بمقام اترسر تحریر ہوئی مباحثہ ہوا قیمت ۶۔

فتح اسلام ۱۲ یعنی علما پنجاب ہندوستان کے قادیان میں جا اور راجہ و سرگتہ آزار تقریریں کرنے اور جہالت قادیانی اپنے مقام کی تفل بندی کے خود محدود ہو جانے کے مفصل لائن درج ہیں قیمت ۴۔

صلنے کا پتہ کے مہاشی مولانا بخش کشتہ ایند سمنہ تاجر انکیت چوک بجلی انسر

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

حمد باری تعالیٰ

لکھ کر وڑاں حمداں بنوں انت شمار نہ آوے
لکھ کر وڑاں پدماں نیلاں اتنی خلقت ہوئی
جمیال کون جو حمد خداوی انت شمار لیاوے
ہر غالب بیج روح آہی داخل کر دکھلایا
ٹڈی کہنے مکھی پھر کچھ حساب نہ آوے
گن گن روزی روز پوچھاوے خالی ہونکوئی
سائنس لیون نوں پوچھاوی پیون کارن پانی
ایہ احسان تیرے پر لائے غافل داناں
جے اوہ عقل مانع تیر پوچھ نہ رکھدا ای بھائی
عقل رکھن وی خاطر تیں پر فرضی گلسای
خشاک بینوں سبزہ گدھڑی پھر اسنوں گل پائے

یکچو صفت خداوند والی عاجز آکھ شاوے
حمد خداوی ختم کرندا دعوی کرے نہ کوئی
قسم خداوی ختم نہ ہووے جے لکھ زور لگاوے
ذکر الہی ہر دم کروا خفی جو ظاہر آیا
خوب ماواندیاں شکاں اندر کر تصویر دکھاوے
جدی روزی تم کر بنداموت لجاوے سوئی
کھاون کارن رزق زینوں پیدا کروا جانی
عقل مانع تیر پوچھ رکھے کدی تے سمجھ جاناں
جواناں تپیس بدتر تپیں ہونا گے دانی
پرہیز نیاز تے رکھیں تے رب کہیا کی داری
تیرے کھاون کارن بھائی پھل ج شہر پاد

اے احسان بھلاؤ نوالے غافل بندے خاک کی
 پہرہ پہلے ہر دم دم اندر یاد رکھیں اس تائیں
 آج بہشت ملیندا سستا لیں خرید بھرا
 ہم ہر دم تیرا چہ گہاٹے توں پیوں کس چائے
 اے خدا نہ ہاڑ قراروں کر کچھ سفر تیار ی
 پہلے گوشے وچہ بھرا واکر کے غور پچھانی
 کئی ہزاراں لکھ کروڑاں خلقت بہشتی
 جانیں سر پر مالک احد شرک ذرا کہاویں
 یاد کریں جس مالک ہیں پر ایہ احسان کیاٹے
 اکہیں کن زبان بنائی سیر دل سمجھ پیارے
 جے بنیائی اکہیاں اندر نہ ویندا رب باری
 قدر بنیائی تائیں توں جا کے پچھ پیارے
 صم بکم تیرے تائیں جیکر رب کریندا
 نہ سندوں نہ بات کریندوں بہت دوشواری
 جے ہتھ پیر نہ ویندا بھائی کہہ اندر کریندو
 صحت بخشی تیر تائیں کل اعضاء تمامی
 صد افسوس توں قدر شناسی ہرگز کیتی نہیں
 ویکھ جیہی خالق والی تینوں فکر نہ آوے
 لکھ احسان تیرے پر کیتے کیتی بارہ شماراں
 کس گل اپر نازاں ہو کے بیفرمانی چائی
 پیش عدالت امر حلال جانہ عمل تو لایا
 وڈی نعمت تیرا پر اعلیٰ اکبر بھائی
 دوجی افضل نعمت بھائی نبی محمد آبا

وچہ حدیث گئے فرما کے حوض کوثر دے ساتی
 تال اس پاک منزہ کولوں غافل نہ ہو جا یس
 روشن دین وانگوں نہ دلچہ لیجاوین پچھتاوا
 یاد کریں گاشاخ عمر دی موت جوں سرکائے
 منترل دور اندھیریاں اتاں سر پر گھڑی باری
 ایہ زندگانی نازا نوالی اورک ہوس سی فانی
 کر کچھ فکر پیارے اچکل توں بھی ہوسیں ہی
 عاجز ہو کے مالک گے سر سجد یوچہ پاویں
 باجہ منگے تہہ عضو دے ہر کرا جو رب چہ
 ہتھ تے پیر تے راناں بنیاں دتے عجب ہارے
 گلیاں اندر رُل رُل مردی تیری جان پیاری
 ویکھاں کیا جواب دے تہہ کھلن راز اشارے
 کن زبان خدا دے باجوں جمیاں کن جویندا
 قسم خدا دی ہر کم اندر غالب حکم جباری
 وچہ بازار اجاراں رُل رُل مند بجال مریندو
 تے قول کل احسان بھلاے کر کر گلاں خامی
 پیے لگن گے پیش عدالت جوں پاسا یس
 بیفرمان ہوویں توں پورا تے اوہ رزق بیجا
 نہ نیچو لے رب ل آویں تے نہ پایاں راں
 جس دا بہت گمان پیر دل بیوں بی سن بانی
 کی کر سیں جے سرور عالم لیس مٹی فرمایا
 ایہ قرآن قانون محمدی بھیجا پاک الہی
 دوزخ وچہ وگایا جاسی جسے قدر نہ پایا

جیکر بنی محمد سرور نہ آؤندے اے بھائی
اوہ کیا جانے قدر محمدی جہدِ فکر نہ آیا
بس میاں جو واحد غالب لائے جانے
جیکوئی وصفِ خداوی اندر غیر شریک لیا
جو جنت دی مشرک پیر رب حرام کراویے
سُن بھائی جس عمل کرن تھیں عیشِ حرام ہو جائے
اے بندے کوئی باہجہ خدا نہ حاجت یونوالا
پیر پرستو وصفِ خداوی غیر انوچہ نہ پاؤ
سمیج دو جا کون کہاں سے باہجہ خلوت بھائی
اتے بتاؤ صمدِ خدا بن دو جا کون پیارے
تے ہے واحدِ ادرب بن کون کہا و نوالا
مارن لے جو الن والا بولوکس دے تائیر
کرو خیالِ خداوندی جو صفت کیسوچہ آوے
ثابت ہو یا جو باہجہ خدا دے غیر حاجت چاہے
اے بھائی رب خالق تائیں واحد اکبر جانوں

بت پرست ہندی سب خلقت جنجو پونا سائی
جہیڑاویکھ نعيمِ خدا نون شکر بجانہ لایا
غیر شریک نہ لیا دے کوئی عیش کرے من بہا
نخشش مول نہ ہو دے جاسی دوزخ وچہ گایا
وچہ حدیث صحیح دے آیا خود حضرت فرما دے
صدافسوس ہے بندہ اوہو پھر اعمال کما دے
پیر پرستیاں گور پرستیاں داہوسی منہ کالا
کھڑا حقیقی قیومِ خدا بن نبیوں بھی بنلاؤ
اتے بصیرِ علیمِ خدا بن دو جا دسو گائی
منصف ہو کے دل اپنے وچہ سوچو کرو شکر
لہو یو لگ لے لکھ لکھ واسچہ سوچو حال
آسمان زمین تے بنی کھماوا اکھو کسنوں
لا شریک آکھیا دے واحد کوں سدا دے
وہا ہے اوہ مشرک ظالم مروا پھوٹا دے
تے بنی محمد سرور تائیں ہر پیر پھانوں

نعت سرور کائنات صلی اللہ علیہ وسلم

شکرِ خدا و اجہدی طرفوں بنی محمد آئے
نورِ محمدی مکے اندر جہدِ چمک دکھائی
فیضِ سمندر ٹھاٹھاں مارے رحمتِ جہاں لایا
سب نبیاں تھیں افضل کیتا شانِ محمد والا
وحدتِ منزلِ خاصِ بیدی ساں سکھاوے
پاک کلامِ ملی سرور نون حکم کیتا رب پیر

دوزخ وچہ وگاڑے جاسن جنہاں کفر کما
کفر شرارت ظلم تعدی نے پھر بھاجر چائی
کفر ضلالت دور ہو یا سب گھنڈ گھیاں روٹیاں
طاقتے یسین منزلِ قدر برگی والا
کیر مار جہنم کولوں پار لنگھاوے
اس تھیں بعد کتابت اوسی روز قیامت پیر

شہابی درجہ سہرور اپر کیتا ختم پیار سے
 نازل کوی کتابت ہو سی بعد قرآن پچھانو
 بند و بست آخری ہو یا کارن خلقت شہری
 یہ دنیا ہے فانی پیار سے مڑ مڑ آنا ہیں
 نفس نفسی ہو سی جسدن لعطش دیاں ہانگاں
 تسدن جن کو تر تے بکے حضرت نبی سوہا
 سکیم نفسی کہی ہر اک واقف کوئی نہ ہو
 جد سجد یو چہ سہرور عالم زاری کرسی بھائی
 قسم خدا دی ہول حشر و اہمیت ناک سبکو
 بس میاں اوہ حب نبی دی جسدن اندر ناہر
 اوہ کیا جاتن حب نبی ظلم کما و نوالے
 زرو دولت دی حب زیادہ دل دیو چہ جاون
 بیرو راں تے ظلم کرئیے شان غرور تپوں
 جو کوئی تابعداری وچوں باہر قدم نکا وے
 غدر سوال قبول نہ ہو سی جے لکھ کرن صلا
 تابعدار نبی دا بے ہک نیکی کردا بھائی
 شان محمدی ختم نہ ہو وے کیا نوری کیا مای
 پس کچھ شوقی مجرت پاروں تھوڑا ذکر دنیا

سن نہ دو جا جاری ہو سی آگیا حکم جبار سے
 ہو سی کوئی پیغمبر ناہیں بعد نبی سلطانوں
 تابعداری کر لے بندے دت نہ لبیب زاری
 تابعداری باہجہ نبی دے سڑ سڑی دوزخ بہا ہیں
 بیفر مانا نتوں اکو لے دوزخ مے بانگاں
 ٹھنڈا ٹھار پلا وے پانی امت والا پیارا
 امتی کہی سہرور عالم تے سجد یو چہ روئے
 جو کوئی ہو رکے در جا وے اسدا حال کیا تی
 تابعداری باہجہ نبی دی کوں خلاصی ہیو
 سب شریعت دا اوہ منکر سڑی دوزخ بہا ہیر
 مال بیتیاں تے مسکیناں ظلموں کہا و نوالے
 مسلم اسمی نام سداون پنج تے رشوت کہاں
 قسم خدا دی وقت عدالت دور ہون سرکاروں
 کدی نہ جنت دیساں ستوں امر خدا فرماوے
 بیفر مان نبی دے ہو کر کیونکر لین فلا حال
 دس حصے اس اجڑ زیادہ ویند اپاک الہی
 قسم خدا دی ختم نہ کر سن عاجز خلقت ساری
 کراں امید جو چہ مریداں جا و نام لکھیا یا

مدح چھار بار رضی اللہ تعالیٰ عنہم

بعد نبی تھیں افضل شرف چار بار پیارے
 ابو بکر صدیق پیدا و جا عمر پچھانو
 نبی کیا و چہ یاراں میراں جو کوئی فرق لیاوے

عالی درجہ شان تنہا نتوں صاحبی سرکارے
 تزجیا ہے عثمان پیارا چوٹھا حیدر جانوں
 ہے اوہ ظالم اوڑھلا کدی نہ رستہ پاوے

حُبِّ صَدِیقِ عُمَرُو دِی بھائی پاس نبی سچا پڑے
حُبِّ جویں عثمان علی دوی توں برابر بھائی
حُبِّ چو ہندی تیر تیاہیں پس نبی لیجا وے
بھٹے شیعہ بد بخت نکالے فرق چو ہا نوچہ لیاے
درجہ ہو یا عنایت چو ہاں بخشش فضل غفار و
کیکر شان بیان تنہا نداعا جز آکھنا وے
تاریاں طرے عائشہ بی بی اکدن نظر اٹھائی
یا نبی! ابتداء تیاں نیکیاں ہین کسید تیاہیں
ہکدن عمر پیارے تائیں کیا رسولؐ الہی
دورن جلدی دیکھ تینوں منہ پر جھڑن اہیں
ہک میت پر نبی حقانی کرن جنازہ دھایا
جیکر پڑ ہاں جنازہ اسدا بخشیا مول بخا وے
کے سوال کیتا یا حضرت عیب کی اسد تیاہیں
دشمن اسدا دشمن رُبداد دشمن میرا آیا
شان بیان جو حیدر والا کی کی آکھنا و
اَنْتَ مَنِّیْ وَ اَنَا مِنْکَ کیا رسولؐ سہارے
چاے یا رب نبی دے برحق کھڑا صفت سناوے
فرق کیتا وچہ ادب تنہا ندے رافضیاں کاراں
چاے ایہ اصحاب کیا پرستان بیان آیا
یارب ساریاں میر پٹرفوں لکھ درود پوچا ہیں

جویں شہادت کلمہ پڑھیاں عیب رنج وے
فرق لیا وے کافر ہو وے اسوچہ شک نکائی
حُبِّ نبی دِی طالب ہیں لا پاس پیچا وے
معلم ہو سی روز حشر جد پیش عدالت آئے
فرق لیا وے والا کافر امر ہو یا سرکار و
جاگز چھر رسولؐ ہد توں خبر تینوں لکھا وے
حضرت سرور عالم تائیں جا کر عرض سنائی
حضرت آکھیا بیشک ہوسن یا پت تیر تیاہیں
ہدیت پڑے شیطانا تیاہیں چٹل جاویں بھائی
سنن آوازہ جنول تیرا ہوں گاں اوہ ناہیں
دور کھلو کے اسد کیولوں سرے فرمایا
غضب نال نازل ستے کھڑا آن چھوڑا وے
نبی کیا عثمانؓ ولید اپارسی سنوں ناہیں
نازل ہو یا عذاب تداہیں فرخ ویرالایا
بھائی آکھے جسد تیاہیں خاص رسولؐ سچا و
توں بیٹھیں میں تھیں بھائی فضل کنوں بے
وچہ قرآن خداوند فضلوں جیندگی شان سناوے
چایا قہر بے ادبی پاروں سہرا پر اثراراں
مگراں حرص امید توابوں ٹھوڑا ذکر سنا یا
لکھ آداب سلام پوچا ویں روز قیامت تیاہیں

مدح اصحاب عوام رضی اللہ عنہم

تا بعد از سرور پاروں وہ گيا شان تنہا ندا

عام اصحاب رسولؐ شان گنیاں جاندا

جنہاں مجلس پاک نبیؐ کی حمت فضیلت پائی
 وچہ جہاں الٰہی جنہاں نبیؐ وی کیتی تالبداری
 البشیرؑ تے ابوہریرہؓ جابرؓ تے زبیرؓ سہارا
 عبد اللہ بن مسعودؓ جنہاں نشان خدا فرماتے
 ابن عباسؓ تے عبد اللہ بن مسعودؓ پیارے
 کیکہ نشان بیان تنہاں اظاہر بول سناواں
 مجلس نبیؐ سوہار پوالی ہوئی جنہاں انعامی
 قطعے زمین چھری وچہ ہو یا دفن اصحابؓ سہارا
 جہیاں کون جو شان اصحابؓ ذکر بیان شاوے
 رواہ سبحان غلام نبیؐ دے کیسے درجے پاوے
 عاصی مخطی نال ایمانے خاص غلام تنہاں
 غلام نبیؐ واحد یتائیں خوابے نظری اوے
 رواہ سبحان اللہ رب عالم کیسا کرم کیا یا
 یارب سبیاں ملے جنہاں نال پیار سناواں

شان بلند ہوئی اسن پڑوں غلطی ہائی
 جان کرن قربان نبیؐ توں خوشی ہو یا باری
 ابو نعیمؓ تے طلحہ بھائی تے بلالؓ پیارے
 علقمہؓ سعدؓ عمیرؓ سوہارے گیناں انت نہ اوے
 معاذؓ تے عبد اللہؓ تے انصارؓ ہا جہاں
 خاک ملے جے قدم اینہاں کرسر مہین پاوے
 میں قربان تنہاں اتوں میرے پیر تاحی
 برکت قبر مبارک پاروں بخش کوئے پ سارا
 قسم خداوی شان غلاماں انت حساب نہ اوے
 طہنی زمین آسمان او ابوں آن سلام سناوے
 یارب نال ایمان سلامت بخش ساتھ انہاں
 لکھ برکتے ز اہد تائیں شان اوہ تہا آوے
 بیدیاں مچولاں کارن رہبر پیر گھلا یا
 ساتھ تنہاں بخشیں مینوں جان سرکارے آوے

مدح امانین رضی اللہ تعالیٰ عنہما

حسن حسینؑ امام پیارے دین و دہا و نوالے
 لکھ صلوٰۃ سلاموں پچھو مدح بیان سناواں
 گوشے جگر نبیؐ سرور و عالیشان گھرا نہ
 سینہ نشین جو صوت جلوہ حسن حسینؑ ولید
 جس نے کیتا نال ایمانے طرفے حسنؑ نظارا
 راضی کرے اماں نول جو خوشی رسولؐ ہو جائے
 بے ادبی جو کرے اہماندی رخ رسولؐ ہو جائے

دین نبیؐ دے اتوں جاناں گہول گھا و نوالے
 بعد ادب نیاز ہزاراں خدمت اندر آواں
 تے فرزند علیؑ حیدر و سنتوں یا ریگا نہ
 ناف مبارک راناں نیپاں جویں جمال نبیؐ دا
 عین جمال ہو یا اس تائیں جویں سولؐ سہارا
 بیشک مولا راضی ہو کر جنت اوس پہنچاوے
 رنج نبیؐ ہو جسک اپر خالق نول کد بہاوے

ایس زمانے اندر بتا رہاں شور مچایا
مخل کرن گے ورن ہن اوہ واشور مچا و ن
جو کوئی وجہ نی دے گھر دے کہید مخل بناوے
ملک نورانی رنے جنوں نیر اسمان چلایا
پرست کل حیوان پرندے زاری کر کر دے
لیون نام اماں جو بکرے ادنی سرچا و ن
میں کیا شان حسین حسن والی تھے لکھ دکھاوا
سچی توبہ جکوئی کرسی ایس لے ادنی پاروں
یارب حرمت بنیاں لبیاں تے کل نیجو کارا
شعر کرد عقل نہ مینوں کر مقبول خدا یا
لکھ صلوٰۃ سلام پوچھا پئیں نبی محمد تائیں
جہتہ تے مومن بھائی ولی تے عالم سارے

مٹے مٹے کر کے پٹن دوزخ ویرا لایا
جے اپنے گھر ماتم ہوئے پنجوں نیر چلا و ن
کافر سچی توبہ باہول تے اوہ عقد و نجاوے
دولیا طبق زمیں والہر تھر عرش منور لایا
ہاسہ کرن جو ظالم ایتھے جاسن دوزخ و ہوئے
معلم موسیٰ پیش عدالت جدول بلایا و ن
جے اکھاں روز قیامت پائیں نبی است پاول
انشا اللہ روز حشر دے کج جاسی اسناروں
کر تفسیر سناواں بھابھاں چہ توفیق اشعاراں
دیوس نیک جزا پئیں جس دن مینوں آیا
ماں پو پھیں بھراواں خوشیاں جنت حسین
قسم تسانوں عزت سندی بخشو سب پیارے

سبب تالیف کتاب

لکھ کروڑاں شاعر ہوئے انتیاب نہ آیا
شعر کرد عقل نہیں پر حرص لیو چہ آئی
میں ایہ نہر بہشتی وچوں بھریا شہد پالیا
لذت دیوے شہد رسولی متقیان دے تائیں
وچہ اللہ دے کیا کیا دے سوہنیاں علمانوالے
ایدل ڈواہ ہزار بدی وادینی محل بناویں
اچھا نیو گلزار لگا کر خوب تسان کھلاواں
خوشبو یاں بی جید یوچوں ناک نیکیاں آون
جو کوئی بندہ عصیانوالا اسن مانع وچہ آوے

نال توفیق خداوند عالم میں بی قصد اٹھایا
ایدل بول حقیقت ساری نال توفیق آلی
کھاوے لذت پوے استھیں بھلے نصیبانوالا
بھرا یہ شہد نصیبان کتیاں ہرگز ہونا ناہیں
چل بسے فی قبرال اندر پی لٹے اجل چالے
دین نبی دے پوے لیکے گروے مانع لگاویں
نال قرآن حدیث پیارے واضع کرد اجاواں
سیر کرن الے دیدلنوں جوتازہ کر جاو ن
انشا اللہ رحمت پاروں جلد شفا پا جاوے

شفاخانہ یہ گنہگار اندا جو ہیں باغ لگایا
جو کوئی دین پی دے اندر ہو پاست آزاری
چن چن بے شرک و ایمں ہوں پٹ گوائے
کنڈ اکاٹھتے پتھر وٹا سارا ہو نہ گویا
شیریں دار بستی بوئے رنگ بزرگی لائے
ایسا باغ جہرا چھڈ پار وور جاو وچہ جہاراں
جاں کوئی سپ کسر پانکی ایسا ڈنگ چلاوے
نام بیچے واپس ویر یا شمع محمدی بھائی
تھاؤں تھاپیں لکن چھے لیون بٹارے
وچیں استوں قسمت الے بڈاں نصیبان پیر
بغضے کہن کتاب سنی پر لذت لے آوے
سنگ لاتوں رنگ آوے جو سوزور لگایے
قیستے اندر ہر کوئی اپنی شکل پسند لیاوے
بیدروانوں ورونہ ہوندا جیکوئی زور لگاو
اے بھائی توں نال محبت کچھ جاویں انتائیں
سورہ ہمزہ ویکھیں آخر وچہ سپاے
ہمزہ لمزہ والا حالاً کر تفسیر سناواں
شان بشتے ذکر ووز خدا جو بٹایا جاو
روشرک تے غیر رسم واپورا ذکر لیاواں
قسم خدا دی اپنے کولوں نہ کچھ پایا جاوے

سیر کرو وچہ وڑکے اس کے ہر ہر زنگداسیا
سیر کرے اوہ اس باغے و اجاندی رتہ پاری
پالوپال عراقاں اندر سرفوارے لائے
روڑنی گھٹے واپھر ڈالا دوزخ ول گایا
جھک ہے وال پکے سب میو جو کھاؤ پچ جائے
الکدن قابو آجائے اوہ شیرتے بگھیاڑاں
مرے حرام ہے جندا سدی جہرا باز نہ او
دور ہو باظلمات اندہ پیرا خوب ہوئی روشنائی
قسم خدا دی توڑ جو کھامں جاہنچین ورباے
اس باغیداموں بھائیجاں رہا پیر کرانیں
سخت دلائل پیر نہ ہوندی خود حضرت فرما
اکال دودہ نہ شیریں ہوں جو وچہ شہرت پڑو
پر جے کاریگروں کچھ مزاںد اپیں پاوے
کو ابھید کدے نہ پڑھسی لکھ اٹاوسکھاو
کر تفسیر سناواں تینوں جو پیر پایا سائیں
اس واکہول بیان سناواں کو حید اشارے
شان سخاوت کر بیکال ب طرح سمجھاواں
حد عداوت کینے والا ذکر لیا نذا جاوے
انشاء اللہ شاعر بنکے عدوں باہر نہ جاواں
سند قرآن حدیث کتابوں طلب نقل لیاوے

پڑہ بسم اللہ شمع محمدی گراٹھا ر دکھاواں
نال توفیق خداوند عالم میں بی رحمت پاواں

انارکلیاں فیض باب تفسیر سورہ ہمزہ مسمیٰ شمع محمدی

وَيْلٌ لِّكُلِّ هَمْزَةٍ كَذْرَةٍ

ترجمہ ویل ہے دوزخ واسطے ہر غیبت کرنے والے عیب کرنے والے کے :

ویل دوزخ ہے ہمزہ لمزہ کارن ب فرمایا کیا جانے توں ویل کیاٹی وصال تیریتا یس بنی کیا ادہ ایڈ عیسیٰ بے پتھر سے کوئی وہوں گرمی بد بود دوزخ دی آری اسوچہ اوے پتھر جید سے بچھو اسوچہ سنتوں سداں حال بست عذاب سے اس ندر جنھاں غیر عقیدا مٹاں فرقیان کھو وکھی تھوڑا ذکر سنا وال	ہو رہی پنجائ فرقیان کارن وچہ قرآن بنایا وچہ جہنم دوزخ جنگل رب کھاوے ناہیں چالی سال ہٹھا ہاں جاوے تھلے پو پچھے سوئی کالے ناگ نے بچو وڈے یکھدیاں جی جاوے اکسے ڈنگوں دروہو ویکاپوری چالی سال لال ہو مسلم جو عمل نہ کرے سن توں پار سعیدا سند قرآن حدیث اصولوں انشا اللہ لیاواں
---	---

بیان فرقہ اہل لویل و ل

سنو حقیقت ویل جو دوزخ کرن کرن آریا وَيْلٌ لِّكُلِّ هَمْزَةٍ كَذْرَةٍ بتایا سائیں جیہڑے آکھن ایہ جگ مٹھا اگلا کھیرا جانے جسد روز حشر سے متکر پیش عدالت آون مکرنیاں جو کلمہ پڑے دین بنی دا بھائی جیکوئی آکھے روز حشر نی او سے رب بنایا تے اوہ اسدن کرے عدالت نیکی تے برائی شرکوں خالی توبہ خالی مثل جنہاندی آسی جنھاں شرک عقیدے لکھے کفر و نازنا جو کوئی اینہاں حق سناو دین جن اب ہزاراں	جنوں سورہ ہمزہ دما قبل خدا فرمایا اول جہڑے حشر نہ منن لبین اسوچہ جائیں نہ اعتبار کرن آخرتے ظلم کرن من بھالے رحمت نظر نہ ہووے انہاں ویل ندر ٹپکاوان روز حشر اعتبار نہ دلوچہ ٹول رلے گراہی جس نے تینوں نعمت وتی آوم ناس بنایا نیکی کیتی امر موافق یا توں بدی کماٹی انشا اللہ رحمت پاروں جنت بے پناہی بدیاں پلہ بھارا ہوئی دوزخ جان و گائے کرن مثال سادون اگول ل لے مرداروں
---	---

کہیں مہیا توں ملے کر داسا توں باز نہ آوے
 ایہ ادنہ گہیار جو بھانڈے اپنے توڑے نہیں
 رب کہیا آزمائش خانہ ہے ایہ دنیا میرا
 ایویں جو گہیار پیارے برتن عجب بناوے
 انہاں پیاریاں چیزاں میں سس تکلیف پہنچاوے
 کھوٹا کھرا چھانے لے پھر کر دا خوب تیارے
 جہیز خوب موافق اس کے پکا نکل آوے
 تے اوجھیت پوری پاوے چہ امیر و زبیراں
 ہر اک ت اندر ہے حکمت ہے برکات ٹی
 جہیز احشر نشتر منے لے صدق یقین لیاوے
 لے جہیز ایہ امر نہ منے ٹھہر کیا بھانڈا بھائی
 ویل دوزخ وچہ مسکن اسدا رب عالم فرماوے
 کرن روایت جہنم قبروں پیر اٹھائے جان
 ہذا یوم الحشر ہے جہنم کی سی جہاں نوالے
 ہوا تھوڑ ج نہ کیتا روزیاں فکر نہ آیا
 ٹھہرے منتہ اعمال جان بس ہو جیراں کھڑوسن
 یا کینتی لہ اٹھن فلانا خیلار ورون کپڑاں
 لے بھائی کیوں غفلت پاروں لہ الحشر جہاں
 اوہ روزا منظور نہ ہو سی جہنم پکڑیا آیوں
 حکم کرے رب ملکائیں پکڑو اسدے تائیں
 صد افسوس جہان دے کارن ایسے فعل کماے
 مسئلہ یہ قرآنوں صادر جویں ستیا تینوں
 جہیز خواہی د کارن میں کجہ تھوڑا ذکر ستیا

اوہ کپڑا گہیار جو بھانڈے اپنے توڑ گواوے
 تے اوہ مالک گل زمین دکیوں سٹے وچہ پیر
 دیکھاں کون موافق چلے تے امر نہ کہیڑا
 آزمائش ہر اک دی کروا سمجھتیاں نہ آوے
 آوے دوجہ ڈال اینہاں توں تش مگردوں
 جو کوئی ٹھہر کیا کچا نکلے اس سٹے پھوٹے
 اسدے تائیں سر پر چاکے وچہ بازار لیجاوے
 ٹھہر کیا کچا روڑیاں اتے رلدا حال پذیراں
 ایویں ہے آزمائش خانہ خالق والا بھائی
 روز قیامت دوزخ جنت منے رحمت پاوے
 روز حشر پھوڑا سٹے دوزخ سٹے اس الہی
 کرن شفاعت سرور زماں جہیز احشر جہاں
 امر جلالت پاروں تسدن ملک آواز سناون
 وعدیاں خالق والیاں مال اسکار لیاو نوالے
 نہ زکوۃ دتی تیاں مالوں نہ سجدے سر پایا
 نہ توبہ منظور ہو سی پھر زاری کر کر ورسن
 ہائے افسوس محبت کاہنوں کیتی مال کفاراں
 زاری کریں پیش عدالت جہنم پکڑیا آیوں
 رب فرمائی آون مینوں کیوں نہ ظن لبایوں
 ویل اندر ٹپکا واسنوں پاوے سخت سزا پیر
 اس ویلے کوئی کم نہ آوے نہ کوئی آن جہیز
 مال غرورت پاروں توں کجہ نہ بولیں
 دو جاٹوں میاں کراں توں یہ توفیق خدا یا

در بیان فرقہ اہل الویل درجہ دوم

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ۝ الَّذِينَ إِذَا كُنُوا عَالِي النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ۝ وَإِذَا كَانُوا
مَعَهُمْ أَوْزَوْا لَهُم مِّنْهُ يَخْسِرُونَ ۝ (سپار عم سورہ المطففین)

ترجمہ۔ دیں ہے واسطے کم دینے والوں کے۔ وہ لوگ جسوقت ناپتے ہیں۔ اوپر
لوگوں کے۔ پورا ناپ لیتے ہیں۔ اور جسوقت ناپ دیویں او نکویا تول دیویں
اُن کو کم کرتے ہیں۔

آخر چہ پیاسے جیونکر پاک شد فرماوے
لیون و یلے جو وہ لکھنے پورا کرن حسا بول
دین خسار اوڈا اسنول پورا تولن نا ہیں
رب فرمسی دینا دیو چہ پورا عدل کرے
بیغرت ہو قبروں اٹھسی مال خواری مری
ویل اندر اٹھ جاگ لسی روویں پچھتاوے
جے رب عذر ترار و دہر یا کیر اعدا لیا سیر
سین حدیث رسول شد دی پتہ تینوں لکھو
حصے چار ہوں سن مالوں جو یں وایت او
مال پیارا وارث لیون جان حقد لگا وں
ہڈیاں مٹی سانجھ لوگی آکھیا بنی الہی
او تھے دروالم ہو سی جاں ویل اندر سکایا
تے آخر اتنی کارن نہ کچھ دلو چہ فکر لیاویں

سنوں حقیقت فرقہ دو جاویل اندر جو جاوے
گھٹ دودہ تولن لیاں کارن آیا حکم پورا
جسویلے گھر اپنے دچوں تولن یون کستہ تائیں
ویل دوزخ وچہ بھی س کارن جا بن دوزخ
کرن روایت جو کوئی بندہ عدل میرانہ دہر
بس میان عدل ترار و نہ انصاف کماویں
نافرمانی پگر خداوی کو یں سلامت جا سیں
جس کارن ایہ ظلم کماویں کم تیرے آوے
چھوڑ جہان فانی ایہ بندہ جدم قبریں جاوے
روح پیارا اس بندید ملک خدا لجا وں
گوشت پوست جسم پیارا کیرے کھا وں بھائی
قلب جیہرے نول سوکھے رکھن کارن ظلم کمایا
صدا فوس جو دنیا فانی کارن ظلم کماویں

عزل

پیارے تجھے چھوڑ جیتا میں گے

تیری قبر میں آویں منکر نیکر

ایکلی تیری جان گھراٹے گی
مزدوم میں دنیا کا بھل جائیگا
وہ گزشتہ جیب نظر میں رہے
عدل کرتو پورا ہو خادم بنی

وہ دوزخ کا درجہ دکھلائیگا
تیرے تنگ میں جبکہ بھلائیگا
بسھی جرم تب یاد آجا تیگے
وہی جرم مولا سے بخشا تیگے

سُن میں تینوں کہوں سناواں ہک حکایت تازی
عدل انصاف کرن پیاروں میں ہو یابِ اضی

حکایت بابا داؤد خاکی رحمۃ اللہ علیہ

سی ہک شاہ زمانے اندر عادل نیک گرمی
تہوڑا کہا سے عدل کماوے کردار حم پیے
خوف خدا تے حلیم زیادہ سوہنی صوت والا
رات سپاہی جاٹے اندر دیکھیا اک سپاہی
بدن اُسدے تے کورا جمیا اسنوں نظری او
یا حضرت، ایہ کیا باعث ہوئے حال تیماں
قرش غلیچیاں پر میں ہا سمدی خبر نہ او
کیونکر رات گزاراں جالین شری کوریوالی
ولنوں شاہی شان غوروں سنے مارو بجایا
واہ سبحان اللہ اس عدلوں کیا رتبہ اُس بابا
عدل ترازو تولین پاروں لی خدا دا ہوئے
کرے قریب جو چیز کیسویچ ہو کہہ دیو بہائی
اندر ویل وگایا جاسی دہو کہہ دیون پاڑوں
اسے بھائی کیوں غیاں اندر ساری عمر گوئی
صدافسوس حاتی اپر کیا مغرور کچھوے
دہو کھیتوں عبرت دیون والا ہر کچہ ذکر عجیبہ

خ
م

داؤد خاکی اس رسم مبارک کہن لوک حامی
سپاہیل دور نہ گردا ہر گز جو آوے در باسے
شب بیدار ہے نت دیکھے مسکیناں احوالا
لاہ لباس شہانہ بدنوں بیٹھاسی اک جانی
نیرے آن سپاہی شاہ نون ادبوں عرض شاہ
اگوں نرم زبانی بولے حال دیکھاں مسکیناں
دیکھاں لے مسکیناں تائیں کیونکر حال دہاو
نہ لباس جیناں تن کاٹی تے نہ گرم نہالی
مسکیناں محتاجاں دا غم سر اپنے پر چا یا
رحمت قصلوں پاک خداوند ظاہر ولی تباہ
وہ گہٹ کرے تے ظالم ہو پھرت پھتا دیکر
بے انصافی پاروں پکرن ہو سی حال تباہی
رحمت نظر نہ دیکھے مولا دور ہو سی باروں
کر کچہ فکر پکاریں تو بہ اچکل ہو سیں راہی
اچھا چیت جدایاں آون ساتھی نہ تہوے
کر مذکور سناواں تینوں سنتوں یار حبیبہ

حکایت شخصہ کہ فریب دہست

دغا کے دینال نہ کرنا دغا زوال لیا ہے
میں ایک تندرہ مثال شاواں گوش کی بی بی پر
میں شہر اندر اک شہد دودہ فروش بھائی
پاسو پاس دکان دواں گاہک کیوں آون
ہک غنی ہک مارا مفلس و کچھ اشد دیاں کارا
کرن روایت مارید یوں ولی اشد ہک آیا
دنا شے دودہ نشانی پاکے اکس پیالے
کیا شیر و کیندا تیرا و سیں بر خور وارا
عرض کیتی یا حضرت میں پر پیکی سخت اری
اوہ وچہ دودہ ملا و پانی پھر بھی وکدا جاو
دغا کرن والیدا وکدا میرا وکدا نا ہیں
الٹ تاثیر زمانے والی نظر آئی انج مینوں
ٹکے ولی کہیا اوہ اکدن ڈب جاو یگا سارا
میں تینوں اک بات شاواں لوں نہ مول بھلاو
اوسے طرح تیرا دودہ وکسی لوچہ رکھ دلیری
ایہ گل کہ اشد واپار اٹر گیا اٹھ وکانوں
ساون گروی پانی والی اندر شیر ملاوے
رازنہ سمجھا ولی اشد واکي حکمت وچہ آئی
سنوں حقیقت غنی جو آہا پانی وچین والا
چھڑ وطن پر دیسی ہو یا غیرت ویر نہ لائی
جسد کے پاس جاوے اوہ بھائی سوچو تم چراو

دغا کرن الے نول کدن لوں گھانا آوے
حق پرست ہو و نیگا جیتوں کم آو گئی تیرے
نالے دودہ وچین نے نالے کم کرن حلوالی
اسدا شیر فروخت ہوئے دوجے دل بخا وون
ہک ٹکڑے تہیں عاجز ہو یا کوچہ باغ بہار
طلب کیتا اس دودہ لیا ویں پیسہ تھہ پھر
پیکے ولی اشد واکي بچن لگا حوالے
حال جریدہ نظری آویں کوئی راز نیار
گاہک ہک نہ آوے مینوں بہت ہوئی لاچار
میں چہ دودہ نہ پانی پاواں مینوں کوئی نہ آو
الٹ زوال پیاسہ میر و کچھو ربے ضایں
گل حقیقت حال اپنے دی آکھ سائی تینوں
نہ کوئی مال نہ ورثہ رہی چلی اک اکارا
ساون گروی پانی دی توں ندر دودہ ملاوے
یاد رکھیں مول بھلا ویں ایہ نصیحت میری
دودہ فروش کہ اس مینوں من لیا دلچا زوں
گاہک بہت آون ورا سکے گانت شمار نہ او
اسدا بند دکان گیا ہو فرحت ایس سوانی
عاجز تھیں وودہ عاجز ہو یا دغا کما وون والا
یار پیاسے دشمن ہوئے طعن کرن سب بھائی
یار نہ ویا ہے زربا ہوں ٹھیک کوئی فراموش

دولت سجن دولت ستن دولت دنیا شا ہی
ایپر کار کنند ہر داما ملک حکمت والا
پازی سے ستر تاج رکھتے تاجوراں کر پازی
بس میاں یہ طول کہانی ختم اس ناریاں
قسم خداوی دریا وحدت انت شمار نہ آئے
اوتھے ونجہ نہ پیرا چپا نہیں ملا نہاناں
سنوں حقیقت چھوڑ وطن نول آخر ہو گیا ہی
جس رکھ بیٹھ جناور کوئی نان جاو پر چھاواں
ایویں تاننگ طنئی رہندی بونیں کدہر جاو
ساریاں ہون مراد ال بی دین نبیہاں حاصل
پراپہ نفس خبیث امارہ جیلے الٹ سکھاوے
صاحب صبر بچن اس ناریوں ت جھان بھائی
اوہ حلوائی مارا اسی جو ہو گیا گل لالہ
کندا ایہ ککدیں سکے اچھے محل منارے
تے ایہ نویں دوکاناں اندر شیشو کس جروا
تے اوہ بھائی تیرا کھتے چھوڑ دوکان پایا
تے تول ساون پانی کتنا اندر دودہ ملاوے
عرض کیتی حلوائی حضرت اس پر ہوئی مندار
محل پوائے باغ لوائے میں اس نچ پیاروں
اک گڈ وایں پانی والا اندر دودہ ملاواں
وقت بیوفتی روئی کہاواں فرصت ملی نہیں
اک بات دسلاں تہہ تائیں لی اللہ اکند
لیکے کسی اللہ دے پیے کھاتہ اک کھدا ایا

جو غرتے دنیا والی دولت و سر آہی
یکناں عزت لوتے شاہی یکناں ست پیالہ
عدل تبدل کروار سندا حکمت اسدی تازی
اوہ دریا وحدت یں کانگاں نت چڑھیں
بحر عمیق اندر جو ترسی طاقت کون رکھاوے
کس علما پیر نازاں موٹے طلہ نہ نوال پرناں
بھانٹر بلن فراق نوالے دلوچہ درو جہانی
دل گردا ہے پھرنی اوتھے اکواری مٹ جاوال
ایسے طرح جو حب خداوی وچہ بشت بنچاوے
اک ساعت جحرطنا شدی ہو جاو دلو اصل
سکر تے تھیں لٹا کے او جردیوچہ چاوے
جہڑے ہین توکل والے تنہاں خوف نہ کاٹی
سال چھوٹ اوہ زاہد آیا کالی کلی والا
تے ایہ باغ عجائب سوہنے کدہ ہین سارے
مینا کاری کر کے اپر کس نے مور بہائے
پیسہ جمع کرندا جنوں شوق براسی آیا
روزمرہ تول کتنا پیسہ اپنے پیچھے پاوے
چھوڑ دوکان گیانس چوری قرضیوں پی تی
یا حضرت میرا سے دنداراضی ہاں گہراں
روٹی کھان تدوں گھر جاواں سترن ہاں پرچھاواں
ایسے دوکان میریدیاں سارے شہر کہا نہیں
اس گڈ ویدے راز والا ہک ہو رہی نقطہ
زن سو سٹھ گڈ واپا پیدا اسدیوچہ پو ایا

تن سوٹھ جدوں نہ ہو وہاں کھسالی دلوے
 جاوڑا میں پانی دے اندر ویکھ کتھوں تکے
 شکے بات تدوں حلوائی پیر پانی وچہ پایا
 کرن روایت ولی کیا ہے پانی مہلت تیری
 جے پانی منہ تیکر بندھا پیر تیرا ڈب جاندا
 اے مینا دتیری ہے لمی پالے سج سج پانی
 ہر ہر بندہ اپنا کینا آپ ہتھو تھہ پائے
 سخت گناہ جد حدوں باہر پہنچن اسد بھائی
 وچہ تر از وعدل میر لے جو کوئی دغا کما سی
 قسم خدا دی بے انصافی پاروں ملن نہ رہیں
 جو کوئی افسردہ دل جنیاں تے بنی سچا فرماوے
 حکم ہووے توں انہاں اندر کیا انصاف کیا
 جیکر بے انصافی ہوئی عدل ثبوتی پاروں
 قَوْلُ الْفَسْكَدِ وَ اَهْلِيْكَ فَاَرْبَ سَجَا فَرَاوے
 بس مہاں چھڈ بیعدلی نوں پورا عدل کماویں
 سنوں حقیقت ولی اللہ دے جدا یہ نہن سنایا
 توبہ توب پکارے ہر دم پانی مول پاواں
 سیس جھکا کے سجدے اندر مولا کے در آیا
 عارف نہیں اک لفظ شکے ہو یا عارف حلوائی
 صحبت نال بداند ہر دم دوزخ رکھ داری
 یارب کھایاں ستا بھایاں مسلماناں
 بخش توفیق فرقہ تہا اہل الویل سناواں
 فضل کرم تھیں ربایاں بخشیں ساٹھ محمدی

پورا وزن شمار کیا کے ایہ گل بھی فرماوے
 تاں پانی تھیں راز پوشیدہ سمجھ تیرو چہ اوے
 کمر برابر اسد تائیں چہ اندازے آیا
 ہکے واری نازل ہو سی تہہ پر سخت ندھیری
 بے انصافی دی خدا پھو کھا غوطہ مر جاندا
 حیدم مہلت پوری ہوئی ہو سی درد کھانی
 آپے تہہ عملاں سیتی سخت زوال لبائے
 تاں کجہ سخت زوال اوہد پر نازل کری الہی
 غیرت پاروں پاک خداوند اندر ویل حلایا
 معلم ہو سی پیش عدالت جدل بلا یا سائیں
 گردن تے اس ہتھ بھاکے حاضر کینا جاوے
 واحدائیت دسی اینھاں تے یا شرک کر یا
 ویل اندر ٹپکا یا جاسی دور ہو سی درباروں
 آپ بچو تے خویش بچاؤ دوزخ کوئی نہ جاوے
 تالعداری پگر بندیدی جنت اندر جاویں
 حلوائی سن کنیا دروا توبہ دے در آیا
 بھائی وانگ بیعدلی پاروں مغضوب ہواں
 توبہ پاروں بھاٹھ کرم دی فضلوں پھیرایا
 روشن دنیا ایسی ہوندی نہ کاندی آشتائی
 صحبت نیک یان سلامت ملے براق سوار
 فضل تیرے تہیں زبیاں ہوں کلمہ نال زباناں
 لکھ تھیاں صلواتاں سرور نوں پہنچاواں
 دور کرے کل عصیاں ساڈ فضل نظر کرم

بیان فرقہ اہل الویل سوم

فَوَيْلٌ لِلْمَصِيلِينَ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ

ترجمہ۔ پس ویل دوزخ ہے واسطے ان نازیوں کے جو اپنی نماز سے بے خبر ہیں
یعنی سستی کرتے ہیں

دنیا کے کم ہوشیاری تہیں نال عقلمندی کے
رحمت نظر نصیب ہو سستی کرتے پاروں
پیش عدالت حاضر ہوں کویش سچ بکھباتا
دنیاوی شتولی کارن قضا نمازاں تھیں
ظن رجوع نہ دلچہ رکھن احمق لوک زوالے
چونکہ سستی کرنیوالے پادشہ حال تباہی

چہرے وچہ نمازاں غفلت پاروں سستی کر کے
ویل اندراوہ داخل ہوسن غالب مرجباروں
حکم ہوسے تسال مر میرینوں بقید راکیوں جاتا
ہک کہن مراد ہے سستی ایہ جو وقت ضعیفی پرہیز
دنیا کارن دین گواہ سستی کرنیوالے
سن تہیوں کجہ حال بناواں جویں وایت آئی

بیان شخصے کہ درکار خواندن سستی

حضرت ابو بکر فرماوے ہو وس حمت باراں
جسدم نال آداب جنازے کارن صفایاں
پیش امام جنازے کارن کھڑا ہو یا مین بھائی
کیا ویکھاں جو کفن میت دا جوشاں بال لیاوے
حیرت تھیں نزدیک منجی مین بھین کارن دھایا
دہشت اسدی تھیں مین کے بولیا دور ویاڑ
جلد نیال پیاریاں راں جسدم مارن چاہیا
بول آوازوں سب پکارتے نہ مارو مین تاپیر
اس میت بے تیک میت مین کھینچا ناں
مگر حضرت صدیق کہے مین بچیا اس سبب

لکھن ہک جنازے ٹریا ناں پیاریاں راں
کیکھ دساں جو کرتوتاں ظاہر رب کھلایاں
تاں جو میری نظر منجی میت کے اپرو بھائی
ستر نہیں پیراں طرف تے پیریں ستر پیر جلے
اچا چیت ہک سب قداور باہر کفنوں آیا
اس سب ظالم قاتل تائیں نال شتابی مارو
رہا عالم قدرت پاروں سرتیا تیں بھلا یا
نہ مارو نہ مارو مینوں مین نہ کراں خطا تیں
مینوں مل نہ مارو اسپر ہو یا غضب رباناں
موجب مین اب میت ابھی سانوں تبتا پیر

۶۷ ص کرے یا حضرت کیا سال س واجالا
 دنیاوی کاراں چہ شاغل ہو کر وقت لنگھاو
 اس پاروں ب قادر مینوں سدھی ف گھلایا
 اس پرواہ نہ کیتی میرا حکم نکھاں جاتا
 ہن دنیاوی کاراں تائیں کہے نجات یواون
 اللہ اکبر توبہ توبہ نہ رب اسماں دکھاوے
 ہر کم اندر امر خدا واکر و مقدم بہسائی
 سنوں حقیقت سکر حالانہ جہازہ کیتا
 امر جلالت ٹھہن والی طاقت کون رکھاوے
 بس میان امر مقدم سستی کریں پیایے
 نہ ایہ دنیا نہ زر و دولت نہ اولاد چہڑا سی
 کرن وایت شوقوں چہڑا اول وقت نہ پڑے
 پندراں ہیں عذاب تنہائے کارن بپائے
 دنیا والے تینوں واضح کر سمجھاواں
 پہلاں عمر حیاتی اندر برکت رہسی ناہیں
 تیوریاں مٹھے پے جاوون نور جاو او سارا
 چوتھی عرض قبول نہ ہوو جہڑک ملو رگا ہوں
 چھویں ملو گن حصہ کائی کنوں اسلام پیایے
 چہ عذاب ایہ دنیا ولسا کہ سٹائے تینوں
 باقی نو جو ہستی والے دساں تیرے تائیں
 اول خوار و ذلیل ہوو لیکامرے وقت پیایے
 سوم عذاب پیاسوں شدت ہووئی وقت نرودے
 تے باقی تین وجہ تیرے ہوں عذاب دیرے

سستی پاروں کر ہوتی پڑے نماز رزالا
 وقت نماز ضعیف ہووئی نہ پرواہ کہاوے
 کریں عذاب ہمیشہ سمنوں جب تک خشر نہ آیا
 واحد غالب اکبر مینوں کیوں ایس پچھا تا
 ایہو عذاب ہوو جو اندر امر اس سستی چاوں
 او پارونہ وجہ نمازاں سستی کوئی اٹھاوے
 سستی وکیل اندر لیجی سستی کرو نہ کالی
 او سے حالت اس میت نوں فنا یا سن میتا
 کھڑا عذر سناوے حسبدم غضب رہانا آوے
 ورنہ وکیل جلایا جاسیں پیش نہ جاسن چارے
 حسبدم وکیل پوچاوں کارن حکم حضور وکیلی
 وجہ نمازاں غفلت پاروں پڑھی سستی کرو
 چہ دنیا وچہ باقی اندر عالم عقبے آئے
 وجہ زواج جیونکر سانوں کہے رسول سچاواں
 دوم نشان جو صلاح والے چہرے تھن ناہیں
 سوم اجر نہ نیکیاں والا ملک سمجھو ولہارا
 پنجویں ملک جو رحمت والے ہوں پیراں ہوں
 اسلامی نعمت تھیں لی رہسی سمجھو سہارا
 لے بہا لی توں خیر خواہی چہ نہ جس جان بھول
 تن او نہاں تھیں وقت نرودے چار یا وجہ لیاں
 دو جا مفلس بہکھا مرسی اکھیا بنی سوہا
 نہ تسکین ہوو دیکھی ہر گز آیا وچہ خبر دے
 اول قبر شکنجہ گھٹے ہے ہے دکھ گہنہرے

دو جا آتش قرارند پوچہ دن تے رات جلائے
 جسہ پاں اکھیں مثل انگارے ناخن تو داغے
 بولے جو نکر بدلی کر طے کے یا جیوں رعد آوازہ
 بولے کے سروینوں نام شجاع اقرع سپہ میرا
 کیوں توں وجہ نمازاں سستی کیتی لے بدکارا
 تینوں پھر مار کر یگا سرور سے فرمایا۔
 خبروں کہی کیوں توں اندر اسے سستی کیتی
 ظہروں کھرتلکے حصروں مغرب جاے
 عشا اندر بھی سستی جبکہ صاورد ہووے پیار
 پھر اگلے دن اولیں کھکر غضبوں راڈاوے
 حد افسوس نمازاں اندر سستی کرنے پاروں
 باقی ماندہ تن محشر وچہ ہون عذاب سوئے
 منہ دہنے سخت قہقہے محشر طرف پیارے
 سخت بیعت ہدم ہو سی جسدن پگڑیا آیا
 دو جا سخت حساب وند لسی محشر دھاڑے
 اہ عذاب ونگی پندراں بنی سچا فرماوے
 نے جو اول وقت اواد ناں عبت بہائی
 زواج رک کتاب ہی میں استھیں نقل لیاواں
 کماے اسد رک آہا ہک اسپر ہک پرندا
 طبیات نام اس رک دآ کے بنی ربانا
 صدم بندہ اول وقتی پڑے نماز پیاری
 اتحیات لله والصلوۃ نال رلاوے
 اوہ پرندہ اوس وقتوں اس ندید چہ بھائی

تر سچا ہک فرشتہ اس ل لکھ پاک گھلاوے
 ہر یک ناخن ہک پینہ رستہ اکھیا بنی کماے
 پاس ہے دی گز ہوو ہک رکہ غریب نوازہ
 مینوں اللہ بھیجا تینوں کراں عذاب گنہرا
 کھکر غضبوں گز لگاوے جسم ہوو کل پارا
 عشا اللہ صبی ذالک دیوں سالان خدا یا
 ظہر تک پھر مار کر یگا کارن اس بد نیتی
 مغرب سستی کر دریافت وقت عشا تک جاوے
 تاں پھر اولیں وقت فجر تک ہن گزوں مارے
 بنی کہیا اس تیک قیمت یوں حال و ہاے
 اتنا دکھ اٹھاسن اجدن ترک پھین اسکاروں
 اول ہک فرشتہ قبروں پندیاں پگڑیاوے
 رحمت نظر نصیب ہوو سی ویکھن آدم سار
 ارج غفلت پھانے بندہ و انصاف کما یا
 تر سچا پیش خداوند عالم دو رخ جاسن داٹے
 سستی پاروں عاقل بندہ اتنا دکھ اوٹھاوے
 اسد کارن ایہ خوشخبری سرور نے فرمائی
 جنت اندرندی آہی ہک کے رسول سچاواں
 ہے تحیات ان نام مبارک سنتوں انشدنا
 نام صلوۃ ہک پھر سنداستوں پار سچاواں
 نال خشوع دل حاضر کر کے ربدان خاص پوجدی
 اتے والطیبات پیاروں مجزوں کہہ سنوے
 غوطہ مار نکل مڑ جلدی جاوے اپنی جائی

پران تائیں جہاں سے جتنے قطر گر کر سہارے
 تاں پھر اوہ فرشتے اس بند حق کر دے
 واہ سبحان اللہ رب عالم خاص پو جا رہا نہیں
 ہو ر روایت جو کوئی پڑ پڑا اول وقت نماز
 بند راں نیک خصائل ستائیں فضلوں ب عطا
 ثَلَاثَةٌ فِي الدُّنْيَا تَنْ وَجْهَ سَمِجْهٍ پیارے
 ثَلَاثَةٌ فِي الْقَبْرِ تَنْ وَجْهَ قَبْرِ بَکْھانی بھائی
 ثَلَاثَةٌ عِنْدَ رِجَالِ اللّٰهِ تَنْ وَجْهَ دِیَارِ بَیْتِ
 پہلے تین حصال جو دنیا والے سمجھ پیارے
 دو جا رزق اندر اسد رب فضلوں برکت پاوے
 تے جو تین مرد یوے سن تینوں سمجھاواں
 دو جا خوف نہ ورا اس سے کنوں شتیاں بھائی
 باقی جو تین وجہ قبر سے سنوں بیان تنہا ندا
 یعنی اول سوال قبر دارب آسان کراوے
 تو بجا دروازہ حیات دل فصل کرے ارزانی
 تے ہن خلعت محشر سدا ذکر سنا پا جائے
 نہ نورانی چمک سیسی واچوں چن بدروسے
 سوم حساب فیض پر ہو سی عزت وجہ حشر سے
 باقی ذکر ویدار خدا و حال بیان سناواں
 قر صبحی اللہ تعالیٰ عنہ را بھی ہو سی سا کیا
 سوم ویدار آہی ہو سی وڈی نعمت بہاری
 داد واکیا حصال تمامی تنہاں رگا ہوں
 بہت پار غفلت مار پھر شیطان اجارے

رب العالم فضلوں پیدا کرے فرشتے سارے
 بخشش سنگن مولا کو لوں روز قیامت تائیں
 کیونکر فضلوں سے ویدار رحم کر مداسائیں
 شوقوں کرے شروع دل حاضر ناں آواز نیازاں
 چو نہر وجہ اخبار و قیامت نبی سچا فرماوے
 ثَلَاثَةٌ عِنْدَ الْمَوْتِ تَنْ وَجْهَ مَرَدِ پیارے
 ثَلَاثَةٌ فِي الْكَبْرِ تَنْ وَجْهَ حَشْرِ اندر اکھیاں
 کر تفصیل سناواں تینوں سن توں یار سنا
 پہلے عمر زیاوہ ہوئے اکھیاں نبی سہارے
 تیسرا نفس امار اسد یوے اللہ حفظ رکھاوے
 اول امن عذاب شرع نہیں کھور سول سچاواں
 سوم دُخُولُ الْجَنَّةِ اس خوشخبری کرے آہی
 تیسرا حلیہ سوال جیوں سرور فرماندا
 دوم یُوسُوعُ عَلَيْهِ قَبْرُہُ قبر فراخ دکھاوے
 اول وقت نماز جو پڑ پڑے سن میرید بھائی
 اول جدوں نمازی بندہ قبروں باہر آئے
 دوم اعمال سچے متحہ سیسی آیا وجہ حشر سے
 نورانی کر سی پر بھی سائے تے عرش سے
 بہت ضرورت ناں حیات واضح کر سمجھاواں
 دوم اللہ راہر علیہ کسی اہل نماز یاں تائیں
 واہ وانشان نماز جو پڑ پڑے اول وقت پیارے
 لے بند جہد غفلت تائیں رحمت منگ لہوں
 جو تہیہ شامت مارے کرے سستی ہارے

بیچ جاؤں کجاؤں بنی ہے اے وقت پیار
خیر خواہی یکارن عاجز ہو کے حق سنائے
تے جو کبر و غفلت تائیں چھوڑن گزائیں
ہنی کھپا رہے دنیا مومن متقیان فوں

غفلت چھوڑ دو لنوں ڈور ہن چارو ہائے
بری ہو یا دوسے نہیں بحسن جواب لیا
ایچھے ہیں آواز اوتھے سٹرسن دینے بہائیں
شوقوں نال محبت جہڑا سجد کرن خدا فوں

قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَيُّهَا صُومُنْ يَتَوَضَّأُ وَيَأْتِي اِلَى الْمَسْجِدِ صَلَّى فِيهِ
مَعَ الْجَمَاعَةِ غُفِرَ لَكَ تَعَالَى لَهُ ذُنُوبُهُ

ترجمہ: فرمایا نبی کریم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم نے ہر مومن جو وضو کرے اور آئے طرف
مسجد کی اور نماز پڑھے بیچ اس ساتھ جماعت کے بخش دیتا ہے خداوند کریم واسطے
اس کے گناہ اس کے

کر کے وضو نمازاں کارن مسجد طرف جو آوے
فضلوں کل گناہ اس پچھلے بخشے اللہ باری
وقت اول و چھ پڑھن نمازاں غفلت اٹھان
تے جو سستی عادت رکھن اندر امر آہی
قسم خداوی اوکھے مومن اندر روز حشر دے
پنجو وقتی سراج کھیا اس سرور عالم بہائی
بھی فرمایا مومن کافر وچہ ایہ فرق پچھاؤں
اوہ کیا جان قدر نمازاں عت جنہاں پیاری
سن احوال اٹھاندا جہڑے سستیوں رہو گناہے
رحمت فضلوں ریت حیدر اندر آوے
کرن روایت رحمت رب دی آسمان تہیں آوے
جہڑا اکبروں حسدوں بخلوں عانی ہو سکینے
حیدر چوں کنک نہی لو آوے استائیں
چھوٹی چھوٹی اکبروں نے غفلت دور بخالی

نال جماعت پڑھو جدوں پھر پاک نبی فرما دے
واہ داستان نماز یا ندا جو پڑھن نماز پیاری
حاضر ناظر واحد اکبر خالق تائیں جائیں
کیا جواب کر لیں جس دن سدے پاک آہی
ہو بیخبر نمازاں کو لوں جو سستی دے مروے
کیوں توں غفلت پاروں پیار ایہ سستی سرچائی
جو نماز پڑھے مومن منکد کافر جانوں
اسی سلم نام سداۃت جو سستی سخت خواری
درجے اعلیٰ حیدر حیدر پیش ہوئے سرکار
عنانک شمع دے کر روشنائی غفلت رو بجاوے
ہر دن ہر قلب اندر اوہ مار جہائی مر جائے
سوچہ جلد مکان بناد گنتوں یار نگینہ
کارن کفر غلاظت سوچہ داخل ہوو ناہیں
واہ سبحان اللہ کیا اس دل موجب کرم دی آئی

حال موافق ذکر سناواں سن جا بیٹھ پیاسے

غفلت دور ہو کومت تیری دن فضل سہار

حکایت کے پسے و عابے

اک عابد وجہ مسجد آیا پڑھن نماز جباری
کیا دیکھ اگے اک لڑکا وضو کرتے رووے
عابد تیچھے لڑکے تائیں سیج و سین توں مینوں
کی تکلیف نماز پڑھن می تینوں بر خور دارا
بول سنا یا لڑکے حضرت مینوں دکھ نہ کوئی
رب کہیا میں آدم پتھر بالن دوزخ کر ساں
وجہ قرآن آیا ایسٹلہ میں سنا چپ ہو یا
رور و پیاسا نہ ٹکسیاں صبر نہ آئے مینوں
عابد کہے توں نہ رو لڑکے حکم انہاں نوں آیا
جھڑے دعویٰ کرن خدائی وڈے کبر نہکاری
لڑکے پھیر کہیا سن عابد توں مطلب نہ پایا
یا حضرت میں لکڑیاں توں جنگل طرف سدھاواں
میں یکھاں جاں چلے اندر بالن مالی وڈھوے
وڈے مدہ تدوں میں بلکہ جاں ٹھٹک پائے
سن بات عابد لڑکیدی رو یا خوف آہوں
واہ سبحان اللہ کیا لڑکے نور ہدایت پایا
ایسی پڑھو نماز اللہ دی دلنوں حاضر لاکے
جو کوئی غفلت پاروں بہائی نہ نماز ادا سی
قسم خدا دی قسم خدا دی لہیک شرع فرماوے
عامان مقتدر یاند کی وس نایب سست جاں

وڈے وقت فجرے دیلے ناں خدا دی یای
عمر چوٹیری سچ لیری مینوں بار پروے
روندا مذکور سناویں کی تصدیق تینوں
میرے اگے دل اپنے دارا زکریا شکارا
ایہ بات سنی اک دن سی خوف میر دل اوی
جسویے اوہ منگے پتھوں ایہ خوراک کر ساں
لڑہ خوف پیادل میر زاری کر کر و یا
ست میں لی ہو بالن جاساں آکھ سنا یا تینوں
شرک تکبر والیاں نوں ایہ حکم اللہ فرمایا
اونہاں دارب بالن کر سی دوزخ دارا کواری
میرا پیٹھے ہو ری مطلب توں ہو ری فرمایا
مالی صاحبہ دی وجہ خدمت گٹھا بنجھ لیاواں
پیداں نکیاں نوں بہن کہے پیر وڈیاں لگا دے
اس جواب اگوں یا حضرت آپ مینوں مایے
زاری کر کے مسجد اندر منگے فضل آہوں
عابد تائیں واحد ایت والا سبق پڑھایا
حاضر ناظر جانوں سنوں لوں زنگار اٹھا کے
عذر قبول نہ ہو سی اندر ویل وگایا جاسی
سستی کر سی جو اس اندر سخت عذاباں پاوے
سلم ہو سی یل اندر جان پھر ملک نہ ہوئے

العلما و رثة الا نبيا حضرت نے فرمایا
 او ہو مسجد او ہو منبر اوہ کتاب آہنی۔
 لائق اوریں نبیاؤں کوں کے حق دیوراون
 ایسے ایسے زمانے ملاں نفس پرست ہیں کو
 بدعت شرک کھاون سپی ملاں بہت ریائی
 جب کوئی حق سناوے مسئلہ کلاں جا سکون
 ایہ نہ جانن کہیراں کلاں ایسے لوں سکھائے
 حضرت اکھیاں کھتی تھیں کوڑا حق سناون
 معلوم ہوئی پیش عدالت جدوں بلائے سائیں
 میں کہہ ذکر سناواں پھان عتیاں کھراں

علماواں لوں ورثہ نبیاؤں والا ہر مہمہ آیا۔
 ورثہ پورا نبیاؤں والا ملایا اونہاں بہا لی
 بدعت شرک کفر دیا رسماں پٹ سمندر پاون
 دین نبی دی خبر نہ ہرگز الٹ فساد مجائے
 کر کے الٹ قرآن حدیثوں نفس پرستی چالی
 ایہ وہاں لی نظری آئے جاہل برا سناون
 روشن دینا حق سنایاں حلوا کہیر نہ آئے
 ایسے کھاون سپی ملاں بیتے حق چہ پاون
 حق چہ پاون سستی پاروں ملن دیل نہ لیں
 جو نہ کردین بنی وے اندر شرر پایا اشاراں

در بیان احوال ملاں بدعتی -

بدعت حسد کفر دیاں گہر ملوانیاں آیاں
 ڈوڑھی سب ٹوکت انہاں نہ منگہ چوڑھی لی
 اچار ج برہمن تے ملوانے تھے مرفے کھانے
 بسم اللہ دی بہت ہے او بی کرے ہیں ظانے
 ایسے خاطر گہر اونہاں تھے برکت سے نا ہیں
 حق نہ سمجھن اصل قرآنوں غھوٹے علماؤں لے
 ہو رکھی تے پیر پیالہ بیوی ہو رہنور ہی
 حسدن مرفے کوئی پنڈ اندر خید انہاں آو
 گہر تپھے ملاں بیوی توں اوہ ساتا گد بیکے
 ساکے سبھی بچوں اکھیاں کی ایہ پنڈ نکارا
 دو جی تھی دیوں یارو پنج ست مرد ہوئے

مہمہ و چہ پڑیاں پیاں پناں چہ پناں لوانگ تھیاں
 خانقاہ وے چڑ پست چڑ پست سب جان پالی
 بدرسماں گہر پلیدیاں پھناں روزور و سگان
 نہ ویچن بوہلاں اتوں ملن نہ ولی واسے
 نازل سے عذاب ہمیشہ پاون پئے منرائیں
 راہ شریعت یوچہ پیچھے ٹھکی مارن واسے
 پڑ پڑ مہمہ تے کھاون بیکے کدھی پیئے پوری
 حلوا کہیر و نوون کھا کے ملاں پھٹا جاوے
 اوہ جہڑا مو یا سی ساڈ پنڈ سماں مہمہ کے
 ایس طرح کد ساڈا ہونا اس پنڈ وجہ گزارا
 اوس ملاسنے نوں نگ لگا ایدہر مول نہ موئے

خبر نہیں کس کیں چڑھائی کی ہو رہا ہونا
 ساڈیوں بی بدھے یاں ایسے مرنے کوئی
 اکہا سی مٹی دی ہسی پہلا حیکر بن جاوے
 ہو رسوں اکٹ ت سیاں جی پہر ہوی فرماو
 کی ہو یا جے اس ملاں پہر وماندی بوری
 جد تک پٹو چہ کم اجیہا اچی بانگ پکارو
 نمبر وار اندی تا بیداری ہر دم کرے رہنا
 نماز و لوں تعلقین سیاں جی رتہ اونار کرنی
 مت غصے اسنے وچہ ہون زچہ نہ فدہ نا
 وکھو وکھی دی پٹی آپ تساں پڑھ لینی
 سنتوں سیاں کئے رے پو پتر اٹھ جائیو
 ایہ نماز نہ لیتی جاندی نت نہ نہیں ساتا
 سیاں آپے جاہ فرزند جس گھر ساتا آیا
 ملا ختم جاندے ہمتوں سورج ڈبدا جاوے
 آپے ٹہیون چہنویو ہر اک داری
 طہاں آکھن واہ واماں عجائب پڑھا
 روٹی لیر اکھیر وکھی مار چہے ٹہنیدے
 پہر کے ہوی ملاں نوں مشکل اک گل ہوئی
 میں جاوانگی بند وچہ بیکے جی واپر گیا میرا
 ون چڑھیا تے یک گہر ہستی جاوڑی ملوانی
 روح تسکے نگہر و میں ڈوٹھو اج سائے
 منگدے پہر ن گہر و گہر عاجز روون کر زاری
 گہر دیاں سانوں کجہ نہ ونا پانی ہو گوسار

راضی ہو گیا اسی تھی واو بکھدیاں ملوانا
 رقم بڑی پر معلوم نا ہیں کی مرضی رہی
 کی کرے کوئی پیش نجائے مردا فطر نہ آر
 بند جنگائی ورتے تیجے دن بندہ جائے
 اسان بی کیتی ہوئی نا ہیں بد گہر وچو
 آئے گئے مسافر نوں پہر باہر مسیتوں رو
 جواکھن اوہ سر و اوپر من لینا جے کہنا
 ایہ نصیحت میری ہر دم سر و اوپر ہر فی
 صحت روزگار جاکر کہیں ساڈا مسان عیا و ہر نا
 سمجھو شام ہر دم رہنا بات نہ ہوں کہنی
 دیا ختم جاندے ہمتوں پہر نماز پڑھاؤ
 جیتوں کھڑی نہ اگر نا وین ویا گیا گوتا
 ویکھ آوپی کہاں بھورہ او ناو ہر وچہ پیا
 وچہ اندہ ہر سے روح مردیدانہ مت ٹہنڈا کھاو
 سورہ ملک لکے یہ پڑھنے ہر اک داری
 گن سٹے پیچھے ان سٹے لجنہ کھڑا چھڈوا
 ڈر کی دور وچہر یا نو انگوں کھڑوں نوں بند
 اپریون نوں ج لیر اکھیر وچہ گہنہی
 بھلا جاو مل لیر امینوں تہمت بن جائے تیرا
 آکھے فی میں خواب ٹھٹھی آج سن گل سوانی
 نہ لیر اتے نہ سر نوپی عاجز وانگ وچاے
 دیو اسانوں نام اللہ دی سیں برا لا چاری
 نہیں دیو کوئی لیر اسانوں اسیں گہاں

نی تائیں روح گالیں کڈھن لے نام و
 انہاں کہیا نی چپ کر بہنیاں رنہ کتے سناویں
 واہ ملو ایسے آدم کھائے بہر گیا لی وا تیرا
 شام ویسے کپڑے دھائی وگسی مار حنور
 ٹھگ شریعت دا جو ہو کے پیٹ بہر اکواری
 اکدن دوجی پتی والا ملاں لے گیا روٹی
 جی کہن لگی اج دھاڑا بری قیامت آئی
 قوے اُتے اج روٹی بہاویں پین دین ملاں
 دھاڑا آئی اج کھٹی ہو کے ٹکڑا ملے نہ کھانا
 ٹکڑو پانہاں ساڑا ویرٹ اپٹ گویا
 عطا اللہ چپ کیتا ٹریا دوجہ غصہ بہارا
 نامعقول کتے جے ملیا مزاد ساں اکواری
 عطا اللہ دوجہ گلی کھلوتا ضیاء اللہ نوں تائے
 تقدیر آہی ضیاء اللہ بھی باہر نکل آیا
 تقدیر ایویں ہوئی کسی پارو گئے بہرن ملائے
 آکھے نور خاتون نے گہری رکھ روٹی ملو نا
 نامعقول لا شیطاناں کتی نانوں پلست
 دھت چنگیر ضیاء اللہ نے روٹیاں والی ماری
 دا پٹری پیٹ گئے سب لہڑ بنیاں آکھ باکا
 اوئے طول طمانباں پایا ہیٹھاں گھدے کتے
 لوکاں آن چہڑائے دونیں بس کر دین باہی
 گہل گہل کے ادھ گہرنوں آئے کتیاں عیدائی
 اس ٹکڑے دوجہ برکت ناہیں سنیوں دسیانے

کالو خاوند تیرا سی جو ننگا ٹھٹھا ٹرا پڑا
 اج پوشاک نوئیں میٹھوں شام ویلیجاویں
 ہو رنہ گولا تو لیں کوئی مسئلہ اھیو بہتیرا
 ایسیا ننوں پل اتوں حصہ ہسی نوروں
 ادھ سزا قیامت دیدن سخت دیکھیا بہاری
 مگر وگری دوجے نے پیر آکھڑا کالی سوئی
 اکد و جیدے تچھے ملاں پیرے کھرا دبا لی
 تو اجہڑا سویر بیٹھی میں کیوں اج دھنگا
 اٹھ بچہ سٹ ٹکڑا اسنوں باہر جاو ملو نا
 ضیاء اللہ ہن ٹر گیا عطا اللہ ہن آ یا
 آکھے ادھ اس میر گہرا کی لگد اسی سالا
 جس گہرا اندر ملیا مینوں کڈھاں جان کیا ٹری
 روشن دینا روٹی اتوں لے پون پوارے
 پگڑ عطا اللہ نے سوٹا تا دوجہ ٹکا یا
 اکی گلی دوجہ وڑ گئے دونیں زور زور دھنگا
 نئے رکھدے دال والا جو بہر آیوں دونا
 روٹی نوں مرغی دا کاٹ جا پیا چپ کیت
 دال والا دوجے چہنا سر دوجہ مار یا کاری
 روٹی اتوں دوہاں ملاں دیکھو وگ گیا واکا
 بہاؤ رولا پگیا پارو لوک جگائے سستے
 ایہ جمہرات تسائے سر پر اج کوئی کرڑی آئی
 روشن دینا دھٹی آہی اھیو جیہی لڑائی
 چرب نوالا چھپیں لگا ہڈے نہیں ملائے

بدعت شرک و ہاؤن بہتا کہاؤن کارن بہائی
 جیونکر اکہیں نظری آوے حقوق سنا پا
 خیر خواہی سے کارن لکھیا عبرت نا بہائی
 جو کوئی بدعت شرک کما کے آس جنت ی کرسی
 لے بہائی چھڈ بدعت شرکاں تو بہتے در آؤ
 بس سیاں جی وجہ عبادت سستی صا در ہوئی
 فرمایا جو سستی نون چھڈ طرف عبادت آوے
 قسم خدا دی وڈا دشمن ہے شیطان ہر جائیں
 جدی دشمن ویری عادی دیرڈوں مکہتہ موڑ
 غیر شریعت جو کم ہووے زینت ناک کہا ہے
 کرن روایت حاتم آکھے ہر دن فخرے مینوں
 کی اج کہا سیں کیا سنڈا سیں سہیں گہری جائیں
 میں آکھاں ت خوراک ہے میری جسٹوہر مین کھانا
 داہ سبحان اللہ کیا مومن دین جواب خناساں
 وجہ حدیث صحیح ہے آیا ابابکر فرماوے
 سبجے پاسے نفس پوکارے کھبیوں حق کھانیں
 اعضا داں پر گہیرا گہتن فعل بے بتلاؤن
 شیطان آکھے دین پھڈیں ہیں مشکل حکم رہا
 آکھے خواہش دنیا اتنے کرے عیش ہزاراں
 خوشیاں کرے جو کچھ دلوجہ آخر فکر بھولا دیں
 سرتے قادر قدرت سیتی کہے جنت دل آؤ
 جو کوئی شیطان نفس خواہش نیا تیجھے پایا
 میں کچھ ابلے والا کر مذکور سناواں

ایسے خاطر دل انہا ندیوں جاو نہیں سیاہی
 غیر شریعت فعل بہوجب نام اشرار الایار
 بدعت شرکوں تائب ہو کے چھوڑ دراہ گمراہی
 رب العالم اس کو اپر عدل ترازو دہر سی
 سستی چھوڑو ویل نہ جایو سر سجد یوجہ پاؤ
 پیش عدالت پکڑے جاسو میرے وس نکوئی
 مال بناں رب اس دیتا میں غنیاں نال لائے
 ہر بندے نون غفلت پاروں کروا مارا زائیں
 دین ولوں کر سست بہراواں جنت طرفوں گئے
 جو کچھ امر شریعت ہووے مشکل نظری آوے
 آن شیطان آوازاں مارا کہے پچھساں تینوں
 کی کچھ کم کرنیکا بھائی مینوں بھی بتلا نہیں
 تے کفن لباس بہراو میرا قبریں کراں مکا ناں
 راغب بن نہ اس دل لوجہ جو پاو و سو اساں
 ہے شیطان بندید اگے گمراہی دل پاوے
 پچھوں دنیا مل مل آکھے مینوں خام نہ جائیں
 قدرت سیتی مولا سر پر جنت راہ فرماؤن
 نفس بلاوے طرف گناہاں حرص تنہا ہی آنے
 دنیا آکھے میرے اندر کر سیں سدا بہاراں
 عھو کہن کر چورچی ہارامد راہ دل جاویں
 ہور بلاؤن دوزخ طرے چاہو قبول جاؤ
 غفلت پاروں روز حشرے جاسی ویل گایا
 جیوں کروچہ حدیثاں آیا پاسوں نہ کچھ پاواں

جس سستی پاروں مسلم بہانی مارو بجائے
انشاء اللہ کھول سناواں جھٹپیاں تھماں آئے

ورہ بیان ذکر اول پلے لعنۃ اللہ علیہ

حضرت عمر روایت کر دیا ہو میں رحمت بازاراں
جو جو نام نشان اہنا نئے واضح کر ساں سارے
زلزلیں آئے دشمن نقوش انھوں ہفت پھانوں
اول نام زلیخوں ہند آلائے وچہ بازاراں
دو جے نام دشمن ایہ لوکاں دیسے دکھ سوا
ترتیب نام انھوں جو رہند شاہاں گرو پیار
چوتھے نام ہفت جوشے کہو اے لوکاں تائیں
پنجواں مرہ وصول طہور سارنگی سناں والا
چھیواں سے نقوش جو سناں سہرا کہا ندا
ستواں نام مسوٹ جہڑا جتے جھوٹ پلا دے
اٹھواں واسم جو نگیداراں انگہ ہیاں رہندا
پوچھ پچراں وہیاں مالواں عورت مرداں اندر
نانواں ہے دلہان نماز یا ندیوچہ فتنہ پاے
ایسوسہ دلہان جو سمجھ لگے مگر ملا سنے
ضیاں کرو جو شاویا ندیوچہ دھول طہور سنیدے
لے ہا یو جھڈ غفلت سستی سجدے اندر آؤ۔

نو تھماں لاو شیطانی آئی وچہ شہاراں
تے جو فعل کریدے گنگے دساں تدرہ پیار
مرہ لے مسوٹ وچہ تے ولہانی جا لوں
مور خداے رستے ولوں کرے فریب ہزاراں
سخت مصیبت وچہ پھساکے جتے شرک کرائے
غور نگہ بہت سکھا کے ظلم کراے بہاے
بھنگ پست افیون شراباں بخش بہو داداں
تار و جا کر مست کریدا جتے لوگ رزالا۔
راہ اللہ فتنیں پھیرا ہیاں لڑاں تش بہت پوجا
خبر اں مکر فریبوں سے اہل نہ جہیاں آئے
آوندیاں جاوندیاں دل فتنے بہت چھو کنڈا
فتنہ پھو کے مار کوٹالی پاوے گھول قلندر
غفلت سستی پاروں گھنیاں پلے عذاب کہا ہے
صدافوس شیطالاں تیکھے پھوڑے حکم دبانے
مرہ مگر لگے ادہ ظالم نہیں رسول شہیدے
ورنہ دیں اندر جاسر سو جیکر باز نہ آؤ۔

ورہ بیان ذکر اول پلے لعنۃ اللہ علیہ

ابن عباس روایت کر دیا کہ نئی سوہارے
تے کتنے ہیں دشمن تیرے دکھو دکھ سنائیں

ایسے لڑاں پھیرا دسین کتنے تدرہ پیارے
لگا دکھو دکھ سنا دن نئی مچھرتا نہیں۔

عرض کرے یا حضرت ہیں دس لڑے دوست میرے
 ترجیحاً غنی جو اپنے تائیں بے پردہ کہا ہے
 چوتھا جو ماہن عالم طموں سیج نہ کہندا
 چھواں روکن والا غلہ ستواں زانی جانوں
 دسواں جو شراباں پیوے کرا جو دل چاہے
 سونوں حقیقت یا حضرت ہیں دشمن اکہ سناواں
 اَوَّلُكُمْ اَنْتَ يَا مُحَمَّدٌ اَوَّلُ دُشْمَنِ وَدُوَامِ مِیْرَا
 دو جا عالم علم جو پڑھے اس سے عمل کما ندا
 چوتھے عمل قرآن جو کرے بھی جو کہن دانان
 چھپو بی حم جو کرن بھی ستویں ہل تو وضع سارے
 دوموں جو رحمت فضلوں نیک محبت کرے
 ہو جو بچن حراموں بھی جو پشمن تہجد جاوے
 مومن کارن کرن دعائیں جو خیر خواہی بیاروں
 ہو سخی بے خوش خلقی دی عادت رکھے پھر
 موت اڑیکان رکھن جو احسان بیوہ کرے
 یا حضرت ایہ دشمن میرے شیعوں عرض سنا ہے
 واہ سبحان اللہ جو غفلت تائیں دور بخاسن
 بس میان غفلت پھرن تنہاں خیال نہ ہو سی
 انشاء اللہ میں تو لاچارم ذکر سناواں
 ایس قلیل حیاتی کارن غفلت سر چاہیو
 خیال کرو وہ تخت سلیمان کتنے آج پیارے
 تے دامے پڑوائے بھالی کوتلی گئے رامی
 تابعداری کرو بنی دی دلوں بجانوں سامے

اول ظالم حاکم دو جے کرن تکبر جہڑے
 فرق حلال حرام نہ کرا غیر کما لوجہ لاوسے
 پنجواں اوہ سوداگر کرے خیانت گھٹ تو لیندا
 اٹھواں سود جو لیون الاواں بخیل پیمپانوں
 یا حضرت ایہ دوست میرے امت تیروں لگے
 دنیہ لڑے ہیں دشمن میرے کرا ظہار بتاواں
 لکھ ہزاراں خلقت بھلی بستے پاواں جہڑا
 ترجیحاً حافظ پڑھے قرآن اگوں پھیر پڑہا ندا
 پنجویں حب محتاج یتیمیاں دچہ نہ کرن زبانوں
 اٹھویں ہل عبادت ناویں کہاں حلال سہاگے
 بھی جو طلب نمازاں دل دچہ جب جماعت دہرے
 بھی جو کرن نصیحت لوکان تائیں صوف سناون
 بھی جو دھنوں ہمیشہ عادت لین عزت سرکاروں
 صدق یقین جو دیکھ رکھے دوست ناہیں میرا
 غفلت سستی مولیٰ چاون سر سجد پڑھ دہرے
 جہناں ہدایت مولا کروا تہیا کون بھلاوے
 رحمت فضلوں جنت ملیں دین اندر کیوں جاسن
 جہت شفاعت تہاں بنی بوں کوین ورتاویں
 لکھ درود بنی سرور دی خدمت دچہ پوجاواں
 صدق یقینوں تائیں گئے مولائے در آہو
 تے آج کتنے نبی محمد مشفق پیر موبارے
 تسلیں ایس طبعی اتوں جانا چہڑ دراہ گمراہی
 تقدیر ہو یو غفلت پار ورنج دیں نہ سامے

دایم قائم اس دنیا تے رہی کون پچھاؤں
کیتی محذرت ناہیں جو میں ذکر الایا !!!

کر کے غور قلوباں اندر منصف ہو کر جانوں
قسم خداوی خیر خواہی سے کارن حق سنا یا

در بیان فرقہ اہل میل پہارم

سنو بیان جو فرقہ چوتھا سہزہ نام کہا وے
سہراہ ادہ جو گلہ شکایت غیبت بہت اٹھاؤں
بہت غیبت پچھوں ظاہر عیب کرن دلدارا
یا کل حکم اخیہ مکتار بچا فرماؤ
عیب کے دے دھونڈیں ناہیں کیتا منع سوہار
جے اوہ عیب اس چہ ہو یا جو تہ غیبت چاٹی
تے بہتان زیادہ رکھے قتلوں جرم پیارے
بھی آسمان زمینوں بھاری ہے کھڑی شہزادی
اتے فراخ کنوں آسماناں کی ہے سلسل سائیں
ہے بہتان زمین آسمانوں بھار سمجھ پیارے
اتے فراخ کنوں آسماناں ہے احسان کمانا
بس سیاں نہ غیبت بولیں سوچہ خطرے بہار
با سناوائس تہیں ضرور عالم لئے فرمایا
ناخن انہاں ترارے والے چہلن چہریاں تائیں
جبرائیل کہہا اہے آہے غیبت کرنے والے
لے بندے ہو تائب جلدی مولا و در آویں

جیونکر آخر دچہ سپارے آپ خدا فرماوے
بدظنی ہکدوچے دیدل اندر پھوک مچاؤے
ایہہ بھی فعل اٹھاؤں والاویل جاسی دلدارا
کرے جو غیبت بہائی اپنے ہے سرک نون کہاندا
روز حشر نون باندر ہو سن غیبت کرنے ہار
تاں پھر ادہ بہتان ہو جاسی بچا لازم بہائی
علی تائیں کوئی سایل ہو یا دسہیں راز سوہار
تے آتش طہیں بہت زیادہ سوزش کسوچہ بہائی
تاں پھر علی جواب تابی دسیا اس دے تائیں
ظالم شاہ وچہ سوزش بہتی آتش کنوں ہار
واہ سبحان اللہ کیا مقصد سنتوں یا رسجانا
ویل اندر بے عذر جاسن اہل غیبت ہتیار
رات سراج مینوں چو درخ فرقہ عجیب دسیا
تاں مین پچہا جبرائیل کون اہے لوگ بتائیں
دنیا اندر گوشت بھایاں مردیاں کھانڈالے
تا بعداری بگڑ بنی دی بخشش رحمت پاویں

در بیان فرقہ اہل لویل چہم

تا بعداری جس دتا کہیں نہیں پسند بنی و دی

سن بہائی ہن پنجواں فرقہ اہل لویل غنیدی

لمزہ نام خداوند سائیں ہے جس دا فرمایا
 لمزہ معنی منہ پر طعنہ عیب کرن آشکارا
 اس کارن رب عالم تائیں غیرت جوش لیا
 رنجے مائے عیب تیر توں غیراں کنوں چھپایا
 ٹھلا جے پکدن دے عیبیاں پردہ تھدا
 پاروں شرم مریں عالم کر کجہ شرم شتابی
 منہ پر عیب نہ ماریں ہرگز مول کسے دیتائیں
 جو کوئی پردہ عیب کسے پر پاوے رب فرماندا
 خاصہ حضرت علیؑ ہو راندار کہیں یاد پیا
 نہ چھپچھپوں غیبت نہ کجہ منہ پر عیب جتاو
 بس میاں جے لوڈ فلاحاں ہے کجہ تیرے تائیں
 خیر خواہی دے کارن تینوں تھوڑا ذکر سنایا
 ہن میں ناں توفیق ربانی یاری منگ آہوں

اس دا ذکر مفصل چاہاں تینوں کر دکھلایا
 وجہ مجالس ہتک اس تہیں بہت ہوو دلدرا
 کہ مردم آزادی کیونکر امن سلامت جائے
 توں کیوں پردہ پوش نہ ہو یوں شرم نہو آیا
 معلوم حال ہوو تھدا سارا جے نہ علم کماواں
 ورنہ روز حشر دے اندر ہو سی سخت خرابی
 وقف جگہ سمجھاو دن لازم پگڑیں نیک ادائیں
 توں برابر عیب اس دے پردہ پایا جاندا
 عیب کسے مومن دامنہ پر نہ اس کہن سوہائے
 وقف اندر سمجھاو دن لایق مومن نقطہ پاو
 تابعداری پگڑ بنی دی دیں اندر نہ جائیں
 اندک حالوں مطلب ملسی جے تیرا دل چاہیا
 چھپواں فرقہ نقل لیاواں سورۃ ہمزہ راہوں

در بیان فرقہ اہل دین ششم

نِ الَّذِي جَمَعَ مَالًا

ترجمہ۔ وہ لوگ جو جمع کرتے ہیں مال کو

چھپواں فرقہ مال جمع جو کر وہیں دباو
 جمع کرن ایہ حرص علامت اکہیا نبیؐ غفاری
 کہ ظلم خزانے جوڑن رات دنے ایہ پیشہ
 ایہ بھی ویل گائے جاہل حرص منہ میاں دے
 ابا بکرؓ دے کنوں دایت مال جمع جو کر دے
 نبیؐ کیہا کہ قسم اللہ دی مال اہلاندیتائیں

تے پھر اس دیوچوں بہائی نہ زکوٰۃ اداو
 کر کے جمع خزانے پیاسے چھوڑ جاو
 تے عجبے آخر واسے دانہ دیوچہ فکر اندیشہ
 رحمت نظر نصیب نہ ہو سی رہو سن باروں
 زکوٰۃ تے صدقہ اس دیوچوں یوں فکر نہ دھرو
 ستین جائیں خرچ کر میںدا مالک سائیں

اَوَّلَ رَاٰتٍ يَمُوْتُ يَاتِيْهِ اَوْدَهٌ مَّرْجَاوِيَّةٌ
 يَنْفِقُهَا لَغَيْرِهَا اَمَرَ اللّٰهُ خَرْجَ سِنْدِي جَانِيْسٍ
 يَا كُوْنِي رَيْبَ سُلْطَانًا حَاثِرًا صِيْحِيْ اِسْ بِرَبَّالِي
 بَعْدَ نَدْوِيْلِيْ لِنَفْسِيْ اَسْنُوْنِ كَرِيْمِيْلِيْ كَيْ سَيِّدِيْ
 كَنْجَرِ بَارِيْ اَتَشَارِيْ رَاثِيَاں چَارِيَاں كِرَا
 نَه كُوْنِي مَسْجِدِ اَوْدَه بِنَوَاثِيْ نَه سِرَاكِيْ پَوَاوِيْ
 پِيْدَا هُو كُو يَا دُرَّ رَا عِيْثِيْ نَكْرَشِيْدِيْ اِس تَابِيْسِ
 اَوْ يَحْيِيْبُ كَيْ يَا اَسْنُوْنِ سَتِيْ دُنْيَا اَوْدَه
 يَا اَوْدَه مَالِ حِلِيْ يَا دُرِّيْ يَا كُوْنِي چور چور اَسِي
 قُفِيْفِيْ مَالَكُ مَالِ پِيَارَا خَرْجِيْ وَجِيْ دَوَايِيْسِ
 قُفِيْسَا اَسِي سِلِيْ جَاوِيْگَا سَارَا اَسْنُوْنِ پِيَارِيْ
 بِهَر دَمِ حَسْرَتِ هُو سِيْ اَسْنُوْنِ رَوْرُو كِيْ بَكْتَا سِي
 صِدَا اَسْنُوْسِ خَزَاثِيْ جُوْرِيْ كَر كَر ظَلَمِ پِيَايِيْ
 قَارُوْ وَاقْعِدْ سَارَا يَدِ تَسَاوُوْنِ بِيَا لِي
 سِي سِي جِيْ جِيْ جِيْ كَر نَدَا غَالِبِ شَوْقِ تَسَاوُوْنِ
 اَسِي اَوْدَه صَمَدِ خَدَاوَنْدِ بِهَر طَارِزِيْ پُوچَا كِيْتِيْ
 رَنِيْ مَالِيْ دُوْز خِيَا نَدَا نَكْرَا سَاں كِيْ كِيْ نَابِيْسِ
 تِيْ جُوْ حَبِيْبَتِ وَاَرْشِ هُو مَنَكْنِ اَسَاں شِيْ جَانَانِ
 مَالِ غُرُوْرَتِ پَارُوْنِ حَبِيْبُوْنِ مَرْنَه سَاوَا اَجْبَاوِيْ
 نَابِدُوْنِ سَاں بُوْد كِيْتَا نَدَا مَشْرَمِ حِيَا نَه لِيَاوِيْ
 بِهَر نَفِيْ مَالِ تِيَاں تِيْسُوْنِ لَكِيْ اَحْسَانِ كِيْ
 حَكْمِ كِيْتَا اَسَاں كُوْنِي بِنْدَه مَالِ اَسَاوَا پِيَاوِيْ
 كِيْ كِيْ كِيْ اَز مَالِيْشِ كَارْنِ حَكْمِ كِيْتَا سَاں جَارِي

فَيَرْثُهُ مَنْ يُبْدِلُ مَالَكُ مَا وَاَرْشِ تَبْنَه پِيَاوِيْ
 حَبِيْبِيْ سِي پَارُوْنِ اِس كِيْ جَدُوْنِ نَفْعِ هُو كِيْ كِيْ نَابِيْسِ
 قِيَا خَدُوْ سَنَه پِيَاوِيْ كُوْتِيْ كَرِيْ جُوْ حَالِ تِيَاوِيْ
 يَا اَوْدَه هُو دِيْ شَهُوْتِ بَدَلِيْ مَالِ پِيَارَا پِيْسِيْ
 مَسْنَدِيْ جَانِيْسِ خَرْجِيْ كَر لِيْسِيْ كِيْ پِيُوْنِ تِيَاوِيْ مَرُوْ
 نَه صَدَقَه مَسْكِيْنَاں دِيُوْنِيْ اَوْكُتِ مَالِ كُوَاوِيْ
 كِرَاں نَبَاو مَسْكَانِ فُلَا نَا خُوبِ عَجَابِيْ جَانِيْسِ
 غُرُوْرِيْ حَقِيْقِيْ دُوْزِ كِيْ قِيْمَتِيْ سِيْ سِيْ سِيْ
 يَا مَصِيْبَتِ عَلِيْمَاوَا اَمِيْنَا اَسِي اَسِي
 يَاتِيْ اَوْدَه نَدَاوِيْ رُوْجِيْ رِيْنِيْ اَس تَابِيْسِ
 فَا كِيْ كِيْ نَه پَاوِيْگَا اَكِيْ بِيْ نِيْ سُوْ مَالِيْ
 اِيْ هُو حَسْرَتِ اَسَدِيْ تَابِيْسِ اَنْدَرُوْ دِيْلِ پُوچَا سِي
 نَه زَكَاةِ دِيُوْنِ دِيَاوُوْنِ دُشْمَنِ هُو كِيْ سَارِيْ
 پِيَارِيْ هُو كِيْ حُرْمَتِ زِيَادُوْنِ سِيْ پِيَارِيْ تِيْ
 مَوْلَا اَكِيْ حَبِيْبَتِ دِيُوْنِ كِيْ كِيْ نَابِيْسِ
 كِيْ كِيْ رَنِ مَغْرُوْرِيْ پُوچُوْنِ پَاكِيْ بُوْلِ رِيْ
 دُوْزِ اَنِيْ اَنِيْ خَرِيْدِيْ اَسِيْ پِيَارِيْ كَر كَر اَسِي
 حَبِيْبَتِ لِيَا خَرِيْدِيْ جِيْ مَالِيْ نِيْ لِيَا حَكْمِ رِيْ
 پِيْشِيْ عَدَالَتِ حَبِيْبَتِ اَسِيْ دِيْلِ كِيْ كِيْ جَاوِيْ
 اَوْنِيْ جِيْ جِيْ خَزَاثِيْ كَر كَر وَجِيْ غُرُوْرَتِ اَوْدَه
 يَحْيِيْ كَلَامِ تَسَاوُوْنِ تِيْ حَقِ تِيْ
 سَاوَا حَقِيْقَه جِيْ لِيَاں اَسِيْ پِيَارِيْ پُوچَاوِيْ
 كِيْ كِيْ رَا سَاوَا هُو دُوْلَتِ كِيْ كِيْ

ایک مسکین غریب بچار رلدے گھر میں پرانے
 غنیاں سے ملے بیچے غریباں پھیرا سیں آزمائے
 ایک کن اندر کر سکدے ہاں حرج اسان کجناہیں
 جیکر کوئی سوالی غنیاں سے در پر نہ جاوے
 کیوں تئیں بات یہود سمجھو ساو نیال عقلمند
 کئی وارث اسچائے تے کئی ہوسن فکر و ڈراؤ
 ایک لحظے وچہ جس کے کو لوچ چاہیے والیں گے
 وعدہ ساو افسانوں ہاں جنت لیسان چاہیں
 جے زکوٰۃ دتی تے ہو سوتنگ جان ل نکھٹے
 بخشش رزق عنایت کرے جنت وچہ پوچھائیے
 اک دن سو خزانے اس کے دوزخ آگ لپیٹے
 ویل اندر پٹکا پا جا سیں مسن سخت سزا سیں
 تابع ہو جائی محمد پاک کی بول رہے نوں
 لکھ کر ڈر و دوسلا ماں سرور نوں پہنچا سیں

اساں اوپائے فروز فرقی بھٹے غنی بنائے
 تے یک کرن عدالت کھاناں انہاں پیش کرائے
 بھلا جیکر اسیں غنی بنائے ساری خلقت تائیں
 مگراں پہر آزمائش غنیاں کیونکر صا در آئے
 بیشک اسیں نہ حکمت باجہوں بات یہودہ کردے
 دایم دولت رہسی ناہیں جس تے خیر لیاؤ
 ہتھ اساوئے پوچھ شاہی جہنوں چاہیے دیے
 شکر جو دولت والا کرے ظلم نہ کرن کدائیں
 حج کنندیاں بہت حریصاں عدیوں شیطوں پڑے
 یَعْنِ لَکُمُ اللّٰهُ مَغْفِرٌ رَّحِیْمٌ کَمِ اَسْمِیْ
 جو کوئی چخا لے کر کے دامن پٹھتے تھپتے !
 بس میاں حج کریں مسکیناں دیویں ناہیں
 سن کہہ حال اسخیا نوالہ ذکر سناواں تینوں
 کر مذکور سناواں یارب وہ تو فنیق میں لیں

حکایت شخصہ کہ مخفی اللہ بود

ہکدن کس مستیے آیا حکم نامہ سے باری
 بیان سخاوت و اس کیتا مصحف ستیں پھر کو
 جس نے کدی سوالی تائیں سہتیں خیر نہ پایا
 سائل زانہ دشمن سمجھے کرے جو آرزوئی
 تا بعداری دیوچہ پوری کرے نہ سبے فرماہی
 دونوں ہتھ سٹوں کٹ تیر خیر کے سبے پایا
 رہا غنی ہو کیونکر شکستہ شرم نہ رہنوں آئے

واظراک مواعد بندہ ربا خاص پوچھاری
 لگا وعظ محمدی کرتے ممبر اوپر چڑھ کے
 بیٹھا سنے غنی اک بندہ اس مجلس وچہ آیا
 پڑھے نماز زکوٰۃ ندیدے غرض رکھی کوئی
 کرن روایت عورت اسدی من نیک بانی
 اس نے اپنی بیوی تائیں ہیسی لفظ سنایا
 غنیاں کے گھر غنی کدے نہ سنگین ہرگز جاوے

ایہ مسائل دلوں بناوان وعظ سناو لوائے
 ذمے رب الزام لگاؤن کیونکہ مناں بہائی
 جے چاہے تے اکدم اندر سونیوں شہ چاہے
 کرن روایت واضح کر کے نہیں سی کسو سنایا
 جاں اس سنی کلام الہی اثر دے نوں ہو یا
 واعظ یک حدیث نبوی وی واضح کر سمجھائی
 پنج سے سالان غنیاں نالوں اکوں حبت جاو
 سنوں حقیقت جدا یہ مسئلہ نبی محمد کیت
 غنی خدائے رستے اندر سارا مال لوٹاؤن
 کل جواب دیاں گے اس و احضرت نے فرمایا
 سورج دی گرمی پارو تپیا سنگ پیارے
 عرض کرن یا حضرت مسئلہ کل والا فرماؤ
 حضرت آکھیا ننگی پیریں ابو بکر و سیدنا حسین
 جلدی نال صدیقی پیارا ادبوں اٹھ کر اوے
 ٹھوڑی نعمت خالق والی آہی اچے سنائی
 ادبوں عرض سناو حضرت گنیاں ندیاں نہیں
 حضرت عمر تائیں پھر حضرت صلعم نے فرمایا
 اینویں پیر عثمان غنی نوں بنی سچا فرماے
 پھیر علی دی داری آئی آکھیا بنی سہاے
 گھوڑا لوٹا زہ مصلے کھر اتر آوے
 واہ سبحان اللہ کیا فیصل سرور کیتا بھائی
 یعنی محکم ہو یا مسکیناں دا حال سوکھا لاہ
 روزِ حشر ہر نوں نعمت کل سنائی جاسی

سنگن اپنے کہاؤن کارن ایہ اینہا ند چاہے
 اوہ رب کی پرواہ رکھنیا ہے جس دی کل تساہی
 اتنی طاقت والا ہو کے پھر کہیں سنگن آوے
 اسیں سبوں دل سدیو چہ اثر نہیں سی آیا۔
 سن مسئلہ ایہ واعظ پاسوں ناری کر کر دیا
 اوں غنی نوں اثر گیا ہو رحمت دیر نہ لائی
 ہیں غریب جو مومن پیار جویں بنی خرمادون
 اصحاباں نے عرض گزار دی دلچاؤں مینا
 پھر کہیں مسکیناں توں پیچھے حبت اندر جاو
 بلالؓ ہوراں تو اک پتھر وجہ مسجد صبح سٹایا
 ویلا ظہر ہو یا تے آئے کل اصحاب سوہاے
 وعدہ وقت بھی پورا ہو یا واضح کر سمجھاؤ۔
 پتھر اد پر چڑھے نعمت گنگے اساں ستائیں
 چڑھے پتھر اد پر نعمت و کھو وکھ سناوے
 پتھر اد پر پیر جلتے اتر آیا ہسائی
 رحمت فضلوں پاک اوند جو دتیاں ایشائیں
 اوہ بھی نعمت نہ گن سکے جلدی اتر آیا
 اوہ بھی نعمت نہ گن سکے جلدی اتر آئے
 گن کر پتھر اد پر نعمت کل سنا پیارے
 یا حضرت جگہ ہو رہ پونجی ادبوں عرض سناو
 ہر اک تائیں اس مسئلے دی سمجھ بخوبی آئی
 غنیاں تائیں نعمت بہتی چھوگ پاک تعالیٰ
 دسوں کی شکریہ کیتا پاک خدا فرمائی

سیکناں تھوڑی نعمت دتی مالک سامیں
 ہو سی جلد حساب اوہنا نذا فضلون جنت ولسین
 کرن روایت جاں یہ سدا واعظ کو لون کی
 دوپہر محبت ربدی ٹھانہ آن لگا یا
 واہ سبحان لہد رب حبیبوں اپنی حب لگا
 استغفار پوکارے جہڑا یا وگناہ کر دوسے
 اوہ دل خاص منور ہوندا سو ہنابرکت والا
 سنوں حقیقت مومن ہو کے جردن غنی گہر آیا
 نیت خاص خداوے کارن بات کہاں کتنوں
 اوہوں عرض سنا عورت میں پانندی بنی
 کہن لگا ہے چار دہاٹے دنیا کوڑ لپسارا
 خبر نہیں اوہ کون دھاڑا واری ساوی سی
 بعضے کہن تے دے کہن اس زردوستانیں
 مان جو زردوستان پاروں درشہ دار کہا
 جہڑا دیوے اسنوں دیئے راکھی مول نہ کرے
 ساون روز می یون والا نہ سوندانہ بہندا
 مچھرا اندیشہ کرنا اس والا لیت ساون ناہیں
 مومن نیک جو بے زردوستان ہیں بے چار
 کھاون پینن طرفوں لوچہ کریش مول بہر لیاں
 پڑھ الحمد کہیا سن ہوئی شکر اللہ سواری
 پاک کلام تیریدے اتوں میں تربان جاواں
 اگے غم وجہ پڑا میرا تھیںی رڑ ہا جانوا
 دنیا رسد ہی تیری ربان نظر وجہ آئی

ایسے کارن پریش تھوڑی ہو سی انہنا تاہیں
 غنیا نتوں ٹنگہ پنج سو سالوں اگوں جنت لسن
 سنیاں اس غنی نے بہکے قلب پیر ہی دشنامی
 دور ہوئے وسواس شیطانی اٹھ گہر لیاں
 جمیاں کون جو ہمدیدل پر پھیر رنگار جہاں
 رحمت فضلوں پاک خداوند سبیل قلب سرد ہو
 نیزے اس شیطان آئے غفلت پاؤں والا
 ہوئی لوں اس ناں حلیمی بہکے پاس سنایا
 پر توں عذر نہ لیا ویں ہرگز شوق پیادوں سنوں
 کیا مجال جو عذر لیاواں میں تیرہا کہاں
 دیکھاں خلقت ٹردی جانندی جدا کوہ نقارا
 زردوستان جو درشہ ساوی اٹھ پچی رہا سی
 نہ کھاؤں نہ رپل گھلن جانندی ہی از اہیں
 چند دناں زرا اس گہر رکھے پھیر اگانوں جاو
 شاید نہ چوراں ستھ آکے اسدے مٹھوں بیٹے
 ساو پاں ساریاں کہاں ندرت دے اوہ ہندا
 کیوں جو مالک سر پر ساوا قائم وایم ساہیں
 غنیاں اگوں پنج سو سالوں جنت لسن سہا
 دے رخصت میں جو گہرا اندر جلدی دے کر لیا
 میں قربان میرا جے خداوند تیرا ہو یا پو جاری
 شکر اسے واسجدہ رہا لکھہ بکا لپاواں
 ایہ گل سن خوش چہری والی کہیا گل کھلا ندا
 اس عکاسات وچوں سنیاں میں یوں پیری

میرے خاوند نے ہر تینوں واحدانچ پچھاتا
 نال آداب کہے خاوند نوں میں خوش خرم ہی
 لے مسکینوں آواز لوئی گھر میری وجہ پاؤ
 شہر میری وجہ بھیکہا ننگا نہ کوئی رہے سوالی
 چڑھ کوٹھے پر ہو کاوتا خلقت جڑ پلٹی
 ادھ لٹن ایہ ہو خوش مستن واہ مولاد بندے
 کہن لگے نیت وادہ نہ بھیج دتار ب باری
 چڑھ کوٹھے تے آکھن لگے وگو مولادیا لوکا
 دن چڑھیا کیا دیکھن اونوں بھر خزانے سار
 آئے پھر اکٹھے ہو کے لٹن کارن سار
 کوٹھڑیاں سب کر گئے خالی جاں لگلا ہوا
 کیتی رکے گھرے اندر ہرک صلاح نہائیں
 شاید ایہ ہے دولت کیسی بہت سہاں آو
 ایسے خیال بنا کر دلچہ اک عاجز دیتاں
 باہر آپ ہوئے گھر وچوں عوی چوڑن ہار
 کرن روایت عورت تائیں پہیر اسبات سنائی
 اوئے وقت لباس تمامی عورت اپنا لاپیا
 عورت کہندی خاوند تائیں سن آریہ سار
 اسد نیاندیاں لذت خوشیاں چڑھیاں لگایا
 جیسی لذت وچہ فیری غنیاں اندر ناہیں
 سنوں حقیقت عورت جس دم سوال خاوند نکیتا
 پھور اعل خرید بازاروں لے لیا بدن دولے
 اک دریا رکن سے دوہاں کلی جا کر پانی

شکر تیرا تمنا رتینوں میں ہر کم اُپر جاتا
 چڑھ کوٹھے کہہ مسکیناں لٹ لٹو نام آہی
 نام اللہ دے جو مستہ آوے لٹ شتاب لیجاؤ
 جمع کیتے جو عمر ساریہ کرو خزانے خالی
 آن ہجوم اکٹھا ہویا لٹ سوالیاں پائی
 لگئے جھاڑ انہاں نے بچپوں خالی مار جنے
 اونوں پھر لٹا یے دولت کرے نہ پیاری
 لٹ لٹو نام اللہ گھر ساڈا پھیر دتوئے ہوکا
 قدرت ویکھ آہی والی حیراں ہو بیچاے
 ننگے سر پا نوالے عاجز بھی مولاد پیاسے
 کیا دیکھن گھر گئے نالوں دون سوایا بہریا
 دولت وند اللہ دے کارن گھرے کسی تائیں
 نہ منظور کرے رب آپس پھیر اسان پنی دے
 شوق محبت پاروں للہ بخشیا گھر اساتائیں
 حرص ہوا دونوں چہڑ بیٹھے واہ اللہ دے پیاسے
 دیہ لباس تے توں زیور اپنا نام آہی
 کچھ تھیمیاں کچھ مسکیناں تھوہنہ پھر طاپا
 توں بی کپڑے نام آہی وکھچڑا پنے سار
 واہ سبحان اللہ ہن توں طریاں سنیاں یاں
 غم دولت وچہ مر مر جانڈ غنیر نصیباں ناہیں
 رخت تمامی راہ اللہ دے اس نے دتا میتا
 خوش ہوئے وچہ راہ لائے لٹا و نوالے
 واہ سبحان اللہ کیا اسدم مورج کر دی آہی

لے قرآن لگے وجہ پڑھنے چھڑ دنیا دی پہا ہی
 فوت ہوئی وجہ کلی عورت رہ گیا مرد اکیلا
 بخش لیں ایہ عورت میری واحد بار خدایا
 کرا یہ عرض کسے بند جا کے ہو یا مرد سوالی
 کہی دیوے کوئی نام اللہ دے میں اوشیاں
 بندہ ہک خدا دبو لیا لیجا مٹیوں سائیں
 لیکے کہی کلی ول آیا کڑی ہی قبر بے چارے
 دیکر کہی امانت واپس مڑ کلی ول آیا
 مکن کھڑا اکیلا روک اس دریا کنارے
 آکھے یارب سائیاں مینوں حضرت خضر علیہ
 جدم پاک خداوند اگے دست جناب بٹھایا
 چاک فرشتے امن سلامت پار کیتا دریا
 مومن سائل پڑیا جاوے نالے کرے دعا
 آکھ سلام علیکم ادبوں بٹھیا پاس انہا میں
 کہہ بند توں کیونکر آیا لنگھ بکھرے دریاؤں
 ادبوں کو حسب زیارت ہو نہ خواہش کوئی
 شوق تسائیے ملنے کارن دست جناب بٹھایا
 راوی کہن مصلے اوپر دیکھیا مہل پیارے
 دور تیکر روشنائی زبیرے چشم نہ کہتی جانے
 ہر رنگی و تپ و کھو دکھی بھی خوشبو الی دن
 خاطر خضر و ظیفے کارن پھول بہشتوں آیا
 فرمایا کے کنجی ساتھوں اس جنگل نوں جاوے
 پرکھنچا اندر رجب میر رکھیا اس کو تائیں

جاں کوئی روز ہو یا تقدیر و کی پیشین جدائی
 آکھے یارب میرا اس واکریں قیامت میلہ
 عمر ساری وجہ اسنے مینوں سی دکھ پنہا یا
 آکھے عورت مرگئی میری مٹیوں نالے خالی
 دیکھے غسل دفن کر سنوں پھر تسنا ند جاواں
 عورت نوں دفنا کے واپس مڑ مینوں بچا میں
 او سے ہو رہے وجہ دفنائی عورت ندی کنار
 لگا پڑھن قرآن رباناں ول نے جوش بٹھایا
 ہو بیتاب جدائی پاروں سے ایہ عرض پکار
 ورنہ نیک سے جو مرنا مینوں رہا نہیں
 لیکے حکم خداوند پاسوں جلد فرشتہ آیا
 پھیر فرشتہ غائب ہو کے جاندار بٹھایا تھا
 حضرت خضر و ظیفہ کرے نظر پیے اس تائیں
 فارغ ہو وظیفیوں حضرت کہن اسو تائیں
 ایچھے دنج نہ چپے لگے وگد اثر ہواؤں
 ہاں اکیلا عورت میری فوت اتھا میں ہوئی
 امروں آن فرشتے مینوں پار پار لگھایا
 جس پوچوں قدرت دا باہر آدن چپکا سے
 نہ اوہ توڑیا مسلم ہو نہ ذرا کھلا دے
 کیا طاقت جو دیکھ دلواسے خوشی اندر آدن
 اس گل کارن اس من لے سوال خضر نوں
 نظر آئے اک کوٹھا تینوں اسو چوٹا آدیں
 ہیں بچیاں فرشتہ اسپر امر الیوں سپا میں

توں جانتیوں نظری آسٹی نہ دیکھ کوئی
 اوتھوں تینوں ایہ پیل مہی ہوئے ایہ ناپیں
 ٹریا مرد جنگل دی طرفے بات جاں خضر سائی
 کھول بویا کی دیکھے اسوچہ پڑے قرآن نانی
 میوے دا کھسا بوٹا سندھ پاس زبانی آیا
 اودہ پیل پاس کرے روشنائی پڑی خوشخاں
 رنگ رنگیاں بھی خوشبو آں اسدی چوٹی ن
 دیکھے پہچان کہے رسا یاں ہے ایہ عورت میری
 درجہ تدرہ دتا ہے بہاویں س سناوت پار لیا
 پٹی قبول عاصی دی خالق دی سرکار سے
 امر جنابوں حمت فصلوں آ یا ملک ربانان
 حکم ہو یا پھر داخل کر روح میلین اسدیاں
 امر ہو یا ہے وعدہ ساڈا موت ہو ویر تائیں
 میر کر نیا حبت آ یا عورت جتھے سامی
 کہن لگی ایہ خاوند میرا غیر نہ بندہ کوئی
 سنوں درجہ اعلیٰ مہیچوں دیوین بار خدا یا
 بخشیں عالم واعظ بندہ حق سناون والا
 مہیچوں تیک سناوت درجہ رکھدی ہی سپار
 واہ سبحان اللہ کیا ستمیاں پایا فضل بانا
 بس میاں جے بخل کما سیں کر جمع خزانہ
 کس گل اتے نازاں ہو کے نہ زکوٰۃ داویں
 اَلْكَسْبِ قَرِيبٌ مِنَ اللَّهِ خَيْرٌ مِّنْ مَّوَدَّةِ الْوَدَّاعِ
 قَرِيبٌ مِنَ الْجَنَّةِ اَزْ قَرِيبِ النَّاسِ مَحِي

اس چہ ہے اک پردہ والی حکمت رکھتی لی
 پڑھ لسم اللہ نوٹیں اسنوں تہجہ بواوت لائیں
 گنبد نور والی اک کٹھنی سنوں نظری آئی
 پنکھا حوراں کرن دوائے لگی دیکھے حیرانی
 شاخاں سبز زمرہ کولوں کرن سکر پر سایہ
 مردیاں دل زندہ ہوون کہے جاں حرف بالوں
 مغر معطر ہون جہان میں دلوں سر دکر اون
 ایہ درجہ اس حائل ہو یا واہ واقدر تیری
 میں بی سنگاں لیے دیکھے نیت تیری سرکاروں
 حکم کیتا رب ملک موتے جلدی میل پیارے
 روح کیتا اس قبض سخی راجیوں کوں نہاں
 داخل کر روح جسم اسدی چہ تیاں جنت جائیں
 ورنہ وچہ حیات جنت دیندے تیرے تائیں
 پڑی پڑی عورت اسدی نظر اتانوں پائی
 شکر خدا یا اسدی مہیچوں ان زیارت ہوئی
 رستے تیرے دیوچہ جس کے کل گھر بار لٹا یا
 حبتوں اس نے نفع اٹھایا راہ شریعت والا
 عاجز دیکھ نہ میاں کہیں تے نہ دیون لائے
 قسم خدا دی بخل جو کرے لین و پیل کاناں
 پیش عدالت پڑیا جاسیں کر سیں کون بہانہ
 دین اندر ٹپکا یا جاسیں نفع نہ مالوں پاویں
 سخی ہووے نزدیک اللہ دی اعلیٰ درجہ پاوے
 پے نزدیک بہشت تے لوکاں مٹاں سدا یا

دور رہو گے اگ دونخ تہوں جے نہ بخل کماؤ
 سب کوئی جو زرد دولت ہو ندی اللہ کارن
 سن توں عبرت کارن دساں تہوڑا ذکر خیشاں
 بَعِیْلٌ مِّنْ الْجَنَّتِ بَعِیْلٌ مِّنَ النَّاسِ فَرَادِ
 اتے قریب النار کہیاسے نیرے دونخ وای
 تابعداری سرور باہجوں بندہ دونخ جاسے
 ربے مائے اس کے پاروں شرم اساتوں سی
 رستہ بکڑیں سرور والا دور کریں بیدیناں
 کر کے جمع زبندے اندر نہ حسرت لیجاہیں

يَعِيْلٌ مِّنَ النَّارِ بَنِي فَرَادِ سَنُوں بھرا
 قسم خدای درجہ نغیاں تہیکر ظاہر ہوندا
 جنون کر دے فرمایاں حق بخیل حدیثاں
 اَلْبَخِيلُ بَعِیْلٌ مِّنَ اللّٰهِ وَجْہ حدیثاں او
 بخیل خدا سرور بندیاں جنت کو لوں ہو بہائی
 بس میاں ہن حاصل جملہ سب تاں تھیں آئے
 تابعداری وای ہو کے دہل اندر کیوں جاسی
 مال غورت پاروں کچھ دکھ دیوں مسکیناں
 زرد دولت ہو چار و ہارے وایم رہی ناہیں

غزل

زوال ایک دن سہیں جائیگا
 اسی خاک میں تو سما جائیگا۔
 وہ گھنٹی اجل کی بجائے گیگا
 بدن چھوڑ کر روح چلا جائیگا
 جدا کی کسی دن تو یا جائیگا

تو مت مال دنیا اوپر کر غرور
 ہمیشہ یہاں زندہ نہاں نہیں
 یہاں جسے آ ایک دم بھی لیا
 قتل فیصلے کی مثل آوے جب
 ولا فکر کر خواب غفلت نہ سو

عزت کرن بیزوراندی جو جنت اندر جاؤں
 میں اندر ٹپکا یا بچا سی بیعت کر میتا
 دیے دیکھ کرے معیشت لیسے دل سزاہیں
 ذُنَّ اِنَّكَ اَنْتَ الْهَرِيْرُ الْکَرِيْمُ خدا فرمایا
 قہر جہنم دیو چہ سٹو درد عذاب چکھا دے
 بیعت بیزوراں کتیا فکر حساب نہ لیا
 کس گل اپر نازاں ہو کر نہ زکوٰۃ آدائی

مسکین یتیمیں دی کر خدمت پاک بنی فرماؤ
 جس نے بیزوراں مسکیناں بیعت کیتا
 جو کوئی مال غورت پاروں بیزور اندلیاں
 حُذْ وَهْ تَعْتَلُوْهُ اِلٰی سَوَاعِدِ الْجَنَّةِ
 حکم ہو دیگا روز محشرے اسنوں پکڑ لیاؤ
 بچھو اسنوں دنیا وچہ توں عزت دار کہا یا
 مال عنایت سی جو ساٹا کتھے خرچ کیتا کی

کر کر ظلم خزانہ اکٹھا کیتا بہت زیادہ
 مین کہہ مال پیارے تائیں تینوں نفع پوچا
 مال میرا ہن نفع نہ دیوے مینوں پاک آہی
 حکم ہو وگتساں عزت دولت دنیا اندر چاہی
 صد افسوس جو دنیا کارن دایم ورنہ آئے
 ستر نیک اللہ نبیا بالمال ایہ حضرت عمر فرما
 دینا الاخریۃ بصریح الاغمال کیہا عمر سہار
 بس سیاں اوہ روز حشر دا خوف دلون بھادیں
 خیال کریں اوہ داوے تے پڑو او کتھ پیارے
 باتاں کرے یار پیارے غائب ہو سد ہائے
 توں میرا طبی اگر روز سد ہا نامر پھر آنا نہیں
 جب تک یہ کن چشماں بھائی کرے زبان پکارا
 تبتک پوچا کر کے ربدی سر سجد یوچہ پاکے
 قسم خدا دی قسم خدا دی مر گھر آسینا ہیں
 مال پیار تیرے اتے وارث قبضہ پان
 خام حیاتنی اپر بندے کیونکر ناز لیاویں

اسدی نہ تمہیں کیتی جو آ یا حکم اسدا
 ما اغنی عنی مالا یہ کہی رب سچا فرما
 صلت عنی سلطانیکہ ہوئی ہلاک تھیوں اوہ شہا
 اس رن ورنہ وچہ چکھو دایم حال تباہی
 دنیا دولت مال نہ جاسی پیغمبر فرما دے
 مال اندر ہے عزت دنیا آخر نہ سمجھ آدے
 مال صالح عملاں عزت آخر ملے پیارے۔
 دنیا وچہ مغرور نہ ہوویں آخر عزت چاہویں
 کتھے گئے اوہ دست دلبر مشفق یار سو ہارے
 دیکھ رہے ہاں جنگ بھائی والیں پھیر نہ آئے
 کریں توں صالح عمل پیار نہ حسرت لیجا بیٹیں
 غصو چن کن سنن پیارے دل سمجھ اشکارا
 ورنہ حسرت کرنی پوسی ویلا وقت گوا کے
 قطعی حکم آدیکا حسد مچھوڑ جاسیں کل جاہیں
 تینوں یاد نہ کرسی کوئی اپنا حکم چلا سن
 قسم خدا دی معلوم ہو سی حسد بن پکڑ یا آویں

عزل و عطر

تو پھر دوسرے کو ستا ناکیا
 جے سوچیں یہاں پھر کا ناکیا
 تو پھر شان شوکت بنا ناکیا
 تو پھر موت کو دس بھلا ناکیا
 تو پھر خوف دل کو اٹھا ناکیا

فناہ کے مکان پر قدم تیرا ہے
 ہے ودم اجل یاد کرتی سچے
 جے مائی میں اکدن سما جانا ہے
 تجھے خبر ہے اس نے آ جانا ہے
 اگر یاد ہے تجھکو روز محشر۔

اگر یاد دایم یہ مونیہ نہیں۔ ولا نکرہ ہے قبر میں جانے کا	تو پھر اس میں دل لگانا کیا تو پھر عیش عشرت منہ انا کیا
قتل پانیدے اپر بندہ رب حباب ٹکا یا عمر تپا شہ پانی اندر رکھ دیاں ہی کھر جاوے	نا امید سدا یہ بندہ زندگانی نہیں آ یا۔ ایہ خمیر زیندا بندہ لون انگوں گل جاوے

مقولہ مصنف

صد ہنسوس لا ہو غافل کیوں غفلت پیروں چار دیوار اچیریاں کندہاں جسبہ اور وازہ ہائے ہنسوس لیاں فی کاہنوں پدیاں پنڈاں ایدل جسبہم وعدہ پورا ہو سی پاک آہی جاندا نظر کسے نہ آوے وت نہ پاسی پہرا انشاء اللہ فرقہ مفہم اہل الویل سناواں	ہو مغرور حیاتی اپر کیوں توں قبر بھلاویں سفر میرا بہت اندھیرا رستہ بے اندازہ ساہ سدھایا بابل والا نیڑے آ رہیاں گنڈاں ایں سمندر وچک موٹی منس ہو دیگا راہی نیک ہو سی تے حبت داخل براتے دوزخ ڈیرا نقل کراں قرآن حدیثوں واضح کر سمجھاواں
---	--

در بیان فرقہ اہل الویل مفہم

عَلَّ دَلَّ ترجمہ یعنی گنتی کرنے والے بخیلوں کا ذکر۔

سنوں حقیقت ستواں فرقہ حسبنوں بفرماو گنتی کرنی بخل علامت سرور نے فرمایا ہتھیں دس خرید لیاں دوزخ اندر میں کرن وایت رکھ دوزخ وچہ لایا رب مبینے نام بخل اس کہ ڈوڈیا وچہ حدیثاں آوے نہ چھوڑیگی اسنوں حتی دوزخ وچہ لیجاسی دوم روایت اندر آوے رکھ سخی کھا یا	عدوہ نام کہے جو گنتی کروا بخل کہاوے شاہد خرچ نہ ہووے اس نہیں دل فقیر لہیا مال اسدکنوں بھٹاں کہے دسین ملک سراسر شاخاں مشرق مغرب تک اس پہیلیاں پر زینے جو کوئی بخل کھاوے بندہ شاخ اس چھپر ہاوے بہت عذاب بخیل ہو دیگا رو سی بچتا سی وچہ ہشتاں اسدینا نہیں رب تقدیر لگا یا
---	--

ہر ہر شاخ عجائب اسدی ہر گھر اندر آئے
واہ سبحان اللہ کیا مومن سخی اللہ نون بہاؤں
جو کوئی بخل کما ہے بندہ رب پر واہ نہ کروا
سن تینوں کجہ آکھ سداواں تہڑاڈر بھلاں

جو کوئی کرے سخاوت اللہ جنت اوسن چاہے
سجے صدقہ دین جو کھتے لوں نہ خبر پوچاؤں
ویل اندر پکایا جاسی بچوں تاسی مردوں
شاید اثر ہو و تہہ سکر چھوڑیں بخل دیا

حکایت کے بچیل نابینا

کرن وایت سی اک انہاں صوفی ہائی جاندا
پیشہ سنگن واس پھڑ پیا پر اک شہر گرائیں
جسٹوں پچڑے اسٹوں آکھے ہاں سکین پیرا
روٹی پٹے تے اوہی اوچوں تیج بنائے پیسہ
ڈیرا کس مسیتے اس وایات پوسیتے آوے
سجے تقدیروں کوئی مسافر وہ پہ مسیتے آوے
کچن مرقد پاروں ہک مسافر آیا
ہک ہویا تے پھیوں انہاں آیا داہرواہی
ملکیا اوس مسافر تائیں گلوچہ چیمہ طگب
ہر گھر دیا ملک نہ تیرا میں کہوں نکل جاواں
ہو نہیں جو چوری کر ساں کیونتوں ستاویں
ابہر حاکم باز نہ آئے داہر دوہائی پالی
مرحی دوہائی دیکر اٹھے باہر وار کڑھایا
کل نمازی پڑ سکے گھروں چلے گئے جاں سے
چپ چپا تا اک گٹھ اندر نہ بیٹھا جا نہیرے
پاکس ہویا تے اٹھکے انہاں پے گٹھ پیاری
مر پھر دسارو پیے اوتھے پاسے ہو کر سویا

ملک نہ کہاے جد تک پیسہ بچے مول نہ پاندا
غنی ہویا اس پیشو پاروں حرص گھٹا وے ناہیں
نام اللہ کوئی پیسہ دیوے سوال کے دن سارا
پیسے گن گن رات گزارے انہاں ظالم ایسا
دو تن داری پے دولت گنگی بہر دباے
رات گزارن نہ اسدیوے دہکے مار کڑھایے
رات گزارن کارن اسوچہ مسجد ڈیرا لایا
چوٹھ گٹھ اندرے اندر اس خوب ڈنگوری لائی
ہنٹھ ہنٹھ اوس مسافر اگوں نرم زبانی کہیا
دو جاہاں میں راہ مسافر کسے نہ مول ستاواں
ہٹ جاہ نہ پو کہیا پڑے میر ستان ستایا جاویں
آکھے مینوں لٹن آیا ایہ مسافر راہی
غصہ بہر مسافر تائیں ایں سببوں آیا
بہر مسافر مرے آیا دیکھو اسکا کاس
حالا آٹھے والا دیکھے کرنا نظر چو فرے
کل رو پیہ گن کے اس رکھیا باہر واری
سنوں حقیقت اوہ مسافر اس گٹھ طرفے ہویا

ہوں کہڑا اک نہ دتا اس نے لیکیا پٹ خزانہ
 کرن روایت بل حراماں ہا حراماں جاے
 جمع بخیل کرے زر چھڑی پاک بنی فرماون
 یا اوہ دو ماں کنجر یا نہ گھر جاوے ٹساری
 یا اوہ آتش بازی دیوچہ دہر کے ہو کی جاوے
 یا اوہ مال عمارت دنیا اوپر لایا جاوے
 کی باعث رب اسدا حافظ ہرگز نہ داناہیں
 حکم ہووے تسالیں زر وچوں سکینا نہ تپاں
 مومن غنی خدا دا پیارا اور اس کو لوں جاوے
 ساری عمر اں اوں گناہ نوں کردی بہلاو ناہیں
 دل مومن دا ہر دم رکھدا موم جی نرمالی
 مومن واول شیشہ ہوندا کافر واول کالا
 مومن اپنی دولت نوں نیکی راہ لگاوے
 پاس بخیل کنجوس جدوں کوئی ان سوال سناوے
 آکھے ہاں میں کھدا بہکھا ہور کسے ولجا دیں
 صد افسوس بخیل دیوانے اتنی حرص لگاؤن
 اٹھکڑ تھکاڑو ہر دم واہدا چاہو
 بنی محمد نالوں حسبنوں ہو گئی دولت پیاری
 سنوں حقیقت زراں ہے ایڈ محبت والی
 دچہ شمار کریدیاں حسبنوں پوٹے گس گسے سارے
 دن چڑھیا دروازہ کھلا سنوں نظری آیا
 اگے ٹو یا پھو لیا ہو یا مٹی پئی او تہا میں
 اللہ اکبر بانگے نے جد آواز پوکاری

اوہ خزانہ اسنے والا پلوچہ ہویا دیوانہ
 دیکھ حدیث نبوی پڑھ کے صدق یقین آوے
 یا اوہ اکدن بھلے اسنوں پاکڑو چوریجاون
 یا اوہ جو آ بازی اندر یا زنا ماہ بدکاری
 جو کم بہیڑا اس د اندر خرچ کرانی جاوے
 یا کوئی ظالم لیوے اسنوں یا دیباہیں جاوے
 اس دتا میں سیکھاں کر کے دسین ملک نہ تپاں
 حصہ ساوا کیوں نہ دتا چکھو اج سزا میں
 یک گناہ جے ہووا سکتھیں رور و عمر لنگھاو
 نیکی یا ونہ رکھے ہرگز کرے نہ شونخ اوہیں
 سنگ نالوں دل کافر و دھکے رکھدا ستمناہی
 مومن صابر شاکر کافر ہے بیصبر زالا
 بھکھا دیکھ یتیم سوالی کہا نہ جلد کھلاوے
 دیکھ سوالی تا میں لدنی پتر و سیمٹے لگاوے
 کہڑا ہویا دیوچہ دہر کیرے کتے نہ بہکاویں
 زر دولت نوں سمجھے کرے کرے قبر سہاویں
 حتمے ذرے تھرا المقابل جتیک قبران نوں بجاوے
 قسم خدا و عیسا ہے وانگوں چھوڑ جاسی کیسی
 کافر کر گئی جان دیواری دتی نہ دکھالی
 اسنے پاسوں ٹرکے دولت جا پئی ہور بازار
 چور پیادل اسدا اندر اس نے گھر دیوں دھلاوے
 دگ پیانخس کہا او پناہ شیشیں تیواری ہوئی
 کیا دیکھ بہوش نا بنیاں چایا اکبر جانیں

سرگوانگر آکر گیا موہدا چھہ او تاہاں
 چک لیا ندا باہر اس نے رچھہ ربیدارہاں
 بچپن بیٹھ نمازی سنوئ ش جدوں کچہ آئی
 کہن لگا وہ اج مسافر لٹ گیا لے مینوں
 عاجز او پر ظلم کرتوں ٹلدی نہیں لوکا ئی
 ایسا کوئی محب اللہ دا ہے ہن ہوئے بندہ
 جالوں مار جیا وندا تے دولت میری ل نہ کھڑا
 وانگ شکنچے جھپے اندر پیہم سٹدا اس تائیں
 ایسیاں باتاں کر کر اپنے دلدا جوش نکاے
 زر دولت دی فرقت اندر صبر نہ اسنوں دے
 مار گئی اوہ حرص اٹھے نوں جاں لیا نہر آئی
 عارف آ کہن حرص جیوں زر دولت صباں
 ایسی حب خراوندہ طرفے جے کوئی بندہ لاے
 جیوں کوئی حرص لگاے زاید توں غذا بین پیسی
 لاق دنیا کارن بندہ لکھ گناہ کماوے
 جسوئے کوئی واعظ آ کے کر دا ذکر آہی
 راگ تماشا شے اندر جد کوئی دگر آں جاوے
 سنوں حقیقت اس اٹھے منگنچے منگنچے
 عاجز ہو کے مسکن چڑھیا ہر شہر گراییں
 زردی شاخ جگر وچہ ہندی مشکل دیندا کوئی
 خوش ہو دیوں راہ اللہ وچہ راہ مولا و بندہ
 مڑ پھر و سبار و پیچے آوے ہوندا نفع کسے نہ کوئی
 متاوصد ایسے حال یہاں

منہ ڈھٹا اس مٹی اندر کھبیا ہو یا سٹھا ہاں
 لرش اٹے چالماں پا یا انہاں ووزخ جانا
 ہوئی ہوئی اس نابینے اتنی بات سنائی
 ٹو یا میرا خالی ہویا آ کہاں میں ہن کینوں
 ہن میری بہرا سدے اوپر واہ نہ چلدی گائی
 اتنی دولت دیدے مینوں جمع کر کے چندہ
 جاں اوہ جھپے میرے اندر کھواری جے اڑا
 جیوں ہاتھی منہ گنا و تا ثابت آدے ناہیں
 ہو بیتاب جہڑے غم اندر نین چلن پرناے
 قبرے پاؤں والا ہو یا نہ پیوے نہ کھائے
 کس کم آئی اسنوں یاد کوڑی حرص لگائی
 دکھ سکھ اندر گھٹ نہ کرے چورائ کنوچاؤں
 شر شیطان کرے حفاظت کیوں جنت جاوے
 کہنے وانگ بنا گہرا پنا چس وچہ آپ مریسی
 رب بنی فے کہاں ولوں بہرا سندا جاوے
 وانگ کبوتر میٹھے اکہیں کہندا ننیدر آئی
 میٹھی اکھ بیچاری اسدی جلدی اگہر آوے
 آئے جے ہوئے زرمیرا تہیں راتے اوصا
 حسبنوں سوال کرے استائیں خالی چہوڑا ہاں
 جگرا پاڑے تے دیوے راہ مولا فے کوئی
 ویکھ عاجزنوں منہ جو دین ہیں وہ آندا گندے
 گند پیری وچلی اسدی اتلی ساڑ چھوئی
 امر مقدر پاؤں لکھن اس پنڈا اندر آ یا

جس پنڈ اندر چوری سی اس ی چوری کر موالا
 سی ادہ مومن صلح بندہ رہا اولوں جاری
 اٹھاں نمبر دار پوچھنیا گھر اسدیوں آ یا۔
 نمبر دار پہچان لیا ہے آکھے او ہو بندہ
 کہن لگا چیل مٹی او پر اٹھے رہدے مار
 چلا گیا تے پچھوں اس نے اسدی گنڈھ لی
 اٹھے والے سوچوں ادہ ہک پگڑے دیا یا
 پوٹیاں وچ پہچان رو پیاری اسنے چاہنگر
 باقی ہو رنڑ نوے میریک چہڑ مرد پیارے
 اس نے توڑ گلوں لاہ انہاں مار یا ٹھہرے گاڑی
 تہ شکنجہ اس نے میرے گل دیوچہ جہڑا یا
 جیکر اک پل گلوں نہ لہندا مفت سو یا سان
 رحم پیامر طول اسدیوچہ اوٹھ گھر دیوں ہایا
 جانج والیاں لے اس نے لیک سیاہی پاکی
 کہن لگا یہ دیکھ رو پیہ میں کہندا ہاں تینوں
 جانج وانگ صرافاں ہکے ڈہریاں گن گن لاو
 دیکھ حیران ہوئی سب خلقت چپ گھر کر سار
 انہاں کہے تہاں گل کیہڑی اپریہڑی جیرانی
 لکھواری جو چیز کسیدی پوٹیاں دیوچہ آوے
 جدوں روپیاں اپنیاں پرانگل اسان ٹکاٹی
 نمبر دار تائیں مڑ اٹھے کل دودت پگڑا لی
 ہن اچھ دودت رکھ اٹھاں نیال نہ میں لیجا ویا
 میں ہاں نوکر وچہ سرکارے نمبر دار سنا رک

سی ادہ نمبر دار اٹھاں نیس انہاں لٹن والا
 رکھ چہڑی سی اس امانت انہے والی ساری
 دیہ کچھ نام خداے مینوں نرم سوال سنایا
 جہڑا سی وچہ پھوسوندا اندر لا کے حبسدا
 اوتھے آن دیوان کچھ تینوں مہٹا پرائنگر
 ہک رو پیہے اسوچوں ٹریا طرف سوالی
 جا کے اس مٹی پر اس نے سائیل نوں پکڑا یا
 پاگل کر دی گل اسدیوں لکھیا بچو وانگر
 ہیں توں چور میرا اٹھ ٹریل نال میرے سرکار
 آکھے پاروا سنے میری دھون سٹی بہن ری
 ہوش گئی بھل میری پاروا سنوں ترس آیا
 پھر جتی اس نے والی مستی کل اتارو۔
 کچھ اپنا تے اسدا سارا چپ رو پیہ لایا
 اپنی بی کچھ دولت گھرو سی اسدیوچہ رلائی
 اپنا لوں پہچان شتابی میرا دیدے مینوں
 اپنا لوی پہچان تے اسدا اسد پٹن وگاڑے
 اپنے رکھئے اس اٹھے اسدی باہر مار
 عجب نہیں جوئے اپنی دی پے رکھ نشانی
 فرماؤ پھر اسد تیاں کید نکرو سرجا وے
 پوٹیاں نے تد حرف حرف مٹی تی صاف گواہی
 کہن لگا ہن رکھ امانت بن جاہ میرا بہائی
 سچا بندہ نظری آ یوں میں تینواری سیوئی
 ایہ تیرا جو بھارا مانت چالا اکبر چائیس

ہک آلا تے کنجی جنڈرا سونے تاس تاس
 بھی ہک جحرید یوچہ اٹھے جانج ڈیر الایا
 امر مقدر پاروں بکدن آگئی اجل بیماری
 نہر دارستانی آکے مار آواز بولا یا
 دیر رستے رب واحد والے بھلا تیرا ہو جاو
 آکھے نام خدا ویکوں کفن سینوں بچائیں
 سامی دیو چہریت میری جادوں کہا کی جاو
 ممر کے میں کٹھی کیتی چھوڑ نہیوں میں نی
 دیکھو خیال کروادہ اٹھاں مرن لگا اٹھائیں
 قصہ کوتاہ مر گیا انہاں قیریا جادو یا یا
 جاں ہو یاد دوجا اسوں خیال دیوچہ آ یا
 ہوئے نہ تے کدھ شتابی لہ نام وندے
 پٹ سٹی اس قبر شتابی جاں بٹ لہاٹھائی
 کٹھیاں دیوانگر ڈھلے دولت ڈرگئی سینے
 ہولا چار آخر پچارے متھ کفن وچہ پایا
 پیر کے زوروں اوس پچار پٹیا اسد تیا میں
 ترٹ پچارہ باہر آیا غش مے اندر چھڑیا
 جب تک زندہ رہیا پچارہ متھ رکھیا وچہ پانی
 مال بچیاں دینے ہوندا جو میں بنی فرماون
 عس دہ معنی گنتی کر کے جو کوئی بخل کما سی
 نہ بخل خداؤں دیندانہ ورتے نہ کہاوے
 کچھ کہاؤ مومن وند مال ربانا
 مڑ پیر و سبارو بہر وسیلے روزی فکر نہ کائی

آپے رکھیں آپے کڈ ہیں صن اسان کہہ نہیں
 پنڈوں سنگ لیاوے روٹی بازاجے نہ آیا
 آن پیا بگیاڑا زلدا ہو پچی موت نیاری
 لے او پار امانت اپنی توں مرنے پر آیا
 اگوں انہاں جانج اسنوں بول جواب سناوے
 اسیں امانت میری اندر متھ نہ ہرگز لاویں
 انیہ لمانت سینے میرے تدوں لگا کی جاو
 نام خداے ایہ نصیحت میری نہ بھلائی
 متھوں مل نہ چھوڑے دیکھے سر پر لہاٹھائیں
 سینے اوسد اوہ روپیہ اوسیطر حکما یا
 کہن لگا وہ اٹھے والا مال حرام گوا یا
 ایویں اسنوں مٹی اندر کوں حرام گوائے
 کیا ویکھے سینے اسدیتے دولت نظر نہ آئی
 کیا ویکھے سینے اسدیتے دولت نظر نہ آئی
 اوسا کھٹیا سینے اندر ہک روپیہ پایا
 بھڑک پی اگ دوزخ وچوں سڑ گیا متھ تھائیں
 حسبدم سینے جانج وچوں اگ لگی متھ سڑیا
 باہر نکالے تے سڑ جائے ایویں عمر و ہانی
 حق مسکیناں دین نہ استہیں ویل گاکو جان
 رنجے مافے اسد تیا میں ویل پوچا یا عاسی
 ایویں مال حرام کما کی اوگت اسدی جاوے
 اکٹھی کیتی ہوئی اکدن چھوڑاٹھا میں جان
 خیرے شام درختاں اپر کرفے ذکر آہی

فخرے تازہ دیوے دانہ کنکر روڑا ہائیں
واہ احسان بہلا دوا لے واہ تیرھی یا لی
دیکھیا کہیں روئے جاندرے توں کچک تک رہنا
آبن بندہ نہ ہو گندہ نہ بھگ گھڑی بھاری
نیک بیاروں دشمن دنیا پوے خسارہ ناہیں
تابداری سرور باہجوں ہو سی سخت خواری

تینوں چرنے لے دینا یاد کریں جے ناہیں
کس فکر الوجہ ہر گزاریں ہوش اچے نہ آئی
یاد رکھیں اکدن تینوں سفر میرا بیناں
نیک بیار لئیں کر پیار سے شے نیک بیاری
ہر مومن حق کریں دعائیں سائیاں فضل کماہیں
رہدی قسم رفیق نہ ہو سی ایہ زر دولت پیاری

غزل در نصیحت

دیکھو ای غافل غفلت سے بھی بیدار ہو
اب نظر آتی نہیں ان کی نشانی گور کی
لعلت سدا کنجوس پر افسوس سنے کیا کیا
نفع کی کوشش میں تھوڑا لٹا خسارہ پڑ گیا
عاجز فقیر یتیم کو کچھ نہ دیا اس ہاتھ سے
آخر وہ خالی ہاتھ سے چلتے رہ دنیا سو بھی
افسوس ایسی زندگی اوپر پایے خاک ال
لے دلا کچھ فکر کر ہو متبع سنت بنی۔

فخر کرنے والے قسریں بسیر کر گئے
جمع کر کے مال زر کو دب زمین وجہ مر گئے
اس ہاتھ سے کچھ نہ دیا غلہ میں کیڑے پڑ گئے
مال زر کو اور وہی خاطر جمع کر کے دھیر گئے
مال دولت زہر مثلاً طمع خاطر کر گئے
کہاوانہ پیتا خرچیا ساتھ قاروں ر لگئے
ظلموں کہا کے ناروں پیٹ اپنا بھر گئے
دیکھتے تیرے کروڑاں تھوڑے تینوں چل گئے

لے بندے ستم پکڑ بنی راجہ ندرہ بنت جابل
رب فرماند احسن بندینے منیاں میر تائیں
بیغمان بنی سرور کے خفی نام سدا ون
اماں رانی پوجن ہو دی سم نہ چھپدن بہیڑ
ابو حنیفہ جے ان ہو نہ سوئے نہ ہبائے
مثل تیر پوجہ شرک ثبوتی جبیکر صا ور ہوئی
اسے بند انصاف کریں کچھ کر کے غور پہچانی

منیاں حکم بنی سرور جس منیاں حکم رہاں
تابداری سرور والی تھوڑے ہرگز ناہیں
بدعت کفر برابر کہن شر کوں شرم نہ کہاں
گکا پیر پیالہ پوجن خفی بندے تھوڑے
کر کے رز نکالن انجیاں پیر نیلے سنے کاسے
قسم خدای است حضرت وجہ نہ ہسی ہوئی
اللہ تائیں واحد غالب مالک اکبر جانیس

حاجت کارن غیر الٰہی نہ دروازے جاویں
 سنت اہل جماعت سداون کاراں عجیبان
 ذرا بلند آئین کہے کوئی یا احمد پڑھاوے
 اہل حدیث برائی دسن مینوں بی ستلاؤ
 دسن چال ابراہاں والی واضح کر سمجھاؤں
 معلوم ہو یا کوڑا دعویٰ حنفی مذہب والا
 دسوا بو حنفیہ کہتے سی واہڑی سنوالی
 کہتے کنجریاں نجوایاں سنے سرور نگیلے
 کسوئے سی مددغیروں ابو حنیفہ چاہی
 کتھ شراب پیتی سی اوس نے یا کتھ سے فرمایا
 کہتے آکھیا دین الایہ زماناں تسالو یا تائیں
 کہتے کہیا زکوٰۃ نہ دیو و لوو بیان چارے
 پیراں تائیں ایں بٹشاشترکاں نام رکھاو
 عقلی مذہب نہ ساڈا ہرگز ہے انزالی بہائی
 پس بیان ہیں معلوم ہوئے گندے تسالو حقیقہ
 کفر و شرکوں تائیں ہو کر پگڑ ویکہ او ایس
 قسم خداوی قسم خداوی ٹھیک خدا فرماوے
 لے بندے نہ وایم رہن تیریاں شمع او ایس
 ہو عاجز درمولی واسے سرنوں کھ پیاسے
 پار روزہ ایہ زلیست نالی پردہ فخر گھاویں
 سن تینوں کجہ پیغمبران نبی و احال سداواں

بدعت شرک کفر کما دین دروغ نہیں بچ جاویں
 جو کوئی سنت امر بتاوا سنوں مارن آون
 بھاویں لکھ حدیث سداوہ کوئی برا مناد
 کیجہ کفر یا شرک سداون واضح کر سمجھاؤ
 کفر و شرکوں بہت ڈراون اہ تو حید کہاں
 حنفی ہوئے جدید تسی پھر بدعت شرکان لا
 شادیاں کتیاں سن پر آتش بازی کتھ چلاوی
 مرد بنو کجہ سند دیو نہ پگڑ و سکے حیلے
 باہجہ خدا تعظیمی سجدہ سی کیتا کس جالی
 دیکھی تری لغزے کہتے ہیں جائز بتلایا
 چہلم ساتے وقت معین قل ہو ر ختم تائیں
 غیر اللہ جو نذر نیازاں دیو ثبوت اشائے
 کہتے اعظم نام رکھے ایہ یا کجہ سندو کہاؤ
 لبیا دیو ثبوت اعظم نہیں جے دعویٰ سچیاں
 پیغمبر مانیوں تائیں ہو کر پگڑ و قدم نبی دے
 ایسے کوئی نہ پچھن والا بسن اٹھ سزائیں
 درود وظائف غیر جو کسی کدی نہ بخشیاوے
 کر کجہ فکر پکاریں تو بہ ظلموں ست ہٹا نہیں
 قویٰ فتنی سنت پگڑ میں سن فضل سہاے
 صند نہ پگڑ میں صندیاں کوٹوں پگڑ کنارہ جس
 توں بی خبر نہ پگڑ میں شکے میں بی رحمت پادشاں

حکایت سیکے جنازہ گناہگار

رازی ذکر سنایا مینوں میں نہیں دنوں سنائی

سنوں حقیقت جوئی وایت سنو اندر آئی

کہن لگا میں ٹریا جاندا اکدن سفر لمبرے
 سی اوہ جاگہ قبریں والی جسوچہ جمع لوکاٹی
 اگے قبریٹی ہوئی سی اک میت دی تازہ
 میں پچھیا ایہ گل کی آہی کر تفسیر سناؤ
 اینہاں کہیا دیکھ اگا ہاں ہوا میں قبر نوں ہائی
 کیا دیکھاں میں می اندر میت ہک پرانی
 اک بچو چڑھ سینے اسکر بیٹھا نظری آیا
 دوہرا ہو گیا کرنگ میت دا ہونگر باہر آوے
 تے بدبو اچھی آئے رپے کہا وے ناہیں
 کالا بچو ہک پل اندر ویہ ویہ ڈنگ چلاوے
 بدن اُپر اس ماس نہ ہرگز شکل بری بدہی
 ہوندا پیا عذاب آہی کون چہڈاؤن والا
 ہک عالم سن آیا اوٹھے اس ایہ بات سنائی
 کھلے آن قرآن اُتھاں لگے پڑھن تہاں
 پوری لکھ آیات قرآنی پڑھے جمع کرائی
 ایسی برکت والا یاد ایہ قرآن آہی
 اوہ بچو پانی واڈ ہلکا ہو گیا پر سینے
 اوہو مٹی پا اس اُپر اوے طرح دبایا
 ظلم کرندا پیشہ چوڑو پڑھو نماز ضروری
 بدعت شرک تے حسد ریاہتیں تائیٹو ووسار
 رزق دیوون رات تسنوں تھکن چہ نہ آد
 چکر رازق رزق زینوں پھر نہ تسناں لیاوے
 شاید تسناں اوہاں وتا کہہ ہو سی اللہ تائیں

اگے جمع ہزاراں آدم نظر آئے دچہ میرے
 سلام علیکم اونہاں تائیں میں بی آکھیا بہائی
 اللہ اکبر اللہ اکبر نالے کرن آوازہ
 کی کجہ دیکھیا تسناں اُتھاں میں واضح کر سمجھاؤ
 میں بی جا کے اوں قبر وچہ اپنی نظر وگائی
 ہونگ آوازہ استھیں آئے دیکھی عجب کہانی
 میرے دیکھدیاں سن سنوں غصبنوں ڈنگ چلایا
 جاں اس پٹ لیا ڈنگ سارا پھر لہان جاوے
 رب جانے کی بغیر مانی کیتی مرد گناہیں
 ڈنگ چلاوند پوچھ سنوں وارنہ موکے آئے
 ڈر واکوں نہ جاوے کوئی ہٹکے کہلی لوکاٹی
 وانگ شیطاں لیا کر جنہاں ایتھوں ہی منہ کالا
 آکھے پڑھو کلام آہی ہو وے ایس مائی
 گھیرا چار چو پھیرے پایا تے میت دچہ می
 بخشی حق میت لے اونہاں ذرہ دیر نہ لائی
 اسکر پاروں اس میت دی ہو گئی دور تہاں
 وگ وگ گیا اوہ سارا آدم وانگ پسینے
 حال بد اندا اچھو چہا سننے اندر آیا
 حکم احکام خداوے سنوں پھر و نہ ہرگز دوری
 پنجویں سر سجد رکھو خالق دی مہر کا سے
 پھر کیوں بندہ غافل ہو کے اپنا رپ لاوے
 تال کی کر سو چارہ بہائی شرم لہجہ نہ آوے
 تال حکومت منگو استھیں غافل ہوووناہیں

بس کر و شند تیا ہر نزل ب تہیں ملن جزا پس
اے بند نہ غافل ہوویں نخل نہ ذرہ کماویں
انشا اللہ درجے میں کل محسود یا منوں۔
بخش اللہ میں او گنہاری ورنہ پر آ یاں

بجانویں لکھ سنا مثالاں اثر بدیاں کجہ ناہیں
امر بنی داسر حشیاں پر ناں آواب بجاویں
پھر لو قدم نئی سے جیکر حبت وڑتسا لوں
بنی محمد سرور عالم پاروں بخش خطایاں

مشاجات بدرگاہ باری تعالیٰ

یارب سایاں وقت نزعدے ناں ایمان لیجایں
جان کنڈن تے قبر غاروں رکھ پناہ خدایا
بخش رہا میں بہت خطا میں کراں سوال نہاں
جو کوئی پڑھے میرے حق اندر منگے فضل جنابوں
تیں درباب جوں جانہ سایاں گدہ سر کوئی جاو
حکم بی تیرا ملک بی تیرا میں بی بندہ تیرا
یارب رحمت فضلوں مینوں جلدی ٹہراں

قبر حشر وچہ رحمت فضلوں ناں سول ملاویں
روز حشر بھی پلے اپر چاہیے فضل کما یا
قسم تیری میں چھڑ تیرا وغیراں طرف نجاناں
میں سر بہار گناہ و توستے چھ وودھ حسابوں
جنہاں نکلیں جانہ کوئی درد دھکے کھائیے
تیرا کیتا ہو سہی سایاں ختم ایمان نہیڑا
کرس مد میں وقت نزعد کلمہ و ویکاراں

يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدَ ۖ كَلَّا لَئِنْ لَمْ يَنْفِقْ فِي السَّبِيلِ لَآتِيَهُ مَالٌ مِثْلَهُ طَمَعًا
ترجمہ ظن کرتا ہے یہ جو مال اس کا ہمیشہ زندہ رکھے گا، سنوں اس طرح
ہرگز نہیں۔ البتہ ڈالنا جائے گا بیچ حطہ کے اور کیا جائے تو کیا ہے حطہ۔

ادہ ظن کرے جو مال اسدانت زندہ اوس کیسی
رب فرمائے کلا ہرگز ایہ گل ہو سہی ناہیں
کیا جاتے توں حطہ کیا ہے بہت ساری کھاو
سوئے حطہ کتنے توڑے جو جہ اس چہ پاویں۔
کرو دنیاں خداوند عالم کی کجہ امر بتاوسے

یعنی مال پیارا موتوں سختیوں اوس کیسی
ٹھیک ادہ دوزخ ڈالیا جائی گز بچسی ناہیں
حطہ تش سخت اجہی پلوچہ ساڑوگاوسے
حطہ نام ہے دوزخ آدم پتھر حطہ جلاویں
نفع زبان جو سچے مالوں دوزخ سٹیجاو

مال بگاڑ سبھو طہانی اولک ہو سہی فانی
کلا وایم رہی ناہیں ایڑ تیری ارزا فانی

حطے دوزخ والا حالا واضح کر سمجھاواں
 اُس دی بیٹ بیٹ مہنت پاروں پتھر پانی پھینکے
 کھانہ دین رقوم نے آبِ حیم غساق پیاسن
 حکم ہوگا اٹھ عمر زیادہ سی کیتی نساں تا پیر
 توبہ وادرنہ ہو ویکار و سوتے پچھتا سو
 اگے حطہ سخت سیدانہ رب سال کھائے
 کر کے جمع زمین چہ ظلموں نہ حسرت لیجا پیر
 امر رضا پر راضی ہو گئے واحد رب پچھا ما
 تانچدار مرید محمدی کیوں نہ حبت جاوون
 نفسا نیت کارن نہ اوہ کرے مال ازا پیر
 بیجا خرچ نہ کرن کہ ایش ظن نہ کوڑ جاوون

سُن تینوں میں مطلب را کر تفسیر سناواں
 پنجے سالان شے آنوں کرک آواز سنیوے
 اوہ حطہ ہے جسک اندر مشرک ڈالے جاسن
 سال ہزار پکارن ہردن دنیا بھیج اسائیں
 کچھ سوال قبول نہ ہو سی دنیا پھر نہ آسو
 لے بندے انج تائب ہو جا وقت گذر جا
 بس میں ایہ مال پیارار سی وایم نامیں
 سُن حوال اٹھاندا جنہاں فانی اسنوں جاتا
 خرچ کرن وچہ راہ مولاد کچھ دریغ نہ لیا
 تنگی پوچھے صبر کماون شکوے کرد نامیں
 جتھے رب فرمائے اوتھے نال محبت لاوون

ذکر سخاوت حضرت عثمان غنی رضی اللہ تعالیٰ عنہ

پاک بنی دی خدمت اندر آن سوال سنا یا
 دیو نام خدا کچھ مینوں فرض اوں سنا پیں
 ہے کچھ بیت خزانے اندر جلد بال دور یا
 عرض سناوے بیت خزانہ خالی نظری آیا
 جاعثمان غنی دے تائیں اپنا حال سنا پیں
 بیت المال خزانہ خالی ہوا نظری آیا
 کی نظروں سپر ہوو جنت فرض سہارا
 حرصوں حب ہوئی دل اندر در عثمان نے آیا
 پیاس لگی ہے پیر تپائیں پانی جلد لیا پیں
 پیکر پانی حضرت چھتا پھر واپس پیکر آیا

کرن روایت امروں ہکدن اک سو الی آیا
 لڑکی میری بالغ ہوئی گھر وچہ طاقت نہیں
 سکے حال سوانی والا حضرت نے فرمایا
 اٹھ گیا جلد بال ادبول مڑ پھر واپس آیا
 تال مڑ حضرت نے فرمایا اس سوالی تا پیر
 آکھیں سرور عالم مینوں تیر بطرف گھلایا
 واہ سجان شہر جس فضلوں وکھیا بنی پیارا
 سون حقیقت دن بنی تول لیکر سابل ہایا
 کیا ویکھے عثمان غنی نے آکھیا خادم تائیں
 جلدی خادم اٹھ ادبول پانی تریت لیا یا

چھٹے اندر واپس پائی بچا پیوں پاروں
 کیوں توں پانی زاید بیٹیں ہو غصے فرمایا
 دلچہ آکھے اس کی دینا ناحق سوال الاواں
 نکل شہروں ہو باروانہ شام آلوں ہو آتی
 کر کے پیپر دلیل بچا رہا اوسے در پر آیا
 کیا دیکھے عثمان غنی نے آکھیا لونڈی تائیں
 پوئے نال شتانی لونڈی تئی ٹیک بناوے
 پوٹا پاوچہ دیوے کیونٹوں ضائع تیل گویا
 در پر کھڑا سوالی عاجز دیکھے حال تامی
 ظاہر کجہ سنبوے کے بندہ باطن کجہ دیباے
 فقہ کوتاہ حاصل جملہ ہو ما یوس بچارہ
 رات گزار بچارہ عاجز فجر سے ہو باروانہ
 ہتھ وچہ پھری ہمار مبارک سبب اوٹھ قطار
 مہر جو اہرے نزد دولت ریاں شتراں چائی
 دیکھ سوالی وے ول اندر حوصلہ بارہ آوے
 عارف آکھن سائل وانگوں حوصلہ چہ پویر
 بیچو بیچو چہ سجد پایے مولا وے درباے
 سٹوں حقیقت سائل حیدم ادب سوال سنایا
 نال محبت شفقت پاروں بولے نرم زبانی
 پگر ہمار سوالی تائیں بند دین سہارے
 ست سو شتر قطار تامی تیاں ہمار پھراٹی
 اون دیو کیا لہجہ واں میں ریاں چیز اثنا تیں
 سائل شتر معہ زر دولت لے کر ہو باروانہ

دیتا اپر زینے خادم کے غنی تکراروں
 سن حال چپ کینا سائل واپس جلدی آیا
 استہیں بہتر حال خاموشی واپس گھڑوں والی
 کرے دلیل ال دلوچہ مینوں آکھیا بنی آہی
 اگے مالوں ہو زیادہ حالا اوسے پایا
 دیو ختم ہونے پر آیا تئی جلد بستائیں
 دیکھ عثمان بچاری تائیں ہو غصے فرماوے
 تیلے نال نہ تئی کدھی کیوں اصراف کمایا
 آکھے دلوچہ بار خدا یا تیری شان گرامی
 خلعت تیری رنگ برنگی انت شمار نہ آوے
 باہر اٹھ سدھایا ورتوں سنیں حقیقت پارا
 کیا دیکھے ہئے ٹریا آوند اوہ عثمان یگانہ
 چہرا چند بدرجیوں چکے سونہا فضل غفاروں
 خادم بہت حفاظت کارن چلن گرد پایا ہی
 ہونیڑے السلام علیکم ادبوں عرض سناوے
 آسن توڑیں مجنوں وانگوں درغیراں دیں
 تازہ شوق امید لیا دیں سائل وانگ بچارے
 عرض کیتی یا حضرت مینوں نبی رسول کھلایا
 جسے بھیجا تینوں استوں جان کراں قمر بانی
 پڑہ بسم اللہ پگر سوالی کیتی عرض دو باے
 معہ زر دولت نال غلاماں ذرہ ویر لائی
 خوش ہو بولے جے تہ حاجت ساریا نون لہجہ پیر
 ٹریا واپس ہو کر خالی اوہ عثمان یگانہ

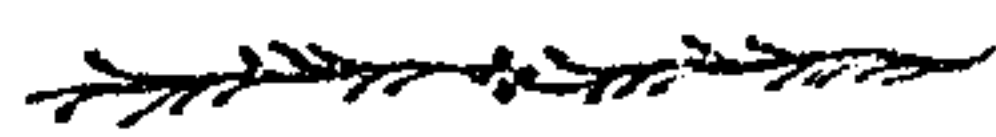
زردولت راہ مولا دیکر ہو یا خوشی سوا یا
 تو ہیں واحد پاک شریکوں مالک میرا آیا
 بنی محمد بہ در عالم بلیا میرے تائیں
 اوہ عثمان یگانہ رب دی حمد کر پیدا جاوے
 ہو کر کھڑا سوا لی عاجز ویکھے اسکے تائیں
 میں صدقے قربان تیرتوں عرض شاواں تینوں
 زاید پانی و بیٹا خادم خفگی تہاں اوٹھا ٹی
 اونے چیزوں غصے ہوئے خادم لونڈی تائیں
 وجہ سخاوت دی یا حضرت اضع کر سمجھا دیں
 سنوں حقیقت سائل تائیں راز دکھاؤں لگے
 بولے نرم زبانی خالق نے فرمایا سانوں
 زردولت تے نازاں ہو کر نہ اصراف کماؤ
 اصراف کمائیے گھاٹا کھائیے پیش عدالت بھائی
 خرچ کیتا جو راہ مولا و بخشیا تیر تائیں
 جو اصراف کما یا لونڈی ضایع نیل گویا
 اسدا سوال ہو سی کیوں نعمت اتناں رنجاتا
 منکر سائل جواب الایا ادنی بات ایسی
 بولیا پھر عثمان معلم قدر ہوئے تدہ تائیں
 پھر اسپر آسمان بنا دیں مینہ اسوچوں آوے
 پھر بنا دیں بیج درختاں استوں ہل بنا دیں
 پھرتوں اپنی صنعت پاروں پکڑیں لانتوں
 مڑ کو ہلوچہ پا کے انہاں گدہیں تیل پیارے
 گولی میری قادر والا قدر نہ مول بچھاتا

انت واحد لا شریک بول آواز سنایا
 تینوں حمد کریاں مینوں جسے راہ دکھایا
 لکھ احسان میر پر کیتے اے میر رب ایس
 شان رسولان وحدت نقطہ ظاہر کر پیدا جاوے
 ہو جیران کہے یا حضرت عرض میری جس جابیں
 ہاں متعجب ہو یا تاں سمجھا دیں تول مینوں
 نیل انگشت لگا گولی دے اسنوں چہرک سنائی
 ست سو شتر مع زردولت بخشے میر تیا تیر
 فرمایا کل حال گذشتہ تہاں تدہ تائیں
 نقطہ واحدانیت والا فضلوں دسن لگے
 شوخی شان غورت کرنی ناہیں اتنا تولوں
 شکر الایو کھا کر نعمت سرسجد پوچھ پاؤ
 راہ مولا جو خرچ کر ایسے خرچ نہ اسنوں اتی
 اسدا سوال نہ ہو سی بلکہ بلین نیک خرابیں
 یا خادم نے زاید پانی ضایع ویٹ گویا
 خالق پیدا کر نیوالے تول نہ کوں بچھاتا
 کیا اصراف کما یا اسوچہ یا بتقدیری چائی
 پہلے زمین بنا دیں نبی باجہ خداوند سا ہیں
 بیل بنا دیں خالق باجوں پتہ تینوں لگیا
 ہل جو باجہ توفیق خدا کے صاف زمین بنا دیں
 پھر کپٹیں کر موسم پورا خوب پکا اونہاں تولوں
 قدر معلم تینوں ہووے راز جاؤں کھل سارے
 پانی ضایع ویٹ گویا خادم قدر نہ جاتا

اسکارن میں اونہانتا میں غصے مال آ لایا
 شاید ناشکری پیاروں میں پر غضب آ جاوے
 ذرہ سخن آوارہ کر کے کوں جوانی مالے
 جو کوئی شوخی شان کھائے فخر غرورت پاروں
 زکریا بنی خدا دے تے جد گرم عدالت ہوئی
 زردولت سے فانی اسپر کیونکر فخر چھوے
 امر زہا پر راضی رہنا واحد رنبوں کہنا
 ظن نہ کرنا مال پیار سا تھر رکھے تدہ تائیں
 رب فرماوے جو کوئی آس حایت غیرں چاہوے
 کرن واپس یوسف جدم سیر جگنوٹ ہایا
 غیرت امر ہو یا اسان بچوں مدت گار بنایا
 خیال گروجد نبیاں اپر یک سخن پیاروں
 زردولت وی آس حایت جو دلوچہ کر لسی
 پیاری کرن جو زردولت سے نہ زکوۃ اداون
 واہ سبحان اللہ کیا حضرت سبیل نول سمجھایا
 متاں کوئی جانے رازقی رنبوں رزقی پوچاؤنوا
 بھلا جیکرا وہ رزقی نہ کروا پیدا سمجھہ پیارے
 بس میاں نہ وحدانیت چھوڑیں دلون بجائوں
 ورنہ مال پیارا تیرا حطے ڈالسا جاسی
 سن حوالا ہمیرے رب تائیں رزق جاننا پیر

نعت میرے خالق ویدا کیوں تسال قدر نہ پایا
 غیرت حمت ب میریدی ذرہ ویر نہ لاوے
 ہو مقہور نکالیا جاو آون غضب رہا لے
 واک بلیس نکالیا ہے دور ہو درباروں
 بنیاں نالوں کھرا افضل جنوں خست ہوئی
 اچن جیت جدا یاں آون تھی یار نہ تھیوے
 ہر حالت چہ صابر شاکر شوخی سخن نہ کہنا
 سکھ دکھ وچہ حمایت کرسی ایہ گل ہو سنی ہیں
 پلوچہ غیرت خوار کر کے حطمہ وچہ پوچاوے
 بھائیال مال حمایت لوچہ پکا قصد جمایا
 امر جلالت اینہاں کولوں کہوہ دیوچہ سٹایا
 غیرت دادر واڑہ کھلے امر جلالت پاروں
 غالب امر مقدر اوے کولوں خوار کر لسی
 حطمہ دیوچہ داخل ہو سن کے پھپھوں تاون
 نقطہ واحدانیت والا ظاہر کرو کھلا ریایا
 سبق پڑھا کر شیٹوں ہر دا کر داپھرے منہ لا
 مال دولت کس کم تیرے ہوندا سمجھ سہارے
 واحد مالک ویرا فضل جانی اکبر شانوں
 ہرگز نہیں جوتینوں استغیث کجہ نفع ہتھ آسی
 مال غرورت پاروں ظالم پگرن ظلم ادا ہیں

سمجھیں مال ہمیشہ رہی ظلم کرن ہتھیا رے
 آس حمایت دولت پاروں جان کر ماں مارے

قصہ حضرت دانیال علیہ السلام و صمصام بادشاہ

شہر عتہ الاسلامی اندرون ہونے فرمایا
 ہکدن دانیال پتیر سیر جنگل نول دھایا
 اوس زمانے اسد تپائیں حکم و تاسی سائیں
 چو نکرا سر ایل زمانے حکم کینا رب باری
 تے ہک نکاح دوسکیاں بھیناں چاہیے
 ہن رب امر کینا اس امت بنی محمد تاپیز
 تے باہجہ مسیت نمازی جائیز منع تسال کوئی
 رب توانا مالک چو نکرا چاہیے امر سنایے
 نعوذ باللہ من علمہ کا یقہ و چہ دیشاں آیا
 بنی محمد سرور عالم ابھو حکم فرماوے
 لبس مئی نہیں میر و چوں جیل یہ فعل کما یا
 سنوں حقیقت دانیال جب تاج جیران کھلویا
 چلے چلے نے کج سنیاں غیب آواز تائیں
 ایہر سد پکارن والا کوئی نظر نہ آیا
 کیا دیکھے سوہناں گہرا دھوا دس بلاوے
 موتی لعل جواہر میرے اسوچہ خوب جڑے
 چڑے تخت پر کیا دیکھے فرش سونیداہائی
 اوپر جوان مویا اک دیکھے سوہنی صورت والا
 کھبے منہ انگوٹھی سونے سر پر تاج شہانہ
 تختوں پھیر آوازہ ہو یا حیرت دیو چہ آیا

حال جوین صمصام والامین نہیں لوں بنایا
 رستہ بھل گیا استتائیں قرعہ اس نے پایا
 جس جگہ تکلیف ہوئے کچھ وال قرعہ ازما پیر
 باہجہ مسیت نماز نہ ہوئی من لوامر جباری
 اوس نے امر خباہوں مہی سمجھ پیار سے
 دو بھیناں وچہ اک نکاح سے کریو ہرگز نا پیر
 ایہر قرعہ والی نہیں اجازت ہوئی
 جمیال کون جو وچہ سر کایے غدر سوال لایے
 پھراں پناہ خدا اس علموں نفع نہ جنتوں آیا
 امت میریوں جو قرعہ والے خبر نجوم تباہے
 بہت مہی رسوائی جہدن پیش عدالت آیا
 وال قرعہ اک شہ لیتا اسطر نے ول ہو یا
 اے دانیال توں ٹہرا تہائیں عجب ہو یا استائیں
 تیر چلیا اس اگے وانگوں ونویں سخن سنا یا
 ڈر یا اس گہرا اندر عمدہ تخت شہانہ پاوے
 دانیال چڑھ اسدرا اوپر مور عجیب پاسے
 عنبر مشک آون خوشہ ویاں طلیاں نت نکائی
 گننے زور حلقے سونے خوب لباس اجا لا
 کمر بند تے تیغ عجائب سنتوں یار دیکانہ
 دانیال توں پڑھ سہنوں جوا پر تیغ لکھا یا

ڈھٹی جاں تلوار کیا کج لکھیا نظری آوے
 تے عنق جو بیٹا عاواوہ بیٹا ارم دا جان بیہائی
 اک ہزار تے ست سو سال عمر ہوئی میری
 بارہاں ہزار کواری لڑکی میں وجہ نکاح لیا
 ستر ہزار سی لشکر ہر لشکر وچہ یک سرداری
 کر کے سخت لڑایاں باقی شاہ میں مار گولے
 ایہ صحبت نال سفہاں ہر دم میری آہی
 حماقت لے پور جاہلیت تہیں چلا ظلم چلا
 کر کے ظلم خزانے جوڑے انت حساب آوے
 تے ہالا کل ملک بلکوں میں ل آئے بہائی
 پاروں ظلم رعیت میری چھوڑ وطن ہائی
 سارے لشکر نو جاں تہہ دار تہامی پیار
 راکھ چھوڑ زراعت سار جاں رہی پیار
 پاس خزانے مال بہتیرا ایہر جیکہ ستاف
 نہ کوئی باغ زراعت سے پہل حسد میں کہا
 سونا چاندی لعل جو اہر کہا دامول نہ جاوے
 ظلم غرورت پاروں میں پر غصہ آہی آوے
 چاہاں مٹھ جو آرکے دانے غنیموں کوئی دیو
 میں مرنا یاد کرافے لوگو دنیا فانی جانوں
 ظن نہ کر یو زرد دلت ایہ ارکھے وقت بچاوی
 قسم خدا دی رازق ہے رب فضل نعمانوالا
 ایہ وسواس شیطانی پارو دل دیوچہ نہ لیاوے
 ذات مقدس اکبر عالی ٹھیک حکم فرماوے

ایہ تیغ اچھی سمصام جو بیٹا عنق دا آوے
 فوت ہو یا اوہ تخت اپر جاں آگیا حکم آہی
 شاہی دنیا فانی والی کیتی میں اتھ بہتری
 چالی ہزار عمارت کر کے شہر میں خوب پوایا
 ہر سرداری نال سپاہی بارہاں ہزار قراری
 کل زمین دی شاہی ہو گئی کروا جو رچا ہے
 اہل علم دی صحبت کو لوں ہر دم دوری چاہی
 عادت پگڑی بے انصافی ظلم غرورت سپاہی
 کنجیاں بہار خزانیاں میریاں چار سو خیر جاوے
 رازق رب نہ ہرگز جاتا دعویٰ جھوٹہ خدا کی
 میری بے انصافی پاروں چاندی رسی لوکاں
 چھوڑ مینوں کل راتو راتی ظلموں ہو گئے کنار
 بند زراعت ہو گئی ظلموں سنتوں یار بہار
 گھوڑا پھیر رہیا چونہ طرفیں پر کجہ نظر نہ آوے
 جھکھا مرد اترے کردار درو حال دیہا وال
 باہجوں رزق خداوندولے جہیاں ن جو کہا
 جھکے راہوں میں میری جان دیہاندی جاوے
 ہزار فقیر لوے ادہ ایہر نہ ملیر ہووے
 مزدور نہ ہووے میر دا لگر رازق رب پچھا نو
 کلا ہرگز نہ بلکہ خطمہ وچہ پو چا
 زرد دلت پر ناز جو کرسی دور ہو سی سندھ
 خود مختاری سو نو رہیں سر سجد یوچہ پا
 ظن حماقت کر جو مالوں حطمے ڈالیا جاوے

غزل در عبارت

ہمیشہ نہ زریہ و نادار ہے
 یہی سخت قاتل کی تلوار ہے
 نہ تیری نہ میری کبھی پال ہے
 قیامت تلک جو گرفتار ہے
 فریبوں کی پتلی یہ مکار ہے
 بھی اسکی ہر وقت کی کار ہے
 ہمیشہ گرم اس کا بازار ہے
 کبھی دیکھو تو ہاتھ میں خار ہے
 یہ کوڑا پسار بھی سنسار ہے

نوست دل لگا اس پر عزیز
 فٹاہ گردیو گی تجھے ایک روز
 ہزاروں کامیاں لیا اس پیڑ
 وہ قاروں کا تم نے سنا ہو گا حال
 ذرا غور کرو دیکھ اندھا نہ ہو
 کبھی پاس تیرے کبھی میرے آ
 پے دل چیل کا ہر وقت اس میر یا
 کبھی گل رستہ دکھا دیو گی
 تو کر ذکر اس پاک لاریب کا

زردی حب متافق تائیں جنت نہ لیا وے
 پھر بھی دل اس غنی نہ ہو و عجب یا پور یا
 عجب ہے پر تپور نیا ہیں گندہ بخل عقیدہ
 کر مقہور نکالیا جاسی حطمے مٹی ہوئی
 شامت اسدی حطمے اندر برس عذاب تھا و
 سائل حاجتمند ناناں ساڈا نام لیا ہے
 جو بکھ گھر دچہ ظہر ہو و جلدی سنوں نے
 مت روزخ وچہ پچین والا آ و حکم نور
 کر کے غنی تینوں پر پیلال پ پچوں نے مارے
 دیوے جو توفیق شتابی نہ پچہم ذات پر لائی

بیس مہیاں پہر غیر عقیدے حکم رسول سنائے
 حسبنوں نے محمد سرور را سہر پیر سو ہارا
 تے حسبنوں نے قانونی نامہ ایہ قرآن حمیدا
 زردی حب زیادہ حسبنوں سرور نالوں نے فی
 زردی خردوں جو کوئی سائل تائیں جہر و کسنا و
 وَاٰمَّا السَّاکِنُ فَلَا تَنَاصُحْ رَجُلًا سَجَا وُ مَو
 موہن سخی سوا لی نوں جد ساڈا نام سنیدے
 چاڈر نال نہ سائل تائیں لیشان غوروں
 عاجز کر کے سائل تائیں در تیرے پر لیا ہے
 جہگڑانہ کر نال سوا لی جو در آ وے نہ پائی

سنتوں یک حکایت شیعہ ہیں عبرتناک پیائے
 بہت ضرورت نال محبت کہو لال زائشائے

حکایت برقمشیل مرے قاضی و درویش سید

سی اک قاضی عنی نہایت نیکو کار قدیمی
بڑا شریعت داپا بندی حکم عدالت والا
دراسدے پر امروں اکدن آیا اک سوالی
ٹنڈا ندرام پالیندا ایڈک مرد اور میرا
کی سے ذات تیری دس مینوں قاضی نو فرمایا
کون سید ہیں س مینوں ولاد حسنین بتاؤ
جیکر ہیں خالص سید سندو کہاویں مینوں
یاد نہ کرسی نامہ تے کی دسدا اسد تیاں
نرم سوال ستا و عاجز ذات پچھیں کی میری
ایہو ذات اہیوے کرسی سچ پچھیں جہاں
سوچ بند متکبر بن کے کی لینا ہی پیارے
نہ ذاتیں اولادیں بخش جیونکر اسنوں بہاؤ
دچہ تکبر آیا قاضی سمجھے بات نہ گوئی
پھر کے ٹنڈا شتابی قاضی تاڑ زمیں پراری
پھر اس قاضی سائل تائیں غضبوں مارا ڈیا
جا جنگل وچہ سجدے ڈگا آکھے بار خدا یا
نام تیرے دا آٹا ٹنڈ وچہ کئی گہرا ندا ساہی
تینوں سب پکھ سکھ سائیاں جو کجہ حاجت میری
اتنی عرض خدا دل کر کے جاندار ہیا سوالی
سنوں حقیقت قاضی تائیں بنید و ماغول آئی
کیا دیکھے اک جنگل چوڑا اسنوں نظری آیا

ادا کرے جو نازل ہو یا حکم احکام کر ہی
عمر گزار ی چہ و طیفی اہیو اسدا چالا
نگا بدن تے حال آرزوہ اک ٹنڈ سنگن والی
اس سوال کیتا در قاضی نام اللہ دیہ لہرا
اس کہیا میں سید ہوندا موڑ جواب سنا یا
پھر آکھے دس کرسی نامہ تاں لہرا ستھ آوے
تاں اولاد حسنین چوں مڑ جانانگا میں تینوں
کے سوالی سوال کیتا میں دیہ کجہ نامے سائیں
جیکر آج پچھیں توں مینوں ہیو پڑنڈ میری
اسد نام دیویں جس میرا یہ ستھ پڑاٹی
چوڑ چٹن پھر سادہ کٹیون اتھے بہت نیارے
واجبے اس خاکی تائیں خاک و انگو ہو جاوے
نال غضبے سید کو لوں ٹنڈا شتابی کہوئی
ٹنڈ گئی یوریزہ ریزہ ایسی چڑھی تھاری
رونداتے چلا ندا عاجز باہر طرفے آیا ہا
نام تیرید سوال قاضی نوں اک کیر پیدایا
ادہ بھی اس بند تیرے نے بھنکر خاک رلائی
توں جانے توں جانے سائیاں و خواہش تیری
دس اگے رہن روشندینا بات جو قاضی والی
اپر فرش نیچے ستا قدرت و کچھ آہی
اتنی خلقت اسوچہ و کچی حسدا انت نہ آیا

لیکن ناں دے دے کوئی ہرگز مولے
 چیتے قاضی کون کچری نام کی حاکم ۲ یا
 عدل اتنے اچھے بیٹھا ہو یا آپ خدا تعالیٰ
 دوزخ قبروں پگڑن والا نظر اسانوں سے
 عملاں ساڈیا ندیوچہ کہ گنجائش سدھی ناہیں
 ٹھونگے مار نمازاں پڑھیاں بس کارت گیاں
 دیکھو دیکھی رکھ چوڑے روز سن جو آئے
 دعویٰ زکھدے سال سنی لوجہ آس کو ادا دانی
 عملاں سیتی اچ دن سالوں نہیں امید رہائی
 خالص عمل نہ نظری آدے تکیہ کہیڑ ادھر کیے
 اچ میزان عدالت پر جو رکھے رب سائیں
 اس پیشی وجہ پیش نہ جاوے نا کہ ہو رکالت
 سراج بہین نہ بیانی ماں پو مدوگار نہ کوئی
 قدر تے ناں ربیدی قاضی ایہ مشاہدہ دیا
 حکم ہو یا قاضی نوں سیر پیش شتاب لیاو
 حاضر آن کچری کیتا قاضی مرو بیچارہ
 رب کہیا دس دنیاوتوں کہڑا عمل لیا یا
 میں دنیا دے پر تینوں بارغ بہار دکھائے
 قاضی کہندا پارب سایاں تیرا امر کیا
 شرع منافع چہڑ آئے دے مارگوالم
 تیریاں حکما ندیوچہ سایاں ساری عمر ہائی
 عمل نامہ وجہ دیکھی رب نے اسدی نیکو کاری
 ایپر رب فرمایا سدا دیا دیں اپنی سینوں۔

ہتھ اندیوچہ کا ٹھیکڑے جان پی وجہ ڈوڑے
 بولیا اک نہ معلوم تینوں کون ایسا توں آیا
 تندرے اچ اعمال میں لانے ہے ایہ حشر کمالا
 آتش دیکھا وہی جند ساڈی نکل جو دون جانے
 کوئی امید بکن دی ناہیں باہجہ فصل رب سائیں
 ادہ بی وجہ جناب آہی نہیں قبولے پیاں
 ادہ بی سارے فاقے اندر وجہ شماراں پیاں
 ایپر مال نہ چنگا سی ادہ چوری رشوت سائی
 قسم خدا دی پیش عدالت عذر نہ چلے کائی
 مت دوزخ وجہ حکم نہ ہو مسدک حالیں کیے
 اک نہ رانی دا دھکھٹ جہلدی گزنا میں
 دم دم وجہ متخیر ہوندی دیکھا ساڈی حالت
 جنہاں خاطر پاپ کماے وات نہ پچھا کوئی
 دو جاغیوں عملا لانا نہ تھہ وجہ آ یا
 تولو عمل میزان پر اس وزہ دیر نہ لاو
 روشن دینا عملا لوالا لگا ہوں نتارہ
 اچ حساب کتاب لیوندا وقت اسدا آیا
 دس شتاب توں کہڑے سیر خالص حکم بجا
 روزہ حج زکوٰۃ نمازاں میں عذر لیا یا
 شرع رسول اندر جھکا کر تیرے حکم سنائے
 باہر حکم تیرے نہیں رہا وہر یا قدم نہ رالی
 ٹھیک شرع پر قائم ہو کے ساری عمر گزارے
 عمل صالح والی تاں میں حشر دیکھا تینوں

قاضی آکھے بار خدایا کہڑی سند لیا واں
 رب فرما واس سائل دی سند مٹیوں سن جاویں
 نہیں تے خطے دوزخ اندر واکم رہنا پوسی
 سند نہ صاور ہوئی حسد م اس قاضی توں ہائی
 فرمایا رب ملکات میں سنوں پگڑا اوٹھاؤ
 اللہ کر کے اروا سنوں دوزخ قہروں کہاں
 قاضی عرض کرے ربائیاں کی تعصیر ہوئی
 حکم ہو یا توں زور دولت دے فخر و سائل تائیں
 اسوئے میں ال سوالی کچھ رہیا ساں تینوں
 نام بیرے سنگن والی جھنی منڈ پیا ری
 اتنی نیکی کر کے آکھیں جنت دیوچہ جاواں
 عمالو الی عمل چنگیر اخلاص رہنوں پہاڑے
 بس سیاں جے فخر و زور و ناز و لیوچہ لیا پس
 صد افسوس جو کس کارن توں جہر کیں سائل تاہر
 آب منی کا اک قطرے تھیں تینوں رب بنایا
 رستے بول آویں پہر باہر ننگا عقل نہ کوئی
 روئیا پہر اٹھایوں ترسیں کی خوشیاں تھیاں
 کس بھی پر رب بہلا یوے غافل ہتھیارے
 دنیا کھٹی کرتے کارن اتنے زور لگاویں
 قابض مال تیر بڑے بچوں تینوں یاد نہ لیا دن
 اکھیں کھینچا لت ساری پہر ہو دینا بینا
 حسد م پگڑ فرشتے قاضی دوزخ دیول ہا کے
 کیا ویجے اکٹھے سرور کرسی اوپر ہا کے

سند نہ کافی پاس میرے ہر تینوں علم سپاں
 ایہ پر سند بی عمل اپنے دی میر پیش لیاویں
 باہجوں سند نہ جنت جاسیں نہ خلاصی ہو سی
 سنوں حقیقت غیرت پاروں کوئی کوں تباہی
 سخت جہنم دنگے اندر ایسے وقت وگاڑ
 میر غضب اس پر دہا نامت کوئی رحم لیاو
 کہہ پڑا عینت حسدی خاطر عمل نہ رہ گیا کوئی
 جہر کیا مار یا غضبوں تیر ہو گئے عمل زائیں
 خبر دیوں کچھ ذات سوالی اج ذاتان کچھ سنوں
 یا تھ جاتی ہو گئے ہو سی میری قہر تھاری
 اک لگا کے دل وچہ دیا ریں پہل انبا داکھاوا
 فخر و زور والی جستھیں بونہ ہرگز آوے
 پیش عدالت وقت ترازو و رو کے کر لاسیں
 قسم خدای او کہا ہو سیں اندر روز جزا میں
 گندہ حصن شکم وچہ جہر اتینوں ب پلا یا
 بولی رو و نوالی پہلی حمداں حاصل ہوئی
 چہود ناں زندگانی کارن کیوں تھ پیدیاں چاں
 ٹر دیواری اس نیا تھیں جہاڑ خانوسٹ چار
 آخر داری مال خزانہ ایچھے چوڑ سدھاویں
 کدی نہ قبر تیری پر جا کے فاتحہ دست اوٹھاواں
 قاضی والی دس حقیقت اگے روشنا دینا
 رووے چپکان سے ایہ پر ہرگز پیش نہ جاوے
 گروے کل فرشتے نوری دیون فصل ہولار

خوش رخسار محمدی جسدِ م نظرِ قاضی نوں آیا
 آکھے نام اللہ دی سنیوں پاس سول پوچھاؤ
 کہن فرشتے حکم نہ سالوں ہو مکے لیجا یے
 رون تیرے پر ترس نہ سالوں مہر سالوچیش
 حکم ہو یا یہ مجرم میرا سوال نہ ایس پٹاؤ
 تاں پھر پرت نبی دل لیاے اور فرشتے ناری
 گلوچہ طبق زنجیر پیراں وچہ حاضر مجرم لیاے
 پھین گئے سرورِ عالم تیں سرِ جرم کی آیا
 عرض کرے یا حضرت سار حکم احکام بجاگو
 عملاں میریاں دیوچہ نکلی حدوں دھفانی
 اک سوالی سید آیا میں اس دھپے مارے
 نیکی پلے رہی نہ ذرہ پاس تساں ہن آیا
 کرو شفاعت بہلائے بخشش ہو و فضل حضور
 تو بوالی اللہ و آوازہ ملکاں بول سنا یا
 گویا قتل کریندا آلوں آل نبی دے تائیں
 کیوں توں قدر نہ جاتا ہسی آل نبی دہائی
 کرسی پر بیٹھا ہو یا نبی اللہ و اکہن دا
 تھلے ہاویہ دیوچہ تینوں زہیج ویندا اکواری
 جہ تک اوس سوالی پاسوں نہ گناہ بخشاویں
 فرمایا اس ظالم تائیں جلدی دور پٹاؤ
 وانگ گھمانی سرے پرے دوزخ وچہ دگایا
 حالے جرم ثبوتی والے مد نظر و تاج آئے
 ہو بیدار نہٹھا مڑا دکھوں نہ دستار سنجھالی

جہت حمایت دل اپنوں اندر قصد اٹھایا
 یک پل مل آلوں سرور نوں پہرین لیجاؤ
 وچہ جہنم آٹا کر کے اسی تینوں سٹ آئے
 ایتھے غم وچہ پتھر دھلے من رب رضا میں
 جاند یواری پار میریدی زیارت ایس کراؤ
 آتش جسموں شعلے مارے ربدی تہر تہاری
 سر پر گزرا آتش و کھلا دن دیتے کر لائے
 نال زنجیراں آتش کڑیوں کھڑا پاپ کما یا
 میرے عدلوں کافر و دوسے بہت ایمان لیا
 اک تصور میرے نیکی ساری سار گواہی
 ایس گناہوں کوئے وانگ عمل گئے سر سار
 پے رہے آج طرف جہنم میںوں بچھ چلا یا
 بگڑی شکل بھلا جے میری ہوتی جاو نوروں
 اے ظالم توں آل نبی نوں کیوں سی کھنچیا یا
 اے امید شفاعت رکھیں دیکر ایدہ ایذا میں
 ہن کہ عذر قبول نہ ہوسی بہت ہوسی سوالی
 تیرا عدل خداوند جبکہ تھے میرے وچہ دیندار
 جس وچہ و منہ کارا انہیرا آتش نہراں جاری
 تہ تک دوزخ تھیں چہنت ہرگز سول جاویں
 آل میریدا ویری آیا دوزخ جلد پوچھاؤ
 ترسکیا جاگ کی استائیں لرزہ بدن اٹھایا
 نہ پھر حشر نہ دوزخ جنت نہ سنگل و سیاے
 پھرے سو دایاں وانگ ہونڈ میںدا سید سوالی

اکس جو علی اندر عاجز نظر قاضی لڑا آیا
 جاں اس پرت ڈٹھا مٹھی قاضی کپڑا لیا
 دلچہ خوف سوالی دہانا مینوں مارن آیا
 آخر ٹھیکر لیا پھر قاضی اوس سوالی تائیں
 تیرے مارن کارن میں پر آ یا غضب باناں
 راضی ہو کر میرے اوپر بخش حقوق متامی
 غرض ہزاراں نال نیازاں قاضی گہریں لیا
 فرمائے ایہ زرد دولت سب میں بخشی تہ تائیں
 تے کل محل پیاسے ساکے ہو جو ورثہ میرا
 بخشیا قی سوالی خوش ہو باہر طرف سدھایا
 حیدر اندر رحمت رب دی آن مکان بناو
 نہ اوہ ظن کرن ایہ ساڈا مال ہمیشہ رہی
 لذت توڑن دنیا لوالی ذرہ حریص تھینوں
 غرض زورت زرد دولت تھیں سائل جہڑک بہائی
 اوس قبیلے ہاشمیہ اندا بہت آداب اٹھاویں
 تے استاد تے اکرم افضل ایہ قران سوہارا
 رحم احسان کریں ہر اتے درجے بہت رحیمیاں
 سن تینوں کہہ رحم کنند یا نوالا ذکر سنداں

اسلام علیکم بچوں سنوں نال آداب سنایا
 وچہ سنوں است جھولی ٹھاسرت نمول سنبھالی
 اگے سید تیکھ قاضی وڈیاں وارنہ آیا
 بہت تعظیمیاں کر کر کہندا میریاں بخش خطا میر
 میریاں بخش خطا میں یارا کراں سوال نہاں
 ورنہ میری زرد دولت وچہ حشر نہ بنی حامی
 مسند اپنے آپر سائل نال آداب بھایا
 نام خدا فے راضی ہو کے توں بی بخش خطا میں
 لہد کارن بخشیا تینوں بخش گناہ توں میرا
 لہد بیجا مہ ورثہ اسدے سچہ بھڑا یا
 عیش آرائیش دنیا لوالی اسنوں نہ بہاؤ
 سڑیل کے ایہ فانی ہو کر پکدن حطمے پوسی
 دم دم وحدت د دریاؤں بھر بھر پیا پیون
 ورنہ حشر دیہاڈا اندر بہت ہو سی رسوالی
 ماں پوئے بیت اللہ سندی عزت خوب بھائیں
 ادب ایہا ندا فرض تیر پر سمجھیں تابعدارا
 وچہ قرآن خدا فرمائے دیساں بہت نعیمیاں
 تین دل سن کے نرمی پکڑے میں ہی حمت پال

در بیان کی عورت فاجرہ کہ در رحم کردن بخشش او شد

بخاری مسلم ابو ہریروں با اسناد لیا یا
 سی اک عورت فاجرہ ہتی عیب کما د لوالی
 اکدن امروں جنگل طرفے عورت اوہ سدھائی

ہو متوجہ سرور عالم نے پکدن فرمایا
 ہک خیدلوں بخشیا اسنوں ذات مبارک عالی
 چاہ ہک سی وچہ جنگل سدھ پاسوں گزری

کیا دیکھے اک کتا حالت دچہ بیوشی آدے
 غش دچہ کتا دچہ عورت نول حم دیوچہ آیا
 ایہہ کجہ اسباب جہتھیں پانی کڈھ پیا و
 ڈاڈا ترس آیا دل سکد کیا تجویز بناوے
 جیوں جیوں پیوے شکر الایے کتا درو بخانا
 فضلوں امر ہو یا جیوں سگے اس نے رحم کیا
 بس سیاں جو رحم کماوے رحمت کیتا جاوے
 تے جیکہ اس قاضی وانگر ہمیز دراندیشیں
 کسے سوال بنی نول کیتا سالوں بی فرماو
 جو کجہ خدمت کیتی جاوے ایسی اجر یا ناہیں
 تے فرمایا خدمت والا ایسی اجر ضروری
 سماں اللہ کیا درجے پاوون رحم کماو نولے
 فانی زر پر ناز اوٹھا کر نہ مقہور ہو جاو
 کلاہر گز ساتھ نہ نبھسی رب سچا فرماوے
 اسی بندے اس فانی کارن حشر دلچہ لیاوے
 بنی لکھیا دچہ حبت ہر گز حسد نہ ہو سی بہائی
 معنی حسد جو نعمت دیوے رب کسیدیتا ہیں
 جیکر ملے نہ اسنوں پھر اوہ جیلے ہو رہا و
 یعنی نعمت دیکھ کسیدی سڑ دارے ہمیشہ
 بنی لکھیا جو حسد بن واد و عذاب اٹھاوے
 جیوں اک لکڑی تائیں ساکھ سدی نولے
 دچہ فتوح الخیب میراں نے واضح کر سمجھا یا
 امر رضا پر راضی رہندے لوگ حولا دلے

ترنے ہنچین نماں مڑ مڑ کہوہ ول آوے
 عقل دورا کر معلوم کیتا ہے ایہ بہت ترہا یا
 ہو حیران کہڑی ادہ عورت پر کجہ پیش بخا و
 بچہ دوپٹہ موزیتا ہیں پانی کڈھ پیاوے
 فضلوں حبت عورت تائیں آگیا حکم رباناں
 رحم کیتا اسماں فضلوں سپر کل نقصان بخایا
 پیش عدالت رحمت فضلوں نہ رنہ کیتا جاو
 جہڑیں ماریں جہڑ کیا جاسیں اندر در جزائیں
 چار پاپا نذاکی حق حضرت واضح کر سمجھاو
 فرمایا حق پچھے چارہ فرض تساویت میں
 ہر تر جگر والیدی خدمت ناحق بلے ضروری
 ایہہ قدر نہ جان بے احمق لوک زلے
 زندہ رکھسی مال نہیں ایہ دلوچہ طن نہ لاو
 ڈالیا جاسی حطمے اندر پلوچہ ساڑ گاوے
 حسد براسب عیباں لوں حسد کنون ہم جاویں
 شان دچیرا دیکھہ دو جیدا ہو سی خوشی سوالی
 حاسد آکے ہو کو نہ تے ملجاوے میں تائیں
 جیونکر ہوو اسد بکوں ایہ نعمت کہیں جاو
 دلتوں جوش نکالے ظالم چار کرے ہمیشہ
 لک دنیاوچہ سڑ وار نہداو جاو خرابا وے
 زہد عبادت عمر ساری ہی پلوچہ دور کرادے
 رہسی دایم دوزخ اندر جس نے حسد کما یا
 راضی ہوون رہنا پر ناہیں حاسد لوک زلے

اے حاسد جس نعمت پر توں ایہ حسد اٹھادیں
جیکر تیں قسمت وجہ ہو ندی پاتیں گے آجاندی
جے تیری وجہ قسمت ناہیں نقتہ ہو سی پیاسے
حسد اور حسد کماے او سپر زوال نہ آوے
رب فرمائے حاسد پر رہے ہمیش تباہی
کیتیاں شکر زیادہ ہو ندی نعمت سمجھ سہارے
قسم خداوی حاسد تا کیوں لٹ عذاب جاوے
بس میاں نہ حسد کما دیں جیکر جان پیاری
حال موافق حاسد والی اک مثال لیاوے
یا رب نبی پیاسے کتے لکھ صلوات پوچائیں

تیری ایہ وجہ قسمت ناہیں کیونتنوں در لگا دیں
باہجہ تیرے اوہ غیر کیسے دل ہرگز مول نہ جانے
پھر ہو دیں کیوں طالب نقتہ والا سمجھ سہارے
الٹا حسد کماو لا آ پے پہن مرجاوے
جس پر حسد کرے اس ملدی نعمت نہ سوائی
تے حاسد منصوب ہو جا ند آ کہیا نبی پیارے
تے جس پر اوہ حسد کرے رب نعمت دوس دے
ورنہ بالن ہو جاو نیگا حطے دایکجا ری
نقل ثبوت کتابوں لبواں حمت بخش پاواں
جد سہ کارے آواں حمت فضلوں ساتھ ملائیں

حکایت کے حاسد

امام غزالی کرے روایت کہیا وجہ پیاسے
سی اک مرد غریب بیچارہ پتن کسب کھاوے
برے بندیدی خود بریائی اسد جوگ بہتری
ہر ہر غنی تو انگرے ہوا اھو کرے آوازہ
سن کے سدا شہنشاہ اوہ جی لوچہ فکر کر نیا
سد کہے سن فقیر اللہ دے توں کھنوں گل پائی
ٹھیک کہیا توں حاسد بندہ آپ ہلاک نہجائے
اس نے عرض کیتی اے شاہار ب سچے فرمایا
کرن روایت رفتہ رفتہ فقر کچھری جائے
واہ سبحان اللہ اس تاور کیا اسباب بنایا
درجہ اعلیٰ شفقت پاروں بخش تا جباری

کر مذکور سداواں تینوں سنتوں یار سہارے
ہر اک و در او پر جا کے ایہ آواز آلاوے
بھیلے تائیں بھلیائی بہتر جان نصیحت میری
اکدن شاہنشاہدے گہر دا نظر پیا دروازہ
دل نے بات پسند لیا ندی سد فقر پھپھندا
بہت پسند صدا ایہ تیری قلب میری بچہ آئی
برے بندیدی خود بریائی اسنوں رگوائے
الٹا مار نہ وال جاو اس جس نے حسد کما یا
بول سدا شاہ راہنی کر کے مڑوا لیں آئے
شاہ نے کر منظور پیاروں چا دیر بنایا
حکم ہو یا اج نیل میرے پر آئے کر اسواری

یہ حکایت ایک کتاب کا نام ہے جو امام غزالی کی تصنیف ہے ۱۲ منہ قرقر

لگے کل وزیر تہا می ہو گئے زیر بچار
 کرن صلاحاں سنگد اپہر دا ایہ مسکین منانا
 زور لگاؤ شاہد پاسوں ہو مخلص او
 ایہو حاسد دی بریائی ویکھے تے سڑ جاو
 ویکھ دو جیدی نعمت حاسد مر مر چ سو دانی
 پراوہ ذات ربانی ایسی ہر اک تائیں پالے
 سنیوں حال زیر و ڈینے بیٹھ صلاح پکالی
 شاہ دیناں محبت لے دے دھاسا توں لائی
 روز بروز ترقی اسدی شاہ و دہائی جاوے
 رات رات واساڑ اساتھوں جریا جانا ہاں
 رمل خوب محبت ظالم کیا اسد سنگ پائی
 آپ نیویں تے اسنوں اُچا ناں داں بھٹا
 جانکوی روز ہو یا اس جاتا و انگوں جاوے
 سنوں حقیقت امر مقدر کیا کچھ کھیل دکھایا
 خدمت شاہ دی حاضر ہو کر غیبت کوڑ سنائی
 عرض کرے اے شاہاں کٹ بات عجب سن آیا
 کل امر وزیر اندی اس کنیں بات چڑھائی
 کہن لگا اس شاہ دے منہ تہیں بھری من او
 جے میں جھوٹھ کہاں آشاہ مینوں قتل کراؤ
 وجہ پھری جسدم آوے آزما یو اس تائیں
 جیکر پلہ منہ پر لیتا تینوں دیکھ سو ہارے
 اتھوں تیر تیا میں شاہاں خود معلوم ہو جاوے
 سن کے شاہد تیا میں ڈا ہڈا چڑھیا غضب

پر کچھ پیش نہ جاوے خنزوں سدہ سنگ سار
 افسر ہو گیا ساڑے اوپر ویکھو بد ابھانا
 جد تک ہو مقہور نہ جاوے سناؤں صبر نہ آوے
 تے جس با قبائل دہائے جمیاں کن ہٹاؤ
 ایہ چاہیدی ایسی مینوں سنوں کیوں تھو آئی
 دوست دشمن دیری دی اوہ لکھی برانہ ٹا
 غیرت پاروں اسنوں ماراں خوب بنا کیہاں
 کٹھے رکھے کہانا کہاؤں ویکھو غضب آہی
 کل عاجز انا افسر کتیا ساؤی جان جلاوے
 جد تک مارویراں نہ کرے صبر اسانوں ناہیں
 بہیر و لاندے اللہ جانے اسنوں خبر نکالی
 رنگ برنگی تحفے نذران سک گہریں پہنچاے
 خبر نہ قاتل جان میرید دیری پھرن دہیا
 جسے مارنوالا اسنوں ایسی قصد اوٹھایا
 دارو والی کوٹھی اس نے آتش بال لگائی
 اعلیٰ ممبر اُتے ہڑ اتساں وزیر بھٹایا
 مینوں بی اس ناں حقارت اینویں بات سنائی
 ایڈی سخت کراہت آوے بیٹھا پاش جاوے
 سچا جھوٹھا ظاہر ہو ویکھ لو وار مارو
 کھا کے نفرت تیرے کولوں کجسی منہ دتیاں
 مسلم ہو سی سچا جھوٹھا ٹھکن راز نیارے
 پھوک چواتی تر گیا ظالم حاسد صبر نہ آوے
 فرماوے کل ازماواں گاو کیاں کھڑا مروا

جس نے وجہ کچہری میری کیتی ہے بدنامی
 اوس فقیر و زمر تائیں جاتوں حاسد کہندا
 دل کروا ہن اک جا رہے دور سہو کل دوری
 تیری ایس محبت پاروں کہلے عجب پکاواں
 کر منظور کیا اتل تائیں جلد طعام پکاویں
 حاسد جا کے گہر وجہ بیٹھا دلوجہ خوشی مناکے
 فجر ہوئی تاں سد بلا یا کہا دن ٹریا کہا بنا
 کٹ پیاز رکھے اس اگے کہندا کہا بہانی
 رات نے اسی خوشی ہو کہائیے چٹنی خوشیاوی
 دلوجہ قیاس کے ہن جبکہ چٹنی نہ کہیا داں
 اوڑک شرم کو شرمی پیچھے اوھتوں گیا گندھے
 دلوجہ آکھے یارب سایاں یہ کی انہاں پکایا
 منہ اکھیں تھیں پانی جاوے ایڈ کوڑ تن آئی
 سی منہ چرب نوالیا نوالیا کہانے پیگئے گندھے
 قصہ کوتار خست ہو کر طرف کچہری منہ پکایا
 حکم کیتا شاہ دفتر لیکر حاضر ہون شتابی
 رکھ پلہ منہ اپنے اُپر پھیرا گا نول ہویا
 ظن پیادل شاہدے اندر ٹہک کی گل ساری
 سی عادت وجہ اس نے اس شاہ سندی پہلی
 تے جس حکم سزاوا ہو کہ ہتھیں لکھدا ناہیں
 اسدن غصنوں شاہد تائیں ہوش نہ رہی گائی
 قتل نامہ لکھ غصنوں نہرا مٹا سگستہ ویندا
 کی لکھیا وجہ شاہدے جس ستم خطیر واپس

او ہو ٹھیکے جاسی میری سولی اپر سامی
 لے بہانی ایہ فرقت تیری بلک قلب سہندا
 ایہ راج صیافت میری کر منظور ضروری
 اپر فرش علیچے تینوں نال آواب بھاداں
 اڈل صبح کچہریوں پہاں دلی جلد کھلداں
 دلوجہ آکھے ہن ماں گا جال فریب لگا کے
 اپر فرش علیچے بیٹھا دیکھ اللہ وا بہانا
 کھانا تنم ہو دندی خاطر چٹنی عجب بنائی
 بھنم طعام تے قہن کشائی رہی طبیعت راضی
 ذلیل ہوواں اس جاگہ اندر کھڑا اندر لیاواں
 لگے بوچھڑن جسویے جلگئے منہ و گندھے
 اس نے تھیں ایہ منہ میرا شامت دمنہ آیا
 مرتج لگی وجہ تالو اسد بہت بے چینی آئی
 نہ پوڑی نہ نرم فالودہ نہ حلوا یاں منڈ
 کیا دیکھے شاہ وجہ کچہری عدل کرنوں آیا
 پیش شہنشاہ حاضر ہویا لگی پین خرابی
 مست ہوا سے شاہنشاہ نونال داب کھلویا
 طرف جلا د لگا خط لکھن اندر غضب تہاری
 جس انعام دیو اس ہتھیں اپنی لکھدا سالی
 واہ سبحان اللہ کیا امر دن گیا الٹ تداہیں
 تہروں لکھ کے طرف بلا د جلدی بہر لگائی
 کہندا لیجا پاس روئے لال اکھیں کدھ پیندا
 اوسے نوں کر قتل شتابی قاتل سخت جواناں

واہ سبحان اللہ ربّ کچھ کیسا کہیل دکھاو
 پرک غیب اندر ہے حکمت بے تاوردی مائی
 باقی دم جنہاں نہ ہوں جبکوئی مارن لگے
 تے جس دیول مرالا ہوں تیر چہے تقدیروں
 سنوں حقیقت خط نیلے جاں ٹریا بیچار
 دلوچہ کہے عرض قتل انعام اسنوں منہ آیا
 جے ہووے تے ایہ انعامی خط مینوں ملجائے
 دل دے اندر قیاس دڑا کے رستہ مل کھلویا
 پاس فاروغے جا کے اس نے اوہ لغافہ دہڑیا
 حکم واروغے کیتا اسنوں جلدی بگڑی جاو
 کہن وزیر لگا جس ویلے اڈیاں اس ہوا
 نہیں تے تئیں شہنشاہ اگے پیش کرو تئیں
 قاتل آکھے چھڈو الا حکم نہ آیا مینوں
 لکھدا شاہ تیر یوں جس منہ ایہ لغافہ آجے
 لے تلوار دوالے ہو یا جان جلا دیاکے
 ظنوں مارن ہو کسید میں سامان بنایا
 ایساں باتاں کر کے حاسد روئیہ چلا یا
 بس سیاں ہے آفرمیلا حسد مول کماویں
 سنوں حقیقت وجہ پیری صحیح سلامت آیا
 پچھدا بادشاہ استائیں حال سناویں مینوں
 الفوں بے تائیں کل گزری اس بات سنائی
 تے جبکہ اوہ لغافہ قاتل پاس سدا یا
 شاہ آکھے ٹھیک کہیا توں بد نوئی ہتیری

کس حکمت ہتیں قاتل کو لوں جان وزیر چاویں
 کجی نہ غیب خزانیاں الی کسے اوس پیرانی
 بھاویں چہ چہے کسے تے دانہ لگے
 اوکھے پیش نہ جاو بھاویں ہاں کو تیریں
 اوہو حاسد راہ وجہ ملیا قاتل کراو نہارا
 اٹھا خط انعام والا لکھہ شاہ نے منہ پیرایا
 میرے پکھدیاں ایہ یارو کیوں انعام لیجائے
 سو سو مکر بہانے کر کے خط اس کو لوں کہو یا
 توڑی مہر جلا واروغے خط شتابی پڑیا
 جدا کرو سترن اسد نہیں ڈرہ ویر نہ لاو
 میں نہیں مجرم اوہ ہے مجرم چھڈو میر تائیں
 سچا جھوٹا ظاہر ہوئے مارو نہیں ازائیں
 چھوڑندی اک خط مینوں نہیں اجازت مینوں
 اوسیدیلے اوہو منہ قاتل کرایا جادے
 بول آوازہ وردوں کیتا حاسد مرویجائے
 اپنا کیتا آپے پایا اسنوں رب بچا یا
 غضبوں ماری تیغ سپاہی سپیس جدا کر لایا
 حاسد خود منسوب ہو جاو مطلب سارا پاویں
 اوہ وزیر پایا پہلا شاہ تعجب آیا
 قاتل ایڈویری کر کے چھوڑو تا کیوں مینوں
 جس سطرچ وزیر دے نے راہ وجہ بانی
 جیونکر حسد کما نیدا اس ہتھان پہل پایا
 نیکی نیک بندوں کافی ٹھیک حسد اسے تیری

اگے نالوں درجہ اوپر شاہ پہر دوہایا
 واہ سبحان اللہ رب دیکھو بیچ عدالت والا
 پاک مندرہ دیو چہ کہاں دخل کسیرا ناہیں
 جیسا عمل کرے کوئی بندہ سیارہ لا پائے
 جو انعام خدا تہہ دیوے اسپر شکر بجا دیں
 طمع نہ حاسد پوری ہو دے جسے جسے مر جاوے
 عرض کرو کل مومن بہا نیو دست منابہا کے
 اے حاسد زرو دولت تیری وایم رہی ناہیں
 رب فرمایا شکر جو کرسی نعمت اسن دھاواں
 پیر حقانی قطب بانی محی الدین سہارا
 حشر سوال ہو سی ہر تائیں ہر نعمت دایاں
 ست کوئی جائے مال پیار اچھا یہ دقتہ ہر
 زہد و شکر زکوٰۃ جو دیوں حد تہ خیر پیار
 شکر زباں جو ذکر خدا وار کھے و روز بانی
 سنے قرآن حدیث نصیحت لغو نہ ہو کنار
 غیراں اگے باہجہ خدا دس نوں جھکا نہیں
 اکھیاں شکر جو صنعت قادر ہیں شکر لاوت
 منکد قہقہے پڑھن تے رکھن چیز حرام پیار
 شکر سچھاں دانگی کرنی بدیوں پیہر سنی دوری
 بدکم سچھاں مال جے کیتا ہو سی نعمت خواری
 جس دن پیش خدا آئیں دور ہو سی زباں
 دلدار شکر جو دا حدانیت پر ہو دیل قراری
 کو ہجاکا ناویکھ نا بینا ہا سہ مول نہ کر نا

عزت شان ملی اس تائیں قدر بزرگی پایا
 حقو حق نمبرے کروا ذات تبارک والا
 ہر باتاں و آپے حافظ ہر اک ملا اوہ سائیں
 عیب پوشیدہ نہ رہی مت کوئی خیر لیلے
 تہہ دوجے وچہ ویکھ ساڑھ امول نہ لیا دیں
 آخر ایویں سڑوا بلدا دوزخ اندر جاوے
 پہلا خداوند حسد وں ساؤں کھے دور بچا کے
 کیوں توں شکر بجا دیں ناہیں کہ دلوچہ غنائیں
 ناشکری جو پکڑے اسنوں غصہوں رو بجاواں
 نعمت شکروں قید کر دے ایہ فرزند ہارا
 فرمایا جیوں وچہ سپارے آخر پاک لہی
 رہے مافے سوال کراں میں قدر کی جا تہرا
 شکر بدن داپڑھن نمازاں کہن بونے سائے
 کناں شکر جو بخش سنیں پتہ بہت رکھو تہجانی
 سہر و شکر جو سجدے اندر رکھیں وچہ سرکار
 سجدہ کر عظیمی خیراں دوزخ جانہ پائیں
 ویکھ قرآن حدیث پڑھن تے وڈو درجہ پاؤں
 دینخ لاٹاں اندر پوسن اکھیاں نبی سہارا
 پیراں شکر جوڑکے جاناں طرف نماز ضروری
 ایویں پیراں مال بدیوں ل جڑیوں اکواری
 مولا تخطی وچہ وگاسی ناشکری د پاسوں
 کہو واحد غالب سمجھیں بارک نے ات غفاری
 اپنی صورت دیکھ پیار شکر شتابی کر نا

قسم خداوی نعمت او پر جہڑا شکر نہ کرسی
کیا اک ذکر عجیبہ مینوں یاد آتا ہے عیسٰی آیا
نعت لکھ دتی رب تینوں پہر بی شکر نہ لیا دے

اللہ کے لئے سب سے بڑا مال خوارق ہے
 سن جا بیٹھ پیار جیکر شوق تیریل آیا
 قسم خداوی ادا کیا ہو نہیں نہیں احمد جاوے

حکایت عجیبہ کے زن سکرگندہ

حکایت صالح اندر جوینکر رادی ذکر لیا و
وچہ پیارے رب کے کیسے شکر کما دینا ہے
بہاویں ستو کلیف آدن اُپر جان نہانی
مشرک تکلیف جو آئے سو سوشک گر پیدا
مومن دیدن حدت بدی و تو اُٹھا ٹھہ لیا و
از ماورب و تکلیفان من مشرک کہ میرا
بس سیاں جے مثل تیر یو چہ شرک تہوتی ہوئی
اسن نا شکری بیاروں دیند خدہ پیا جاسیں
واہ سبحان اللہ کیا مومن شکر ہمیشہ کر دے

خیر خواہی و یکایک تینوں کو یہی پاجا و
انشاء اللہ درجے پانچ ہفت و چھ ہزار
تاں بی شاکر صابر رہند گرن روگردانی
و پور درخت تے مائارانی گرا پیر و جیندا
بہاویں و مصیبت پئے شرک شول کما و
کہیر عا شکوہ شرک کما شاکر کون کہنیر
عذر سوال قبول نہ ہو سچی خطی یسی و ہوئی
ایچھے کوئی نہ پچھے اوکھے کھڑا عذر لیا سیں
امر رضا و برائی از ستم سر سجد ابو جبر و سہ

قَالَ عِيسَى وَمَا يَأْتِي أَرْثِي صِدْقًا مِنْ أَصْلِكَ قَالَتْ يَا مَرْيَمُ إِنَّكَ عَلَىٰ سَبِيلٍ مَعْرُوفٍ
 مَقَادِيرُ كُنْ إِذَا كَانَ فِيهَا صِدْقٌ يُقَاتِلُ عِيسَى فَمَا يَجْزِيكَ لَيْسَ لَهَا يَدَانِ وَلَا رِجْلَانِ
 وَلَا عَيْنَانِ وَتَرَحَّمْتَ عَلَيْهَا النَّملُ وَالذُّبَابُ وَالذَّفَابِيرُ وَتَقُولُ الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَىٰ كُلِّ لَمْعَةٍ
 أَحْسَانِهِ فَتَعَجَّبَ عِيسَى فَدَخَلَ مِنْهَا وَقَالَ يَا مَحْجُورُ لَيْسَ لَكَ يَدَانِ وَلَا رِجْلَانِ وَلَا عَيْنَانِ
 وَتَغَيَّرَتْ أَعْضَاؤُكَ جَمِيعًا فَقَالَتْ يَا نِعْمَةَ تَشْكُرِينَ رَبُّكَ قَالَتْ يَا رُوحَ اللَّهِ اعْطَانِي
 قَلْبًا يَعْقِلُهُ بِالْوَحْدِ بَيْتَةٍ وَلِسَانًا يَذْكُرُهُ بِالْفَرْقِ دَانِيَةً هَكَذَا يَا ابْنَةَ الْبَرِّ

عرض کی عیسیٰ علیہ السلام نے کسی وقت اسے میرے رب و کہلا مجھے کوئی دوست! اپنے دوستوں میں سے۔ پس حکم کیا اللہ تعالیٰ نے کہ جاؤ طرف جنگیں فلاح کی نہیں تحقیق یہی اس کے ایک دوست ہے۔ پس آیا اس جگہ، عیسیٰ علیہ السلام نہیں دیکھا

اس نے ایک بڑا کو نہیں ہیں اس کے ہاتھ اور نہ پاؤں اور نہ آنکھیں (یعنی ایک مصنفہ کی
 کی طرح) اور انہوہ ہیں اور سپر کیڑیوں کے اور مکھیوں اور زنبوروں کے اور کہتی
 ہتی۔ شکر ہے اللہ کا اس کی نعمتوں اور احسانوں پر۔ پس تعجب کیا عیسیٰ علیہ السلام نے
 پس نہ وہ یک ہوئے اس کے اور کہا۔ اے بڑا ہیا نہیں ہیں تیرے ہاتھ اور نہ پاؤں
 اور نہ آنکھیں۔ اور متغیر ہو گئے تمام اعضاء تیرے۔ پس کس نعمت پر تو خداوند کریم کا
 شکر کرتی ہے۔ اس نے کہا (یعنی بڑا ہیا مذکور نے) اے روح اللہ مجھ کو اللہ صاحب
 نے دل عطا کیا ہے۔ کہ اس کی واحدانیت کو جانتا ہے اور زبان دی ہے
 کہ اسکو اکیلا یاد کرتی ہے (یعنی شکر ہے کہ دل اور زبان کو ابھی تک کیڑے
 نہیں تہیجے)

حضرت عیسیٰ وچہ سرکار و بکدن عرض گزاری
 کہڑے دوست تیرے سبیاں کیڑے مکھڑے کا دن
 امر ہو یا ہے وچہن چاہیں میرے پار پیاسے
 اوتھے ہے اک دوست میرا شکر بجاؤ لولا
 امروں عیسیٰ جنگل طرفے ہو یا جلد روانہ
 کیا دیکھے اک بڑی عورت پرستہ پیر نہ کوئی
 انہوہ اس پر کیڑیاں مکھیاں زنبوراں پایا
 شکر اللہ و اشکر اللہ والوں آواز سنا
 سن کے کرے تعجب عیسیٰ میرے ہو فرماو
 نے اعضاء متغیر ہو گئے تیرے کل تمامی
 بولی و دل یا ہی اللہ ایہ دو عطا پیار
 کہہ قلب جو وحدانیت تائیں خج پھانے
 دو جی ایہ زبان جو واحد و احد یاد کرنی
 یا ہی اللہ ایہ دو عطا کیئے جس میں

دوست اک چبیاں وچوں میل میںوں عریباری
 وکھلاوین جنت اندر باہجہ حسابوں جان
 جنگل طرف فلاسنے جاویں راز کہیں ہ سار
 جائیں جہن جے خواہش میںوں حال پیار یارا
 نہ شند نیاد میں جیونکر ویکھیا سر رہا نا
 نہ اکھیاں ک مٹنے وانگوں حال آوازہ بولی
 دیکھ حال روح اللہ اسدا حیرت اندر آیا
 شکر احسان نیمان لولا اوانہ کیتا جاوے
 اے بڑی مٹھ پیر نہ تیرے اکھیں نظر نہ او
 کس نعمت پر شکر کریں توں اپنے رب گرامی
 کیڑیاں مکھیاں زنبوراں تہیں ہے رب عطر
 منے امر جو مولا واسے توحید سنا سنے
 نال پیار جاں واحد کہندی و قول لذت ویزی
 کیوں نہ شکر کرانیں سدا حمدان میںوں

ایہ زبان نہانی کیوں نہ حیراں شکر آلا
 بسے حشر تائیں بیشک دست تدہ خدایا
 بھاریں سو تکلیفیں پہرین حیراں اولیٰ
 لکھ نغماں دتیاں تینوں انت حسانت
 پتہ لگیگا پیش عدالت حیدر پگڑیا آویں
 اچھے کوئی نہ پھین والا او تھے رونما پچھی
 پتھر دھلکے پانی لٹیوں حیدر م حال سنو

میں قربان پیار اتوں جس احسان کما
 سن اظہار رسول خدا داجرت دیوہ آیا
 واہ سبحان اللہ کیا عارف شکر کما نولے
 اے بند تیرے رب نے لکھ احسان کما
 نہ توں قدر پہانے ربدانہ توں شکر او اوں
 ناشکری دیاروں سدی جرم ثبوتی ہو سی
 قسم خداوی ہول حشر دشتناک سیوسے

غزل

نہ پختہ نہ کوئی خام نہ انجام پہیگا
 مدون نہ بین پیچ نہ کوئی دام پہیگا
 آخر میں لکھا پاک کا نام رہیگا
 وہ پھر سوا تیرے پہر آخر تمام پہیگا
 ہر سبب میں اس حشر سے کام رہیگا
 کافر کے عمل تلے کا یہ کام رہیگا
 تیرا بھی عمل تلے کا یہ کام رہیگا

ناگاہ جدوں سور کی آواز پڑی
 اک پہر نکمیل طرباویگا تفسر فلک
 اڑ جائیں گے سب جیل اور ہیں میں
 دن حشر کفست ہمدان جاسی
 کل عمل تازو پہ جدوں تلے لگیں گے
 ختم ہیں آفت سا کا وہ روز ہو جاسی
 ایدل نہ بہلا دیں تیرے کجی و زجرا کو

دربیان ہول حشر

دین لگا تینوں دروں آچھے مر جاواں
 درست دانہ حال کھینچی سے حشر جان
 امیر کوئی نہ حامی تھی بھاریں خوش پیار
 پاپا پاپا نہ تیرا سی ہو سی حال آوار
 قسم خداوی یار نہ مٹی حیدر پگڑیا جا رہی

یکہ حال حشر واپس تینوں کھول ساوا
 لا کھینچ کریم حشر ب سب سچا فرما دے
 یکتا ہوت ہم و بھین کھٹ جینوں سار
 نہ فرزند نہ بیٹیاں کھائی نہ ماں باپ پیارا
 یہ زور دولت سب حیدر عی چہ کل احکام بہلاویگا

یَوْمَ نَبْطِئُ الْعِظَامَ فَتُكَادُ عَلَى الْمَوْتِ لَاسَ فَرْيَا
 جَوَکے بھیجا مال پہنچا نہ دیکھ لو بیگانہ بھائی
 یعنی نہ نامہ میں عمال کی بیجا فرمائے
 حکم ہو دیکھا پھر صحیفہ جو کچھ عمل کماے
 جانتے ہیں نامہ عمال دل ہوسن پروانہ
 کافر کیسے کی ایہ چھوڑی بات نکامی
 جو نہ کفر لائق کما یا جو نہ شکر ادا یا
 قدر قرآن بھی سرور واد جو پی پھیلتا نہیں
 ذرہ ذرہ دنی رتی لکھیا نظری اسی
 سوائے کے پر سورج تھروں می منز حلاوت
 بقی زمین داغ فیوں سے یار نہ ہو ہی کوئی
 فرق پسینہ کفار اندا چلی وانگر نہراں
 پنج سو سالی رستے تائیں ہو دوزخ دی راکھ

اس دن یکے سرور جو اگے بھیجا اوس کما یا
 یَوْمَ نَبْطِئُ الْکَیْنُ الْاِنْسَانُ مَا سَعَى اے یا وکیل
 قوت پڑھن عمل پر کوئی قدر موافق پاوے
 نیک یا بد جو عمل کماے وکھو وکھ لکھاے
 اکناں غم اندوہ وہ جاسی اکناں تل نشانہ
 عمر ساری دی چھوٹی وڈی ساری سوچ پائی
 جیونکر ادب لحاظ نہ کیتا جو پی خدا فرمایا
 زردی حب زیادہ کر جیوں پڑیاں او ایس
 روحی طرفے دوزخ تھروں بحر سخت ڈرامی
 قسم خداوی عیش عمر دی حکم دچہ بھلیا و
 نفسی نفسی باجہ پوکاے کرے آواز نہ کوئی
 سر پر دوزخ وچوں شعلے پس بانگوں لہراں
 دانگ ترے زمین سے تب آکھیا ہی سہا

ثُمَّ نَبْطِئُ الْعِظَامَ فَتُكَادُ عَلَى الْمَوْتِ لَاسَ فَرْيَا
 ثُمَّ نَبْطِئُ الْعِظَامَ فَتُكَادُ عَلَى الْمَوْتِ لَاسَ فَرْيَا

تک جسم روست رکھے گا گنہگار جو بدل دیوے عذاب اس دن دے نہیں مال تیراں
 اپنا اندے تے عورت اپنی دے بھائی اپنے دے تے قبیلہ اپنا جو جاگہ دیند اسی سنوں
 تے جو کوئی دچہ زمین ہے سارا پھر چوڑاے ایہ فدیہ اسنوں کلا حقا ہرگز نہیں
 چھوڑے گا یعنی وہ گناہ گار مال بدل دینے اینہاں دے ہرگز نہیں خلاصی پاوے گا

یَوْمَ نَبْطِئُ الْعِظَامَ فَتُكَادُ عَلَى الْمَوْتِ لَاسَ فَرْيَا
 یَوْمَ نَبْطِئُ الْعِظَامَ فَتُكَادُ عَلَى الْمَوْتِ لَاسَ فَرْيَا

سے جو عورت میری سایاں یا جو بھائی پیارے
 یا پھر کل قبایل میرا بیوں رکھ کمارے

جو کہ وہ زمین جمیگا پڑیں اے رب باری
 بھیناں بھائی یار تیلہ کل پکڑیں غفارا
 کلاحقا حکم ہو سی ایہ ہرگز ہو سی تھا ہیں
 نہ ظالم میں پوری کارن ہو رینوں پکڑیوں
 سدا سوس آخا کی بند کیوں نہ عمل نماویں
 تا بعداری سرمد باجوں سی سخت خواری
 یَوْمَ يَقْدِرُ الْمُؤْمِنُ أَخِيْنَهُ رَبِّ صَاحِبِ فَرْمَی
 یعنی ہل ہو یگا اتنا جس دانست نہ کوئی
 ہر کوئی منہ دے پڑے ڈگے حیر دیو چہ ہے
 العطش ہے العطش ہے پیاش کمالا دن
 پانی کل پکارے خلقت جگر کباب پیاسوں
 راہ سجان اللہ اوہ مشکل پیے پیاسی پر حقانی
 ٹوڑے حوض اپراک آئے حضرت خود فرادان
 آہن ایہ ٹولہ بدعاتاں کیتیاں تکیم تیرے
 بس میان عمل تیرے جویم برمت صادر ہوئی
 زردولت تے نازا اوٹھا گئے وہوزم سڑ جاویں
 یَوْمَ یَسْخِرُ سَبْعُ سَبْعُوں کیا آپ خداوند باری

تے کہ میرا نام بچار میں تیرا نام غفاری
 لے فدیہ ہن دوزخ کو لوں مینوں یہ چیکلا
 جیونکر عمل کما کے دنیا مینوں جہ طعن شریر
 جیونکر عمل ہو دن صداور قنصل توں کر لیا
 اوکھا ہو سیں روز حشر دے حیدم پکڑ یاہ اوں
 ہے ارج و ملا جلد قبولیت نہ لیسیں داری
 ننھی مرو بہر اداں کو لوں زحشر جدا دے
 پائیں لکھی زمین نمائی کرک داز جان مٹی
 ہانڈی وانگر جوش لیا کے گرمی منو جلا دے
 پانی دیو پانی دیو نام اللہ کر لا دن
 مومن ہیں حوض کوثر تہیں سرور عالم پاس
 تا بعداری کارن جہرے کرن نہ روگروانی
 میرا کہاں یہ میرے کسے جلدی ملک سہا دن
 بدعتیاں توں دود کر سیاں کیا بنی سچیرے
 مشکل وقت نکالیا جاسیں سی حوض نہ دھوئی
 ڈاڑا وقت حشر وا اوکھا سایاں سان بجاویں
 یعنی اوکھا ہے دن سنگو فضلوں سدی رہا

منہاجات بدر گاہ قاضی الحاجات

یار بوقت برکت فضلوں ال میان چلائیں
 بابہ توفیق تیرے دے سیاں قات عمل کائی
 وقت حشر دے حیدم سایاں وال مش حضوری
 یارب عمل پے کائی ہو دے نہ رسوائی

وچہ تیرے ملک تائیں ساں جواب کیا ہیں
 بھی بابہ توفیق تیری نہیں طاقت نہ کائی
 رحمت فضلوں میں سرور پاویں نظر غفوری
 فضلوں کریں سپا لیس اعلاں ناز نہ کائی

دو جی وار نہ مڑا سالی نامرض قبول غفارا
 مشفق رہہر پر حقانی فضلوں میں
 چہرہ ٹیر اوروازہ یارب غیراں طرف نہا
 فضلوں کرس عطا اسانوں عرضاں کیں
 مومن صالح سنی سار پاؤں فضل سہارے
 وجہ تکلیف مصیبت کرتوں شکر کلاماں
 وجہ فرقان تواہن سورۃ دیوچہ رب فرمایا
 جو اس مال ایمان لیا و پائے رحمت باری
 ہر سختی نرمی رحمت رحمت ہر تقدیر خداداں
 جیونکر درجے اعلیٰ پاؤں جنت وجہ فیاضی

عمرائیل اون تھیں پہلے سلیس نبی سہارا
 عرض قبولیں ذات تیری وی قسم خدایا قبول
 رو میں جہانی رکھ عافیت کراں سواں نہا
 ہر حاجت دنیاوی نبی تینوں معلم سایاں
 ماں پوچھیناں بھالی پیار خوش قریبی سار
 اسے بند کر تکر خدا واپر کل انعاماں
 فَاَکْثَرُ مِمَّنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ
 نہ مصیبت پہنچے مگر اں مال حکم جباری
 ہے اللہ مال ایمان جتنے ہر شے اوس فضلوں
 سن احوال اہلاندے جہرہ ہر دور صابر راضی

ذکر صبر صحابہ رضی اللہ تعالیٰ عنہم

میں صبر قربان نبی توں کی کی ذکر سداں
 اک اصحابی رسول اللہ داکا کچھ عمل کماں
 جدوں سلام فراغ نمازوں کہ حبیب سہارا
 اک دن مدت بعد نبی نے فرمایا اس تائیں
 بعد سلام نماز فراخوان جلدی گہر لوں گاویں
 بعد سلام صلوٰۃ اوابوں عرض حضور سدا
 یا حضرت ہے اگر چا وراں کارن میں جاواں
 اوسے چا ورنال بیوی پر پڑے نماز پیاری

نال محبت قدر تینوں واضح کر سہاراں
 پنجگانہ پر طہال جماعت ایس گہر لوں گاوے
 فوراً گہر وی طرف سدا وادہ اصحاب پیارا
 مجلس ساوی تیر تائیں بہاندی کیوں تائیں
 سدا بیٹھ سیں نہ ہرگز کی ایہ عمل کماویں
 میں قربان تیریتوں کیوں مجلسی بہا و
 پہلے آپ نماز پڑھاں پھر بیوی چاہے پاواں
 دو جاہور نہ کپڑا گہر وجہ ایہ مشکل پیاری

یا حضرت اس کارن میں چہرہ پڑھ کر ہر دو اے
 سناں جنتیہ نہ ہو جانتے گہر جانداں وقت یگا نہ

سنکے حضرت فرمایا خالص صحاباں تائیں
 جلدی نال صدیق پیارا ادبوں اُسکے آئے
 لیکے ادہ اصحاب پیارا گھر و طیرت سدہایا
 بیوی ادبوں عرض گزار سی لے سردار سہاے
 حال گذشتہ دسیا سارا اس بیوی دیتائیں
 سن کے حال تہامی بیوی نال آداب بتایا
 شکوہ گاہ خدا داکر کے کیونٹوں کپڑے لیا نہ
 باجہ شنگہ تدریب سب کجہ و تاہر عنود و پشانون
 صبر نہ کیتا جو میں تا شکوہ تسال اٹھایا
 واپس کر آئے غلہ کپڑے ایسے وقت پایے
 واہ سبحان کیا وحدت و اس سلق پر طہایا
 لیلو غلہ کپڑے حضرت بول آواز پکارے
 سن کے سخن عجائب اسدا سرور نے فرمایا
 کھول حقیقت کل سنائی بیوی اپنی دالی
 خوش ہو کر فرمان سناون نئی رنگوں سہار
 واہ سبحان اللہ کیا شا کر صابر رید پیاسے
 رباعی انہاں پرستے ادہ پ پر راضی تھوں
 لکھ صلوات سلام نبی سے ساتھ اونہاں پچاؤں
 جہناں نبی وی مجلس کیتی غالی شان اٹھاندا
 صابر ہو راضی صاحب نبی وائیں کجہ ذکر سناواں

ہے کوئی کپڑا دیوے عمدہ امیں پیار تیاہیں
 غلہ و یوگنا لے کپڑے بہتا ورجہ پاوے
 بیا عورت اپنی نون ادہ کتاب بچہڑایا
 کتھوں لیاؤں غلہ اتنا بھی ایہ کپڑے سار
 فرما وایہ سرور عالم نے ولولے میں تائیں
 سرور اگے شکوہ ربد اکیوں جاتدرہ سنایا
 کی کہیں جید پھیلا رے کیا تھے عمل کما نہ
 ہر نعمت تدرہ حاصل فضلوں کیتی ہجہ گانوں
 راضی رہے رضا پر ناہیں جیونکر سی میں بیا
 رے و تا سب کجہ ساڑوں جا کہہ چہ بابے
 غلہ کپڑے واپس لیکے پاس نبی سے آیا
 لیلو سب کجہ و تا مینوں رے سب پاک ہمار
 سن کہندا میں ہاں میں جہب کھو کھو پھیرا
 خوش ہو کہن نبی کیا سمجھا اس قدر اوہالی
 شاہد ہو ایہ جنت جاسن فضلوں شوق تار
 انکھن للہ علی کل حال ہر ات وچہ کہن سار
 شربت شوق وصال پیاسے جنت اندر پیوں
 ساتھ انہاں بخششیں سائیاں جال بار آواں
 جیونکر صابر شا کر سندے وکر نہ کیتا جاندا
 نال محبت سن جا پیار میں بی رحمت پاواں

ذکر صحابہ بوطلی انصار می راضی اللہ تعالیٰ عنہ

جو اگر ن پاس پیچر یک جہان کدا یوں آیا

دچہ نقیر غم کی راوی ابو ہریر یوں لیا یا

تا بیویانوں پر کھلیا، کبہ پاس سے کہانا
 تابی کہیا یار انوں ہر کوئی ایہ ہمان پیار
 پہر ناں اپنے گھر لکھا سنوں کھے عورت تائیں
 عورت کہیا کہ ساف سے چکین جوگا کہانا
 جاں کھانا تھئے تیار تا دیو ابالین ل سو اس
 اس کہانا پکا دیو ابالیا لڑکے بال سواسے
 پہر کہانا گے دہریا عورت مرد بی بیٹھے نالے
 آپ سے اوہ جھکے کہنا سب ہمان کہو ایا
 وَصْنُ بَوْنٍ شَمَّ نَفْسِهِ رَبُّنَا وَمَا أَوْحَىٰ إِلَيْنَا
 فَاذْلِكُ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ہر اوہ لوگ خلاصی والے
 بس میاں ہو صابر شا کر پڑے قدم نبی سے
 زروی حُب سہاویں قبول پکڑیں حب محمدی
 نلن ادھارویں جیکر تنیوں ایہ زماں بچا سے
 تابعداری سرور وچ جے کچھ نقصان اٹھایا
 قدر نبید اعظم ہو سی اندر حشر و بہار سے
 اسدن واحد کسور بول و مشرک نادانوں
 پھر توبہ منظور نہ ہو سی بہاویں ماریں آہیں
 ہے ہن وقت کمر لیا جہت جہ و ہوا اعمال سیاہی
 سمرنوں جلد چمکا وچ سجد سے خالق دی سکر سے
 قسم خدا دی وقت گذشتہ ہرگز نتج نہ آئے
 صدقہ خیر و یوین مسکینان لٹوں کھ کھارو
 ہتھیں کے جلد خیریت نفع ہو و تہ بہا کی
 وَانْصَافُكَ تَرْطَقِي غَضَبُكَ لِمَنْ يَكُنِي فَرَارُ

بیویاں کہیا پانی باہجہ نہ گہر وچ کچھ سمانا
 ابو طلحہ عرض گزارے حضرت میر نیال سہاویں
 جو ایہ ہمان نبید اسنوں عزت نال کہو اس
 آ کہیا مرد پکا وہ کہانا ایویں اللہ بھانا
 پہر کہانا گے دہریا کے دیواناں علاج بچہاں
 پہر وٹ سواران لگی دیواناں علاج بچہاں
 ایہ خالی منہ پلان تاں ہمان اوہ کہانا کھا دے
 جاں فجر گیتاں تبی کہیا ربکم تسالین خورش آیا
 جو کوئی بچہا کنوں بخسلی وچہ بخاری آیا
 وارث ہو گئے جنت و اوہ لوگ خلا جانوالے
 جیکر لوڑ فلا حالوالی چہوڑیں غیر عقیدے
 کرے شفاعت تیری اسدن خوش خفا محمدی
 رنک ماٹے نہ ایہ بلکہ اوڑک گھٹا پادوسے
 کی کر سیں جد پیش عدالت لکھیں منی فرمایا
 قدر ایمان ہو سی تہ معلوم جاں مشرک کس ساف سے
 حسدن تہروں پکڑن آید درخ اہ سجالوں
 کرے سلا ماں سب کوئی بد پار کچھ نا فوٹا پار
 پیر اک منڈ نہ رخصت مہی شہ جدد کی آہی
 بول و دو نبی سرور وچ سجد و فضل سہاویں
 جلدی کا و و تائب پیار مت و پناہ پہاویں
 انشاء اللہ درجہ حسن جنت وچہ زیا وہ
 مگر وکی سلی سید اہل ہون ہے اس وچہ کچھ پانی
 دگ غنہ سیدی پانی و انگر صدقہ خیر کھا سنے

ذکر سخاوت خیر خواہی و یگانہ تسنا یا
نال محبت پور سناواں ذکر سبحان والا
ایہ زمال جنہاں جاتا دایم رہی نہیں
مزدوری کرکھان پیار کر کے کار حلالوں
کرن روایت کار حلالوں جو کوئی گھر دیکھنا
رہنے مائے سوال ہو سنی تسناں کتھوں نال کیا
جو کوئی سخی تسناں پاروں کار حلال کر سی
دیکھ کیا مولے بند عالیشان جنہاں ندا

قسم خداوی یوں دن میں نہیں قصد اہیا
جیونکر فضلوں صابر شاکر فرما کے حق تھا
راہ مولا مسکیناں دیکر پھر پیاں صبر و اہمیں
مولا آکھے جنت دلیاں زبکہ خوف زوالوں
جیونکر خرچ کتیا راہ مولا اجر سخاوت پا ندا
کار حلالوں یا حراموں کس جاگ لایا
جانے عار کرن مزدوری کافر ہو کر مری
شان تنہا ندا کون سنا دسہر پیر جنہاں ندا

ذکر سخاوت حضرت علی کرم اللہ وجہہ

ابن عباس عطا مجاہد کرن روایت د پوری
کر کے کار جو اندا ٹوپہ پر علی گھر لیا یا
کھانا تیار ہو یا جسویہ اک مسکین نہانے
سن آواز سوالی والا کھانا ترست اوٹھایا
پھر مڑ و جی تنہائی پیٹھی محنت نال پکا لی
اوہ کھانا تنہا یتیم دتا مڑ رستہ ثارث تاپیں
جاں کھاؤن لگے اک قیدی آکرے سوال نہا
اوہ بی کھانا سہوں و تا اللہ کارن سارا
حسن قتادہ کہن اوہ قیدی آہا قوم کفاروں
کھانا دین دلیل بیلانی اسوچہ قیدی یا تاپیں
رب فرمایا فعل علی و اہل سلاؤں خوش بہانا
مسکیناں یتیمیاں و امیراں ب صاب فرماوے
یعنی اوہ جو پیار محبت نال یتیم کھاؤن

لکھن پار بنی سرور وارن گیا مزدوری
اک تنہائی اوٹھال جواں تھیں کر طعام پکایا
آن کتنی آواز بوسے پردہ کچہ نام رہا سنے
نال محبت شفقت پاروں سائل نوٹھکڑایا
جاں کھاؤن لگے آکر اک یتیم نے سدا سنا
پہر پکاؤن اعلیٰ درجہ دیون اللہ سائیں
نام اللہ کچہ دیو اسانوں جس مولا دل جانا
طبر بیکے رات گزار سی واہ محبوب سہارا
کھانا کافر دیون جایز ہے مسکینی پاروں
کافر مشرک ہوں بہاؤں چہ عالم پاویں
وَلْيُطْعَمُوا بِالطَّعَامِ عَلَىٰ حُسْنٍ ایت و جی لکھایا
سپاسے وچہ ائی سورۃ اللہ ہوں لکھایا
تے مسکین اسیر انزل وہ سخی اللہ نال بیان

وہ سبحان اللہ کیا فقروں کے پاؤں ہمارے
 جو پہرے سے ستر سال محبت سر مسکین یتیموں
 نے اتنے رب فضلوں کے بخشے جرم کبیرے
 قسم خداوی رود و حسد ہم کوئی یتیم نماں
 درودوں کوک یتیم غریباں پہنچے عرش الہی
 وہ کیا قدر یتیم بھیا بن ظلم کما و نوا سے
 جتنا کہ دوزخ نظر نہ آوے عبرت بگڑن میں
 پڑنے سننے والی یاری و کر کے نور بھیا لوں
 ایسے مانے اندر کیا یک بات ہوئی مشہوری
 سواہ دے تہیں گہٹ دیون خونی زونکو
 جیکوئی آ مسکین بوسے کرے سوال نماں
 جیکر لہیت سدا حق سوالیاں سبائی
 عمل یادی خاطر جے لکھ لکھ مال لٹاویں
 کس رست نانی پر پیاسے عمل یالوں چاویں
 کڑاک تیرے سر اوپر ہر دم مولیٰ ہائی
 حضرت عمرؓ زراعت کردار صحت ہو سس سائیں
 خواہش و ص کناہاں لی پہلا دریا جانوں
 تریا دریا سوت ایہی جو عمر انوالا پیار سے
 چوتھا ویا قبر نماستانوالا جان لی بھائی
 اے بند کس پیشانی اسنے ناز او لہاویں
 دیکھ کیا اک بدامندہ شرالان والا

مسکین غریباں اندر مال لٹا دینا ہرے
 تجھے وال ہوں سر اسدا تینیاں من نعمیاں
 اتنے دے جسے حسن فضلوں انکوں بدر منیرے
 روزہ پوسے اسماء زمیناں کنبے عرش بھیاں
 جو کوئی ظلموں تنہاں نبھانے موسیٰ حال تباہی
 یتیم لگیگا پیش ہوئے جاں احمق لوگ رزائے
 قسم خداوی اوکے ہوسن اندر روز جزا میں
 حقوق تارے کر کے بچو اس ریاں
 مسد واکہن ہمارے نام نیاز ضروری
 لکھ نام پکار پیلے غنیاں کے دہر دے
 دیکھ مارن پچاں تراہن دیکھ رہید اہیان
 غنیاں اندا کیا ورثہ اسوچ کر کے دیکھ وانا لی
 ذرہ اجر نہ بسی تینوں اوگت مال گواویں
 چوڑ خر کل نیا نوالا خالی ہتھ سداویں
 توں کیوں ناز او لہا کے کر کے بھیسوچ تباہی
 کل ریا بھانا نوچوں ہزارا ہن دل لائیں
 دوجا دریا نفس ایہی شہداتان سناں سنبھانوں
 بیخی کہا دے عمر ان تائیں بحر الموت سہارے
 حضرت اتنے ندامت سدا دریا تیرا بھائی
 مڑ مڑ آدن مثال یوں پرتوں سوچ نہ لیاویں
 کیسے غیر تناک لائے اجر دیوس حق تھائے

وقال الشاعری

و نحن نلعبانی سیر و اعلان

اماتری کیف یبیلنا اجدیدات

فان ارطاها لیت با وطان تذکرہ کثرۃ اصحاب اخوان	لا تزنن الی لدنیا و نعمتها و اعمل لنفسک قبل مماتک فلا
ترجمہ آیا نہیں دیکھتا تو کس طرح پرانی کراتی ہیں ہمکو دنیوی چیزیں دینی دن اور رات اور ہم نکھلتے ہیں۔ باطن اور ظاہر میں تو میل نہ کر طرف دنیا کی اور اس کی نعمتوں کی کیونکہ دنیاوی وطن چہ وطن (بنائے قابل) نہیں۔ اور تو عمل کر اپنے نفس کے لئے قبل آنے موت کے پس کہیں دھوکا نہ دیجائے تمکو یاروں اور دوستوں کا بہتہ ہونا۔	ترجمہ آیا نہیں دیکھتا تو کس طرح پرانی کراتی ہیں ہمکو دنیوی چیزیں دینی دن اور رات اور ہم نکھلتے ہیں۔ باطن اور ظاہر میں تو میل نہ کر طرف دنیا کی اور اس کی نعمتوں کی کیونکہ دنیاوی وطن چہ وطن (بنائے قابل) نہیں۔ اور تو عمل کر اپنے نفس کے لئے قبل آنے موت کے پس کہیں دھوکا نہ دیجائے تمکو یاروں اور دوستوں کا بہتہ ہونا۔
تے ظاہر باطن ہا کی سیڑیاں پہڑیاں اس او میں وطن جانیں اور ک دنیا ہوں چاروں بھائی نہ تدمہ دکھائے بہتایت بہتیاں راں بیایاں نہ گمراہ کرے تدمہ تا میں سمجھیں لے دلدارا	بھنڈا دیکھیں ذرات جو بڈیاں کن اسڈیا میں دنیا پیش بہار بی اسدی کریں پس نہ کافی تے موتوں اسگے کرے اپنے کارن یک پا بہت اولاد بہنیاں بھائی یا جو مال پیارا
فان اللہ تعالیٰ یا ایہا الذین امنوا لا تلصکم امورکم ولا اولادکم عن ذکر اللہ ومن یفعل ذالک فاولیک صلاۃ حسرت ہ من حی ترجمہ لے لوگو ایمان لائے ہو نہ غافل کریں تمہیں مال تمہارے۔ اور نہ اولاد تمہاری یا والدہ سے۔ اور جو کوئی کرے یہ کام۔ پس وہ لوگ ہیں گمراہ کیا ہو اسے۔	فان اللہ تعالیٰ یا ایہا الذین امنوا لا تلصکم امورکم ولا اولادکم عن ذکر اللہ ومن یفعل ذالک فاولیک صلاۃ حسرت ہ من حی ترجمہ لے لوگو ایمان لائے ہو نہ غافل کریں تمہیں مال تمہارے۔ اور نہ اولاد تمہاری یا والدہ سے۔ اور جو کوئی کرے یہ کام۔ پس وہ لوگ ہیں گمراہ کیا ہو اسے۔
مال اتے اولاد تو ہاڑی مومن کوچہ لیا میں پھر دنیاہ خداوند کو لوں ایسا مال نہ اسے مال کیتا گمراہ چہ اسنوں آپ خدا کہلا یا تھے جانداروز قیامت تک ہوں کی رسوائی ہو غور شہابی کیتا دعویٰ کوڑ خدا کی دولت پر غور جو ہوئے انت حساب آ یا زیادہ دولت فتنہ ہوندا آگیا بنی سہا سے پیلے مومن تبدیل یا زریچہ گئے رب عفا رونا	رب فرمائے نہ ہلاکت کرتے تسار تیا میں نہ غافل کر خالق و لوں رخ طرف لجا سے جاں شدا و یتیم تائیں رب بہتا مال ولا یا بھی قاروں خزانیاں والا لکیا سر پر بھائی بھی نہرو فرعون جنہاں دلی بیتی دولت پائی تے صمصامے والا قصہ کیچے لکھہ دکھایا دولت بابجوں ظلم تکبر سہرا نہ پیار سے لکھہ ہزاراں خرق گئے ہو ظلم غرورت پاروں

نال اولاد محبت زائید حدوں کر پوناہیں
 آس اُسیداں جو کوئی غیر وں لدیوچہ لیا سی
 بس سیاں حبب نیاتائیں کریں مقدم ناہیں
 دنیا نام جو دین اندر کجہ سستی غفلت پائے
 یعنی دنیا ہے مردار تے طالب اسد کتے
 وَرَحْمَتِهِ رَبُّكَ خَبِيرٌ وَمَا يَجْحَدُونَ بِرَأْسِ آلِي
 یعنی رحمت رب تیر میری بہتر اس تہیں جانی
 رحمت رب قرآن نبوت بعض جنت فرماون
 فرمایا قرآن نبوت جے نہ ظاہر ویر وے
 چہتاں پوڑیاں چاندیوں کرے گہر انہاند تہیں
 زخرو ناسونا بھی و بندے انہاں باہم انداز
 یعنی چارو نامدی لذت زینت راحت ساری
 جس بہت مشقت محنت کر کے کیتا جمع خواہ
 باسنا و سہل تہیں بغوی کہے بنیٰ فرماؤ
 تاں اک قطرہ پانی کافر نوں سب کدی نہ دیند
 ترکا ایک مردار جو باہر دیکھیا بنیٰ حقانی
 اس تہیں دودھ ذلیل ایہ دنیا پاس خدا و پانی
 جو کوئی غافل ذکر خدا تہیں تنید ادیان روں
 نامے ہے ساتھی نت اسد آمد فعل سکھا ندا
 قسم خداوی ابو سعیدوں بغوی صاحب لباد
 اس تہیں جدا نہ کیتا جاسی خود سرور فرماون
 صد افسوس یہ دوست پیاری گمراہ گئی تینوں
 واہ سبحان اللہ کیا حال اسرا یلیاں والا

اس تہیں ساں لسیاں وں غفلت نہ چاہیں
 امر مقدر ادسے کولوں پلوچہ خوار کرا سی
 امر مقدم فرض مقدم رکھیں مالک سائیں
 اَدْنِیَا جَفِيفَةً وَطَلَّابُهَا كَلَابُ بَنِي فِرْعَانَ
 قدر اسلام بھانن ناہیں جہڑے عقل و گتے
 سورۃ زخرف پنجمی وچہ سپارے رب فرماے
 مالوں جمع کرے وچہ زمین اس کنوین بھانیں
 افضل رحمت مال و لا دون چشم فیض تبارک
 تا جہڑے کافر ناں خدا سہیں نہا نکارن کرد
 چاندید و رواز چاندیوں تخت انہاند لاسیں
 مگراں کجہ نہیں رتن دنیا نہ انہاں حشر نواز
 کوئی تھوڑی کوئی بہتی ورا ورتک جھوٹو سدر
 بہت ہو سی پشیمانی اسنوں جسدن ہو یاد نہ
 جے پر پھر دا تول بھی دنیا پاس خدا و آد
 مستور و تہیں باسنا عالم اندر کہند راہ
 ایہ کہیا خوار ذلیل تاں سٹیا مالک تہ پچھا
 تاہیں طالب کتیاں اگے ایہ مردار و گانی
 اک شیطان ہوندا ہمراہی اسد امر جباروں
 تے اوہ ظن کرے سہو سہوارا و کہنا ندا
 قبروں گئے جان کافر شیطان سنگ گڈیا جاو
 دونوں بھائی رسل دوزخ جاہن نہراہیں و
 کس کارن مزدوری پکڑی پاکی بول رہیوں
 کر تحریر سداواں تینوں سن جایا رکمالا

جیونکر شکروں صبروں بدی حمت ہٹا کر مرید
ناشکر یک پاروں جیونکر سخت خوار پی بندہ

حکایت کوڑے اور بے اورانی کی

جو اک دن پاک سول اللہ نے قصہ عجیب سنا یا
اک کوڑے اتے دو جاگنجا تر سجا اندھا بہا لی
پس حکمت پاروں نہاں طمے جبرائیل علیہ السلام
بہت آرزو نہانا عاجز حال اوارہ پایا
واہ سبحان اللہ رنگ تیر کون کوئی دم مار
میرا دانہ پانی مینوں لیا یا وچہ اجاڑاں
سخت اوجاڑاں دیوچہ راتاں قسمت بگ لکھاں
ماہ تیرے رنگے لگاواے میں مویا میں مویا
عاجز ایں آزاریدی لہجہ چھٹے جان عذابوں
اس گئی ٹٹ دیاں والی کوئی نہ بندا میرا
سخت سزایاں میں آیاں بہرے نام بولاون
تین بن تھے مورنہ دیکھے حال جو موسیٰ میرا
بچ جاواں کے شکر بجاواں میں بن کوئی نہ واہ و
عاجز میں رہا چھوٹا رب کہتے عرض سنا و
پیپ لہورل شور و گیندا بخش لویں غفارا
میں تھیں آج مردار جنگیرے جو دفنائے جاوے
فضلوں رحمت ملی نہ ہوئے ایہ بندہ بچ جاوے
لہراں آوے کھانڈن ٹہاڑاں رو گیندے

امام بخاری وچہ صحیح ہے ابو ہریرہ لیا یا
کہن لگے ترے بندے آپ قوم وچو اسراہلی
مرصی ہوئی خداوند والی اونہا نول زمانے
پچھ پاس کوڑے جبرائیل فرشتہ آیا
سبھی حالت تنگی اندر عرضاں پایا پکارے
دنیا تیری یارب میرے دستے وچہ بہاراں
ایہ کلی وچہ قسمت میری لکھی موسیٰ تہہ سیاں
دوس لیاں میں کسدا میں دس لیاں سپا ہویا
اس جیون تھیں ت چنگیری یارب ایہم جنابوں
جہڑے پیر دونوں ہتھ میرے نابینی نہ چہرا
جاواں جتھ مینوں درکارن دونوں رشتاوں
ایں عذابوں سیاں مینوں قبر عذاب چنگیرا
میں بیمار شفا تھ تیرے بھج فضل اوارو
مستم تیری نہ شیر درندہ وروا مینوں کھاوے
بار خدا یا جم میرا یہ کیر ہو گیا سارا
دونہ والیاں بہاواں اس چمڑ وچوں آون
جے اک فضل کرم واقطرہ میں پر پہنچا جاوے
رحمت تیری ہی ربیاں لکھدے ریا چلندے

ایسیاں عرضاں کر کر دوسے جنگل وچہ آزاری
بوڑھا خدا یا ایں بندیدے جانری رہے بیماری

جبرائیل تمامی عرضاں سنکر اوس الٹا وے
 ادبول عرض گزار عاجز کونان دردی میرا
 ہے محبوب جسم میرا رنگ سونہا ہو جاوے
 شکر فضلوں جسم اسد پرستہ جبرائیل لگایا
 سوہنی شکل عجائب اسدی فضلوں شکل کی
 واہ سبحان اللہ رب عالم کیسار حم کما وے
 کرن وایت اینویں جسم قبروں میں سار
 پنجاہ ہزار ور پیدا اوہ دن سخت تہا رپوالا
 تابعدار تھی ویتائیں فضلوں رب لہر ماسی
 سنوں حقیقت جسم اسدی ہو گئی شکل سہل
 یعنی مال جو دنیا اندر کھڑا تھوہ پیارا
 ادبول عرض سنا و حضرت دیہ اک اچی سینوں
 تال کے اچی امروں گھن جلد فرشتہ لیا
 کیا دیکھ اک ستے اندر گنجا مرد پیارا
 نہ کوئی وال سر پر اسد شور و گے بومانے
 سختی دم دم وچہ زیادہ سیلاں مار جلاوے
 آکھے بار خدا یا مینوں لگی کب بیماری
 بنیوں انگ گیا سر پیر طاقت رسی نہ بھورا
 بنی کہیا جبرائیل اسق پہیا کی جت تائیں
 امروں جلد ہی ناں فرشتے سر اسد پرستہ لایا
 بھی فرمایا ہو جو حاجت اوہ لی آکھ سنا کیں
 اسدا دودھ پیو اں رینوں مردم یاد کرسیا
 لے اک گائیں دیکر سنوں پہر گالوں لایا

کھڑی چیز جہاں چون ب جوتینوں ہا وے
 مسکیناں آزاریاں تائیں جان بھیسویں جہرا
 ایہ چاہواں نفرت نہ کوئی میر کو لوں کہو
 کوہڑ گیا اڈا وں جو دوں سر در نے فرمایا
 وانگ ہشتاب مائے چمکائے رحمت دینر لائی
 مشرق مغرب ی جس مری پلو چہ میل کرے
 تابعداراں تنقیانوں میں بنی سہا سے
 مومن فضلوں معلوم ہو سی پیشی عصر و چالا
 لیکن انعام جاوے چہ جنت رحمت دیر نہ ملا سی
 تاں پہر جبرائیل لیا یا کہو کی چیز پیاری
 حسنائیں دل چاہے تیرا دسین بر خور دار
 ہے دل اندر خدا شش ڈا ہڈی عرض سداں
 ستھ ہمار پیرا کر اسدی پھیرا گالوں و لایا
 گنج اسد تھیں شور و گیند اپا و حال کمارا
 کلر دوز زمین کے وانگوں سرمارے چمکائے
 جو کوئی بندہ پاسوں کے نفرت بہت اٹھاوے
 دیہ شفا تیرے درائے عرضاں کرو آزاری
 لے سایاں کوئی بھیج موکل دسرا پھوڑا
 بول جواب شتاب سناوے سرا چہا کر جائیں
 برکت ستھ مبارک عالی سر شابت ہو آیا
 گنجا بوسے کریں مروت دیجائیں اک گائیں
 کہے فرشتہ اوہ بھی تینوں انشا اللہ دیباں
 اگے انہار تے اندر بیٹھا نظری آیا

حال از روہ رستے اندر پھر دھڑکے کہاں
 جو تکلیفان قیمت اندر امروں صباور ہو یا
 ایہ بی ہے اک بہت بانان بنیاں خبر نہ کوئی
 امروں جس بند پر بھائی کجہ سختی آجاسے
 تے جد وقت وعید مصیبت دا پورا ہو جاندا
 اوہ پھیر دماغ ادسید عقلوں یوے یاری
 بس میاں کر توبہ جلدی چا پویں چٹکارا
 جدوں سبھا و نابینے والی گزریاں اقراروں
 کچے فرشتہ کیڑی تیرے دلوجہ حاجت آئی
 ادبوں عرض کرے دو اکھیں منگال سنباوں
 جبرائیل مبارک پنا دست اکھیں پر لایا
 نابینے زون باغ بہاراں پلوچہ نظری آیاں
 پلوچہ ٹھاٹھ کرم دی فضلوں ظاہر مومن دکھائی
 راوی صراطوں مومن ایوں گزرن ہائی
 سخت انہری آتش غضبوں ملک دازناسن
 سنون حقیقت اسد تیاہیں پھر جبرائیل یگارے
 کہن لگا اک بکری تینوں شفقت نال عطائیں
 نالے کرے دعا فرشتہ رب کت اس پاوک
 روشن دینا جلدی طرے نظر کر مدی آوک
 تنگیوں فرحت دیکر امروں گویا ملک روانہ
 ایتھوں تیک یا اس دہا کوٹے پاس پیاہے
 ایوں س گئے چو ناہو گیا فضلوں ہائی
 پھر یاہور زمانہ فضلوں جیل گھر حال ہائے

ہر ہر جا پر لہو کر کھلے ورد سنراہیں پاندا
 تدبیراں دیناں نہ ٹھن ہریاں لکھیاں میاں
 جو وجہ راحت سختی ربدی بات پوشیدہ ہوئی
 اپنا لے بیگانہ اسنوں دھوکے دھوکے
 ہور زمانہ راحت والا اس بچ رب الہاندا
 طالعہ مدد دیوں ہوں جاندی کسے بیماری
 امر مقدر اوپر صابر شاکر رہو دلدارا
 تدوں فرشتہ نازل ہو یا امر مقدر پاروں
 کھول سناویں جہڑی تینوں حاجت ہوئی بہائی
 فضلوں ملجاون کھیں چٹکاراں بساں ابوں
 سبحان لہذا کہیں دجلوہ پار و کہا یا
 فضلوں نظر عنایت ہوئی رحمت جہڑیاں پان
 شفقت پاروں نابینے زون بخش دتی سنباویں
 جیونکراندے نوں اک لحظے دچہ ملی شنائی
 مومن تابعدار بنی سے پلوچہ پار ہو جاسن
 ہو جو حاجت قلب تیر پلوچہ ظاہر بول پیار
 گھن بکری جلد فرشتے دتی اسد تیاہیں
 رحمت فضلوں رب عالم پرکت سوچہ پاوک
 عسروں سیر کریندا مولا رحمت دیر نہ لائے
 ڈاچی بکری گائیں فضلوں نیچے چنے یگانہ
 گلہ بہار شتر انوالا کتیا رب غفارے
 انھے دابی اجڑ بھارا کتیا پاک آٹھی
 تنے غنی سوداگر وٹے کتے فضل ربانے

رنج بیماریاں سختیاں لانام نہ رہ گیا کائی
 اللہ واحد مگر چاہا اٹھے لوں آزمائے
 ایاموں ان ماون لوں جبرائیل پیا را
 کرن روایت روز مٹاتے ایویں بفرمایا
 یعنی جیونکر کوڑے گئے اٹھے تمہیں خزانہ
 ایویں سچہ آزمائے جاسن جو دنیا پر آئے
 یعنی موتی نور ایمانوں ہر بندے و تیا نہیں
 روزخ حنت ہر لوں سدن دکھایا حقیقتاً
 سب نہیں اول سرور عالم بول بی فرمایا
 روح حال پھیر گئی وادعہ ادرختے پک پکایا
 یعنی اسیں گواہ سکارن روز حشر و تیا نہیں
 حکم کیتا رب اس موتی لون رخ سیاہ نہ لایو
 جس نے عمل کئے جا کے دنیا و چہ سہا ر
 وعدہ دیکر کے خالق اُپر بھڑک گئی
 اے بند اس وعدہ تیا نہیں کیوں تدخّل نہ کیا
 بس سیالیاں توں پے وعدہ کرا یوں بارے
 پھر احسان خدا فرمایا بھیجے بنی سپاے
 ہو کے دیون عالم کو غفلت مار نہ جاوے
 غفلت خوابوں پوش سمیالو پیر تو قدم نہی او
 در نہ وقت آزمائش والا ہر نزدیکی پیا لوں
 روشند نیایہ دل شیشہ باطن رب نکایا
 کرن روایت جد کوئی بندہ اک گناہ کا تو
 نہ اودہ ابتدا حد تک بندہ ہوئے ناہیں

لے موتی نور اول ایچ یعنی توجید ۱۴۱۱ھ

دچہ شغل آرام اسائش خوب موتی زیبائی
 عمل تنہا ندیوں شکر نہ شکر کی کیونکر صا و آو
 روشن دنیا عملوں والا لگا ہون نتا را
 روشن نور ایمانوں نعمت دیکر پیر از مایا
 دیکر رب از ماون لگا سنتوں یار یگا نہ
 حشر سوال نعیموں سی ہر لوں رب فرمائے
 دیکر حکم سنایا دنیا اندر اسیں و دنا نہیں
 آگست بڑ بکھیاں ہاں پیا نور الارب کا لا
 سب نہیں اول تیروں اٹھی روز حشر جدا یا
 پیر اس لیے نقطہ شاکھن نامکان لوں سنایا
 شہید کیتا اقرار روحاں تو مالک بسائیں
 ورنہ اس روز رخ و چہ داخل ہو سو شرم لیاو
 کرا فرما لیا ندا موتی مہسن خلد چہا رے
 بس حشر لوں کافی فصیل مہسی استوں بھائی
 کی کر سیں جد پیش عدالت رب اظہار کرایا
 خود اقراری و روزخ حنت عملان لں سہا رے
 جھلیان تیا نہیں یاد کراون وعدہ عید جو سارے
 توڑ عذرا ازام جہاون سمجھ تیاں نہ آئے
 کفروں شرکوں تائب کے چوڑ وغیر عقیدے
 کہرا کھوٹا اس قصہ وانگوں معلوم ہو سی جانوں
 ہے افسوس تیاں اسکا اپر کیوں رنگار جہا یا
 دل شیشہ پر نقطہ کالا سیاہی راجم جاے
 ہے صقلی گردل شیشہ والا استغفار بتائیں

لا کہاں میرے استغفاروں کا رستہ جاسن
 جبکہ کفر و منکارت والے داغ صدور لیا ہے
 قسم خداوی تائیب یاں کوئی نہ مارن آوے
 کیوں تسان مست غرور پیلا پیتا رہا فرماوے
 ساڑے اگے مال محبت سر سجد یوچہ پاوے
 مجلس کہندی حدت بیشک عدہ حق ختا یا
 سنوں حقیقت حال آزر وہ جو نکر کو طر آئی
 اگر عزیز نیاز ساوے کو سہڑے دے وریاے
 راہ پہاڑاں سفر مصیبت منزل در حسابوں
 ہے اشکال میر پر چلنا با جہوں و یاری
 اے پر غنی تو انگر نیکو کار تینوں میں پایا
 کراں سوال اس نام خدا جس عزت بخشی تینوں
 تاں جو سفر مصیبت پاروں میں پاواں چھکا
 بول جواب سنا و لوکاں و حق ہیں بہترے
 جبکہ ہر اک سائل تائیل ک اک یوان بھائی
 زائد شتر نہ پاس میر جو دیواں تیر تیا پس
 ملک رہا نا تھ پھر اسنوں موڑ جواب ساوے
 جسک پاس کہلوون کو لوں نفرت پھر لوکاں
 پس اس مالک فضلوں میں پرستی نظر سوری
 پھر اس فضلوں مال عنایت کیتا تیر تیا پس
 تاں پھر جبرائیلے تائیں جذبے مال آلاوے
 ہے ایہ داگو والا درختہ مال شمع جو میرا
 سن کے حال تاثیرت والا جبرائیل تباوے

کفروں شرکوں ہوتا یب نبیا بند در آسن
 روناں اٹھے پوسی ایٹھے روکے کم ہو جائے
 سرکش داسر جدا کرن نرس ہر کوئی زور لگا دے
 کوئی واسطہ م نہ ساٹوں کیتا شرم نہ آوے
 صبر کماؤ شکر اداؤ تاں تسی رحمت پاوے
 ہن چاہیے اوہ تھتہ سارا اسرا بلیا نوال سدا
 تو نکر جبرائیل نما نا بکر آ یا رانی
 ہیں منسکین غریب نما نا کرا حسان پیارے
 ہاں میں آیا شدت پاووں چھٹکے پیر خدا بوسا
 کون جو میری عرض سے انج با جہوں احاطہ
 سلم ہو یا توں حکمت والا داہ واہ حسن بہا یا
 شتر اں مال عطا جس کیتا اک شتر و یہ تینوں
 نام حمید مجید خدا اک شتر عطا ہیں باوے
 تیں وانگوں کئی رہن سوا لی پھر ہر وقت چو
 گلہ کل یجاون سائل رہی پاس نکائی
 صاف جواب شتاب سنا یا ملک بانے تائیں
 والد ہیں توں و ہو کو ستر ادل میر یوچہ آوے
 ہمیں بہت ذلیل آزر وہ چھسپا وچہ سوا لی
 غم و لگیری و کچھ بیماری چھوڑ گئی کیمباری
 ان اس نام اک شتر نہ دیوں پھر بیان کمال واپا
 ہنجانہ بکواساں تائیں غصہ بوں جبر کساوے
 ہاں اسی عادی غنی قدیمی و اسان گھبرا
 جہتوں جھوٹ کیمبار ب تینوں و نوں مال بنا

اونیوں کو ہڑا زورہ تھپوے لکھو یارو
 اودی صورت شکل گنجے دی بکر عاجز آیا
 سو آج دن نہ عرض سنے کوئی باہون ککلی
 جس بابرکت مولا پیاسے غنی کتیا تینوں
 گنجابی مڑ مثل کو ہڑیدی صاف جواب سناوے
 تاں پھر جبرائیل کہیا میں جاناں تیر تیا میں
 وجہ فقیری غم دلگیری حال زہیری پایا
 گنجاگوں جہڑک سناوے ہجاریاں نکار
 توں ہیں کون کتھوں وقف کدہروں نکل آیا
 کہے فرشتہ بابجے توں بولیا جھوٹ زبانی
 بول دعا پھر ہو یارو نہ کر داحمد شتا میں
 نبی کہیا جبرائیل نا بنیا اونیوں نیلے آو
 سفر مصیبت گرمی پاروں پاؤں لگے میرے
 آج کوئی واقف حال نہ میرے باجوں لٹس میں
 کارن نام مبارک تار درہ دکر پیاسے
 جسے تینوں اٹھے حالوں آج غنی بنایا
 بیوں بی اس پاروں بکری کر غنایت بہائی
 سنوں حقیقت حیدم ادس حال لیا سن سارا
 بیشکس میں ٹہا عاجز تیر لوانگ پیاسے
 دیواں تدرہ اجازت یارا جو تیرا دل چاہندا
 ہے ایہ مال مانت ورثہ خاص خداوند والا
 راضی ہو کے ملکے بانامڑ اسنوں نرماوے
 کہے فرشتہ تینوں دیوے استوں ہو زیاوے

سنوں حقیقت پاس گنجے پونچیا ملک یگانہ
 کہن لگا مسکین مسافر ہیاڑ ستا یا
 پرتوں بیوں نظری آویں نیک غنی اویہائی
 اسدا اسم مبارک روں یہ اک گائیں بیوں
 بٹنے حق میں کسنوں دیواں اید نہیں الاے
 میں لٹں او ہو گنجی حسنوں بلدیاں سخت سزا میں
 فضلوں بخش شفا میں رکنے مالو مال بنایا
 دادے پڑوے توں ہاں سی غنی آئے چل سارے
 جس نے اید موز تائیں لفظ بے ادب سنایا
 حالت پہلی وجہ الٹاے قدرت عجب ربانی
 اگے انہا حال شہانے ملیا اسد تیا میں
 اٹھے تائیں حالا اپنا ناں نیاز سناوے
 بھی کجہ شقیقت کارن کتیا سوال گے تیرے
 پر تو نیک موز آویں نظر میریوں لائیں
 کریں عنایت بکری تیں پر سو دن فضل سہارا
 عزت نحر دتی درگا ہوں داہ دانصبت یا
 انشاء اللہ دونو دسی تینوں اجر آہی
 فرماؤ توں پیچ کہیا ہے لے میر دلدارا
 کر گئی بیٹا ٹھاٹھ کر مدی ہو گئے فضل سہارا
 لیجا مال اسدا یوچوں جو تینوں گے بہا ندا
 میں لکھ شکر کراں جو چاہیں لیجا یار کمالا
 مال پیارا اپنا یار رکھ مڑ بات سناوے
 رحمت فضل ہوو تیں پر جیوں تیرے نیک راہ

تہاں شخصانہی ازمایش میوں بھیجا باری
 دولت مال حکومت رونق پلوچہ ہوئی ویرنہ
 جیسی پہلی حالت آہی اونویں ہوئے سچا
 بس میاں جو نخل کما کر شکر نہ کجہ او اسی
 سب کجہ چیز خداوی طر فوں سمجھیں رہا
 باہجہ امر نہ پتھر ہے دیکھیں کریں نظیراں
 پستی تے محتاجی خواری غنی او چیرا منسا
 ۶۔ ت ذلت جہنوں چاہے پلید یوچہ پوچھا
 دکھ بیماری سختی اندر راضی رب پر رہنا
 نہیں تاں ذات مقدس اکبر محرم تہہ تباہی
 لکنا تنگی دے ازمائے کرے صبر یانا ہیں
 لکنا صورت شکل عجائب حسن عطا فرماوے
 اکناں زور زور زیادہ بخشے قاور سائیں
 لکناں علم عنایت کر کے پھر مولا ازمائے
 حاصل جملہ ہر کم اندر باطن حکمت آئی
 پیر پیراں شیخ عبدالقادر محی الدین پیارا
 ہر بندید نفس پیائے دولت پر آیا
 جس دن پیرہ سختیوالا پیش بندید آئے
 صبر رضا پر کروانا ہیں چہ جہالت رہنا
 امر رضاؤں ٹالنے کارن سو تہہ ہر بناو
 قبراں پوجے ماتارانی دیوی پیر بھوانی
 اس پاروں رب غیرت کر کے پیچے ہو بلا ہیں
 درجی حالت راحت والی جہنوں بے کہانی

وز نہ پر شامت نخلوں سگنی غضبوں تہاں
 نخلوں غضب باناں مہایا سمجھیں یار لگانہ
 کوڑا کوڑھا گنجا گنجا نخل کیتے ہتھیارے
 رب العا نوار کرار حطے وجہ پوچھا سی
 راحت سختی زنی تنگی باہجہ امر نہ پیارے
 ہر ذریعہ لکھ لکھ حکمت بھر یا سنگ تدبیراں
 نہ توں قاوراک حرکت پر پیر دعویٰ کیوں کرنا
 جہیاں کون جو پیش مقدر ذرۂ عذر لیاو
 صابر شا کر ہر حالت وجہ لفظ بے ادب کہنا
 نفس تیرے پر امر جباروں جرم جہاں جاسی
 لکنا فرحت و ازمائے کیسیاں پیرن دائیں
 اسوچہ بھی ازمایش ہندی کیونکر شکر بجائے
 حلم سخاوت عاوت پکڑن یا کجہ نخل او ایں
 کیا کجہ قدر شناسی کیا کجہ عمل صدور لیاوے
 پیر اسباباں وجہ ازمایش رب صبا جہدی بہائی
 فتوح الغیب اندر فرماو گھول دیکھیں لدارا
 یاں چہ سختی یا وجہ راحت پیر پیراں فرمایا
 وجہ جہالت جزع شکایت رب پر تہمت لگا
 قدر خدا داخانے ناہیں مشرک شرک سر نہدا
 راحت فرحت عیروان نے پیر شریک لیاوے
 حاصبت مشک غیراں کو کون دیکھو عقل نادانی
 سب صبری ناشکری کارن پاؤ سخت سزا
 شکر نہ کروا تا اس نہیں شہوت حرص و ہوا

کرے تکبر فخر زیادہ پگڑے ظلم اور ہیں
 حرص ظلم دی شامت پاروں کھو دیکھ سکیں
 پاروں حرص زیادہ ہیں طلب و شاییں
 بھی مقسوم اپنے سے اندر روگردانی کردا
 قدر نہ پہلی نعمت سدا خاطر دہ لیا دے
 تاں پھر نازل سکدا و پر سو ندا قہر ربانا
 دم دم اس ناشکری پاروں نازل نہیں ہیں
 بس میاں دہر تنگی فرحت شکر ہمیشہ کریئے
 شکر کما و نوالا رب نہیں اسلئے درجہ پاوے
 سن کہ ہو رسناواں تنیوں ذکر ناشکر پوالا

مال پارا مالک والا خرچے مندی جا ہیں
 عادت نخل شہم پگڑے جیونکر کار لیناں
 خواہش پگڑے جہڑ پیاں سدی قسمت اندر ہیں
 ہو ر منگے تے پھیلا دتا کسے نہ خاطر دہروا
 خواہش مولادالی اتے کدی نہ شکر بجائے
 بھی ذلت محتاجی پڑوا ویکھ رہیدا بہانا
 گنجے تے اس کو پڑوا گواہیہر سمجھن ناہیں
 آخر ختم عدالت ہوئی سر سبز یوچہ دہریئے
 ناشکر جس عادت و ایم حطے جاگا ہ پاوے
 جیونکر خبر محقق اندر فرماوے حق تھائے

قصہ صحابہ الجنتہ

(یعنی باغ ضروان والیاں دا)

سی اک بین ولایت اندر نامی باغ گرامی
 پاس شہر صنعاے آجا جانہ پیاں اہ چہ پیاں
 مالک سی اس نیک نمازی حلم طبیعت والا
 سیوہ کپے خیمتی کٹے حسب دم اوہ سہارا
 بھی جو گام سن ہو راڈاؤن ویسے کڈھن دانے
 تے جو باقی میوہ دانے گہر دیوچہ لجاوے
 تے پھر آئیوں سواں حصہ دیوے مردربانا
 سیکو باغ زراعت اندر برکت سب ہاوے
 اکدن امر مقدر پاروں آگیا اجل پیاں
 پیچھے ترسے بیٹے اس چوڑے لگو کرن جلاں

بہت عجیب سدن سدا ناں ضروان تہامی
 وجہ قرآن آیا یہ قصہ سورۃ تسلیم گواہی
 صدقہ خیر فقراں تائیں یون اسدا چالا
 ڈگے باہر فرشوں جو بکھتر لجاؤن یارا
 بھی جو میوہ بچے کپن نہیں یون فقر نما نے
 اسدی یوں سواں حصہ اللہ نام اٹھاوے
 بھی پھر دیوے سوئے روٹی جوین خدائوں بہانا
 آپ کہاں سن ٹہرائے رہنیا ماوڈا وے
 حبت اندر داصل ہو یا نیک سخاوت والا
 باغ زراعت میوہ طورے ٹہر بہت اسماں

اک ٹبر اسی اگے ساں ہن تر ٹبر اسی ہائی
 دچلا بھائی عرض سنا رازق رب ہیراؤ
 پیوں پیدا کروا پیسے شیر تیار کروے
 اللہ خالق رازق اپہ کرو تو کل بہائی
 اللہ برکت کرسی پر ایہ بات اوہ منن ناہیں
 جو فجرے اٹھ سو پر میوے سٹھ جہاڑ لیا کے
 جے پھر سائل گہر کوئی آئے دیے کج ستائیں
 انشاء اللہ قسماں وقت نہ اکہیا قصد پکا یا
 صد افسوس شیطانوں لوچہ فتنہ نخل مچا یا
 کرن روایت ہر دن شیطانوں بھی تن سٹھ راجی
 تے تن سوٹھ ہر دن اندر ہر بندوں بہائی
 باہجہ توفیق خداوند عالم مشکل پچناں پایا سے
 غنیا ندیدل چھوکنی شکری کروا چیلے ساری
 وقت لڑائی چھوکنی چھوکنی کرے نہ ہر گڑا لا
 رنج مشقت وچہ عبادت مشکل کرو گھلاو
 ایہ تھوڑا دیکھ بہت وکھا کر ڈرا بیان لیجا ندا
 جیوں عالم دل جاوَن مشکل بہت کجا اثر ہو جاو
 وعظ نصیحت طرے جاوَن مشکل نظری آئے
 قبر اوچہ گردن پیار جاں ستھیں مڑ آوَن
 سخت کرو دل باجھوں سختی ہوو نہ گزرا لا
 کرن روایت جو کوئی بندہ قبر ہلاو ناہیں
 عرض حوالہ شیطانوں لالچہ لکھ وکھا یا
 طاقت بچن جو شر شیطانوں باہجہ توفیق ناہیں

ہن اوہ خرچ نہ کیتا جاو مشکل بہت ایہائی
 اولوں پکڑو راہ سخاوت ہرگز نہ گہراؤ
 ہر اکدا اوہ داتا فضلن لوں زق پچار
 جینکر باب لوٹا ندا آہا چلو توں لٹائی
 وہاں مل قسماں کے کیتاں یک صلاحیں
 خبر نہ ہوو فقرائ واسے میوے گہر پچا ہے
 اس وچلے نے جہڑ کان کھا کر پیاں صبر او
 نیت کرایہ ستے راتیں غضب آہی آیا
 عاجز ہو سو صدقے والا جے دل قصد اٹھایا
 حملہ کروا ہر بند پر فضل کرے رب رے
 شفقت لطفوں کرموں کراحت نظر آہی
 وقت نزع اس فتنے کو لوں کہیں رب ہمار
 بھی کجہ کبر وں ظلم کرا دتے اوہ ہوں مہی
 ور نہ کہیں لوگ تھامی نہیں توں غیرت والا
 جیوں روز ہاڑ سیاں نمازاں سفر و ساج وراو
 کفر شرکے می بہت مشقت کرے سہل کہا ندا
 تے وہو نکل دی سفر مصیبت کراسان کہا و
 راس شاہ سہل دیکھا و بھاویں ت و بار
 اپنا فکر چٹارن دوروں ورونیر رہا و
 مست ہو من ہو نری پاووں نور لگاے سارا
 باہجہ حسا بولن انبیسہ پا و صنت جیائیں
 بہت ضرورت قدر موافق تھوڑا اٹھ سا یا
 روشد نیا کل سپرداں قضا مہر تائیں

سنوں حقیقت و ذوق بھالی کرا قرار زبانی
 غیرت ناشکرید پیاروں آگئی غضب قہاری
 اللہ واحد غالب اکبر شان بلند تعالیٰ
 امر جلالت باغ عجائب پلوچہ ساڑا ڈایا
 روشن وینا پیش عدالت کہڑا عذر لیا
 بس سہاں ناشکرہ لوالو چہ صن نہ لیا وین
 رب فرما و غضب ساڈا طرف زمین جان آو
 ورنہ نافرمانی نکارن جیونکر تسانا ڈھایا
 یاد اسانوں عمل تسانے ویجے ہر اک تائیں
 یاد اسانوں مہلت بخشی دنیا وچہ حیا تی
 گھلے ساڈا عمل تسانے کر تحریر لیا وین
 کیوں تئیں غفلت اکھ نہ کہو لو دو رخ سخت ساڈا
 عذر تسانے توڑن کارن بھیجے بنی پیارے
 ہن کجہ پیش عدالت اسدن چسپی عذر نہ کافی
 سنوں حقیقت اکدو لوالا نجرے آن جگایا
 جیکر دن چڑھ آ یا سائیں کہن دین تائیں
 رب فرمایا پڑے دو فوین لی کرے باتاں
 درگے چو کیدار جھائے وچہ عزیز ی لیا یا
 نیت کہوٹی محکم کر کے نجرے ہوے روانہ
 قلنا کادو ہجا جڈوٹھونے سرتا نظری آیا
 حسد وچہ نشان تمامی پیر کر پتہ لگایا
 قصد کیتا محرم کرانگے اسی فقراں تائیں
 بس سیاں تہہ پگر بنی واپگر ناشکر یوں ری

راتیں تے دل اندر نیت قصد زبانی
 وانگ حرم سواہ کا لید باغ ہو یا یکباری
 کر کے ناشکری پیر ساری جاو کوپ رزالا
 جیونکر شوخ کلاموں تاروں پگر زمین ہسایا
 کر مقہور نہ لکھ لیا جھوٹے کجہ سخن الا وے
 ورنہ شوخی پاروں جاہگ حطے وچہ نپائیں
 روٹھے پاک نبیری طرفوں شرم اسانوں آو
 کفر ضلالت بھی بدعاتاں پیر دون چلایاں
 جاتا تسان جو بھلکے ہاں پگر جو سہری تائیں
 پانی اساتار تیخ حشر دی پیر سان علماتی
 نافرمانیوں جرم جہا کر مثلاں خوب بنا وین
 ہو جاو تا بعدار بنی دے من لوامر اسانوں
 بھیج قرآن بی داں صبح کیتے امر ہن جو سار
 امر قبولو امر قبولو ہے اسوچہ بھلیا لی
 چلو سویر کٹ لیا یے جے دل قصد آ یا
 غیر نہیں باغ جلایا غیرت لیاں بھائی
 ہو لی کرن کلام جو مت کوئی لیو آن خیراں
 تا جو سائیں باغ اندر نہ وڑن ایہ یک پکایا
 اج کوئی فقر نہ تنگ کر لگا دلوچہ قصد لگانہ
 قالوا فانما صالون اکھن لگے رستہ سان تپایا
 کہن لگے محروم ہوئے خود اپنا ظلم کمایا
 بل محروم گئے ہو آپے پایاں عمل سزائیں
 ہر حالت وچہ صابر شا کر پاویں قرب مصوری

ایوین شامت ناشکر پدی پدی سمجھ پیار
 رچلا بیانی کہن لگا میں نہیں سی کیا ہوا
 وعدہ رب خیرات زکوٰۃ نہ ہرگز مال گھسا
 تسار براگمان خدا تے کیتا برکت خیر لچا ندا
 ناشکرے جو شوم ایہن نہ تکیہ رب کے دھرو
 داء قربان محار سرور کر کے قسم بتا و ن
 اول صدقہ اللہ دنیا مال گھٹا دے ناہیں
 دو جا ظلم ایذا بریائی وقت جو عفو کما دے
 تریا جو سکین تیشیاں علما و ان کی بہائی
 حافظ عالم بھی مومن دی خدمت و ضروری
 بھی کیا جو مومن بڑھا پڑ والا آیا
 سنوں حقیقت دو ہاں بہاواں مطلب چل پڑا
 قَالُوا سُبْحٰنَ رَبِّنَا اِنَّا كُنَّا ظٰلِمِيْنَ كرن و عاٹیں
 وعدہ یقین نہ کیتا قصد برا دل پایا
 ہیک جو سخی خداوند کو لوں برکت دینی پاسے
 ہو متوجہ اکد وجے نوں طعنے کرن ملامت
 او اگھے توں فجرے جادون کارن تصدایا
 بھی حیرت پریشانی اندر کرں افسوس ہزاراں
 کرن روایت روز حشر جد محرم پیش لیا سن
 بھی جد جنوے حکم خداوندین فدا ہی
 ہن جو پاک حدیث نبی دی شکروٹ اہلادون
 قول تے نعل ہی سرور داجون جوش لپسی
 قسم خداوی قسم خداوی ٹھیک نبی فرما کر

شکر و ن اید نعمت ہندی اندھے دانگ سیا
 پاکی کہو خداوند تا میں سر سجد یوچہ پاؤ
 فَلَنْ يَخْلِفَ اللّٰهُ نَه ہرگز رب خلاف کما دے
 جو براگمان خدا تے کروا کدی نجات نہ پاندا
 سخی جو وعدہ پیچ منن خن نیک اللہ تے کرے
 ترے چیزاں جو دور عقل نہیں ظاہر نظری و ن
 ظاہر گھٹا بھاویں آوے نظر تسا دیتا میں
 ظاہر نظر بے عزت ہندا عزت رب و ہا و
 للخصیت خدمت کروا دیندا اجر آہی
 بھی مال باپ پیار سندی پاؤ قرب جھنوری
 کرو تعظیم نبی سرور نے درواری فرمایا
 سمجھیا بہت ہوئی پشیمانی پایا راز کمالا
 پاک خداوند عالم ساوا ہیں اسار ظلم او میں
 ہاں اسی ظالم و دے کر میں معاف توں بار خدایا
 تے ناشکرے شوم دی شامت گلی برکت جاو
 جو پختیوں اول تیں بدینتی کیتی جھلوں شامت
 دو جا کہے توں تنگی رزق توں مینوں بہت ڈر یا
 ہکد وجے نوں طعن ملت جھڑکاں جہان کیا راں
 ایوین دانگ جھوٹاں گرواں لکھ لکھت پائیں
 منکر لکھ ملامت کر سی پیش نہ جاسی کالی
 پتہ لکھ گاسیدم مضمون صاف اظہار سنا و ن
 رمت نظر نصیب ہو سی طعنے ڈالیا جاسی
 ناں محبت سلت اپر جو کوئی عمل کما دے

باجہ حسابوں ساتھ میرا وہ جنت اندازی
 بھی جو وقت فساد امت و سنت پڑا کھلونا
 سنت مردہ میری اتنے جس نے عمل کیا یا
 لنگا کو ہڑا کو ہجا کا نا جو کوئی عمل کیا ہے
 اے لوگو میں متوجہ شوقوں ذکر سناواں
 ایسا سوہنا پیر محقق خبر پہنچا و ن والا
 کپڑا نار جہنم کو لوں دوروں دور بچا دے
 جیو نہر چھپن لگا بیڑی مار سدہا نا
 بڑا فراخ جہاز محمدی انت شمار نہ آئے
 اے بندے محصول بناویں تابعدار یا لوالا
 واہ سبحان اللہ کیا ملبار میرا حقانی
 خوش رخسار محمدی مشفق رحم کماون والا
 کرن روایت وقت نزع جد لگے کرن چلائے
 تن و صیتاں آخر واری ناں پیار سنایاں
 اتے نمازاں قائم کر یواں وقت او ایو
 تریجا مشرک عرب اندر نہ رہنا پاؤ کاٹی
 ہو روایت چھیکڑ واری کہے حبیب ربانا
 اک قرآن کلام آہی رستہ حکم پہر طناں
 دکھ سکھ اندر چھوڑیونا ہیں ایہ قرآن و چارو
 دو جا امر حارث جو میری برسر چشم اٹھا نیو
 ایہ دو تسائے اندر میں ہاں چھوڑی جاندا
 واہ سبحان اللہ کیا سرور امر تالون بتایا
 دیکھی میں اک ہو روایت سنتوں یار پیارے

درجہ علی رب العالمین رحمت ناں عطاسی
 سو شہیداں درجہ اسنوں اللہ مالک و نیدا
 گویا اس نے میرا تیاہیں زندہ کر دکھلا یا
 میرا سینہ میرا سینہ ترے واری فرماے
 قرآن حدیثوں باہر شاعر نہر قدم نہ پاواں
 آیا فضلوں جنت والا راہ و کھاون والا
 بیڑے میری تے چڑھ جاؤ خوش فرمان سناو
 تیو نہر نبی کہے چڑھ جاؤ جس جنت جانا
 مشرق مغرب تیک جو آوے ناں آرام سناوے
 باہجہ محصول نہ چڑھیا جاسی وچہ جہاز سو کھالا
 جس وی امت کارن جنت نفعی یا ازراں
 غم امت وارات دے سر اپنے چا و لوالا
 نبی محمد سرور عالم خاص حبیب ربانے
 غلاما ندا حق و بیو ناہیں تاکیداں فرمایاں
 خوب ہیان رکھو نہ غفلت سستی نون سر چاہیو
 ایلی پاندی خدمت وچہ تاکید نبی فرمائی
 وچہ تساوے دو چہ چلیا اسے عمل کما نا
 فرقت وچہ اساوے رو رو دل بیتاب نہ کرنا
 قدر بزرگی زینت عزت اسدی کرنی بارو
 جی جو چال اصحاباں والی اسوچہ فرق نہ لیاو
 دائم و وزخ جاہگ جسو اس وچہ فرق لیا ندا
 جس انکار کیتا شش و وزخ جی آخر فرمایا
 عزرائیل طالب وقت نزع آو یا پاس سہارے

بھی فرما دین سنا دین لگے حضرت سہ تیاہیں
 اوہ ساٹے تے پورا کرے عزرائیل اچھا لی
 واہ سبحان اللہ رب عالم کیسا کرم کسایا
 کیجہ ذکر بنی سرور وارو شہدین سنا دے
 بس میاں جے قدر بنی واتساں خیاں نہ پوسی
 قدر بنی واوہ کیا جانے جہاد بدعت شرک عقیدہ
 رفع یدین امین جو سنت کنوں کراہت کرسی
 قدر بنی دا لور جے پچن اندر اسیں زمانے
 بھاویں ستو کلیف پاؤں حقوق سنا دین
 بدعتیاں نوں جیکر کھچے ساٹے دس کجہ ناہیں
 سنت اہل جماعت اوہ اسی ڈاہڑ حیلے بہا لہو
 ورد وظیفے نام جو غیراں بدعت شرک کماں
 بھی جو شکل محمدی جو نہکر اپنی نہ بنا دین
 متھے وال رکھن بھی قلماں جو ظالم مہتمیار
 صد انشوس جیسے فعلوں بندہ زنج جاو
 سن کچھ چور محبت پاروں نوکر مول سنا دین
 بھی جو آیت حقے والی سورۃ ہمز یوں آئی
 ذکر ناتکری والیاں داجو ایچھے لکھہ وکھاپا
 دنیا فانی بد نشانی ذکر حبیاں والا
 روشد نیا ٹھاٹھ کرمدی انت حساباں نہیں
 اے بھائیو کجہ نال محبت ختم دروہو کچھ پیو
 سنوں حقیقت سرور عالم والا ذکر پیایے
 کرن روایت ابن عباسوں لہر جاں نبی اتار

وقت نزدیک جو دیکھو دنیا امت ساڈ تیاہیں
 تے امت ساڈی بیوں تیں گز دیوں کھڑکالی
 ایسا ابرہہ ات دردی بٹی رسول گھلا یا
 اے سردار جہاں لڑا لے حسبوں بفرما دے
 جہت شفاعت تسان بیوں کوں ضرور پوسی
 قبریں پر جو سجدے کر دا نہیں اس قدر نبیدا
 لیکن معنی فرما دین حضرت ہجرت ہو مری
 پچھہ انہیاں لوں امر جو دین رض حدیث یگا
 لڑے لوک مخالف تون حق نہ مول چھپاؤں
 جیکوئی سنت ظاہر کر سیں بسین بہت اذائیں
 جیکوئی سنت کیتا لڑے مسجد کنوں نکالیں
 دعویٰ وجہ امت محمدی نہ بخشش پا سن
 لمباں لمباں جو دانگ بہو وال بھی ٹری کتراؤں
 قسم خداوی دکھ اوٹھاسن اندر حشر دیاں
 جھپٹ پر واوہ سونا جھڑا کناں تائیں گلاؤں
 پھر اصحاب جنت واقفہ لیاواں نہیں سنا دین
 اسدی شان شرح ایساری جو تھہ لکھہ کھائی
 شرح توں آیت دی آری عبرت جہت نایا
 رکھے نہیں قیامت تیکر جبکہ حق تھا سنے
 رکھو امید جو فضلوں بسن جنت الیاں جیسے
 فاتحہ گلہ تراے قل پر کچھ رب نہیں حمت پو
 امت دا غم جو نہکر کہن سکھ دیکھو دچہ سائے
 لب ہلن میں سنیاں امتی کہن حبیب پیار

وقت نزاع بھی دچہ قبر سے مت و انغم کھاؤں
 مجلس کندی پیار بنی سے کینا صفت و لائنوں
 سنوں حقیقت طعن ملاست کر کے ہو گئے نہانے
 کیتوس نیک گمان خدا تے تائب ہو کر آئے
 بن مسعود روایت کر داسخن خلاص انہا ندا
 واہ سبحان اللہ کیا فضلوں گھاٹھ کر مدی لی
 سن کے قصہ ترس آیا شاہ و نہاں گھونچا ہوا
 میو بہت انگوروں تے رشت نام حیوان پیار
 تائب ہو یاں حمت فضلوں نعمت بے دہائے
 لا کہاں بیڑ تو بہ پاروں جنت اندر جا سن
 یارب حرمت بنی پیار کر منظور و عاہیں
 بس میاں ناشکری پاروں عظم اندر جا سیں
 تائب ہو جو شکر کما ئے خوف زوال سناسیں
 جہت ضرورت شکر ادا لی ہو مثال سناواں
 جیونکر شکر کما و نوالا اعلیٰ درجہ پاوے
 سورۃ کھف اندر شاکر و جیوں بے شان ندا
 سن تینوں میناں محبت سارا ذکر سناواں

صدی نے قربان پیاروں کیسا درواہاؤں
 ہن کہہ چاہیے قصہ پھیلا دسیا کہوں ساؤں
 دلوں بجاؤں تائب ہو کر کیتوس بہت جہورا
 تائب ہو یاں بدلا بہتر ملدا قصدا وٹھا
 فضلوں رب منظور کیتا جو دالی شاہ شہاندا
 حالت باغ خوار ہو وندی شاہ نرس کوسالی
 بخشیا باغ عجائب اپنا رحم جو دلوچہ آیا
 اک خوشہ اس بھار چرخ و فضلوں خالق تاسے
 جو تائب ہو کے در پر آدن شرم خدا لڑا
 روشن دینا پچسن ناروں جو مولا در آسن
 صحت مال عافیت رکھیں ساظر رسول ملائیں
 جے نعمت پر شکر کما سیں اعلیٰ درجہ پاسیں
 ناشکریدے پاروں بھیجے غضب خداوند سیں
 سند قرآن حدیثوں لبیاواں واضح کر سمجھاواں
 ناشکریدے پاروں جیونکر ہو منضوب سدھاو
 جیونکر ہو منضوب سدھاو جو نہ شکر کما ندا
 توں بی سن کج بھرت پکڑیں میں بی حمت پاواں

مثال دو برابر

سی اک شخص تو انگر بھارا قوت مال کہاے
 اک دن امروں جام اصل واپائے آن چھوڑے
 جو سی ورثہ ترکہ اس نے پیچھے چھوڑ یا سارا
 ای بند کس شیخی اتے اتنے ناز اچھا دیں

زرد دولت اس افرآہی رب مثال سناو
 ہستی طرف روانہ ہو یا دو بیڑ اس چھوڑے
 نصف نصفی دوہاں بھایاں نہ لیا اشکارا
 سچتیں خرچ کریں راہ مولا اور کجسرت ہیں

جس دولت پر قبضہ کر کے ہو یوں مست دیوانہ
 کئی پیچھے اس وارث ہوتے کئی ہوسن بہالی
 کہاں شکر کما کر پائی نعمت ہو روزیادہ
 منے شکر زکوٰۃ تے صدقہ حق مسکین دادون
 تے کہاں ناشکری چائی قدر نعیم نہ جاتا
 روشن دینا اور ک اس نے تہر رہا نا آیا
 بس میاں نہ وایم دولت حشمت رہی تیری
 سنوں حقیقت حسد دم دریاں رشدا پایا
 تے دویئے قیمت دیکر زمیں خریدی بہالی
 نہ بارش مت ہو دن پاروں باغ خشک جاو
 مل خرید غلام نفر کجہ خدمت باغ کر اندا
 پاروں حرص عزو ریت دامچھڑایا سنے چالا
 تے ایہ جیوں جیوں ناشکری وجہ سرکش ہو نہ اجاو
 چھوٹا مل تھکوتا رستہ واحدانیت والا
 تے دڑے نے شان غوروں پٹریاں ظلم اورا
 کرن روایت ظلموں کبر و تن ناشکری پاروں
 رحمت ربی اس ل اندر جہاتی مول نہ پاو
 نور ایمان نہ دیون حاجت فرماو رب سائیں
 بس میاں س خوبی کٹری جو جنت یحییٰ
 نہ لحاظ ہو سی خوش شکلاں کجہ سو نہیا چلا
 باہجہ ایمان نہ جسم تیرے ذل ملن جنت جائیں
 بھانویں پیاری لگے آوں سپی موتیا نوالی
 تے کستوری باہجہ زنا نہ کیو نہ عزت پامے

اکدن اس نہیں حسرت حال ہو سی سمجھہ یگانہ
 کتھے شاہ سکندر جہ کر کے ویکھہ رانا لی
 رنجے مائے وافر بخشاں کرن جاں شکر ارادہ
 شا کر صابر ہون رضا پر وافر بخشش پاوون
 حق مسکینا ادا نہ کیتا وایم مال سنبھاتا
 وعدہ بیج خداوند والا جیوں تنہاں کفر کما پایا
 شکر صبری منزل پکڑیں جاں نصیحت میری
 چھوٹے راہ مولائے سارا ورثہ مال لٹا یا
 خوب عجائب باغ لوانے جویں روایت آئی
 اس کارن تجویز بنا کے وچہ دل نہر کھداو
 بھی کجہ ہو ر تجارت والا دلوچہ قصد رکھاندا
 وانگ ابلیس ہو یا متکبر سنوں مقدر حالا
 تیوں تیوں چھوٹا مال محبت شکر ادا سکھائے
 دل اس خاص منور ہو یا پاروں شکر کمالا
 ظلموں قلب ضلالت پکڑی فرماو رب سائیں
 نور ایمان بیزاری پیر و احکم جویں سرکاروں
 کبر غرور ناشکریوالی بوجہ دل نہیں آوے
 نہ اسی جنت دسیاں جس نے پٹریاں ظلم او اس
 باہجہ ایمان نہ جنت ملیسی رب سچا فرماوے
 نہ کجہ عمر جوانی ویکھہ باہجہ ایمان مقالان
 جیوں نابینا چشمیں باہجہوں یکجہ ہرگز ناہیں
 بی عزت ہو قد مانوچہ موتیاں نہیں جے خالی
 نور ایمان ہو نہ جنیدل کو یں خداون ہامے

لڑایمان وڈے دیدل ہتھیں شان عزت چایا
 جو نکر وڈا سرکش ہو کر عمدہ باغ لگائے
 وڈا آکھے باغ لگایا پھل کھا واکھ بہائی
 حاصل جملہ حیوں وڈا مال پیارتیا میں
 توں برابر حبت کارن چھوٹا خرچ کراوے
 وڈے نہ کڑھائی شوقوں درم دنیا لگایا
 سنوں حقیقت امر مقدر کیونکر رنگ دکھایا
 وڈا پتیا میں دولت حشمت دیے باغ ہولار
 وڈا آکھے طعنے پاروں ناقص عقل ہر تیری
 وڈھو کجا وڈے فرمایا حق تنہا ندے سائیں
 کبر غرور وڈا آکھے ہاں میں عزت والا
 بیٹھیں نعر غلام تے عزت مال زیادہ میرا
 وجہ جہالت راہ خدا کے سب خرچ کرایا
 باغ اندر پر داخل ہو یا شونخ لفظ الانرا
 وَاَمَّا اَنْتَ السَّاعَةِ آکھے من قیامت ناہیں
 آکھے حسبنوں سبک فرحت ابگ راحت ہوئی
 کرن روایت ایوں کا فر حضرت لوں سن کہند
 جیکر حبت ملیا پیری ملیسی سا وڈا تائیں
 آون قیامت واقع ہوون سچی مول نجانا
 ہاں اسی پیار رب لوں تائیں عزت ملی زیادہ
 سن ایہ حال و حسی خدا و امر جنابوں آیا
 اَفَاَنْجَعُ الْمُسْلِمِينَ كَالْجَرِّ مِثْلِينَ کیار سائیں
 مسلم غنی فقیر تے کو سب حبت درجہ پاسن

خ

م

تے چھوٹے حکمت پاروں قرب حضور چایا
 توں برابر پیسہ چھوٹا ماردے نام لکے
 چھوٹا آکھے حبت اندر و سی باغ آہی
 دوتوں شوقوں زلیست کارن خرچ کرا دچائیں
 حرص زلیست دنیا زوالی فانی دوجہ پھر اے
 چھوٹے نہراں حبت کارن آنا خرچ کرایا
 وڈا ہاں بہراواں اپر کیونکر مور زمانہ آیا
 تے چھوٹا راہ مولادیکر فاتیوں حال گزار
 ناتیوں حال یوں مسکینی دیکھ عقل کیا میری
 یعنی آپس چہ سن کرے سوال جواب تائیں
 اَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَاَعْنُ نَفْرًا آکھے حق تے
 نہ کہ باغ نہ نونہ عزت مال گیا کتھ تیرا
 سن عاجز ہتھیں عاجز ہو یوں میں ہاں سوایا
 قطع نہ ہو سی باغ میرا میں نے یہ من اٹھاندا
 بھلا جیکر میں پیر یارب ملن نیک جزائیں
 حسبنوں اتھ مسکینی حاصل ملیسی اوتھ نہ ڈھولی
 بھیریاں شکلاں دست تیرا انگ بلال جو سدا
 جیوں ساں عزت دولت ایٹھے ملن میں خزانہ
 جے شاید میں پیر یارب دل عیش کرسیاں بہانا
 اس جگ بھی اسان عزت ملیسی عمدہ حق اسوا
 خدمت اندر مال ادا ہوں بعد سلام ستایا
 کیا اسی مجرم وانگوں کرساں مسلمانا ندیتا میر
 شکلاں بدر میراں ہوون مجرم روزخ جاسن

بس میان شخی زرقوں فخر دیوچہ لیا دیں
 جے دولت پر بخشش ہندی تاں غرور و مزہ کالا
 تے فروعے قاروں جیسے کیوں منضوب جاند
 ثابت ہو یا جوتا بعداری برسر حشیم اٹھا سی
 تابعداری باہجہ نبی دے جے لکھہ زور لگا دیں
 چونہ شخصیاں پر عاشق جنت ہر ہر وقت بلاندا
 دو جابصر کما دلا لا وچہ تکلیف بہیاری
 چوتھا جو احسان کما دلا لا ذکر جانوں
 بس میاں جو عمل کما دیں دیبا بدہ پاسیں
 جے وچہ طلب گنہ بریالی ہو یوں مست دیوانا
 چھوڑ حقیقت روشندینا اگلی ٹور کھانی
 سنوں حقیقت جہدم فخر و بلاتان کھول سناو
 لے بہالی کہہ ناشاد اللہ باغ جاں میں تظا
 تے نہ کفر کما دیں حسن ہ مٹی کنوں و پاپا
 حسن مال اولاد تمامی بخشیا تیرے تائیں
 اس واکر کرین ل جانوں ناشکرانہ ہویں
 میں ناں رب میرا مالک لاشریک سداو
 کراں گمان شتاب جو مینوں نہ دسی سائیں
 باغ تیرے توں بہتر مینوں یسی باغ آہی
 یا اس پانی خشک ہو جاو یا غصبوں شرجا
 رب فرماوے رات جاں سنا کر کے کفر دیری
 سیکو جہاڑ درختاں لٹا چھا کر رکھلا یا
 یعنی باغ اچھہ غیرت غصبوں سٹیا پٹا تھاں

دولت زرد پریشانی نہیں مطلب سارا پا دیں
 کیونکر دوزخ اندر جاندا سمجھیں راز کمالا
 حال بیزاری وقت لا چاری کوں خواری پاند
 بھاویں ہوو عاجر کو ہا جنت ورثہ پاسی
 کدیں جنت ورثہ ملی توڑی او دا آ دیں
 اول سخی جو راہ مولا وچہ اپنا مال لگاندا
 ترجیحاً مسکین یتیمیاں دلوچہ رکھے پیاری
 تابعداری داجنت عاشق اس سنجھا لوں
 جبکہ ہو یوں طلب لاجنت عیش ادٹھا سیں
 تاں پیر طالب ہو سی تیرا دوزخ سخت جونا
 دے بہالی ناشکرے پر حالت کوں ہانی
 چوٹا بھائی نال محبت واضح کر سمجھاوے
 شاید ناشکر پیر پاروں ہوو ہلاک بچارا
 روغن حسن چڑھا کر حسن عدل احسان کما یا
 باغ زراعت نہراں میو بھی عمدہ اشیائیں
 دچہ ناشکری غضب سماتا پیر پچھوں نہ روہ
 واحد اعد ذات مقدس نہ شریک رکھاوے
 مال اولاد باغ زراعت بھی غور اشیائیں
 تے اس باغ تیرے پر فلکوں نازل کر تباہی
 کرنہ سکین طلب بارہ نہ کوئی مدد آوے
 غیرت ناشکر پیر پاروں جہلی سخت اندھیری
 رہی خادۃ علی عرو و شحھا رب فرمایا
 شاخاں لٹ زمین آیاں تے کل جڑاں تھیں

بھلا وہ کون جو ناشکری تمہیں من پیش پاؤں
سنوں حقیقت خبرے اوٹھکے باغے عرفان پاؤں
دو نوں ستھڑے حسرت تمہیں کیوں میں کیا
نہ اوہ باغ وراثت سونوں دنیا وچہ ستھڑے آیا
دو جاچھوٹا بھائی فضلوں ہو گیا دلی رہنا
بس میاں جو کفر ضلالت ناشکری نوں پھروا
کتنیاں تو مالِ یسے فعلوں منسوب ہا یاں
لے بند رکھ سہ سجار وچہ خالق دلی بار
کفر شرارت ظلم تعدی بھی کل نامرمانی
خوف خداوے غضباں کو لوں ہاں روزوں میں
دیکھ کیا مولا و بندے عالیشان جنہاں ندا

وانگ ابلیس نکالیا جاوے جیکہ سخن الاوے
صدافسوس اسے حال جاں نظری آیا
نہ کوئی ارج حمایت مددے جو باغ و لا
تے نہ آخر بدلہ اسدا پاک خدا فرمایا
تے ایہ شامت ناشکری توں یاز لیل نماں
رب العالم اس کے اوپر عدل تراز و صردا
غیرت غضب آوازہ ہو یا جیون یا یاں چا یاں
انشاء اللہ فضلوں من حضرت نبی سوہار
حسد بخیلی رشوت خوری عتیں کر روگردانی
رویاں دل ہر شقی ہو ندا اس چہ کل بھلیا
عاجز مخطی دلوں بجائوں خاص غلام تنہا ندا

بیان ذکر حضرت حسن بصری رحمۃ اللہ علیہ

کسے سوال حسن بصری نوں کیتا آن پیار
فرمایا ڈراوے مینوں خالق کنوں ہمیشہ
کچھ پرواہ نہیں میرے رب نوں، اوہ صمد نیرا
نہ اس ہے کوئی بچپن والا کیونکر عدل کیا
ہے اوہ غیرت والا حاکم نام جبار کہاوے
اس کارن سچپنی پارواں میں روداں کو دا
غم آخر کل قبر حشر دا مینوں چوڑنجاوے
ہاں مضطر بچپن نما ناں صبر آرام نہ پاواں
کرن روایت غم دنیا نڈا پاوے قلب انہیرا
حبس اندر رحمت ربی آن مکان بناوے

کیوں غمگین رہو ہر دیکھ گریہ کر دسوہار
مت دوزخ وچہ ڈلے ہر دم ایہو فکر اندیشہ
بے پرواہ قدیمی نہ اس خوف زوا لوں
کیوں کر طاقت عذر کیاوے کسے مجال آیا
اسدی بہیت اتے جلالت مینوں بہت ڈار
مت کچہ شامت غیر عملدی دوزخ و ہر یا جواد
باہمہ صراطوں گزریاں دل کوں تسلی آوے
ایسے کارن خوف عذابوں روحوں کو دا
تے آخر دے غم نہیں مندا روشن قلب گہیرا
وچہ عبادت سجدے اندر ڈاہڑی لذت پاوے

سنوں حقیقت اکدن حضرت ہر بجا رہا
بھی اک ہو عبادت کارن نیکہ او پیلا
کیا دیکھے بستر حضرت واپانی نہیں تر ہوا
باندی نہیں دریافت کیتا مومن مرد نمازی
میں اک بانی جہت ضرورت دیکھی حسن سہار
فرماون ایہ ستر حصے کتنے ہے اس ناروں
یا حضرت ایہ آنسو گدگد ہو بستر تر ہوا
واہ سبحان اللہ کیا بند گزرے نیک گرامی
ہو روایت دساں تینوں سی اک مر و خدا بی
مشرکوں کبروں ظلم غزروں کر کے خالی سینہ
بس میاں جو امر مخالف چھوڑیں دلوں بجائے

یا آشناسب شفقت پاروں کرن دوا میں
مومن مرد جو صلح کتنی آیا نیکو کارا
معلم ہو دبرتن چٹیا پانی والا گو یا
اوبوں عرض سناؤ کونڈی جوی حقیقت ماضی
رند خوف عدا لہ ناروں چلے نین خوابے
کو بی سلامت کبھی حسبنوں پہر یا اس شرار
دیکھے آتش کر خیال عذابوں حسن سہارا دیا
درجہ اعلیٰ بے گئے رب نہیں تبت و چہ امی
جبو نکر لفظ واحدانیت پایا اس کے سائی
راہ توحیدی پاکر ہو یا منظر نور نگینہ
کردن صاف سرد راں کو لوں پاویں راہیاد

در بیان یک شخص کہ بر عمر خود گذشتہ حساب از روئے حسرت کردن خوف خدا کردن و مردن

سنیاں میں اس امت اندر سی اک نیک گرامی
اک دن رحمت اسد دوچہ تہا نہ آن لگایا
ہو متوجہ رب دل حاضر لگا کرن صلاحیں
کہے حساب تباہوں بیجا کتنی عمر لنگھائی
دل دنیاں شمار لیا کے بھی سچے برس تباہ
اکس ہزار چھ سو دہاڑا سٹھ برس اندا کیا
جیکر اک دن وچہ اک اک نامرمانی ہوئی
تے میں اک اک دن وچہ لکھ لکھ ہوئی

شہر زید صمت دابٹیا اندر خواص عوامی
دور ہو یا ظلمات انہیرا گھر والا گھر آیا
عمر میری نے کبیر تائیں نفع و تاج کیا ہیں
تے پہر اسوچے ہیں کتنی بھگوانی جانی
پھیر شمار لیا سے کتنے ہیں گنہ گما
روز حساب شمار لیا کے پہر دل قصدا لگایا
تدا کیس ہزار چھ سو گنتی اندر ہوئی
کی ہو سی حید پیش خدا سے عمل اسدا آبا

اک گناہ دیکارن تاور نہیں جوابون آیا
 ماری تہیجی بچینی پاروں غش دی حالت جہڑیا
 عزرائیل فرشتے تائیں آگیا حکم رہا
 دلیاں نبیاں نال شہیداں اعلیٰ وجہ پائے
 واہ سبحان اللہ کیا فضلون رحمت ٹھاٹھ لیاندی
 روکندینا دریا رحمت انت شہار نہ آئے
 بس مہیاں اقرار گناہ کر جے مولا در آسپیں
 کرن روایت شیطان جسدن ہسی کفر کمایا
 غیرت دا دروازہ کھلا امر جبار قہاروں
 فرمان اقرار گناہاں جے پیشانی چھڑوا
 پر اس نافرمانی چائی ہو تکبر آریا
 تیک قیامت لعنت جہڑکان ہر طرفوں آون
 اسے بندے کرنفس ملاست بھی اقرار گناہاں
 اَسْتَغْفِرُ وَاِبْلَا سَحَابِ رَبِّ سَیَا فَرَمَاوے

تے ایہ اتنے حالی کی ہوسی خوں ل گہریا
 ہو بیتاب نمنا عاجز اس حالت وچ مر یا
 نال آرام اسالیش فضلون رحمت اسیں پنچا تا
 جیونکر خوف اساڈ پیاروں غم سے حشر پائے
 پلیدیوچہ کیتی مڑ تازی شاخ ٹٹی کلاندی
 طالب کارن ٹھاٹھ کر دی خالی جیوڑ نچا
 جھڑک حضور والے ناہیں رحمت بخشش پائیں
 میں آدم توں بہتر سجدہ نہ کرنا بتلایا
 مارو مارا آوازہ ہویا کارن کفر شراروں
 رب العالم عدل ترازو کدی نہ اس پر ہوا
 نا پیشانی ہویا مڑ اس توں طوق گلے وچ پایا
 بھلا خدا سنگ جنگ اولہا کر کوں سلامت جاوے
 ہوتا یب پیشانی پاروں ملن اٹھ فلاہاں
 تائب ہوو وقت نچرے رحمت بخشش آوے

در بیان بولی جانوران

مور روایت چڑیاں فجرے حیدم جہڑ پاون
 یعنی توبہ توبہ کر یو وقت سحر پیارے
 دیویں شام وسیلے کر مجلس بول بلند سون
 ایہ خیر خواہی نوں سن بند غافل سمجھن ناہیں
 کر تھاں رکھ قیامتے اندر سمجھیں سیر بہائی
 گوہاں چوسے سب اٹھو نہیں سجدیوچہ ہمیشہ
 کھی پیار نہیں قعدے اندر نوکر ہمیشہ کرے

اَسْتَغْفِرُ وَاَسْتَغْفِرُ دَاوِل آواز سناون
 رات اندر اصرار جو کیتے اللہ بخشے سارے
 توبہ کر یو توبہ کر یو دن دیکھے جان
 پتہ لگیا حیدم کھاوے آیاں دوزخ بھائیں
 چار پایا نوچہ رہن رکھو عدا پہا عبادت پائی
 پاکی بولن تاور تائیں راندے ایہ پیشہ
 کنوں قرآن گوہی نیر چلاوے ناروں ڈورے

لَكَ دَلِيلُ الْمَوْتِ وَانْشِ الْخُرَابَ قُمْرِي بَدَلِ سَاوِ
 سُبْحَانَ اللَّهِ وَكَلَهُ أَتَمَّ كَيْفَ بَارِئًا
 قَدْ كَمُؤَاخِئِرِ سَلَاةِ كَمُنْ بِجِبْرِائِلَ كَاهِلِ
 كَيْفَ كَبُوتِ رِپَاكِي مِيرِے اَمَلُ مَالِكِ تَابِئِئِ
 اُذْ كُرُورُ بَكْمُ نَجْرِے كَلَا كَهْنُ بَهْرَاوُ
 كَلْ خَاوَرِ مَتَاں دِیون تینوں سمجھ نہ آوے
 كَلْ نَشْئُ نَاثِ جَوَا لَاں دِیون لَلَاں بَہَاكِي
 كَاكُنْ پِكَارِ نِ كَوے لَعْنَتِ پَاوَن شَرِئَاتِ
 كَنْدِ كِي كَہَا وَاوَاے جَہی طَہْكَارِ جَہَنَّمِ تَاوَن
 اَلْجَنَّةِ عَلَى الْعَرْشِ السُّوَّى تَتَرَكْرُے پِكَارَا
 سَتِئِ جَابِئِ وِچ قَرَاے اِیوِں رِبِ فَرَمَا
 بے كَیْفِیَّتِ مَنَنْ جَابِزِ كُرُوتَا رِیلِ نَہِ مَے
 تَرِے مَسْئَلِے نَہِ كَرِے جَابِزِ مَنَعِ نَبِیْ فَرَمَا
 اَوَلِ جَوْتَقْدِیرِ خَدَاوِی كِیونكرِ ہِیوے بَہَاكِي
 تَرْجِیَا سُرُودِ حَاوَا لَا آيَا مَنَعِ پِیَارِے
 اَكْبَرِ كَفَارَاں آكے پِچِہَا حَضْرَتِ تَابِئِ
 قُلِ الْوُجُہِ مِثْلِ اُمِّ رِیْ اِیْتِ وِجِی لَیَا
 لِسِ مِیَاں جِیوَنِ كِچِوَنِ آيَا مَسْئَلِے تَوِجِ جَلَاثِئِ
 اُنْے وِجِوَدِ پَاوَا لَا جِہْكَوَا سِیَاھُ لَكِہَا نَابِئِ
 حَاصلِ جَمِلِے كَلِ پَرِندِ دِیون مَتَاں تینوں
 كَا تَدِیْنِ تَدِیْنِ اُنْ كَهْنِ كَلِ مَوْرِ جَوْرِ بَہَاكِے
 كَلِ حَسْبِیْ تَمُوْیْ آكھے طوطا وِردِ نَجَا نَا
 یَعْنِیْ زَنْدِیَاں ہِے مَرِجَانَا اَوْرُكِ كَسِیْ مَارَا

جیوں كُنْ نُونِ اُنْے اَسَاوَاوُرُكِ ہَايَا جَاوِ
 پَاكِ مِیْرَابِ جَمَلَاں لَاقِ ہِے اَوَہِ سَرِجَنہَا
 پَانَا فَضْلِ رِبَا نَا حَمْدِ مَالِكِ كَنُوں تَدَاہَاں
 پَرِ كِیْنِے اَسْمَانِ زَمِیْنِ حَسْبِ خَالِقِ ہِرَا شِیَاہِئِ
 یَا دِ كُرُورِ بَہَاكِے تَابِئِئِ غَفْلَتِ تَہِئِ سَرِجَاوِ
 دِساں جِیونكرِ وِچِہِ مَعَالِمِ جَہی سَلِیْمَانِ تَبَاوِ
 ہِرَشِیْے مَانِیْ ہِوِیْ پَرَاكِ رِہِیْ فَاثِ اِہِیْ
 جَہی مَحْصُولِے ظَالِمِ جَہْرِے لَعْنَتِ اِنہَاں كِہْگُورَاں
 پِچْكَارِ سَہِیْڑِیْ ظَالِمِ لُوكَاں جَہْرِے ظَلَمِ كَمَاوِ
 رَحْمَنِ اِپَرِے عَرْشِ بَلَنْدِیْ سَنِ كُوں لُورَا
 جَوْرِ بَہْرِشِ اُنْے نَہِ سَومُرُودِ پَرَايَا
 كَنہِ كَیْفِیَّتِ سَومُرُودِ لُوكَاں اَكْھِیَا پَاكِ سَوِے
 كِیوں جِے اَسُوجِے خَطَرِ ضَلَالَتِ گِہَاہِیْ وَاكِیَا
 دُوبِیْ كَنہِ كَیْفِیَّتِ كِیونكرِ مَوَلَا وَاكِیْ آكِیْ
 نَہِ كُوْنِیْ تَہِیْے كِیونكرِ سَنَدَا آكِہَاہِیْ سَوَاہِ
 كِیْ شِیْے بُولِنِ وَاكِیْ جَوْرُوحِ آكِہِے اَنِ سَاہِئِ
 كَہِڈَا سُرُودَا ہِے رُوحِ مِیڈُوں كِیْفِیَّتِ نَابِئِ
 كَنہِ كَیْفِیَّتِ سَومُنِیْ بَہِئِ لَاقِ نَہِ لَاقِ
 وِچِ شَہِیْدَا تَقْصِیْرِ لَحْنِ پَتِے لَکھے تَدِہِ تَابِئِ
 كَہِ شِیْے حَكْمَتِ بَاہِجِہِ نَہِ خَالِیْ پَاكِیْ بُولِ بَہِئِ
 دِپِیَا بَدَلِ لَیوِ پِیَارِ جِیْیِے عَمَلِ كَمَاہِے
 كَلِ جَبَلِ یَدِ عَقِیْبِ نَاہِے كُرُودِ وِردِ بَانَا
 تَے كَلِ نُونِ پَرَاہِے ہِوِیْنِ جَہِیوَرَا زَا شَارِے

یَا لَیْتَ لَمْ تَلِدْ لَكَ اَنْثًی جَوْا کَھے گھوگی درخانی
 دُؤاں آکھن خالق ساڈا پاک مقدس یا
 لَعْنُ تَعْدَّ نَبِیِّ وَاٰلِہٖمَ لَیْ کَہے بیچارے
 واہ سبحان اللہ کیا لالی شوقوں لفظ آلائے
 صد انوسن ایں زمانے سنی نام کیا دن
 بنی کہا جو آل میری نہ میر نال رلاسی
 الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَامُ عَلَیْکَ پڑھن درود زبانی
 اتے عَلَیْکَ اشارہ کروا حاضر حضرت اتے
 کبر غوروں بات نہ سکد شیطان نکلی دکھائی
 قسم خداوی شان بنی دایں نہ مول گہا وال
 حَیَاتُ النَّبِیِّ جے سرور تائیں بول بلند دیکھارو
 اِنَّکَ صَمِیْعٌ وَاَنْتَ اَعْبَدُ مَیْمُوْنُ آپ خدا فرمایا
 جہڑے پہلے نبی تمامی اوہ طبعی فوت سد ہا
 وعدہ ختم حیاتی والا نبی نوں رب جتایا
 ہو ر جواب گے زمرے ہو نہ حضرت نبی سہار
 نے کیوں ایں مانے اندر نعتی اٹھد کہانی
 قیصہ طول وراز کرن دی میوں حاجت نہیں
 قسم خداوی شان نبی داؤد کو نہ کیتا جاندا
 اوہ کیا شان نبی وا جائے بدعت جہان پاری
 تھہر چھن سُن نام نبی وا اکھیں اپر لا دن
 روانہ کیتی ابو حنیفہ بدعت شرک کد ایں
 بس سیاں ہوتا یس چوڑی عت شرک عقیدہ
 بعد گنہوں دست ربد اتایس و نوالا

ہائے افسوس سجد گانہ کرن جو درگروانی
 سُبْحَانَ رَبِّیْ اَعْلٰی درود زبان پکا یا
 آل تے حضرت دشمن پر لعنت پادہاری
 دشمن آل تے حضرت ندا پہلا کوں س بہاد
 پڑھن درود جان حضرت اپر آل ساتھ رلا دن
 ظلم بڑا یزید کنوں اوہ مردا پچھوں تاسی
 جسے اندر آل نبی داؤد کر نہ نام نشانی
 غوروں سمجھن سوچن تائیں جہڑے عقل و گتے
 ایہ وہابی نظری آدن شیوں بات نہ کافی
 بلکہ نال محبت مسئلہ حقوق سناواں
 دیو ثبوت جو پاس تسامعے مدلا مفت نہ مارو
 توں بی فوت ہو دینگا اوہ بی فوت ہوسن فرمایا
 اک علیہ اسمانی آیا جیو نہ کہتے لگائے
 اے بندے ترحم آیت سکر عقل تپاس آیا
 تا حسین یزید کنوں کیوں کہ اٹھانہ بہا سے
 مرجیہ قدر یہ فرقتے چکڑا لی تے مرزا لی
 قدر ضرورت حتی نبی وا دس سال تیر تائیں
 اوسم وار جہانانہ ہے حسبنوں رب نہ ماندا
 منہ تہیں صد تے جاون لہتیں شرک عقیدہ جاری
 جبکہ لی امر حدیث سناواں ٹھیکے مارن آدن
 عمر برابر جاری رکھی سنت نبی بتائیں
 شرم رہے درباروں تیری پھرے دست نبی دا
 اِنَّ اللّٰهَ یُحِبُّ التَّوَّابِیْنَ مَرایا حق تعالی

سن رسول پیارا ربداد احد رب پیکار
 واحد واحد ہر اک بندہ ظاہر بول ستائش
 سورۃ ہمز یں جہیز آیت شرک بیان لایا
 ایچھے قدر ضرورت کارن تھوڑا ذکر لیا ندا
 واکاں شوق اوٹھاپاں عقلوں علموں تھیں
 سن کہہ دور سناواں تینوں ذکر حبیبانوالا
 نہ ظن کرن جو دولت است رہی ساتھ ہمیشہ
 تابعداری سہروردالی سرچشماں پرچادون
 رہن حضور غیبت پوری کرن ہمیدہی ہائی
 شوقوں مال پیار محبت ذکر اصحاب نبی دا
 پھللا ذکر جو ناشکراندا یا جو شکر کماون
 جیونکر شان شکر ولید ادب صاحب لڑانا
 بھی آیت ہمزہ داعطلب واضح گریاں تیرا
 جوش محبت ٹھاٹھاں مار جلدی ذکر سناو

ہر ہر وقت مصیبت فرحت حاضر اسون فی
 کھن ستنے غسل کماون اندر فرق بڑا دسیا
 انشاء اللہ حق آہی واضح کوسبہا ساں
 تھوڑے ٹھہرن رستے اندر سفر دراز جنباندا
 نگراں تکیہ رکھ خدا پر ٹھہل پیا دریا پس
 دنیا فانی اپر جہیز ناز نہ کرن کمالا
 بل حب و نیا نوالی سدا کرتے دور اندیشہ
 جیونکر امر جنابول ہونے ترست بجا لیاون
 وقت نزاع نظری آئے اک پلوچہ جدالی
 مگر ہنگام سناواں تینوں سنتوں بار سعید
 پا جو حالت بھیجی وجہ پا جو صبر کماون
 بھی جھیل علی درجہ پا جو کوئی صبر کماندا
 ایسے اس تھیں تھیں تھیں سمجھیں راز اشارہ
 شان اصحاب نبی سرور دواو پر نہ ہرگز لاؤ

فصل حضرت معاونین حبیل رضی اللہ تعالیٰ عنہ

خدااں کل خداوند تائیں اکبر شان والا
 لکھ کر ڈر درود سلاماں سرور لوں پیچا
 اشرف ذات رسولان قسوس خاک ملو تنواراں
 ابابکر محبوب پیارا صاحب بہت عالی
 عمر فاروق پیارا تریجا شاہ عثمان سنہارا
 چوتھا شاہ مروان جو حیدر دوست نبی پیار
 حرمت تھیں پیاریاں رول جنت بخش پیارا

بھیجا جس نبی محمد عالی عزتاں والا
 آل اولاد اصحاب کراماں مقبولان صدقاں
 مدحت ماں ہو پیارا دادا کر کے شکر گزار
 ہے صدیق بلایا حبیبوں فلت مقدس والی
 شرم فرشتے کرے جس تہیں خاص عوامی یارا
 قدم مبارک جسک پایا شین حسین سہاے
 نھنل کنون کات خداوند قہر اکھ مناواں

اکدن نال پیار بنی نے یاراں نوں فرمایا
سن جلد صدق پیارا او بول اٹھ کھدیا
سن فرمان کپڑو یا جلدی پہر فاروق سہارا
پھر عثمان سوہارا او بول اٹھ شتابی آوے
بھی کرم اللہ چوٹی واری او بول اٹھ کر آیا
تد پہر ہور اصحاب گرامی نام متاؤ گرامی
حاضر ہو کے عرض سناوے یا محبوب آہی
فرماؤ جو حکم تساؤ اکیوں کر امر بجاواں
وہ سجان اللہ کیا سرور حکم سناون لگے
نال پیار سناون لگے طرفین دی جا میں
امر ادا کی ترک نہ ہی جیونکر کار رسولاں
عمل موافق جیونکر کاراں سنت فرض تہاماں
تے جو امر مخالف بدعت شرک عقیدہ جاری
اتے حوالا شر نشر و اخرب طرح جہادیں
روئی دین عنیف آساؤ امیر گھر شعلے مارے
کفر شرارت ظلم تعدی بھی کل نافرمانی
تا بعد اسکا ہودن لوگ بین و سیاہے
آمین آکھ اصحاب نبی دا بہت ہو یا خوشنودی
دلوں تیاری ددم اندر دلال جوش لیاوے
سناؤ کہے ہیں راضی حضرت جلدی کردوانہ
ابیر فرقت خاص تساؤی اکیں بہاؤ نایا
دلنی سب پیار تیاں ہرگز چھوڑ نہ تاوے
دلیا بیتاب خرافوں ہوئی گراں شکر آہی

ہے کوئی طرفین دی جا کر منظر و تہلایا
پھر فرمان سنایا سرور اوزیں انگوں گویا
پھر فرمایا حضرت ہے کوئی جاوے میں پیارا
او نوں دانگوں سرور عالم پہر فرمان سناوے
نان پھر پنجویں واری حضرت اذنیوں سنایا
بیٹا جیل جو جان تینوں بھی کل خاص عوامی
یاسید سرور اسکا وہیں صد سو داری
رعظ نصیحت کارن جیوں میں فہم بجاواں
طالب من جنت واد رکھوں کھاؤن لگے
حکم شریعت واحدانیت نال پیار سکھائیں
راشع کر سمجھاویں جا کر اوب آو اب جہولاں
کوشش نال تائید اٹھا کر وسیع خاص عواماں
امر قرآن سنا کر بھی تردیدوں کریں فراری
دورخ جنت ذکر سنا کر بخشش رحمت پاویں
رحمت فضلوں پاک خداوند ملک میں لے تارے
چھوڑ ضلالت گمراہی نوں پادن قرب حقانی
ہو کے حق ہودن ہر جا میں فضلوں لک تارے
مذہب ایہو محب لا الہ الاہو نہ کہہ بہودی
امر نبی دانکر فضلوں کوں تمیل نہ بہاؤ
امر تسباؤ اسر چشمہاں پر عشق ایمان نشا نہ
کیونکر حال گذشتہ ہو سی بہت دیدار درائیں
ہرچہ جدائی تیری حضرت کوں نشلی آوے
کردوانہ شفقت پاؤں غدر مجال شراہی

وجہ جدائی دوست تائیں کوئی تسلی تھیوے
 دیکھ سٹھع پروانہ عاجز کیونکر چوڑا سدھاوے
 بلغ پیارا چوڑن بلب قتل زہر دیوے
 سوز فراقوں آتش چیدی کون بیان سداوے
 آخر واداع تیاری ہوئی داگاں قاتل اٹھایا
 خوشی کلامان قت جدائی جہیاں کن سداوے
 دعا فرما کر سرور عالم ڈاچی اپر چڑھایا
 چلیا طرفوں سرور عالم طرف مین دی، مائی
 واہ نصیب مین مین و جتوں ہوئی تیاری
 کہتے پاسے ڈاچی سرور پیدل گئے سہارے
 عرض معاذ کینی یا حضرت میں تھک کر بانی
 بول جواب حبیب عفراری مڑا سنوں فرماے
 وجہ اسماں مقربے بدے بھی جو خاص عوامی
 سویلے سر کڑھ کڑھ دیکھن اسماناں تہیں سار
 کرن روایت ایوین کوئی طلب علم نون چاندا
 یا جو خدمت باپائی نون جتنو قدم اٹھائے
 یا جو مسجد طرف انہیرے طلب جماعت بہائی
 جتنے قدم اوٹھائے فضلوں نبی سچا فرمائے
 شوقوں طلب نے یارت اسدی پاؤں کل نشتر
 ایویں طلب گناہاں سندی جتنو قدم اٹھاندا
 جیونکر شرک یا ظلم یا چوری کارن ٹر دا جادو
 بس سیاں ہو طالب مولا جے تدرہ جان پیاری
 سنو حقیقت نبی اللہ دار خصلت وقت تیاری

روشن دنیا فرقت اندر تارے رات گنیوے
 فرقت نامنظوری بہاویں جان فدا ہو جاوے
 باہجہ سمندر پانی پھلی عاجز کیونکر جیوے
 برا عذاب جدائی والا شالہ پیش نہ آئے
 اسپر چپوں مٹی برسن گھٹاں غماندیاں ہیاں
 صبر نہ آوے بہائیں بھر کن بات نہ کہتی جادو
 واہ سہماں سواذ پیارے قرب حضور پیا
 وعظ نصیحت کرنیکارن شوقوں داگ اٹھائی
 فضلوں ٹر یا حسدی طرے دوست نبی غفرانی
 رخصت کارن دوست جانی بھی اھیاب پیا
 میں سوار توں پیدل چاویں بہت ہوئی پریشانی
 توں سوار میں پیدل وال دل میر نیون بہاد
 تہیوں کل ملائکے یکن واہ داستان گرامی
 بھی کل ذکر پکارن شوقوں فضلوں خالق تائے
 یا جو عالم طرف زیارت جتنے قدم اوٹھاندا
 یا جو مال محبت شوقوں ف سبت اللہ جادو
 یا جو طرف عبادت مومن جس بیماری آئی
 ملک کہن پر قدماں ہیمیاں جیونکر ٹر دا جادو
 بھی اسد حق بخشش رہتہاں چاہن نیک سر
 کرن روایت ہر سر قدموں دوزخ اندر جاندا
 فرمایا اس تیونکر نیڑے دوزخ ہندا آدے
 طالب دنیا ہو رن کارن دوزخ غضب تیاری
 کیونکر کرے رصیت اسنوں فضلوں چیکر واری

اے معاؤنہ حب طین دل توں کریں نہال
حق حقوق تمامی لوکاں نال پیار سکھائیں
نی امان حوالے رب کے او یار پیارے
گل وچ مرط مرط لیکے حضرت بلال نال پیارا
بھی فرمان سنایا سرورے او یار اسائے
درد و فراق وقت جدائی رون صحابی سار
و غلط نصیحت صبر تسلی حب اندھی وارسانی
درد و فراق نشانی دیکر کنڈ معاؤنہ دکھائی
دیکھ اصحاب نبی سے سار عالمیشا نانو اے
حب اسلام نبی سے اندھ چھوڑن ملن پیارا
نبی کہا جو عورت کرسی بدعتیاں بیدیناں
کرن مذمت بدعتیاں مذہبی ہے ایہ تہہ عالی
کرے مذمت بدعتیاں مذہبی وچ غنہ فرمائے
مشرک سودی جو عورت کرا آکھیا نبی آہی
اللہ اکبر یار نبی دے واہ واہ عزت عالی
کافر پنجہ لیا ندے یاراں عمر صلاح بیکاری
سرور کنوں مخالف جبرے ہو دن سک پیارے
صدافوسن امین ملے سنت اہل کھارن
حب دیاں لمبیاں چھپائی کہن عزت دالا کوئی
کڑ مان لہجے ناگی ہو وکھڑست لکھ اٹھا دن
رب فرمائے باپ تارا جیکر او جہڑ جاوے
سب ساڈے دشمن تائیں نال پیار چھاپا
لے بندہ جے دوست تیرا دشمن تیر تیا پس

وچ پر دلیں راس ہو کر جلدی کریں جہڑاں
کل عقاید وحدانیت بھی میثاق بتائیں
سنکے لفظ نبی عقیں رنے بھی اصحابی سار
مورے کون کلام ربانی پون چھوڑ یاراں
میلے ہوسن انشاد اللہ بعد مہات تسائے
آز کیتا رخصت رو کر سرور نبی پیارے
بول معاؤنہ اسلام علیکم شتر ہدا اٹھا نبی
سن صحاباں دایں گھڑن حضرت آئے بہائی
امروں عذر قبولن شکل انگوں ہر پیارے
تینوں دست دین مخالف چھوڑن شکل بہارا
اوہ بی حشر اوٹھایا جاسی انہاں تھہ لعیناں
دین نبی واقوت پیرڈا کھیا امام عزالی
بھانویں عمل نمون اس تھوڑ وگدا جنت جاوے
کے تائیں ڈھان کھارن کوشش اسولا لی
کھ لکھ نہ کرے سکین جوسن دینو غالی
دین مخالف قتل کرواں قابوئے ولای
قتل کراں میں جو میر علی شکے خود مارے
بیدیناں مجھولاں چنگاں عزت نال بہاؤن
بیروت اصحاب بنائے بڑی عدالت ہوئی
واخط قاصد رب گھلے ہنس کدی بلا دن
اس امر نہ سنوئے گز ساڈوں بہانہ لھاد
دورخ اس بہانی دیساں پیش اس جدایا
عزت کرے پیار کما سے توں سینوں تبار دین

گنا پھر ادہ دوست تینوں پیارا نظری آد
 بس میاں بے پیار عداوت امر موافق چاہیں
 حبیب غض خدا و یکارن رکھیں میر بھائی
 سنوں حقیقت سناؤ پیارا پوچھا فضل الہی
 دلچسپ تاشنگ پیار یوالی جو سن اباں لیاو
 خوب اسلام بنی سرور داکو شش نال پھیلا یا
 کفر ضلالت دور ہو گیا جو سی شر شراراں
 بتائے ٹوہاہ من ہو کر پاپاں کل مستیاں
 صداق دین بنی سرور داکو شش نال پھیلا یا
 کھلے آن قرآن ربانے گھر گھر ہوئی شادی
 شعلہ نور محمدی کلمہ حضرت سناؤ سکھاوے
 اللہ اکبر ہر کم اندر لکھ لکھ حکمت ہوئی
 اسطرنے حق روشن ہو یا بدر منیر اوجالا
 بدر منیر جو چہ مدینے شافع روز جزائیں
 بدر معاذ قلیل زمانہ وعظ بنی فرمایا
 درو فراقوں سرور عالم وعظ بیان سناو
 مرطوط وعظ اندر تاکیداں شکر صبر یاروں
 ادب ادب حقیق خدا ہو رہند یا نوالیاں
 کر لو قائم دین پیارا چھوڑو ہر گز نہاں
 اتنے اسلام علیکم سناو ہے ہن آخر واری

دیکھاں کوئی محبت تیری پیر اس نال دہا
 انشاء اللہ درجے عالی حنت اندر پاسیں
 الہیونیت تقویٰ خالص، اسوچہ بھلیا نی
 اندر ملک میں دجا کر بیٹھا کرم خداؤں
 مگر اں صبروں متوجہ لوکاں وعظ سناو
 وجہ بازاراں ہو کے دتے گوشتے بہ سمجھا یا
 ملین اذاناں چار چو فیرے بیل انگ پکاراں
 حکم کیتا دین بنی واچھوڑو پرائیاں رتیاں
 ذکر توحید ہووے ہر جا میں گوشے وجہ بازار
 اکدو سچے نون نال محبت کہن مبارکبادی
 رغبت شفقت پاروں یوے کفر و کفر و کفر
 یا ہجو مقدس ذات تبارک جانے ہو رہے کوئی
 روشند دنیا حال سناو میں سرور عالم والا
 چشمہ تاملہ فیض مکمل شان بلند اس گائیں
 اچا بیت جدائی والا وعدہ نیرٹے آیا
 امر ادائی ترک منہا ہی خوبکے سمجھاو
 عہد بیان امانت والا حال و سن ابراہاں
 خوب طرح سمجھا کر اڈک کرن نصیحت تائیں
 دکھ سکھ اندر محکم کر یو و یسی رب جزائیں
 سن اصحاباں درو فراقوں پیر گئی جگر کٹاری

ہو بیتاب جہڑے عش اندر شکر لفظ آخری
 پیگئے کل اصحاب پیارے حالت پر زہری

غزل

محمد بنی جب سفر کر چلے
وچھوڑے دل پر اٹھاوا نگو۔
وہ نوری کچاوسے میں کھ پکڑم
روسے تھو پہاڑ سقد رجا بجا۔
تلم کا وچھوڑے سے سر چھٹ گیا
یہ آواز خوردں کی جنت میں تھی

تو اور دن کا سجا کیا ہے مکان
ہیں رستے جنہو نکو زمیں آسمان
گئے رین میں کو قح کر ساربان
قیامت ملک جس کے نہراں وال
نئی کی جدائی میں کرتی تھان
ہے حد تے بنی آپ کے سا ڈیکان

آکھ چلی بیل گل تائیں لے ادیا رپاے

توں داخرا اندی چکھی گریوں میں چلی گھرباے

ذکر وفات حضرت رسول کریم خانم لہبین صلی اللہ علیہ وسلم

ہائے فوس پیار جانی وداع سلام سنان
کیہ زبانش زنت نہیا بھاوین شاہ بناوے
باتاں کر دے یار پیارے دوست بہر جانی
علم جنہا ندا عقل جنہا ندی عالیشانان لے
بولی کوئل انگ گھنگو راں کون تنہا ننوں موڑ
خوشیاں وصال پہایاں راں پیال تھریجاو
شہر خاموشاں اندر جاردن مڑ پیر آون ناہیں
چپ چاپ تے حال نہ دسن جویں حقیقت پوئی
سبدی طرفے امر حضور و آل جانے پردانہ

آپن چیت جدایاں دن کھلیاں چھوڑیجاو
اوڑک آخر عاجز ہو کر حسرت داغ اٹھاوے
سوینے خوش خسار یا نوالے پلوچہ گھر ہونانی
شکل جنہا ندی عجب عجب ناز نیاز نوالے
آپو آپ نشانہ دہر کے مارن تیر وچھوڑ
بول سلام علیک آخری جاوچہ خاک سماون
گوشے جگر پیار الواسے دوتیر بہر کن بہاہیں
روشن دنیاں باہجہ خدا سے جانے حال کوئی
سب یاراں تہیں چپ چاپ تھو اٹھ روانہ

بھاویں شکر لاکھاں ہون نکوئی آن چھوڑا دے

ہور کسید اہر گزا سوچہ دخل نہ پایا جادے

یار پیکر و یکین دوروں دون نیر چلاؤن
اک پہونچن و پنج جنت اندر پاؤن قرب آہی
واہ تہا نذا آؤن جاؤن جہناں تر بھنوری
روشن دیناں و فراقوں کھول حقیقت ساری
سنوں حقیقت در و فسانہ حال فات و اں
بن مسعود روایت کروا قبل فات مہینے
کل اصحاب اکٹھے کر کے وعظ بیان سنا یا
تے رحم کرے تہاں چہ حفاظت کل نقصان د
رکھے شاد آباد تہاں ہو ر راہ ہدایت لاؤ
رکھو تاہم دین پیارا چھوڑیو ہرگز ناہیں
اتے بنی کوئی بد میرے نہ ہو و یگا فرمایا
کرن روایت فاطمہ بی بی پاس بنی د آئی
بھی کوئی ہو محمد سرور کن وچہ بات سنائی
دیکھ حوالا یار تمہاں وچہ حیرانی آئے
پہلی وار کہیا سرور سے ہاں اسیں کوچ چلائے
دو جواری آکہیا بیوں شاہ ابرار سہارے
سمجھناں بہتیں توں پہلے فضلوں تنسیں میر تیاہیں
سنوں حقیقت کوں نصیت کیتی پر حقانی

وقت جاری یار نہ کافی نہ اسوں چہراؤن
اکناں گل آتش گلوچہ بھی ٹوا ہدی سوائی
زوف تہا نذا آؤن جہناں بخشش کوں داری
وقت وفات بنی سرور دی جیونکر ہوئی تیاری
ہجر فراقوں ش ایسے ظاہر کر و کھلاواں
دچہ گہر عایشہ مائی سالوں سدیا بنی نگینے
خوری من آسائیش رکھے رب تہاں فرمایا
رزق دیوے تہاں طہر درجے کے بلند تباد
نعمت وافر فضلوں دیوے شرراں کنو س
تے اسی فضلوں کراں تیاری سفر لیدی ہیں
ایسر عیسیٰ اتر سی آسمانوں مرط فرمایا
بنی کہیا کجہ کن وچہ ہو لی ہو بتیاہیں پانی
سنکر بی بی حال خوشی وچہ سہدی سہدی نی
ایسر بعد وفات بنی دنی بی بی پتے لگائے
میں بتیاہیں ہوئی عم اندر سنکر امر ربانے
جتنے اہل البیت تمام ہیں اسٹے سارے
سن ایہ گل بنی سرور نہیں ششی ہو کی ستا ہیں
واضح ذکر سداواں بہایاں جو کجہ بعد نشانی

وصیات سرور کائنات صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم قبل از وفات

ڈر پورب تہیں یو ب تہیں ف و ساریو ناہیں

بنی کہیا میں کراں نصیت خوب تہاں و بتا میں

حافظ ناصر ناظر والی گراں سپرد تسانوں
 نہ سرکشی اُٹھایو رب تہیں بغیر مان نہ ہو یو
 جنت راحت ہر گھر متقیانہا سمجھو بھائی
 ایہ باتاں دلوں جھلا یو کہے رسول بانا
 مائی عائشہ کرے روایت یاراں من سنائی
 دل بیتاب کے غم بجز دلن دور رخاے
 سن دل گھائی نہ جلاون چیم چیم ہیریاں پال
 جے سر برساں خوشی محبت ناز نیاز و گھاسے
 وداع سلام پیار جانی حسد م آکھ سناون
 رو کر بھروں عرض سناون پاک نئی دیتا نہیں
 یاراں عرض دوبارہ کہتی کھڑا کفن بنائے
 اہل میر طہیں حسدوں ہو وودھ قرابت یارو
 اس نے رستم جاعے میت اپر پارون
 تے مینی کھڑا ساڈ تیاں کفن پہنا یو
 پھر پچھپا ہو گھائل بھروں یا سردار ساہیں
 شکر شاہ عرب تیاں شجوں باہر آیاں
 کفن پہنا کر منجی اتے پایو میرے تیاں
 پیچھے پڑ ہوگ جنازہ ساڈا تبر اہل سنہارا
 پھر مقرب تے دوجے پڑھن جنازہ آسن
 استہیں بدتسی ہو پڑ ہو پڑے ٹوسے بھائی
 پھر یار پیار جہڑے وچ پر دیاں دوسدا
 بھی فرمایا جو کوئی میں پڑ پڑ ہو وودھ پوچھا
 واہ قربان محمد سرور عالی عزت والا

رکھیو یاد و سدا یو ناہیں گراں امر تسانوں
 رستہ واعادانیت والا حکم پکڑ کھلو یو
 اتے جہنم گھر شقیانہا ہر دم غضب آہی
 ایہ جگ نالی چھوڑ تسان بی آخر اکدن نا
 ہے کد وقت جدا یاں لادس عیب آہی
 سچا ہن وقت جدائی نیرے کہیا عیب بانی
 کون بیان دے حسد م پیش جدا یاں آیاں
 جدوں جدائی چھڑ ہووے پلوچہ خون سکاو
 کون بجاں سناو شیمان مڑ نیر چلاون
 غسل تسانوں ن یوے ایہ شرف کس تیاں
 بھی پر شک و شالہ اپر و سو کیو نکر پائیے
 مینوں غسل دے دیو پیارا دل دیوچ دچارو
 مصری کھڑا ساوا میں پر پایو خود فرماون
 چاؤر خزانے وڈیالی میں پر بھار نہ پایو
 کرے جنازہ کون جماعت سوساڈ تیاں
 صبر وڈیرا کر کے یاراں تاکیداں فرمایاں
 کڈھے قبر میرے رکھکے پھو تھار تیاں
 دلبر دوست یار پراناں آون جاو نہارا
 پھر لشکر ملکاں و فصول آں نمازاو من
 پھر اہل بیت میر پھر حرار شہا یو کابلی
 پھر سورج و مومن دن کہن دودا و دے چا
 لازم میرے تابعداراں بھی اوہ ساتھ دلاوے
 اوڑکے وقت بھی گنہگار غول نہ ہلاو لوالا

لکھ کر دران باں نیلان رو دو عایس
پھیر عرض اصحاباں گیتی درو فراقوں بھائی
فرمایا جواہل مسکے ہو ملک من ہمارا
دوسو اتنے اکا سوس آیت قرۃ بقول فی
یعنی درو تہیل سدن تہیں جہن سوسار
کرن روایت اس آیت تہیں پھیرنی حقانی

اگر شافع روز جزا ہی تابعداراں تا نہیں
کون قبر و چہ داخل کرسی دس صیب آہی
کتیا ہراک امر وصیت دو جگ وائے شاہاں
ابن عباسوں و چہ مدارک لیا یا وحی آہی
پورا اسدن لیبی ہراک نفس جو کرے پیاسے
آئی روز صیاتی پا کر چھوڑی و شیا فانی

ذکر بیماری آنحضرت صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و سپردن امامت بابا بکر صدیق رضی اللہ تعالیٰ عنہ

شروع بیماری سرور عالم آخر سفر مہینے
بچھنے کہن ربیع الاول ثانی شروع بیماری
ہائے قربان نہ لکھیا جاو سوز جدائی والا
بچھنے آکھن بدھ بیماری اکناں سو مواری بتایا
ماہ ربیع الاول ہفتے شروع بیماری ثانی
گھر مہینہ دس جہن کے بیمار سہارے
گھر مہینہ حرم ہلا کر سرور سے فرمایا
تاں ہو راضی کہتا سبھناں گھر عایشہ دوہائی
عائشہ کے مہینہ دس گھر حرم جمع جد سائی
لدو دوائی منہ و اندر جواک پاسے پاؤں
اوپر حالت غشی اندر بد رستہ سدا ہائے
ذات الجنب بٹا کر مینوں کس ایہ چیز پیائی

دوراں یا اکو لکھیا عبدالحق بچھنے
باراں ن اس ماہوں گزرے گذر عمری بھائی
شروع بیماری ہفتے دین و سن اک کالہ
اوپر ہفتے شروع بیماری صبح حدیثوں پایا
ہوئے فوت سو مواری و ہارے ہین راندی سائی
تے پہونچنوں تنگ ہر گھر حرم ہلا سار
کہوتے عائشہ دے گھر کٹ بیماری لوان بتایا
عباس و پت فضیل علی دے موہ لگ کے آئی
ذات الجنب بنی نون جانا ایہ تدبیر اٹھائی
تاں کچھ اشارہ کیتا سرور نہ ایہ قصد اٹھاون
اساں اوہو عمل کیتا تے پھیا پویش اندر جان
اوہ شہر شیطا نوں رو سدا پر مینوں لنگائی

اساں دیکھیا عباس تسائے چاچے عمل کیا
 سو باہجہ عباس لدو کرایا گیا تما میاں تائیں
 پانی سرودہ ہاؤ میں پر سرور نے فرمایا
 تے وعظ و اندر بہت سنایاں بدیاں شنائیں
 پہر گھنوں آئے شدت حرکت بگڑی سرور پیری
 غلام آزاد صدیق پیار چالی ترت کراے
 تن دناں تک نہ جماعت طاقت بنی نہ پانی
 بانگ بلال پیارا کہہ کر در حضرت دے آیا
 فرمایا سرور نے آپ کو ابو بکر دیتا کیس
 سکر عاشق پاک بنی داودہ بلال سہارا
 پٹھ میری انج ٹٹی نالے ٹٹے امید سدا ہالی
 جبکہ جنیاں سی تانہ انج جاندا طرٹ سہا ہے
 مسجر آکر غش کھاڈو گا خالی ویکھ مھٹے
 کر جماعت طاقت ساٹھوں گے انج آون تائیں
 وچہ غناں و غلبے آہیں سرور فراقوں لیا ہے
 چوداں طبق تے کل فرشتے روون کر کزاری
 شکے شور بنی سرور نے پھپھیا ناظمہ تائیں
 علی تے ابن عباس کو لگ موہہ حضرت آ
 بعد فراغ نمازوں حضرت کہیا اے اہل ایمان
 تسال کراں سپر و خدا نہ تقویٰ چوڑو بہائی
 سکر گوں و پیر نے ٹھاٹھاں سے منہ آئے
 اونوں تے نماز و وحی و کہیا صدیق دیتا ہے
 پہرا دنگہ و اندر بنی گئے ہوش آئی فرمایا

باہجہ چاچے دے سکر پین بد دعا بنی الایا
 تے درودوں پڑوں بڑی تکلیف ہوئی سرور تائیں
 پانیوں کجہ تخفیف ہوئی پھر وعظ بیان سنایا
 شہیداں اعدویاں حق حضرت کیتیاں بہت دجائیں
 کیوں گہراویں کہن دھن بنی دی جیری
 صدقہ سرمن بنی دے اندر سجدوں ل گہراے
 ابو بکر کراے حضرت اذن سنایا سانی
 اسلام علیک سولا کر جماعت آکھ سنایا
 کرے جماعت سیٹ ڈیٹرفوں اذن اسدیتا ہے
 سرورں پگڑے ہوشی حالت کرے آواز پکارا
 ہائے فوسن جنبدی سینوں شالا میری مانی
 نہ ایہ سدا سخن بنی توں درود ہا ہیں مارے
 ہوش آئی جاں کہے صدیق حکم تینوں بنی لہ
 سن صدیق پیار غش اندر سجدوں بلایاں ہائیں
 رنے کل اصحاب تمامی مسجر شور مچاوس
 کون کھو چشماں توں دن کولوں پھڑو فراری
 آکھو سرور صاحب تسائے روون رن رہا پیر
 ہجر ستائے مسجد اندر آن جماعت کراے
 میں دواع تساتھیں ہو کر چلیا ہاں سن اسن تھانوں
 طاعت کر یو خاص اوی میں حق پیر انج اوی
 فرقت وچہ بتیابی اندر دوسے ہاجر ستائے
 عائشہ کیتی عرض تسادی کھلوسی نا ہیر
 صدیق توں کہو امام بنے مڑ سرور نے فرمایا

مڑ عائشہ حفصہ نوں کہیا توں کہہ سرور تائیں
 سکر بدر منیر کہیا میں بات نہ مناں کا بی
 غرض صدیق امام بنیاں کہہ راحت ملی بنی
 جاں مسجد وچہ کھٹی نوں نور دتے چمکائے
 کئے اشارہ سرور ایتھے تھر میر دلجانی
 بنیاں بنی امام صدیق اودہ لوکاں پڑھو او
 استھیں بعد صدیق دے پت نوں پاک بنی فرمایا
 لکھ دیجاواں رہے صدیق خلیفہ پیچھے میرے
 پس عمر کہیا کیا لکھن حاجت ہو تکلیف بنی نوں
 جھگڑا پیگیا اکناں کہیا عمر نے ٹھیک الایا
 بنی کہیا اٹھ جاؤ جھگڑا کر پوہر گزنا ہیں
 تے کراں وصیت ہو زبانی رکھو یاد ضروری
 دو جامشک عرب اندر نہ ہرگز رہنا پاوے
 اندر حال بیماری ست دینا بنی گھر آئے
 فرمایا نہ چاہاں جوڑاں ورثہ درم دینا رو
 عائشہ کہے جو رات وفات نہ تیل ساں گہرایا
 میں صدقے قربان ہوواں واہ ذکر محبوب غفاری
 اتنے رفیق الا علی حضرت بول آواز سداں
 عبدالرحمن پاس سواک بنی نوں نظری آئی
 جو ہے خواہش سواک بنی نوں کر میں پڑھو
 لا الہ الا اللہ آکھن بدر منیر سہارے
 سوار دی فجر بنی سرور نے پردہ حجرے چایا
 جہدم پر و تھیں جلوے شعلے نور دکھائے

نہیں جیرا یہ باپ میرا کہن عمر دتیا میں
 پہل خلافت ابو بکر نوچہ راضی بنی آہی
 موہک دو بندیاں و پھر کے آئے مسجد نوں
 صدیق پکیاں سہیا کرن جماعت بنی سہارے
 کھٹی طرف صدیق آکر بیٹھے بنی حقانی
 بیٹھا حضرت اتے صدیق جماعت کھلا کرا دے
 کاغذ قلم لیا لکھاں نہ جھگڑا پوسے بتایا
 ہوئی درو شدید بنی نوں من پیغمبر جبرے
 تے قرآن کتاب لہی کافی ہوگ اسانوں
 دو جے آکھن لایق آہا کاغذ قلم پھریا
 بعد خلافت میر ہوو ابو بکر دے تائیں
 ایچپاندی خدمت عزت تسی اٹھایو پوری
 ایویں ہورتا کیداں حضرت یارانوں فرماو
 زردی حبے ہسی دل وچہ سو صدقہ گردائے
 فانی شے نہ پاس ہے ایہ کہے بنی تکراروں
 ہمسایوں میں یو ابان کارن تیل منگایا
 واہ سبحان اللہ نہ کتنی دوت بنی پیاری
 بنی شہید صدیق صالحاں ساتھ بنی فرماون
 اسول و کچھ میر یوں پکھن میں یہ سمجھ رہاں
 پانی داناں محبت سرور کیتی سانی
 پانی لاون مڑ منہ پر عائشہ کرے پکائے
 لوک تمام نماز پڑھن صدیق امام سنا یا
 تاں سڑ صدیق پچاں یاد بنی جماعت کرائے

نال اشارے سرور کیا پڑھو نماز پیارے
 ہائے صد غم نے قربان بنی توں ہجر بھلاں لگا
 فرمائے سرور دور و شدید سندی میں تائیں
 سرور پہ کیا کون ایسی جو تیرے نال پیارے
 روح مبارک اظہر تیرا یہ لیجا دن آیا
 اہل ایمان نال جدائی تیری پاؤں آیا
 بلاں اور لیں جیہا ننوں آتش ہجر پاؤں آیا
 بدرمیر حقانی بدل ہیٹھ چھپا وں آیا
 مشرق مغرب تک زمین وجہ فرقت پاؤں آیا
 ان موت بس جیہا بند کراؤں آیا
 بس جیہا میرا آؤں جاؤں انج ایہائی
 کچھ تخفیف ہوئی تے سرور چھکڑ وار پکار
 اتے غلامانندی حق و بیوہ گزنائیں بہائی
 ہو روایت چھکڑ واری کہہ چسب رہانا
 اک قرآن کلام آہی رستہ حکم چھڑناں
 دکھ سکھ اندر چھوڑ پوناہیں ایہ قرآن و چار
 دو جام حدیث جو میری پر سرچشم اوٹھاپو
 ایہ دوام تسلسلے اندر میں ہال چوڑیا ندا
 ہو روایت کیا بنی نے عوراسیے تائیں
 انج میرے پورا کرے عوراسیے بہائی
 واہ قربان آخر دیے بھی غم امت واکھاڑ
 قسم خداوی امر حدیثوں جو انکار لیا سی
 رنجہ ماوے حکم سناویں منہر ہو کانتائیں

پھر پردہ بند کیتا جہر پدا اوے روز سدا
 لئی عبادت تن دن سبرائیل جٹا بولن یا
 پھر ترتجے وں سہراہ لیا یا عوراسیے تائیں
 جبرائیل کیا یہ ملک موت ای بنی سہارے
 بھی جنت فردوس تائیں یہ بہاگ لگاؤں آیا
 میرا آؤں دتیا اول بند کراؤں آیا
 اتے سناؤ غریب جیہا ننوں بیتاب کراؤں آیا
 خوشی بازار ہمیشہ والا انج لگاؤں آیا
 صدیق محمد عثمان علی توں انج رلاؤں آیا
 تنیک قیاست ایہو شریعت حکم سناؤں آیا
 سکر حالت شش دے اندر آ یا بنی آہی
 نماز داد سہان دکھو نہ چوڑ پوسن اٹھاپی سار
 دوام اندر مرٹھ حضرت کرتا کپڑ سنائی
 وجہ تسلسلے دو چہاڑ چلیا اس عمل کمان
 فرقت وجہ اسٹوڑی دور و دل بیتاب کرنا
 قادر بزرگی زینت عزت اسدی کرنی یارو
 بھی جو چال اٹھیا بالالی اسوجہ فرق نہ لیا پو
 دائم دوزخ جاہگ اسوجہ جسے فرق لیا ندا
 وقت نزاع جو دکھ دینا امت میری تائیں
 امت پیاری میری تائیں یوں کہ نکالو
 امت امر حدیثوں منکر دعویٰ عجبے کہا وں
 امت وجہ نہ داخل ہرگز دائم دوزخ پاکو
 جس ملنا ہو کرب نون منے امر اسار

امر حدیث او ٹھایا جس نے کر کے صاف عقیدہ
رب العالم اس کے اپنے عدل نواز و دہر سی
کدی نہ بخشاں کدنی بخشاں صاف خدا فرما دے
کون مہال جو عذر لیا دے اندر امر ربانے
اجے بی ویلا تائب ہو کر امر حدیث او ٹھاؤ
جہت شفاعت تہاں بی نوں کو پیش رو رہوئی

رکھے خالق مالک دست تابعدار بنی وا
منکر امر حدیثوں جہڑا دعویٰ امت کر سی
تابعدار حدیثوں منکر جیکوئی نام رکھاے
ٹھلا حدیثوں منکر ہو کر کوں جو انی مانے
صد فسوس پیارا ایسا کیوں بستی چوڑ سداؤ
بس میاں جے حب بستی دی تہاں خیال جوئی

در بیان سپرد کردن است خود خداوند کریم تبارک و
تعالیٰ را و رحلت کردن آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم

وقت وفات تیاری تھے خالق د دربار
چھ حال نمائی عاجز امت ہوگ ساڈی
تابعدار یا نوازے مومن پیار ساڈی تیاں
کراں سنوں تیں بن کھڑا جانے حاسے
کرو امان ساڈی امت خالق نے فرمایا
صحیح سلامت ساری لیاں محشر وقت تیاں
فضلوں قیامت تک خلیفے ہو گویاں
مال امانت ہتھ تہاں خیر و تا جاسی
شفاعت کر منظور تہاں دی درقہ جہت لیاں
رحمت فضلوں رضی کہتے سرور نبی یگانے
تابعدار محمد یا نٹوں خوف شیطانوں ناہیں
پیر اس اندر جمیاں کھڑا سنہ لگاؤں والا
نہ خطرہ و سو اس شیطانوں کے حافظ خود تیاں

سنوں حقیقت ہو روایت مشفق پیر بہار
میں ہن فانی ہوساں یاں صنی جوں تہاں
شفقت کون کرسی یاں میر باہجہ استیاں
حافظ ناصر تیں بن کھڑا حصہ کراں حوالے
دوست یار پیارے میر کیوں غم تینوں آں
امت پیاری اپنی ساری کر و سپر و اسانوں
شفقت پاروں امر سنایا نہ رو پار اسانوں
وقت حساباں جد قبراں تہیں خلق حیاتی پاسی
عبدی عزت عالی دیکر را صنی تدہ کر لیاں
راہ سبحان اللہ فرما کر خوش فرماں خدا نے
روشن دنیا حافظ ناصر خالق دوسے سہ نہیں
جس گہر سدا فضلوں خالق خود ہو کر گہوالا
وقت نز عروج عمر حیاتی تابعدار لانتیاں

کون روایت حسدن واقعہ روز قیامت سی
 چار فرشتے سب تہیں دل پاس نبید و آسن
 جاگو سرت سہال حضرت کیتا حکم تعالیٰ
 حمد شہار خداوی کرے حضرت اٹھ کھلون
 جلدی خبر ایل کر لسی عرض بیاں حضور
 قادر پاک توانا فضلوں کو احکم گرامی
 اپنا مال امانت ساتھوں میں پورا کر لینا
 امت فضلوں سرور اپنی خوب سہال کرین
 خوش ہو کر فرمان سنا سی ذات تبارک عالی
 واہ سبحان اللہ کیا ملیا رہہر پیر کمالا
 پس سہاں جو دلوں بجا لوق بہ تہی نہوسی
 بول حقیقت دشمن دنیاں مال خداوی یاری
 ہائے افسوس لکھیا جاو کیونکر حال سناواں
 طاقت ناہیں قلم بچاری کیونکر لکھے اگاہاں
 ہجر فراق چار پایاں والا کون بیان سناوے
 قسم خداوی قسم خداوی اگاں نہ لکھیا جاندا
 ادبوں قلمیں سر کج رہے بول حقیقت ساری
 رفیق الا علی کہندے سرور دم بہر یا بیکار
 سحر و دیہاڑے وقت صبحی میں راوی ذکر لیا
 اللہ اکبر اللہ اکبر کوں بیان کجیوے
 سیاہاڑ جدا ہاں لا سہرا را رندی بہائی
 عقل حواس رہے نکالے فشاں کیا تونوں
 کئی چپ چاپ ہوئے وچ حسرت دم آوے جاوے

قادر پاک توانا جسدن نہدے کل کر بسی
 پڑھ صلواتاں مال محبت دوروں کھلو بلاسن
 دین سرور تائیں آگیا وقت حسابا نوالا
 کتنے امت پیری اول اچھو آواز کر بین
 رب دلوں میں باتینوں یا محبوب عفوری
 کھو محبوب سیر یوں محشر وچہ ہجوم تماہی
 خوب سہال امانت اپنی مال تسلی بہن
 مشرق مغرب تیک امت نہیں اسی مفاں کھلون
 ساوی طرفوں عارہ وفائی ہوئی پیاریالی
 باہجہ ضرر نقصانوں امت پار لکھا و نوالا
 دفتر امت نام نہ داخل تین رونان لوسی
 کیونکر دنیاں نانی اتوں کیتی تہی تیاری
 ہو بیتاب نماں عاجز آہ تھپے مر جاواں
 رفیق الا علی بول سنا یاد و عک وائے شاہار
 پتھر پانی ٹھین جسدم ہجر الدنہ آوے
 ایہ درور سخاں عاجز ہٹوڑا ذکر سنا ندا
 کیونکر بد سیر حقانی کیتی و حاس تیاری
 وچہ فردوس معلیٰ فضلوں پہو پختہ بنی غفاری
 نانی چھوڑ گئے وچہ ہستی اصحاباں فرمایا
 درد چہاں پتھر تہیوں جردن جلی تہیوے
 ہو بیتاب جہر و غم اندر ہوش نہ رہی کالی
 ہجروں چہ بیتابی مارن کس کس تیر جدا یا
 دانگوں پتھر جسم ہو گئی آہیں سرور سدا

تھے صد قربان جے میں بی سہدا اس نے
 ت سے ہائے تہ نہ آوے کیا تجویز بنا
 یارب توں ہیں خاص تو انا فضلوں پیارا
 راہیں نہ آوے جہ تک سے پیارا ناہیں
 منوں نظر کر دی بخشیں کراں سوال نماں
 صاحب کرام تمام نامی کل مجالس پوری
 تے پیارا ماں پر میرا فضلوں ساتھ لائیں
 خلاۃ اسلام کروڑاں خدمت اندر آواں
 توں حقیقت حیدم فرقت پیش صدور دیانی
 وہوں لاوے میر چلائے سوہنا درد رخاں
 میر جس بول سنا یا سیر و فوت ہو دیا
 ونگر چالی رات رہا گم موسیٰ پھر سی آیا
 ہا صدیقی لے عمر پیار سے کی ہو یا تہ نہیں
 لے کہ یارب زندہ دایم موت نہ اسد تیا میں
 ہی پھر تیغ مہا نے پائی سنگر عمر سہا سے
 بڑے جسم مبارک لے لاہن قصہ اوٹھایا
 ہے اپ پاک نموں ہواؤ دفن کرو استائیں
 عباس کیا نہ اتیں آوازوں ک غسل لیں پھرنا
 پھر جائے غنی علی کرم اللہ وتا غسل پیار سے
 حیدر کہیا وصیت میںوں سی سرور فرمائی
 میںوں جائیں جسم پر جو پائی کھلا رہیا ہی
 کن روایت غسل تھی دایا سی جو بہائی
 مومن کارن وقت نزہت استہیں نظرہ اکوے

سر قربان کر پیدا بحروں فرقت وچہ ریگا
 قلب کچھ چل خالق دے در سر سجد یوچہ پاسیے
 تینوں قسم حبیب تیریدی دور نہ کریں غفارا
 میں پیارا میں پیارا تینوں شکل ناہیں
 چوڑ تیر اور واہ میں نہیں غیرا نظر نے جاناں
 فضلوں میں میںوں سا پاں کر کے نظر غفوری
 بھیناں بہا پاں خوشیاں راں حست کریں عطا میں
 ناں اب محبت پاروں باقی ذکر سناواں
 عمر بہادر حال بتیانی ستم وچہ تیغ اوٹھائی
 ہو یا قبول مقدر حالا چو نگر امر رہا ناں
 کر ساں قتل شتابی سہوں کو پیلاست جا
 سرور آدگ ایویں ساڈا حال صدیق نہ پایا
 تے آتیاں پڑھ جلد سنا پاں عمر ولی تیا میں
 ٹھیک محو فرقت گئے ہو جو سردار اسد میں
 بات چلاؤں غسل نبی دے پھر صحابی سا
 گذر یا پاک سہارا غیوں حلیہ آوازہ آیا
 ایہ غیب آوازہ آوے نظر آوے کچھ ناہیں
 پھر ہو یا آواز نہ کسے لایو غسل گر ہے کرنا
 عباس تے ابن فضل اس میں پانی پاؤ ہار
 جو تیرے ہاتھ نہ کوئی ساؤں رہاؤ بہائی
 دیر کے چھپے علی نے پتیا حافظہ رب تیا میں
 لیگا قیثے ٹواں فرشتہ پاس غفور الہی
 شر شیطاںوں برکت اسدی بجا نابت جاو

نال ایمان مت فضلوں سے جنت جائیں
 سنوں حقیقت کپڑے سرور ابن عباس پہنا
 نہ دستار نہ کرتہ اسوجہ جویں وایت آئی
 عزت شان بزرگیوں کپڑا سرور کنول چرا
 پھر پڑھی نماز جنازہ جویں حکم سید ابرار ان
 بعد جنازے قبر کھدو چہ جگر داکیت یاراں
 کوئی آکھے اسی وجہ مدینے سرور نوں فنا
 آخر آن صدیق پیار جگر اکل مکا یا
 تاں پیر مائی عائشہ دے حجرے وجہ قربانی
 اللہ اکبر گویا نکر دساں قوت جدا یاں آئے
 اہل البیت پیار یا نکر سر کھٹاں غمناں یاں
 چھ اصحاباں سرور عالم اندر لحد ٹکا
 چھوٹاں دس اصحابی ہستی نال امداد تنہا ہاں
 کھلے تہیہ اک بچھونا سخرانی سی یا یا
 واہ قربان اخیر ہی ویسے ہو روایت آئی
 پھر فراتوں پتیا جی وجہ کپے بلال منانا
 سکر دروٹھائیں ہوئے درو بخانے سار
 سمجھناں بچوں زیارت والی میری اہلی اکی
 واہ سبحان اللہ کیا دروی درو وندڑا وندڑا
 نول ٹیاں تہیں لحد مبارک بند کیتی اھی یاں
 بدر منیر شفیق پیارا کینڈ نکر تنہاں چھیا یا
 وجہ بخاری قبر مبارک آہی خاک پھائی
 بلال نہاناں درو بخاناں پانیوں شک پیار

شان بنی دا کون سا دور گیا اسکا میر
 تنے کپڑے چٹے یعنی اصحاباں تہا
 گدی اواسے لپ پہناون عت سعت تہا
 بدعت واسے دوزخ سڑ سڑا کھکھے جی
 وکھو وکھ امام نہ کوئی بنیاں اندر یاں
 کوئی کہے کہے لیجا یے کوئی بقیع گفتا
 کہ اصحاب کہن قدس وجہ سرور نوں لیجا
 جتھے فوت ہوئے پیغمبر جاپیے اٹھو
 ابی عبیدہ تے طلحہ نے لحد بنائی سا
 جسد م بدر منیر محمد اندر لحد ٹکا
 دل گھاپل وجہ سحر بنی دے بر عذاب جدا
 علی عقیل عباس اسامہ ابن عوف تیج آ
 ہو ر فرشتے ہو من جویں سی سیا دوجک
 بنی کیتا سی منع بچوں پیر کدھ لیا
 فثم ابن عباس کہے وجہ لحد سی بنی آ
 کروانج زیارت چھکڑ لگے کرن جا
 وارو وار زیارت چھکڑ لگے کرن پا
 لب بلیق ہیں سنیال امتی کہن حبیب
 لحد اندر بھی ثم امت داسر پرچا وند
 کون بیان سا دے جیو نکر حال ہو یا
 گھامیل قلب تیاں کراں دی ذکر لیا
 عمر بن عبد العزیز زمانے گرد و پار
 ساری قبر مبارک او پر سی پانی چھکا

سردی طرت صدیق پیارا پیر میں تو شعیب
 قرب قیامت نازل ہو کر دفن ہوئی بہائی
 قبر اں بنیاں و لیاں تائیں جو پوچھن مہیار
 قبر نہ مہید ہو میری سن فریاد آہی
 اس ہتھیں اچا کون گہرا نہ جو کرسی مغوری
 دیوے بال نیازاں چاہن میں سے خوب دن
 یا جو دیکھے قبر پستی پھر ہوڑے اس ناہی
 شروع بنی ہتھیں سار منکر کا فرآ کہ تنہا ہاں
 توں برابر پگڑے جاسن حشر اندر نہ کالے
 ورنہ کدی نہ بخش پورب کریم رحمانوں
 غم لیکر وجہ آپو اپنے آئے گہر میں سہار
 اے حسن دے باپ بنی تھیں حمت والا کھنڈ گھلایا
 جیسے خاک بنیدری قبروں غماں رلائی آہی
 فرقت وجہ دل گھل نہ کہہ جزا فرما نی
 دین سیاہ شور ککارا کا فرما کر مردے
 زماں جو رمل کرن سیاہ یہ شکل ہوسن کتیا ندی

بمروتے عمر دیاں و دربراں پاس بنی دے
 روئے علیہ کے کارن پاس جگہ رکھوائی
 بیشہ کہے جو وجہ حیاتی نعت کہن سہار
 لہذا لا تجعل قبری عینا اسرور عرض نائی
 تک مہید ہو یا ناہیں عرض ہوئی منظوری
 جو پختہ قبر بناون وجہ صندوق لکاون
 ہم خداوی جو کوئی جاو ناں خوشی تن جائیں
 غریب دین تنہا ننوں جو دین صلاں
 بنکر خمر پیاون پیون دیکھن دین دا
 بنیاں توں مرید امنیں لوں بچاؤں
 بنوں حقیقت جد سرور نوں کے دفن پیار
 مہ پاک بنی دی جالی پھر دں بول سنایا
 لی کہیا کوئی موڑ نہ سکے غالب امر آہی
 بحر بنی وجہ درو فراتوں بولے شہزبانی
 جمل ایسے مانے اندر جزا فرما ہیں کرد
 ہم خداوی شرع بنی دی ٹھیک مرزا ندی

در بیان حکم حدیث پر اہل الجہت

عن بن مسعود رضی اللہ تعالیٰ عنہ قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
 ليس منا من ضرب المخل و دوشق احيوب و دعا بد عوى احياء صليبه
 و لكن انا في المشكوة و بخاري و المسلمه فق حجه ابن مسعود عن ابي
 كذا قال فرما رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم نے کہ ہمیں چہ میری امت سے
 پیٹے اپنے منہ اور سینے کو اوکھڑوں کو پہاڑ ڈالے اور وہی سینے

پر کرے ۱۲ ارٹھی وہ لوگ خدا کے ساتھ کمر باندھ کر جنگ کرتے ہیں۔ اس واسطے
ہیں ان سے بیزار ہوں

مارے ضرب جو سنہ سینوں نے کپڑا پہنا میں کراں شفاعت تہا ندی میں دو دو ورنہ دایم دوزخ اندر ہو سی سخت ٹکا لے والے تے چادر اوڑھی آیا حضر کیا اتے السلام علیکم سرور و گہر وال الا اجر قیامت لے تہاں لے پورا صبر ٹھیک مصیبت بد اللہ نیک جزائیں علیٰ کہہا یہ تعزیت نوں آیا خضر کہ واہ واہ دین اسایش ورنہ ابیر بحر وچہ حسرت اصحاب بنی سے کہہا میں ہو جو ہجر فراقوں فرقت اندر ہو گئے حال سو جوں معاذ پیار سر اندر میں دیا	نہیں اساتہاں سرور کہہا جو کوئی دین بیکار امت میری ہتھیں اوج خارج دعویٰ کوڑ مری س میں چھڑ کوڑ پیری جے تہہ جنت جانا سنوں حقیقت کرن روایت بعد وفات سہار در خیر سے سرور واپس طے کے رور ویر چلائے رحمت برکت ہوو تہاں پیر اک تہاں لیجانا چکے رہنم و لوہر گز صاوق امر سنیدا بد نئی تہاں نیک خلیفہ و سی رحمت والا نہی نئی سے ملی خلافت ابو بکر دے تہاں نہا وہ پیر منیر نورانی جہم نظری آدن یکہ ذکر بلال جہا ندا آکھ سنا وان ہاں روشن و بیان حقیقت مان توفیق ربانی
--	--

در بیان خواب بدن حضرت معاذ بن جبل رضی اللہ تعالیٰ عنہ

بعد آداب صلوٰۃ ہزاراں خدمت اندر آو خبر نہیں جو وحدت حکمت باطن امر رہا۔ اوسے رات پیارتیا میں خواب میں مجھ آ عاشق ہجر ستائے تہاں ہو یادیدار شفیق پہلی وار نبی فرمایا ہاں اسیں کوچ چلائے سے رسواں شیطانی ہو یا کہہا معاذ رہا سنے	باقی ذکر معاذ ولی واکر تحریر سناواں وچہ میں اصحاب نبی و افضلوں خوشیاں مانے سنوں حقیقت بدولت سرور حلت پائی چین حیت پیاری صورت پاک جمال نبی را پہلی وار نبی فرمایا ہاں اسیں کوچ چلائے سے رسواں شیطانی ہو یا کہہا معاذ رہا سنے
--	--

دوجی واری پھر اونوں خواب پار تیا
 تری وار نورانی جلوہ فضلوں نظری آیا
 سکر بات اچانک غمیدی رہی ہوش کائی
 نظری آیاں چاروں طرف محل مکان اجڑاں
 جھم جھم برسن میں فوارے گہٹاں غماں نہاں
 پس جیل کوٹیا ہو یا قلب فراق الہ
 آتش درد اندرے نعرے جان لیوا آئی
 کہ کئی آسمانوں بجلی مار گئی پلکارے
 بچ چوکی جبدی آہی اوس جواب سنایا
 دل مشتاق محبت جبدی اندر سی مستانہ
 دیکھ حوالا دروازہ لا پار تیا ہی آئے
 جیوں جیوں چہر کن پہنیں بیکر کن کو دانگ سودا
 پہنیں پار تیا ہی حضرت کی ہویا تہہ تائیں
 اوڑک جسد م حال فراق قدر عیوش سماں
 کہن پیار رات اندھیری منزل سفر لہیرا
 کہے مٹاؤ شتابی کر یو گزریا پاک سوہارا
 آخراں شتابی پاراں ڈاچی پر چڑھا یا
 دل گھائیل پر دروں پہن جان کر دھنیا تیر
 بول سلام علیکم پاراں جلد ہار اٹھانے
 پرست پاراں جنگل جاڑاں چد دن ناقہ آور
 ہن چل حال سنا کر سبیل قاصد پاراں فوالا
 واہ قربان فراق نئی فے کیونکر پار رلاو
 بہلا پیار دہر باجوں کیونکر عاشق جیوے

چہر ہی مسلم کیتا ہے دسواس ایہ میر تیا
 کوچ چلانے ہوئے اسٹو در تیا توں مایا
 برہوں پگڑا اوٹھا یا جلدی ذات صفات تیا
 چھوڑ گئے دلدار پیار چلن میں بہلا راں
 واحد جان نہانی اپر مارے تیر جدا یاں
 ہو گیا غائب امر سنا کر سوہنی صورت والا
 پانی باجوں جیونکر پھلی جان دیے تر مائی
 پیانیں بہر کن دہر باجوں مہم آہیں مارے
 تیل غماں عاشق گڑا ہی بدھوں تڑکا لایا
 دوتن گھڑیاں صحت دیکر دیکر بندیا نہ
 ہو بیدار بچارے جلدی عطر گلاب لہیا
 پلنگ سر ہانہ کہا دن ہانا دیوے بچر دایاں
 اگوں کوئی جواب آوے رور و مار آہیں
 ناقہ کر تیا رشتہ بار بول آواز نکالی
 وجہ مدینے پہنچن مشکل راتیں حال اوکھرا
 سکر قلب گئے پھٹ ہجروں پکیا شکر کھارا
 پگڑ مہار سواذ مدینے دیول قصد اوٹھایا
 بھی اصحاب پیار یاں حالا جلد پہنچا وکسائیں
 راتو راتی ہجرتی وجہ آوے شہر الامدا
 دیکھ شمع پر دانہ عاجز کیونکر جان بچاوے
 جیونکر طرف مدینوں طرف سواذ کھلاوے
 روشن دیناں مشکل منزل عشق جہاں نہا
 بلجہ نظرے پار پیار کوں تسی تہوے

در بیان رفتن قاصد بسوئے ملک یمن پیش
حضرت معاذ بن جبل رضی اللہ تعالیٰ عنہ برای
خبر دادن وفات آن ذات بابرکات سرور
کائنات صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم از مدینہ منورہ

بعد وفات نبی سرور دی یاراں عمل اٹھایا
خبر وفات کیتی ہر جا میں قاصد بیچ پیارے
ہاجر البیتے جوش نکالن درونہ جریا جاوے
نعمت قدر زوالوں تیجھے کرن روایت آور
حاج پہچانن درونداندا لگن دروہنہا ہاں
کیا جانن بوجہ خیریں و سدمزاجدایاں والا
عارف آکھن حالت فاقے خبر نہیں غنیانوں
قدر پچھاتے تندرستی و افضل نعمت بہار
سنوں حقیقت یار تمامی طرف معاذ پیارے

جیونکر پشت قدمپوں خبراں طر طریقہ آیا
ٹھاٹھ غماں منہ دیکر عاجز ہجر ڈھائے سارے
بھلا بیچھے باہجوں بلبیل کوں سکونت پاوے
جس گھر گدی نہ بھاتی پائی اس بازار رلاوے
قدر حیاتی معلوم ہووے قراونچہ تنہا ہاں
چھ بھال اوںں جہیانوں کیونکر گزری حالا
ایسے کارن جہڑک سادون پر فقر گیا نونوں
حال مانا کر کے جسد م عاجز کرے بیماری
نامہ لکھکر قاعدتا میں کرن روانہ سارے

در بیان مضمون ہاجر نامہ بسوئی معاذ رضی اللہ تعالیٰ عنہ

پڑھ بسم اللہ لکھیا نامہ دروندانہ بھائی
بعد حمد صلوٰۃ نبی نوں سے او یار پیارے
بارہ ربیع الاول سرور روز سوار سدھانا
ہاجر فراق اساو تیا میں لول سول لیاوے

لکھ اسلام علیکم تیں پر رحمت کرے آہی
رخصت ہو کر گئے اساتھیں چہ فردوس سہاں
وقت ضعیف ہے پئی جدائی سنتوں یار سجانا
جو میں شکوہ قراؤالا چھوڑ حساب بجاوے

ساو تیاں تیزالبہ جریا جاندا ناہیں
چھم چھم لفظ ہنجن سن عمدہ حرف بناون
بات عجیبہ قوت قادر سکر سوز دلاندا
حکمت اسوچہ باطن بدی کا غزل جاو
اساں مے وچہ عمدیاں سطران ہجر فراق لگایا
وروز یادہ کا غزٹوڑا نہ اسوچہ سماے
اوہ جس نے سی تیر تیاں ڈاچی پر چڑھایا
اس کے ہجر الہی ساوے کیتے جگر دوبارہ
جزع و فزع نہ کریں بہر او اصبر کماں کماں
حد شریعت دین نبی دی قائم گہڑ پین پی
ہر متوجہ خالق طرفے پڑہیں درود دعائیں
حاصل حمد لکھ کر نامہ کیتا بندہ سپا را
تریا در و غماندا قاصدے پیغام جدا یاں
چڑھ ڈاچی پر ہویا روانہ قاصد در و رنجانا

قلم بیچاری رو رو لکھدی دمندا ندیاں ہیں
رو رو نال زاق سیاہی رنگ سیاہ کھلاون
کاغذ کوں سلامت عم تہیں کوں نہیں جلیل جاندا
در دمندا ند در دمندا نٹوں کون پیغام پہنچا
حال گذشتہ کہوں کارن پیش گزار تھوں یاں
حال بیان سنا بیے کی کی ختم نہ کیتا جاو
ابر ہدایت بدر منور ساتھوں اچ سدھایا
ایہ خط تینوں ساو پٹھوں آ یا اچ دوبارہ
ہو صابر وچہ جنت اعلیٰ قرب بنی سنگھوں
دچہ بین دین نبی دی بارے روشانی
نٹوں جہان اوچہ پڑھیاں ہو کے نہ گہر ایں
لا کر بھر پیاریاں کہیا بین لیجاویں یارا
روشن بول سناویں جیو نکر ضرباں ہجر لگایا
بول اسلام علیکم چلیا و کچھو کہیں رباناں

در بیان ملائی شدن قاصد حضرت معاذ بن جبل را در سفر و اظہار کردن پیش او احوال ہاجر نامہ

اللہ اکبر ہر کم اندر باطن حکمت ہوئی
سفر دراز میں دارستہ جنگل را و جاواں
نصفوں رات ترٹی قاصد جاو دا ہو وای
اچن چیت جنگل نہیں آیا ہجر وں کک دازہ
ہجر وں شرز بانی بوے دل بیتاب بنانا

با جہ علیم حکیم تبارک جاتے ہوئے کوئی
منزل منزل چلیا قاصد لیکر عمدہ یادگار
بھلا آرام کوں اس آوے جسک پیش جدائی
قاصد ٹہر یا سکر ہے ایہ کون غریب نوازا
وچہ انہرے نظر نہ آوے سنتوں یار سبحانا

ایہ پر معلوم ہو و قاصد در در نجائے تائیں
 نیرے دو جے رستے رستے چلیا نکل بیچار
 نتھوں آ یوں کتوں نادیں میر تائیں
 ٹہر کھلا اسوار نما نابل کے توں کھڑا
 کون کوئی توں بلی ساڈا محرم راز پیارا
 اللہ اکبر بول سنا یا قاصد در در نجائے
 میں خط لیکے در و غماند طرف میں ریجاواں
 باں بازار لٹا کر چلیا طرف میں ی تہائی
 پھر اسوار کچھ قاصد توں کون اصحابی تیرا
 عرض کرے قاصد مڑ رو کر کون سداواں
 دچہ مدینے ہے بازار محمد اسال لٹا یا -
 مار اسوار الم والغره ٹوگا اوپر دھرتی
 نازک دیدل ناؤگ لگے یک ہزار زہر روکا
 ہو بقیاب پیادہ غشہ نہ دم آ رہے جاو
 ہا کر افسوس نہاں ننگ سیاہیوں مہیاں لایاں
 سنوں حقیقت و کچھ حوالا قاصد انوں آ یا
 کون کوئی توں محرم ساڈا آ کر پاس بلاوے
 ہوش کدی بہوشی آوے رنگ ٹا باز روکا
 قاصد و کچھ پچھاتا واللہ اچھو معاڈ پیارا
 گودا وٹھا کر کے دلا سائے مجھ پیارے
 چلو ملو پیار یا تائیں طنی خوشیاں بیاں
 قاصد رو کر صحن گزارے کی ہو یا تھ تائیں
 تدرے ہوش معاڈ و ملی نے جسدم ستر سہالی

ایہ بی ہے اسوار پھرہ جاو طرف کراہیں
 قاصد بول آواں پکائے کون کوئی توں را
 کون کوئی توں بحر رٹا یا مینوں سی جاہیں
 مینوں بی بتلا دیں اپنا حال جو کہیں میرا
 در و مندا نموں سد بلا دیں حال میں لہرا
 میں ہاں قاصد در و غماند استوٹا رسیا
 کون کوئی میں کرتینوں حال سداواں
 ہے اک اتھ اصحابی سہوں مٹے خواہش آئی
 تے کھڑا بازار لٹا یا حال دسین جہبشیرا
 دس لگا اول تھچوں ہو قمر بانی جاواں
 اتے معاڈ میں اصحابی اسنوں سن رہا یا
 روشن دینا حال سداوین میں حقیقت ورتی
 طرف پیاکھا گردش عاجز دودھ گیا رنگ فور
 بھجا میں بہر کن در و ہدایوں کون بیان ساو
 ٹھیک اوہ بدر منیر گئے سالاں جام جلیا
 کون کوئی ایہ در و انوالا جس سن حال گویا
 کیا دیکھے اس عاجز تائیں غش اتے غش آوے
 پھلی ٹھنڈے سردی آہی بھر کر اہی تلدی
 جس دے مٹنے حاجت کارن قاصد اوٹھایا بہارا
 ہوش سہالو ہوش سہالو یا اصحاب سہارا
 پناہ خداوی پیش نہ آدن بر عذاب جلا یاں
 کیوں اتنے بے صبری والے پھر یا واسن تائیں
 دھڑ عشق مر بی والے مڑ پھر ٹھاٹھ رکھا لی

دوبیواری پیاغش اندر ڈاڈا بھر رلا یا
 عبلا شمع پر دانے تائیں جبتک نظر نہ آو
 حال ویرانہ مثل دیوانہ ہوش گدی بہوشی
 قاصد در در بخانا عاجز صبروں ذکر سناوے
 حاصل جملہ سرت سمہالی جدوں معاذ پیار
 تاں پھر ڈاچی اوپر قاصد شفقت نال بھجایا۔
 کہے سواوے قاصد مینوں خواب مین چہ آئی
 ترانے مزاقیں سفر اوٹھا کر ایس جگل اج آیا
 ہن فرقت وجہ صبر نہ آوے کیو حال سواں
 قصہ کوتاہ سنوں حقیقت منزل کٹ پیار
 اگوں دیکھ پیار جانی رورنیر چلاون
 خبر ہوئی دچہ شہر مدینے آیا یار پیارا
 خانی حجرہ دیکھ بنی واہو بیتاب سدھایا
 عمدی حالت در در غرقوں بولے شعر زبانی
 ایہو طریق بھاؤ لاتن من صدقے کرناں
 جس کے ہجروں انہر دسیاں رنے عرش سناں
 ولہ قربان پیار دبر کیے ہجر ستائے
 استغیث بعد اصحاب تمامی کر کے صبر دیری
 مار کفار غیبی ظالم کوٹ کفر و ڈھاون
 اے بند پھراونہاؤ الارستہ حکم بھالی
 حال سلف ابراہاں الی جیتوں پیر سیناں ہیں
 دیکھ پیار سرور دالے عالیشان جہان سے
 بس میان جے حب بنی دی تینوں نہیں پیاری

پھر گئی ہجر کنار دوبارہ راوی خبر لیا یا
 سر نذرانہ جسدیکارن چھڑ کر یں سجاوے
 کدی بلند آواز نکالے حالت گدی موشی
 دوسرا نٹوں سگوں مواسے دیکھ ہجر گداوے
 بولیا روٹھے اوپر مینوں کے چل یار سہار
 واپس شہر مدینے طرے مڑ پھر قاصد اوٹھا یا
 ادیبیہ فرقت اندر شتر مھار اوٹھا یا
 اگوں تیر نشان جدایاں الاتساں لگا یا
 بدر منیر تائیں کسٹرنے میں ہن ڈھونڈناں
 اندر شہر مدینے پہونچے ہجر بنی دے مار
 ہجر رہائے در در بخانے بول سلام واپس
 سفر مصیبت وجہ پر دسیاں مین سکھانہارا
 کیونکر امن اسایش اسنوں جس نے حل گویاں
 سرحد نذرانہ رہر کے ہو جاتا قریبانی
 باہجہ دیدار جہاں پیار کہا پل صبر نہ کرناں
 روشن دیناں کوں نہ روون وہ اصحاب پیار
 طاقت قلم تحریر نہ ہرگز کون بیان سناے
 کوشش کرن شریعت اندر دین فکیر غیری
 ہو کے حق مبارک کھٹے ہر جا دیں پہلاوے
 سنت طور پیاریاں الا کوڑ فلاح جو آئی
 ہو سیناں لن حطمے والا سمجھ کر یں تاں جانی
 قسم خدا دی بحسن جہرے ہن مرید تہانہ
 پیش عداالت جسدیم آیلوں کون کسی یاری

مال تے دولت ناز تہامی تیر ساتھ نجاسی
لکھ عداۃ سلام کروڑ بنی سن تا بعد ازل
ہو حوالہ درواں والا سن جا پار پیارے

صرف محبت تا بعد اری حنت وجہ لیا سی
حرمت برکت تنہاں پیار یانک دن حنت
بد وفات نبیدی یاراں کیونکر حال گزار

در بیان وفات حضرت بلال رضی اللہ تعالیٰ عنہ

حنت اندر داخل ہوا حیدم نبی ربانا
ہو بیتاب پیارا و بہر غمش لے غمش کہا
اوہ بلال جو حب نبی وجہ ماراں کہا دن والا
اوہ بلال سی حبوں کہا سرور نبی غفاری
شکر بات پند نہ آئی پہونچیا درود لینیوں
پیش رسول محمد سرور درود و عرض گزار
کی کرساں میں حنت تائیس جوچہ جدا پیارا
کی تسی حنت والی میوں نت خوشخبری نہ دی
چاہاں نت جہاں تساوا حنت نوں کیا کرنا
کیا اوہ حنت راحت جوچہ ہو در حضور
اوہ بلال جدائی حبوں کیل محنت دسیو
جو کیندا سی حنت حوراں اہش نہیں ساوی
دنیا فانی چھوڑ سدہا کے حیدم نبی ربانے
ہجر فراقوں وطن پیارا چھوڑ گیا بیکباری
چھ ماہ وجہ فراق پیارے حال ہو طنی پایا
کیونٹوں چھوڑا ساوی تبت یوں سر بگلا
اند خوابے سوں اللہ نے خوش فرمایا
اسی او لیکان تیاں اندر رات نے ہان ہانی

ہجر فراق نبی سے اندر ہویا بلال نما
حبوں جوڑیا نوچہ کھلوون حنت نظریوں
اوہ بلال جو تن من صدمتے کرو کھلا دن والا
لے دوست تینوں خوشخبری حنت والی پیاری
ہائے صدمتے خوشخبری کیسی بول سائی مینو
تیرے اتوں صدمتے کیتے حوراں حنت سار
حنت حوراں پاروں کیونکر ہوڑا قرب نظر
دوست تائیس حنت پاروں عاشق چھوڑ نہ جانے
دیکھ نظارہ خوشیاں لا کہاں بچہ زیارت سنا
اکیل جدا نہ ہون چاہاں یا محبوب غفوری
حال سنوں پھر بعد نبی سے عاشق کیونکر جو
مگراں فضل حاضر رہنا خدمت چہ تساوی
چھوڑ بلال وطن پر دیس روو حال نہا
دروالے سینے اندر ماری تیر کٹاری
سوہنی صورت واسے خوابوں کی جہاں کہا
سانوں بہت اڑیک تساوی واہ عجبت نے
اویں جلد پیار و بہر کیوں اتنا چر لایا
تسی پہر و پردیاں اندر آ لہیا نبی آہی

سنوں حقیقت سکر حالاً خواب پیار والا
 ولول سول محبت اندر جان لبان آئی
 منزل منزل قصد اوٹھا کر وجہ مدینے آیا
 حیدم یار پیار یو الی گور نظر وجہ آئی
 مین بیچارے فرقت مار چلن انگ فوار
 واہ و محبت ساو کھلے مڑ پھیر انسان یا
 بد وفات نبید عجب واہ بلال نہ بانگ سنائی
 اوڑک حسن حسین ولی نون راں غن گزاری
 حیدم حسن حسین سو ہار کھیا بلال ملی نون
 سن فرمان پیاریاں الاناں فراق الای
 اوڑک من فرمان تنہا ندا بلند آواز سناوے
 ہوش سلامت الا اللہ تک خوش الحان سنایا
 اشدھن کن محمد حیدم بولیا بھر پیاروں
 ہو متیاب ڈو گاش اندر منہر اوتوں بہائی
 اوے حال بیتابی اندر دتی جان پیاری
 عاشق بھر نیوے اندر تن من وار دکھایا
 اچھو لڑی بھانوا لاسر دھن نہ نذرانہ
 یار تمہاری خدمت اندر دیکھ حوالا آئے
 واہ قربان محبت بنیوے گزرن ایسے راہوں
 لکیر صلوٰۃ سلام کروڑاں اپر پیر حقانی
 ساتھ تنہا ندا بخشیں حیدم آواں چہ دربار
 بابو فضلہ ہور نہ تکیہ جیسے ناز لیا ہے
 کون رحیم کریم تسناں بن رحم کما و نوالا

سرت سہاں بلال شتابی ہو یا تیار کمالا
 شتر اسوار شتابی ہو کر عشق مہار اوٹھالی
 جوش محبت ٹھاٹھاں مار سوزالم منہ آیا
 حال پیپ ہو یا پڑ سر وہ نگ فراق لگائی
 دیکھ بلال ہو یا پڑ مروہ دین تسلی سار
 مدتاں ہو یاں بانگ سناو یاراں سواں سنایا
 کیتی عرض سناو بولے طاقت مولیٰ آئی
 آکھوتی آذان سناوے مڑا کواری پیاری
 بول بلند آذان سناوے وانگ اسانوں
 میں صد قربان تسناوے امرہ موڑیا جاوے
 کوئل انگ آواز پیاری رز تھروچہ پاوے
 واہ قربان محبت گاندھ کیجہ حال دہا یا
 جوش محبت تازہ ہو کے پاڑ یاد دل چکاروں
 حال بیہوشی نہ دم آوے جان لبان پر آئی
 جی شطرنج حیاتی والی بازی کل جاڑی
 قرب حضور پی پی حیدم گہر والا گہر آیا
 دیکھ پیاری شمع نورانی نہ مڑوا پر دانہ
 جیو آیا نول بول سناون دوں بھر ڈرکے
 سرکش ہو بید جو ظالم کوئی نہ پھر سی باہوں
 معہ صحاب پیاریاں سبیاں فضل کریں رزانی
 فضلوں نظر کر مدی بخشیں لای عمرم بہار
 چھوڑ تیر اور واہ یارب ہو رکھڑی جا ہے
 کرم کرو در سائل آیا پھر کروست پیلا

ہاں ہاں فضل تیرید بیان رشت چڑھن پس
بخشیں حسب بنی دی فضلوں بھی اپنی سبیاں
خوف کیا اس جنوں بخشیں حسب بنی ہی پیدای
لے بند ہو تابع سنت جیوں در فرماو

اک قطرہ مینوں آئے ہوں در بلا نہیں
خاتمہ خیر کریں وچہ ہست عرصاں بول شایاں
تا بعد از بنی پر تیری دایم نظر غفاری
تاں وقت حساب عذاباں ہم تیر پل آو

غزل

کیا خوف دن حشر اس جان کو
نہ دیکھے گی وہ چشم تہرے خدا
حریث و قرائن پر نقین حکما
قبر پر براق اس کے بھیجے اللہ
جسے تڑپتی جان شوق رسول

جو دامن بنی کا تہ پہڑی کبھی
بہڑی آنکھ روتی خراتے تہی
ہے کامل ایمان اسکا جانو بھی
لے حشر کے دن سواری سی
دیدار اسکو دن حشر ہو گاری

بس میاں جو تاجدار کی کسی دلوں بجانوں
بیکر صابر شاکر بندہ اعلیٰ درجہ پاوے
شکر کا دلوں الارباب تہیں وافر عزت پاندا
قسم خدا دی شان جو شاکر کون بیان کچھو
ہو شاکر ہر نعمت اپرا اعلیٰ درجہ پاویں
کریں گمان نہ دولت شمت رہی ساتھ ہمیشہ
بہم بن بھور والی جو اسم اعظم ہی پڑھدا
سن حالا اس جیونکر نعمت دی ناشکری چانی

وقت فرما اس خوف زوال شہر ہوی فرامیازوں
تیونکر ناشکرا جو ظالم ٹھہاں ٹھہاں چا
تے ناشکری کر نیوالا تلے تلیسے جاندا
جس کو عمل تلاون کو لوں شرم خدا نون تہو
بہم دانگ ناشکرا ہد کے نہ درز خسر چا
بل شاکر ہو درجہ پاویں پگڑیں اچھو پیشہ
سی جس برکت عزت پاویں کفار سنگ رٹا
جیونکر ہو منصوب سدا یا ظالم سرکش وادی

قصہ ولی بہم بن بھور

سنوں حقیقت جیونکر جالادہہ قرآنے آیا
ابن عباس تے ابن اسحق تے سدی کنوں

اسرائیلی یا کنعانی بہم ابن عباس الایا
بہم بن بھور ولی واقعہ لیا یا سالم

ترجمہ انجیل در سورۃ اہاف قصہ بہم بن بھور مذکور است

موسیٰ تائیں حکم ہو یا جو قوم جبار کہاوے
 منکر موسیٰ امر رہا نہ یارت روانے
 منکر گمراہاں نون پیر پیر کیتوس قتل پیار
 فتح دتی رشام ملک چہ ہو گئی گھر گھر شادی
 شاموں ہو یا روانہ موسیٰ بعد فتح بے بہانی
 قوم جباری بھی آہی سوچہ کجہ اسلام لیائے
 ایلیا بھی جد فتح ہو یا کیتوس گوتج گرامی
 بلغار شہر اندراک شاہا باقی نام کفاری
 ہر دن کرے راہی تازی فتح ہو و نہالی
 سی اٹھ اسم اعظم نون پیر ہدایہ بلعم دلی خداوا
 اک دن بلعم تائیں لاق کرے آداب سلاماں
 کر میں ساٹے حق و عاموسی کہا کر ہارسداد
 میں نہ کران عاقل اسداوہ ہر بنی گرامی
 باقی کہے میں بن موسیٰ دانہ منظور کر سیاں
 بلعم کہے یہ حکم مخالف نہ مناں میں تیرا
 تاں ہو آس مرادوں خالی حیلہ ہو رہا و
 جا کر آکھے زرو سیاں تہہ بہت تابا ہجہ شماروں
 جا کر کہندی بلعم تائیں سن صاحب میرے
 موسیٰ پر فتح دیوے رہا میں شہنشاہ تائیں
 منظور کر سیاں بے بلعم کرے پکاراں
 کرن روایت اک دن سرور عالم نے فرمایا
 نہیں وفاز ناں و اندر آکھے بنی حقانی
 شہر تنہا نہا شہر شیطانوں کتر سندا تائیں

بہارِ نبوی میں لکھا ہے کہ

اندر شام ولایت اس پر فتح تباہی آئے
 قوم نون لیکر غلبہ کیتا سنتوں یار یگانہ
 وجہ امان رہے جو لیائے بھی امان بہار
 مرتداں گمراہاں کے گھر خوب پچی پر باوی
 جلدیاں شہر آیا اک راہ وجہ ایلیا نام اس کی
 باقی قتل کیتے پیر کافر جو انکار لیائے
 آئی بلغار شہر اندر رل فوج اسلام تمامی
 منکر اہل اسلاماں غلبہ کیتوس جنگ تباہی
 کرن روایت چھ ماہ ایویں حال میں گمراہی
 فتح دیوے دعا کرے جتوں کر ٹھیک ارادہ
 موسیٰ سانوں تنگ کریدا آکھے ابن حراماں
 بلعم کہے اوہ بنی خداوا ہار کوں اس دے
 رلکر دین موسیٰ دامنوں چھوڑو کفر تمامی
 جے نہ کریں عاقل میر کیتوں قتل کر سیاں
 نہ منظور کر سیاں بھاریں چیریں ہیرا ہیرا
 بہت حسین آہی دن بلعم اسد بٹرنے جاوے
 کہہ توں بلعم دعا کرے حق میر نیال پیاروں
 کرن عاقل باقی شاہد ملن احمد و ڈیرے
 کہا شکست نہ میت بہاری جو عہد تیرا ہیں
 عورت ناں پیار محبت دیوے مگر ہزاراں
 نلتے زناں کنوں چچ جانیو کرتا سید سنایا
 عقل اینہا نونوں حصے کتر مرداں کنوں کھپانی
 جاں فریب تنہا نہ اندر پید پیر گز ناہیں

کر دیناں ولی خداؤں کیونکر کر سکا ورنہ
 آگے عورت بلعم تائبش کریں گے دعائیں
 توں ضد کر کے قتل ہو جائیگا پھر لسی نہیں
 ہولا چار کہے زن اپر کیتا قصد ارادہ
 قدر شکر نہ جاتا رہا لگ زن تیکھے بھائی
 جیونکر الینے مانے اندر گپڑی چال جھالا
 مرنیاں پر نیاں دیاں اندر رسم جو زن بتلاو
 منع کریندا شکر عورت غضبوں لے بہائی
 جیونکر سخت کلام سنا کر عورت جوش لیا
 نہ جانے ایہ میر تیاں ہے دیوٹ بناندی
 خواہش عورت چھپے لگ کر دین ایمان بخا
 دولت عورت کہندا کھوڑا ہو زفقیر سیرانی
 بنی کہیاد یوٹ جنت دی بونہ ہرگز پاسی
 سنوں حقیقت حیدم بلعم حجرے دیوچہ وڑ کے
 کہندا برکت اسم مبارک رب رحیم کرماں
 حضرت موسیٰ کہا نہ میت چھوڑ میدان ہا
 حیدم ستھ اوٹھا کر لگا لیاں کرن دعائیں
 وڑ کے بلعم حجریوں باہر ناں شتابی آیا
 لگا پھیر دعا کرنے جدست جناب الٹا کے
 پھر دوبارہ حجریوں باہر کہا غم نکل آیا
 کہندا منع بنی حق کرنی بری دعا دیتا نہیں
 ہولا چار کہے پھر بلعم جلدی گدھی شگائیں
 گدھی شگا سواری ریاجدوں پیارے

۱۲۸
 حضرت موسیٰ علیہ السلام کا نظری آرزوئی ۱۲۸

جنت طرفوں زرخ دیوں ساتھ لیا
 فرقت پوی ساؤ اندر دیہ نصحت میں تائیں
 میں کیوں ساتھ تیرا ہن کر کے دیوانہ ن ازائیں
 حجرے اندر لگا پڑنے اعظم اسم خداوا
 کرے دعا وجہ حق کفاراں دیکھو عجب دانائی
 بدست شرک جوینے پڑے پیرن عقاید چال
 اول خاوند بلعم دانچوں ٹکے جواب سنا
 اسان منع نہیں ہونا ہرگز مٹھ نہیں سندھ رانی
 بول یوٹ کہے سائوں کی کر جیوں مرضی آو
 جنت طرفوں موڑ مینوں یہ دوزخول لیجانہ
 قسم خداوی پچنا مشکل ہے نہ نیرت لیا
 ایہ پنج یار کے نہ ہوں یاد رکھیں لجانی
 رحمت نظر نصیب ہو سی ردی تے پھنسی
 لگا کر دعا حق بالحق اسم اعظم نوں پڑے
 فتح دیویشا ہ بالحق تائیں کر مہتور غنیاں
 تے ایہ بالحق شاہ اس پر فتح مبارک پاو
 حملہ کر کے غیوں آ یا شیر کھا دن استائیں
 جاں غائب شیر ہو یا مڑ دو جوار ی قصد تھا
 سب عظیم دو حملہ کر کے کہاں پھر اس کے
 غیوں دیکھ رکاوٹ ڈا ہڈی عورت نوں بولیا
 عورت کہے میں مل نہ رہاں مگر نہ مول دھائیں
 کراں دعا جا پیر پھاڑی جو ہیں عمدہ جائیں
 شہروں نکل روانہ ہو یاد لوچہ قصد نیارے

گدھی بچاری ماران کھاوے قدم نہ اگان اٹھاوے
 گویا گدھی کیتی خالق نے بول جواب سنا یا
 قصہ کوتاہ سٹ بلعم نوں ہوئی گدھی روا نہ
 کہندا کی نقصان تیرا ہے منگیں جاوے عائن
 حرمت عزت ہو حکومت بہتی ہوئی تیری
 بلعم کیے گدھی نے مینوں موڑ یا سخن سنایا
 نوں اُپر پہاڑ شابی جا کر شاہ حق کرن دعائیں
 شکر سخن مکاری والا دلوچ قصہ اٹھاوے
 چھوڑ گدھی نوں پیر پادہ طرف پہاڑی آیا
 برکت اسم مبارک تیرے باقی غالب آوے
 سنون حقیقت جہدم بلعم کیتیاں ایہ دعائیں
 کھا شکست پیغمبر بداد چیرانی آوے
 یارب مینوں چھ ماہ گزرسے کردیاں جنگ اٹھائیں
 تیرا حکم بجا کر سایاں کرسان شکر ادا کی
 حکم ہو یا اک بندہ صالح نیک اٹھائیں رہندا
 بلعم اسد نام اس کیتی عرض میری درگاہے
 سن کر موسے حال تمامی لگا کرن دعائیں
 اسم اعظم اسد سے دل بھٹن جاوے پھل پیارا
 حکم ہو یا منظور ہوئی اچ جو فریاد تسادی
 سن کے حکم خداوند والا فوج تیاری چائی
 بلعم بی چلے وہ چہ جا کے لگا کرن دعائیں
 قصہ کوتاہ اس جنگ اندر فتح ہوئی اسلامی
 سنون حقیقت فجر سے بلعم پاس موسے دے آیا

شہر نوں مڑ مڑ واپس آوے بلعم مار ڈواوے
 لائق دوزخ ہو سین کرن دُعا نہ بول الا یا
 غیبوں شیطان شکل مشایخ آیا سین یگانہ
 باقی شاہ نوں موسیٰ اُپر فتح دیوے رب سائیں
 شاہ رخصی تدرہ شاد ہمیشہ سمجھ نصیحت میری
 کیے ابلیس شیطان آہی جس تینوں دھمکا یا
 عورت بی تدرہ راضی ہوئی ہرگز دیر نہ لائیں
 کران دعا بدجے حق موسے مفت عورت تہہ آوے
 اُپر بیٹھ پہاڑی آکھے توں ہین بار خدایا
 تے جو حضرت موسے سایاں کھلکر ابرہ اسے
 ملی شکست موسے نوں اسد مہدیاں دیکھنا مین
 رکھ سجسے سرگھڑیوں اتر عرض حضور سناوے
 غالب سی امید ہو کر سان قتل کفار ان تائیں
 ہن میرے نہیں دس ہزیت طرفوں تیروں آئی
 ایس شہر وچ رات دے اوہ اعظم اسم پر چھیندا
 ایس سببوں اچ تیرے تے کافر غالب آئے
 بزرگی اسدی اسد کو یوں کرن جہدا سائیں
 مڑنے عرض قبولین من فریاد غفارا
 پیش تیرے ایہ کافر ہوئی قدرت دیکھ اسادی
 اکول فوج کفار نوالی کر اسداری آئی
 امر جلالت پیرت کیتی ہو یاں ردتا مین
 کافر متکبر جو آئے کیتے قتل متا سی
 بعد سلام نیاز مراران ادب بحالیا یا

عرض کرے یا حضرت تیرے حق کی بیان بہت دعا میں
 نہ کر مومن آکھے میں بی عرض کہتی ایک سانی
 ایک بشارت ہو رہی سنتوں اور مجھوں پر اسے
 ہو نہ کہ منظور ہو دیکھی وہ درگاہ رب باری
 بدکار تیرے پر رب نے ایذا احسان کیا یا
 قدر شکر نہ جاتا نعمت پھر پان کفر ادا میں
 نفس شیطان تیرے عورت کچھے قدر شکر نہ جاتا
 میں کہ نفس یا شیطان عورت دیکھیں باری
 میں تو تیرے سوال جواب کرے عرض نشانی
 چپکا ہو کے گھر سے اندر واپس اندر آیا
 اسے صاحب کیون حال خاموشی اندر گھون آئے
 سترائے سو برس عبادت کیتی روٹتی تو تیری
 میں کل تیرے سوال جواب پادنے منظور
 میں عورت جلدی بولی میں حد سے میں واری
 اک دو اکر حق میری وہ دعا اپنے حق لاوین
 بلغم کہے کیا دس حاجت عورت عرض سناوے
 میرے مال برابر سنتوں اور نہ عورت کا
 فوراً شور بستی وانگن ہو گئی شکل پیاری
 رنگ تغیر کالا ہوا و گھین نہ دل بھاوے
 غیرت اندر سڑا بلغم دیکھ عورت دے تائیں
 اون میں حسن تغیر ہو کر زن کیتی ہو دعائی
 ہر کوئی آکھے زن بلغم دی گئی ہو گئی پیارے
 تیرے پیر و ہیان روون دیکھ امان و احالا

باقی شادی خاطر ملین توں اوہ بخش خطا میں
 استحقاق جدا گئی ہو چڑھی سچی تیرے وہاں دلیا
 عرضان تن ہوون منظور کرے جو میں بھانے
 رحمت ربی کو لون ہو یا آج ٹھیک فراری
 قدر بزرگی دیکھتوں اپنا اسم سکھایا
 الطاہرین خدا سے اندر لکون کرن و عا میں
 واحد غالب اکبر عالی خالق کوین نہ جاتا
 لگی نازل ہون تیرے پر غصہ سخت خواری
 بلغم سن منوم گیا ہو لگی بین خسرابی
 ویکھ میراں ششدر اسنوں عورت عرض سنا یا
 بلغم غصے ہو کر آکھے تیرے قضیے پائے
 ہکی نقطے تیرے میں پر پانی سوت خواری
 اس سے پا سچوں ہو نہ کوئی ہو سی جات پوری
 ویکھان تنگی ترشی تیرے مال گذاری ساری
 عمر گذاری مال تیرے میں ایہ احسان کماوین
 صورت سیرت حسن عجائب بہت میرا ہو جاوے
 نہ بلغم درگاہ اندر ابون عرض سنا
 تیرے بلغم پر غضب الاہون آگئی سخت قہاری
 عورت حسن عجائب اپنا بیان میں دکھاوے
 دو جی عرض کرے یا خالق کر گئی اس تائیں
 دو عرضان منظور گیان ہو مل گئی شہر و ماہی
 اس باتوں فی عار ہوئی اس طعنے دیون سارے
 تنگ ہو یا بلغم خدا میں آکھے رب کمالا

مترجی عرض میری دزیرے مالک خالق مائیں
 او نوین اسر خدا و دیاروں ہوگی شکل نشانی
 و کچھ خیال کرو سے ویلا نور کرن دا یار و
 نہ شکری نہ کرنی ہرگز سن تاویل کبیدی
 بدو زمان عورتانہا میں شکوہ آگہ سنا یا
 نیک عورتان حرم چونیکان ادبوں میران مانوان
 نبی کہیا جو کفرون شرکون عورت پھڑے بیزاری
 سنون حقیقت بلغم تائیں ناشکری دیکارون
 صحبت نیکان پارون کتا کہف اعجاب و لبدا
 تے بلغم بد صحبت پارون پوش گتے دایسی
 فوج دایا دوزخ جاسی بد صحبت دیارون
 ثابت ہو یا جو شاگر صابر ہو کر وقت لنگھاسی
 خواہش حرص نفس دیکھے جو لگا سو مو یا
 اسے بد سے تہ دنیا اندر خالق کوین اوپا یا
 سدا فوس گوا کرویا کر سین غور پیار سے
 ورنہ پھر کھتا وارسی نہ مڑ دینا آسین
 توبہ توب کر نیگا بدھا ہن تاب ہو جاوین
 اول وقت نزع سرتیرے کوپو کوچ آواز ہ
 ترجیایوم عبیرے جسدی ہیبت سخن ڈراوے
 چو پختی منزل دوزخ پر گذرن والی بھائی
 منزل چار سے پیش پیر سے کیون تہہ فکر نہ آیا
 ہن تون بازی دنیان اندر بہین پھر دامستانہ
 دولت زیر پریل ہو کے نہ ایمان گواوین

اس عورت میری نون اصلی پچھلی شکل بنائیں
 بھلا جو عورت دیکھے لگا کوین نہ پوسے خرابی
 نفس شیطانی تے عورت دیکھے نہ ایمان اجاڑو
 ظاہر باطن ہر کم اندر رکھو اس ربدی
 ایسیان صفتا تو الیا انہ بشیک وفا نہ آیا
 لکھ صلوٰۃ سلام تہان حق میں شب زلاولن
 شرولیان درجہ اسنون دسی خالق باری
 دایم دوزخ جاہک والا آگیا حکم غفارون
 جنت اندر داخل ہو سی سیکر پوش و لبدا
 امر بانا دوزخ اندر گتا ہو کر دایسی
 بیوی لوط نبی شمعون دی بے فرمانی پارون
 انشا اللہ پاس خدا دے اعلیٰ درجہ پاسی
 بھانویں سلون ولی سدا و آخر دوزخ دھویا
 کس کارن تہہ شرف کتا گدی نیال نہ آیا
 ہن ویلا پھر قدم بنید پارون خلد چار سے
 اکدن اوڑک ترے لیسین لیسین کر لیسین
 مشکل منزل جالی تیری پر مول نہ دلون بھلاوین
 دوجی قبر انہیری ڈا ہدی تنگ جہدا دروازہ
 حال حشر دا دیکھ قرآن دل پانی ہو جاوے
 سخت انہیر ادنیو کار ہی تلکن اوکھیا لی
 پتہ لگیگا عزائیلے جس دم منہ دکھلا یا
 آخر قبر اندر آونیکا کدی تے سمجھ جیوانا
 نطن امداد اٹھا کر اس ٹھن حطمے وچہ نہ جاوین

سدا نہ دولت شمت تیری نہ رہی سرداری

ادبوں قدم تلبیدے پکڑیں جسے تہہ جان پیاری

مقولہ شاعر

ہائے دلا چل موڑ مہارن میں مشکل کاران
سدا نہ بلبیل گل پر پوئے سدا نہ صحبت جان
سدا نہ ٹہنی اکے اُتے نال خوشی گل چھوئے
سدا نہ خوش الحسان ساسی ٹوٹت چھو پیاری
سدا نہ نین باریکی دیکھن اوڑک پنہر تھپسین
سدا نہ دست شتابی کرسن نیک برکلم تابین
سدا نہ دولت سستی ذوقون ویسی تہہ ہلارے
عدل تبدیل خاص زمانہ مٹھون ہوندا آیا
کوڑی بازی دنیا اندر دلتون نہ پرچاویں
تلکین بازی و ہڑا دنیا جہاں فریب بچھائے
باہجہ تیری توفیق خدا یا طاقت بچن نہ کائی
اسے بندے رب تیرے کارن کیا اسباب بنا
موسم گرمی سردی کیتے مہوے رنگ پرنگے
لکھ ہزارن نعمتان ربی انت شمار نہ آیا
اکدم جیکر دانہ گھلے کی کرسین بستلاوین
اوڑک انت خداوند لسی کل حساب نعیمان
کر کج فکر نہ دوزخ جاوے پیارا جسہ تیرا
واہ سبحان اللہ کیا عارف راہ رہدا تہاوسے
فرمایا جو سائیں ساڈے دردے اپراون
مزدوری لیون ساھقون رب اسباب بنایا

سدا زمانہ تاہن اکو سدا نہ باغ بہاران
سدا نہ عیش جوانی رہی سدا نہین زندگانی
سدا نہ سر دبا غاندے اندر سراو چا کر چھوئے
سدا نہ خوش رخسارے مسن کھاسی خاک تزاری
سدا نہ گوش سنائی دین اوڑک ہرے تھپسین
سدا نہ قدم تزاریان پنہر بھدوڑن چائین چائین
سدا نہ اک زمانہ رہنا کدی تے سوچ چہ پیارے
ایدہراو دہر پھر وار مندا جوین درختان سایا
تا بعداری پکڑ بنی دی امر بجا لب وین
تے خالق آزماوے پکر کون سلامت آوے
دنیا و چہ عاقبت کھین ہی آخر بھلیائی
دن نوں جان کا دن سورج رات قمر دکھاوے
اک نہ جاوے بھی بدلاوے اکد و بلیتون چنکے
تون دسیں اے بے شک کیا کچہ رہدا شکر اویا
حکمت دیکھ زیادہ رہی نہ موٹا ہو جاوے
تے پرشش کرسی شکر یکتو کیب سقیمان
کرین روانہ خرچ شتابی اگے سفر اوکھیرا
ابراہیم ادہم کنون ایہ راوی ذکر لیاوے
اگے کارن خرچ سفر دایکریک نیجاون
تے دس حصے ہوز زیادہ شفقت کرم نکایا

بلد چکاڑیے جاؤں ایہ ملسن نیک براتان
شامت اسدی برس دنا نوچہ دوزخ لین سزا لین
تَبَّ مَتَّ بَدَّ اَکَّ بہتی جائیں رب قراوے
افسوس مینوں میں اگے گھلدا کر کے نیک کمائی
تے جس نخل کما یا حسرت کرسی لکھ لکھ وارن
اگے بھیجن والیان سند نقل بیان لیاوان

صدقہ غیر زکوٰۃ نیازان ہومالی طاعاتان
تبی کہیا جو کڑی ڈراؤں عاجز سائل تائبین
پتہ لگیگا روزِ حشر جواگے عمل پوچھاوے
یَلِیْتَنِیْ قَدْ مَتَّ یَحْیَا تَنِیْ اسدن کسی بھائی
جس دے ہتھان بھیجی نیکی کرسی عیش بہاران
سُن تینوں اک ذکر عجیبہ کر متشیل سناوان

در بیان مثال نیک اعمال

عاد قدیموں ملک اندراس رسم پڑنی آہی
تن سالان تک وعدہ کر کے ایرخت بہاوان
فوجان لشکر تابع ہوں کوئی نہ عذر لیاوے
اسنوں وہ چہ جزیرے بھیجن ہو کرے بادشاہی
ٹاپو گرد پوہیرے پانی ٹھاٹھان لہران مارے
کھانہ دانہ بارغ زراعت ہووے اوتھے ناہین
گرد پوہیرے پانی رستہ لہجے نہ گھبراوے
گھکھا اتے پیاسا رتے لبتا ادہ مر جاوے
اسختیں تجھے ہورتے ہورون ہورون بدلاون
دانہ پانی ملے نہ ہرگز ترف ترف مر جاوے
اگے وانگوں وعدہ کر کے دتی اسنوں شاہی
وعدہ اوس سمندر والا پلو دیوچہ آئیب
لنگہ سمندر ٹاپو دیوچہ عجب مکان بسا دے
ایس ملک دیں اختیار ہی اوتھت جینوں ٹول بہادری
اگے جا دنوالا دلہ سے رچون خوش نہ جاوے

کرن روایت ملک آہا اک شام دلیر فے بھائی
بادشاہ اک کرن معین جہڑا اعلیٰ بھاوان
تن سالان تک ہواں مرنی چاہیے حکم پلاوے
وعدہ تنان واجد پلا ہووے بھائی
سمندر دیوچہ سی اک ٹاپو لسان پوڑا پیارے
ریت چھلہ ادہ آدم ذات دند پرندہ کاہی
مڑ کے ملک آون دی خواہشیں گھر جہڑا جاوے
آخر قصہ کوتاہ بتا دکھہ اوتھتاہن پاوے
تن سالان پھر اسختیں بچھون ہوتاہن چھو آون
جو جاوے اُس پیلے وانگوں دلیل خواہ ہو جاوے
سنوں حقیقت ہو رہندہ اک جان سواری آئی
جان اُس بزرگ قدم مبارک تحت اُپری پایا
حکم کرے سب لشکر فوجان پیری تے پڑہ جاوے
عدہ عجب باغیچہ کھسے لاؤ حکم سناوے
کل خزانہ اگے کارن مکرون گھسلی جاوے

لوگ کہیں ششی مال پیانا کاسنوں بھیجی جاؤ
 شاہ آکھے تسان پیارا جاتا ہر صان تین ودانا
 مطلب یہو جو کل خزانے لگے شاہ پہونچا سے
 کل اصحاب جولائی لگے شاہ نے بھیجا بھائی
 وعدہ موجب لوکان تہنوں او سے جگہ پہونچا یا
 سنون حقیقت حد اس شاہ نون چھوڑا پوچھ آکر
 باغ ذراعت میو سے لگے عجیب عجیب پیارے
 کرسی تخت عجائب سو ہنا جو سی اس بنو ایا
 ہو گئی خوشی زیادہ شاہ نون پیٹھا حکم چلا سے
 اگلے بادشاہان نے ملک حکومت کیتی پیاری
 یہو منال جو مال پیارا راہ مولادے دیو سے
 تے جو مال پیارا کر کے اگلا فکر بھولا کسی
 صد افسوس اسے بند سے نکالی کیو توں اصل بھلاویز
 جہدم عزرائیل جنابوں آکر منہ دکھلا سی
 وقت دہانے بچوں تاسین اچ کچہ سوہ پیار سے
 دین گویا دنیان تچھے دنیا سہقرہ نہ آئی
 ایہ دنیا بازاری کٹنی نہ دم اسدا کھا و
 غلام اسدی سوہنی صورت باطن گالی آہی
 کچا رنگ پیرازی دنیا بوند پی کٹر جاوے سے
 تند و سے وانگ پچا پانی تاراں دوزخ نوچاند
 ایس بازار نمٹان وکرا قیمت قدر نہ کوئی
 اتون پھل وکھاوے مسٹھا وچون اہلی پچکا
 دنیا دے بازار کھار کے دے چلیسا میں ہوکا

سوہنے ملک پیارے اندر کیون نہ خرچ کرا و
 کوڑی حرص پیاری ملکون اوڑک اکدن جانا
 محل پواسے کھوہ لگواسے عمدہ باغ لگاسے
 اچر انون پھر بادشاہی دی دوجی واری آئی
 اس بھین پچھے دو جے تائین اپر تخت بسا یا
 بہت ہوئی خوشنودی لگے ناون فضل سولے
 کل جوادربولن باغبین حلین سرد فوار سے
 بہت محل عجائب سوہنے کھلے فرش بچھا یا
 ایسے عمل کر لسی جو کوئی ایسا درجہ پاوے
 جد وعدہ ہو پورا آیا مرگے نال خواری
 جسدن دنیا کوڑی چھوڑے رب کھن جنت لیوڑ
 اوڑک دنیاوہ بھی چھوڑے دل وگیا یا سی
 کیا جواب گزینچا جس دم وجہ عدالت جاوین
 قسم خدا دی فخر عزت سجد کچہ دسر جاسی
 صابر نا کر ہونوکل پھڑے قدم سہار سے
 بلعم دی اس دنیا ظالم دنی رورہ کمائی
 اسدیان ول جھل وجہ فریاد آؤنچ جاو
 کہنے وانگ پچا کز بلٹی جال مکر دی پھا ہی
 پتلی مکر فریاد والی کر کر ناز وکھاوے سے
 شہوت حرص تکبر اندر ویرن ویر کس لندی
 جو ہر فروشان دہشت اسنوں ملدی مولی تہوئی
 یاد رکھیں ایہ ہوکا میر اسن کے یار رفیق
 نادم کھا پو دنیا والا اسے مول دیا نوکا

راہ شریعت پر مومن ثابت قدم ٹکاو
بجائے بھڑکن دوزخ اندر یاد رکھیں گل مبری
مائی باپ کے ہمسایہ اندر کھین حق پیار سے
آل اولاد سے عورت تائبین دسین راہ ربانا
صبر شکر ہر حالت اندر چال پھڑپھڑ ابرار ان
صبر چنگیز ابا جہ صبر نہ سر سے عبادت کا فی
صبر بند سے محشر اندر در جہر لہین اہمیر سے
ہواہ سبحان اللہ کیا عارف صبر کما و فوالے
سین اک صابر ولی اللہ و اتینون ذکر سادان

نان نسی ذات منزہ کو تو نا غافل ہو جاؤ
پیش عدالت کل کمائی نتر پوسی تیری
قانع رحم نہ لہین بھراؤن ہو جاؤین ہتھیار و
شر کون کر کے تو بہ چھپتی لیکن بہشت طیکانہ
اگے بھیج پیار سے نیکی لیکن بہشت ہمارا ان
روزہ حج زکوٰۃ نماز نہ جاوے مول ادائی
جیسے رب درود تنہاں پر صبر کماؤن جہڑے
راہنی ہو کر امر مقدر سر پر سیا و فوالے
تو ہی سن کر عمل کماؤین مین بی رحمت پاؤن

حکایتیں مومن صابر

وہ احوال الصادق راوی عجیب حکایت لیا و
تے اس بیوی سخت ناشکری ظلم کماؤنوالی
تے اوہ مومن اسد سے کوئی امن ہمیشہ چاہو
دو تن دن اتفاقاً فاقہ اوڑھتی ایسا
بچے بال اساد کی بھکتے فکرتینوں کے ناہین
تون من کھٹو پیگھوں پے میری جان دلائی
عورت کو کون سخت کلاماں شکر پیدا پیارا
سب مزدور لگے خود جائیں نہ اس کے بھلا یا
ہونا چار ماہوں بچارہ جنگل طرف سد مانا
دو بچہ آکھے سار دن میں خالی ارج لکھایا
فقتے عورت کو کول ضرورت گئی گھر آیا
فقد کو ناہ اک کوئیہ وہ بچہ سنا آن بچارا

سی اک مومن صابر شاکر صالح عمل کماوے
سخت زبان درازون غاؤن تسین رنجاد فوالی
اکدن امر مقدر ویکھو کیا کچھ کھیل وکھاوے
بیوی تنگ نہایت ہو کر غاؤن تین سستا یا
عید لیا کچھ کھاؤن کارن بچے مرن ازا مین
اوٹھ چالیا وین کر مزدوری بہتر بات ایسا ہی
اٹھ بچ جمع مزدوراں اندر کیا سوڈا را
کون کوئی توں کھول آیا کسے نہ حال پوچھا یا
پوشنوں عبادت اندر کیتوس وہو رہا نا
و اللہ عورت کیا کہ آگے رکھیں مشرہ مقدایا
پیکا چالیش راٹکا و بچہ قصہ در جہڑا یا
صبح اندر مزدوری عا سنان قصہ دیوید بچارا

سنون حقیقت جہدم چکا ستا آن بچارا
گم رہیوں توں کتھے ہن کیجہ کھٹ لیا یا
سن عورت یقین سخت کلاماں نرم جواب سنا سے
پر مزدوری کیتی جہدی وعدہ اس سنا یا
بڑا رحیم کریم مینوں ادہ صاحب نظری آوے
بہت بکی چلا لی بھکے نیچے مرہن ہمارے
خاوند کیتے عذر تیرے عورت سنے نا ہین
اوتے مزدور اندے اپر جلد بھی آرا یا
کل مزدور گئے مزدوری لیکے لوگ انہا مین
اڈک مجبوری یقین جنگل طرفے ہو یا روانہ
نصفوں رات مٹی جھوٹے کھردی طرف سدا یا
اک گوشے وچہ اکے وانگوں بیٹھا آن بچارا
دو دن دی مزدوری آکھے جلدی کڈھ وٹھایا
ہن گھرا پامرد پانا سخت کلام اوازہ
آکھیں نرم جواب زبانی مڑ عورت دنیا مین
انشا اللہ تن دن دی مزدوری کل لسان
سن کرو وعدے والا حالاً ٹرل کوسے ہوئی
تن دن دی مزدوری جیکر کل نہ تہہ لیاندی
خبر رکھین نہ خالی آویں مڑ تینوں لکھاران
لیجا بھلی میرے کولوں جو ملسی مزدوری
سنون حقیقت وقت صبح مڑ جنگل طرف سدا یا
نہ کجہ ہزع نہ فزع زبانی نہ بے صبری حال
ایہو طریق محبانا نہ دروازہ چھوڑن

عورت چونک کنون نیندر سے کیتو سونور ککارا
دن سارا کتھ ضایع کیتا تینوں ترس نہ آ یا
دن سارا مزدوری کیتی ضایع کویں واوے
کل دیوانگا محنت ساری کجہ خلاف نہ آ یا
سکر وعدہ اس دا عورت دونا جوش لیا وے
تے تون وعدیا تے لک بدھا دکھ تیرے بھار
صبح ہوئی مزدوری کارن ٹریا ونج تداہین
شان خدا دی جان نکماں نہ اس کسے بلا یا
ایہ عاجز وچہ حالت حسرت بیٹھ رہیا اس جان مین
گریہ زاری وقت مشتاک کیتی سنوں فساد
کنون زبان درازی عورت دریائے گھبرا یا
خواہوں عورت چونک شتانی کیتوس حال ککارا
بال ایانے بھکھے مردے دیر نہ ہرگز لاہین
رکھیں عزت اس عورت یقین رب غریب لوازا
وعدہ تن دنان دا کتھا کیتوس ناں اسامین
کوڑی پیسہ محنت ساری تیر پیش ٹکاسان
آخر غصہ بول سناو کل تک رخصت ہوئی
نہ منہ آن دکھانا سونوں ہاں تینوں بٹلاندی
ور نہ بھلا نہ ہوسی تیرا سوچیں سمجھیں ساران
اسوچہ داخل کر کے لیا وین تن دناندی پوری
دوں بچانوں ہا پر شا کر جسد کر نیا آ یا
نہ در چھوڑ خداوند والا شرک کسا وٹالا
بھاویں سو تکلیفیں آون غریبوں منہ موڑن

مشرک نون تکلیف چھوڑے سو مشرک بکاوے
 مومن صالح حافظ ناظر جان خالق تائین
 بھانویں دیوے یا نہ دیوے ہے اسدی بخاری
 ستوں حقیقت اسے جگل دیوہ مومن آیا
 نال خنوع دل حاضر کر کے ہر حاجات سناوے
 کون تساں بن مالک میراتے میں کس جادواں
 واہ سبحان اللہ کیا فضلوں رحمت پھرا پایا
 کرن روایت کوک غریباں عرش منور جادوے
 قصہ کوتاہ عرض سا کر صابر مرد یگانہ
 دیوہ قصہ جو اس حیلے بھٹیں شب گزراں بجاسی
 بے رب چاہیہا وقت صبح پھر طرفے محنت جان
 گھروں ٹریا کر یہ حیلہ فاقیوں ہو یا نہ
 فتنے عورت کووں ڈر کو در پر آگھبرا یا
 ڈردے ڈردے صابر مومن کھولیا حدود وازہ
 قلب داغ معطر ہوا فاقیوں خشک جو آیا
 صابر تجھے عورت تائین دس حقیقت ساری
 شکر خدا واپیشک سا ہو پیاں وعدیا نواسے
 میں مدہوش فکر و چہ کھانے ساں بیٹھی اسجائی
 دروازہ میں کھولیا جدم کیا کچھ نظری آیا
 کیا اس تن دی مزدوری عاودت پر پوچھی
 ایہ طباق پچاس دم اس اندر وکیا مینوں
 واہ سبحان اللہ کیا فضلوں اکرم کرم کسا یا
 قسم خدا دی جو کوئی رب تے ٹیک بھروسا کردا

غیر پکاراں کرنوالا کوں خدا نوں بھاوے
 ایسے گلے ہر حاجاتوں کرن سوال اس تائین
 ہر حالت وچہ حمد پکارن مومن خاص پجاری
 رات ادھی تک سر سجد پوہ خالق دے درپایا
 اسے مالک در چھوڑ تساڈا عاجز کس جادوے
 کسے اگے باہجہ تساڈے میں فرماؤ سناوان
 امر مقدر فضل کرم بھٹیں کیا اسباب بسا یا
 خاص رجوع کرو لا طرفے جد کوئی عرض سناوے
 ڈر عورت بھٹیں ریتوں بھیلی بھر کر ہو یا روانہ
 بھیلی دیکھ سمجھہ مزدوری فتنہ نہ بچا سی
 اس حیلے بھٹیں عورت کووں اپنی جان چھڑا سلاں
 حمد خدا دی کروا در پر ہو پیا در در بختا نا
 بھیلی اندر ڈال والیں مرط پھر نے قصداً ٹھایا
 اچا چیت آلی خوشبوئی منہ کیتو نے تازہ
 استنہ چروچہ عورت ہلدی خوش پیغام سنایا
 عورت آگھے اندر آوے میں صدقے سوواری
 تے مزدوری دیون والا سچا سنیوں حالے
 اچا چیت کسے دروازے دستک کیتی ساری
 سبز پوشاک اس وار عجائب کھڑا ہو یا میں پایا
 لیجا اپر اسد تیا میں دیوے دیکھ نہ کانی
 ایسے وچوں خوشبو آوے آگھ سناوال تینوں
 مومن صابر صابر تائیں فاقے کتوں بچا یا
 بیشک رب العالم استوں در بھٹیں دور نہ کردا

مشرک ظالم جاہل جو کوئی مولا دے درادے
 صابر بندے تائیں خالق درجے دو عطا دے
 نمنوں خفیت جہدم منیاں صابر حال تمام
 چشمہ چشموں انہیں والہانہ محبت جاری
 عورت بہت پریشاں ہوئی ویکہ پریشاں حال
 جہدم صابر حیرت خوشوں ہوش اندر مڑ آیا
 دستے ناشکر بیے میں مزدوری کھیتی نہ پزیریدی
 ترانے رانیں ہیں خوش تیر تیر حیلہ عذر منایا
 فقیہوں تیروں رب بچا یا عا جہر بند تپا بین
 اس حیلے تھیں رات گزارن دوحہ فقہ اٹھایا
 مسکر عورت نالہ نشانی تھیلی پلٹن آئی
 سارا گھر اس دی روشنائی کنوں منور ہوا
 اس بھیں بچھے مگر تمامی اندر شکر گذاری
 واہ سبحان اللہ کیا درجہ صابر نون رب پیدا
 صابر نہ بچل ہون نہ ظن برسمیں کر دے
 اسے بندے ہو صابر شاکر حالت قہر پیار
 اے کھو دیے نال بچا سی ظن نہ سرگز لیا دیں
 در نہ ججہ پھر نہ کیتو حیلے دہریا جاسیں
 صابر وادو درجہ بیکر لایا رب کریم پیدا
 درجہ رکھو پشیدہ دے نہ کھیت خدا آزادلوک
 اپر بند یا تو انکے از نالیش نہ خالق دی بھائی
 اس کارن از نالیش پاوے اپر عید بھارے
 کا قردہ عیدیت تکی عید شکر کما دے

فضل کنوں برکات محمدی نہ رب دور تھاوے
 اک دنیا وچ دو جا جہدم روز خیر و آوے
 زاری کر کرو یا کیتوس جہدم شکر گرامی
 دوحہ درگاہ مقدس اکبر دل تھیں شکر گذاری
 روند اجرت اندر خداوند یار پاک تھالے
 ہو متوجہ عورت تائیں حال تمام سنایا
 تن دن رات عبادت کروا رہا میں خاطر بیدی
 اپر سچے مالک مینوں سچا کر دکھایا
 ارج نہ خوفوں ریت شگل تھیں بھریا تھیلی تائیں
 جا تھیلی گھالی پھینکیں رب تینوں بٹلایا
 کیا ویسے ہوا ہر زبانون تھیلی بھری ایسا ہی
 دوحہ مار یک نمود جو شعلہ ماہ بدر آگیا
 عورت خداوند دلوں بچاؤں اندر قہر مٹواری
 ان اللہ مع الصابرین خالق خود فرمیدا
 مال ہمیشہ ماحول رہے ایہ دوحہ آس و مر دے
 حق حلال حرام نکہ پڑے کرے جلد سو مارا
 رشوت ظلم تعدی ولسے مالوں صبر اوٹھا دیں
 پیش بندالت جہدم آؤں کھڑا عذر لیا سیں
 قسم خدا دی قسم خدا دی ہر کوئی صابر تھیندا
 ویکہانی صبر کریندا یا کجہ ہر عرتے فزع اٹھاوے
 بندہ نہ موقوف جانے اس تھیں ایک نہ گائی
 نہ کجہ دیر رہے اس باقی اندر شکر و بھارت
 اسے خوش ہو صابر شاکر دونا صبر اوٹھاوے

بس میں ازماوے خالق مومن کافر کبیرا
اسے بندے کر پوجا ریدی نہ بے صبر ہو دیں
ہو ذکر اک صابر والا تڑو سنا یا جاوے

جزع فرع ہے کھڑا کرو صابر کون گھنیرا
ہر حالت وچ صابر شاکر ثابت قدم کھادو ہیں
وچ حکایت صانع چونکر راوی ذکر لیاوے

حکایت کے شوہر و زن صابر

ہمیں شہر اندراک رہندڑ عورت غاوند پیلے
تنگی عدد و دواں یا ہر انت حساب نہ کافی
فاقے پر فاقہ آوے صابر وچہ رفنائیں
جیوں جیوں سخت مصیبت آوے توں تیں شیکریاں
ایہ رنگ مولا بھیجا ساوڑی گیوں نہ شکر جانیے
شاید ہے نوار آہی اس پر دے وچہر آئیہا
محتاجی تے صبر شکر و اتاج سرے پر دہر یا
اک دن ٹھاٹھ مصیبت والی آنائیں دیاوڑ
تن دن گذر گئے وچہ فاقے کھانا سمجھ نہ آیا
مرد و چارے بوی تائیں بھی اک بات سنائی
بھگے ویکھ اساوڑے تائیں بھی ساوڑی جھاسے
اتنی بی تکلیف نہ انہاں ساوڑے طرفوں آوے
بات سنی جسو پیلے بوی اک تنور عسائی
آتش کارن وچہ تنور سے جھیم پانی جھاتی
شاپہ روٹیاں لا تنور سے لگائی کس کار سے
جلد آوازہ کر کے بولی دگ دگ جلدی مانی
چھی مہور تھر ہو یا ہے روٹیاں مال تھکاڈا
شکر بوی پاس تنور سے دڑ شستہ جانی آئی

حال غریبی وچہ آزدہ مہر کسا و نو اسے
تے رشتہ وی اک نشانی کدی نہ نظری آئی
آکھن سے آزدائیں ساوڑی کروا خالق سائیں
وانگہ قہر ان قہر مصیبت جاں اپنی تے پاوڑ
ہوئی عنایت خالق وڈوں خوشیاں مال ہندلیے
بھی ساوڑی انائیں کارن مخفی رب ٹھکائیہا
وین تہی پر عاشق ہو کے حسد خدا نوں پڑھیا
آن پئی سر دواں اُتے غالب امرالاموں
جان لہاں پرائی ایہر موال نہ ہرگز پایا
تن دن ہووے چلے اندر اسان نہ اک جلائی
مست دل اپنے رنج اوکھاوڑ وکھ نہ ہر یا جاوے
ڈریے نہ مت ساوڑی اوپر درد و رخ کھلجیوے
دواں ویکھ اک عورت جلدی آتش لہی آئی
جو میران وچاں کر کے بات دلیہ جیم جانی
ایسی سنے ایہ جانی جھڑی نہ نقصان مہار سے
روٹی مٹ گئی وچہ تنور سے تینوں خبر نہ کافی
کم نہ آوے جو سٹھامیے تیں کی پیا سنگاوا
ویکھ تھاننا قدرت والا شکر جانی آئی

واہ سبحان اللہ رب عالم کیا کچھ کھیل دکھاوے
 بیشک قادر مطلق رازق رزق پہونچاؤ نوالہ
 اسے بندے ہے باہجہ کمائی رزق نہ حاصل ہوتو
 جبکہ رزق مشقت اندر ہوندا سمجھہ پیار سے
 کہوں جو سخت مشقت اندر دن رات گزارن
 تے ہے رزق عقل دانائی اُپر ہوندا بھائی
 ثابت ہو یا جو حرص مشقت تے واناں پاروں
 رزق تیرا نہ وچہ زمیندے نہ عیڑاں ہتھ بھائی
 دوچار گز وچہ مشقت کریں نہ ہرگز دعوے
 مر جاوینکا کافر ہوکے جے دم ماریں ویسا
 جٹ کماوے تے توں کھاویں ہو کیکہ مشقت واپی
 ہاں واہن اٹھاو ہی راتیں پیریں مول نہ جوڑا
 دعوے جہڑے کن کمائی خاک شور پیچہ واسا
 کی حکمت وچہ اسدرا آکھن کیسے اسی کمائی
 ذات ربانی طرفوں انہاں ٹٹ توں جاوے
 بس میاں نہ ذات مقدس چھوڑ کیسے درجاویں
 سنوں حقیقت روٹیاں بیوی وچہ چنگیر نکایاں
 قادر مطلق نے قدرت بھتیں عجب بہار دکھائی
 خاوند کیسے شفیق اساوا محرم راز نہسانی
 بیوی آکھے صاحب کرامت خاوند میرا آیا
 مگر پھر آکھے خاوند تائیں رب ہتھیں سنگ و عائنیں
 فارغ ہوئیں دنیا کوں یاد خدا دی کر سیئے
 ایسی چیز عنایت ہووے جو کل دکھ مٹاوے

صابر شاکر متوکل توں کیونکر رزق پہونچاوے
 ظاہر وچہ اسباب کمائیوں نظری آو نوالہ
 واحد ذات مقدس اکبر عالم کوں سد پوے
 تان پھر کل ذراعت لیند چوڑے سمجھہ اشاہے
 گرمی سردی سر پرچالین حرصوں مول نہ مارن
 تاں نالوان مریدے کھکے بلدا رزق نہ کائی
 رزق نہ ملدا ہی ہتھ پرست بھیجے سرکاروں
 اسماناں حقین ساون تینوں بھیجے پاک الہی
 کراں کمائی تاں میں کھاواں نہ دم مار بھراوا
 ڈراس ذات مقدس کوں سواوہ خالق ایسا
 نرم طبیعت واپاں بھیجے ترسلوہ مٹھپائی
 تے تینوں اس دتا ہو یا چڑھنے خاطر گھوڑا
 تے تینوں اوہ گھر لوچاوے لٹھا ملل خاصا
 اتنے اندر دوہو چاؤن جاہل مشرک واہی
 ایہوز وال سد ہے ہندا سمجھہ عقل نہ آوے
 کبر غور ناشکری والی حالت دلوں گوا دیں
 آکھے رب پوچایاں ساتوں کھائے میرے سایاں
 جان وجودوں کئی اسراڈی مرقالب وچہ آئی
 ایہ قدرت اک اونی اسدی توں کسوچہ حیرانی
 قوت نال ایمانے میں نے حل عرفانی پایا
 دکھ مٹا کر دنیا واسے رکھے وچہ پناہیں
 تابعداری سرور والی مٹوں بجائوں پھرے
 خاوند آکھے میں رخصتی چنوں رب میرے نون بھاوے

عرض معروض نہ حاجت کافی ہو دیکھ عالم میرا
 ایسے بیوی بہت الحاح دے ناں پوکار سنائی
 امر لاچار پھلی رائیں لگا کرن و عابین
 دل میرے دامطلب سارائیتوں معلّم آیا
 عرض قبول ہی درگاہے درہ دیر نہ لائی
 اچاچیت اک ہمتہ عجائب طاقوں ظاہر ہوا
 ہمتہ وچہ پھڑپھڑا لعل عجائب چان کر اندر سے
 اُسدی قیمت ناں برابر چہر جہاں نہ کوئی
 اٹھیا مرد و باناں کرد احمد نشاء الہی
 تان پھر بیوی تائیں صابر خواہوں جلد جگایا
 اٹھ کر خواہوں جلدی بیوی رنج نہایت ہوئی
 میں ساں جنت اندر پھردی سیر کرندی پیارے
 تے خوشبونی رنگ برنگی انت نہ آوی کاٹی
 اک مکان پیامیں نظری نور مارے چکارے
 لعل بدخشاں ناں جڑاؤ موتی زر گلکاری
 میں پچھیا ایہ کھڑا ہوسی بھلے نصیبان والا
 لکدے بھاگ منور ہوسن اسے جبار کریمیاں
 حکم ہو یا توں ولدے اندر کیوں ایہ فکر اٹھایا
 سن خوشخبری خوشی ہوئی میں باہر ہند شماروں
 ایپر کھلیاں میرے تائیں اکیلے ابے نہ ہوا
 تے اس جاگاہ چمک دیک دی تیار و شنائی
 موتی گر پھو فرے چکن اوہ وچہ وہ سیاہ سے
 ناں میں عرض کیتی درگاہے میرے بار خدایا

بہت شفیق اسادے اُتے گردا جسم بہتیرا
 عرض کرو منظوری تسادے سے دگاہ وچہ آئی
 آکھے یارب لوٹدی تیری رنج کوسے میں تائیں
 حاجت نہ ستاون مٹڑ مٹیتوں شرم خدایا
 ظاہر ہو اسرار خدا سے عجب بہار دکھائی
 ویکھ تماشا قدرت والا ہو حیران کھڑو یا
 جلدی پگڑ آوازہ ہو یا آیا خفا طر تیرے
 ہوا بہ خالق طرفوں تینوں چہر عنایت ہوئی
 پگڑیا لعل ہو یا ہمتہ عجائب طاق ہو یا بندہ مائی
 اوٹھ مالک نے دل تیرا مقصد کل ہو چنچا یا
 نافع کر بیداری مینوں ڈاڈا ظلم کیتوئی
 جد سے ہر ہر خانے وچوں نور مارے چکارے
 ہر محل چارے وچوں آدے ذکر الہی
 کی طاقت ایہ تاب اوٹھاؤں سورج چند شائے
 واہ سبحان اللہ میں ویکھی قدرت عجب غفاری
 جنوں ایہ گھر بخشش کرسی صبار بکمالا
 یا ایہ خانہ تیار کیتا توں خاطر کسے یتیمیاں
 اساں تسادے خاطر فضلوں ایہ گھر بنوایا
 جلسے وچہ سمانہ سکی سنکر امر غفاروں
 موتی اک اچانک میرے ویکھدیاں گم ہو یا
 بے رونق جاگہ موتی دی لگی دین دکھائی
 اس دھڑکنوں زینا بٹش مول مکان نہ پاوے
 ایس مکان عجائب وچوں موتی کتھ سدا یا

حکم ہو یا یہ دنیا اسے موتی کیسا نورانی
 تیری خواہش کارن ہو اسالی دنیا وہ گھٹلا یا
 تو خاوند دے گئے سڑ سڑا یہ عرض گزار سی
 جتنی راحت دنیا اندر مومن عید بندہ دے
 بیشک نبی محمد سرور اشرف ذات سہارے
 بت رب پیسا سختی جہڑی نفس نہ بھاوے
 نہ دو غم نہ راحت دو مہر پیسا سچا غرماندا
 تے جنوں غم خنجر نشتر واسے دنیا وہ پہاڑی
 سنوں حقیقت جہدم پیوی سنیاں حکم غفاری
 خاوند تائیں خواب سناوے میں بہت وجہ سیاهی
 مزے اندر بد مزگی والا پیالہ تسال پھلایا
 خاوند گئے عرض دوبارہ پیوی آکھ سناوے
 راحت لذت فانی والی اسان پیاری ناہیں
 جہد پیوی نے خاوند تائیں خوب طرح بچھسایا
 یا اللہ توں ہر مرد دل بہت بچھا ن و ا ل
 لونڈی اپنی نوں جنت و امر اچھکھا و نوالا
 مخالفت تائیں کریں موافق اندر شکر گزار سی
 فکر اوانہ ہرگز ہووے تیرا بار خدا یا
 جس جاگاہ بھٹس موتی آیا مڑا و تھے ہی جاوے
 دنیا سدا نغمازا خانہ جس وجہ دکھ ہزاراں
 دنیا غار دین فلک و مال غماں پر ہوئی
 ویکھن توں ایہ بہت عجیبہ بہت کسی نہیں پایا
 دنیا چار دناں زندگانی فانی است پیارے

اسی کارن سدی جاگت پیسگی بہت ویرانی
 زینت راحت دنیا سدا مطلب تیرا آسے
 لذت راحت دنیاں کارن کر پو عرض پکاری
 اتنا قدر اندازہ اسنوں زوال نعموں آوے
 دو دن شہوت لال لپٹیا فو و فرما و نہارے
 جو کوئی دنیا جنت لوڑے اتنا اجر گھٹاوے
 جو کوئی راحت دنیا لوڑے اوٹھے مول نہ پاندا
 اس عاکا حوٹ لاکھ بھڑن رہا حکم ایسانی
 رنج ندامت اندر آئی خوشی کئی بھل ساری
 اتنے اندر آن شبانی خوابوں تسال جگائی
 ہن و سن محل چارے جو کچھ نظری آیا
 عرض کروا یہ محل نورانی اوے جاگ جاوے
 دایم والا گھر بے رونق کیوں ہو و دل لائیں
 دست دعا جناب الہی اس نے پھیرا دھڑایا
 تے خواباں وجہ جنت والا سپر کرادن والا
 تے لذات جو دنیا والی کل چھڑا دن والا
 ایہ تیری اک ادنی قدرت اے میر رب باری
 جو ٹکڑوں احساناں اُپر ہو احسان کسا
 خرین دنیا نوچہ نہ سایاں دل میر نوں بھاوے
 جنت راحت والا تیرا جوچہ باغ بہاراں
 ناوک دین کھاویاں اُسوچہ خالی گیانہ کوئی
 مخفی اسد ہر انکا نوچہ نشتر دا ڈنگ لا
 عارف آکھن مرغابی دوانگوں سمجھ اشارے

زن سکار فریباں تھی انت شمار نہ آسے
 اور ک ساتھ تیرے ہیں جاساں وچہ دربار گری
 نہ ہو طالب خواہش دنیا مطلب سارا پاویں
 پانی مرغابی دیوانوں ساتھ نہ کرسی گائی
 اڈن لگی دے پر سکے قطرہ نال نہ جاوے
 فانی اندر خیراں کیونکر نعمت عجب پیار می
 اوسے طاق وچوں تھہ باہر آیا فضل الہی
 جاڑ پیچا وچہ اوس مکانے جس جاگہ تھیں آیا
 ہو کر راضی خاص رضاء پر جو کوئی صبر کما ندا
 انشا اللہ پیش عدالت عالی عرش خدا وے
 عِنْدَ الْوَلَدِ تَعَالٰی الْحَمْدُ پاؤں شان چہرہ
 صبر کماویں جنت پاویں ہرگز بھل نہ جاویں
 حسہ جہنوں دیا تے وچہ آخر رب فرماوے
 صابر دس اصحاباں والا بخشش رحمت پاواں
 ہر حالت وچہ صابر شاگردین جندیاں پایاں

دل چھل اسد مگر بہتر سے ساتھ نہ ہرگز جاوے
 آنکھے خوشیاں کرے ہیں وچہ چوڑی نکشیش تمامی
 بس میاں اس دھوکے اندر ز ایمان گواویں
 دنیا دار اندھیری اندر پھنس نہ ہرگز بھائی
 جیونکر سارا دن پانی وچہ تروی وار نہ لیاوے
 سنوں حقیقت صابر بندے جہدم عرض گزار کیا
 امر چلا لول وحدت ربہدی قدر ہو روکھا ئی
 لے اوہ لعل بدخشاں لیکر جنت طرف بسد مایا
 واہ سبحان اللہ رب عالم کیسے کھسبل وکھا ندا
 جو کوئی امر رضاء پر راضی ہو کر صبر کما وے
 وچہ تنگی تکلیف خدانوں کرن سپرداں جہڑی
 قسم خداوی قسم خداوی شان صبر اسکا ہیں
 شان بیان صبر والی کچہ روشن دین سناوے
 دل مبرے وچہ حرص ہونی کچہ مور بیان شاواں
 چند دین بنیدے اندر جانناں گھول گھمایاں

قصہ شہادت حضرت خلیب انصاری رضی

اکدن دس مروانوں بھیجا کے طرف ہمارے
 حکمے طرف روانہ کیتا حضرت نیک سعید راں
 کر سردار روانہ کیتا سرور نبی عفتاری
 روشن دنیاں گھول سناویں گذریا کوں فساد
 جلد سے جلد سے جہدم اسجا پہونچے یار کماے
 سخت مخالف دلوں بجاووں اصحابانندی ساری

امام بخاری ابو ہریرہوں کرے روایت ہمارے
 مومن نخلص صابر کامل کارن دین تائید راں
 اپراوے جانت عاصم بن ثابت انصاری
 چھوڑ دینہ یار ہمارے امروں ہوئے روانہ
 نام مقام ہدایت جو کے تے عسفاں وچاے
 بنو لیان ہڈیل قبیلے کنوں جو آئے بھائی

پاس اونہاں کوئی اسی باہذا شکوہ لکھنا سنے
 شکر ٹولہ نیو لیاں توں دوسو مرواں والا
 نکل جلد روانہ ہوئے دوجہ ظلم شرار سے
 قصہ ظلم تھیں بدکاراں نے کھوج لیا اصحاباں
 گھٹلاں جس طرف نے نوں جاوَن مگر جاون دہی
 حضرت عاصم تے اصحاباں دیکھیا جدوں پیار سے
 امن پناہ کفاراں پاروں دوجہ قصہ اٹھایا
 بیشک پیاریاں نوں قصہ بیچہ در مولا ان او سے
 جو نہ کر قوم موسے دیا میں سی از مائش آئی
 چار پو فیروں بندش کر کے پھر مولا از ماند ا
 سوں حقیقت ہے اپر حالت وجہ حیرانی
 کفاراں نے اگر گھبرا گھٹیا چار پو فیروں سے
 عہد اسدا اتکے جے آؤ قتل کرانگے ناہیں
 عہد کفاراں اپر ہرگز تلے نہ چاہئے آنا
 یارب بھیج اسدا دیاں خبراں نبی محمد تائیں
 بس اوہ اصحاباں دل تیر چلا و ن لگے
 مائے قربان نہ لکھیا جاندا در و مندا اندا حالا
 حب نبی و چہال ایمانے جنت طرف سدائے
 ماں پو مار اولاد تھی تھیں وارو کھا و نوالے
 دین نبی دے اُپرن من وارو کھا و نوالے
 حقوق دیون لکارے ہر فراق اجارے
 عشق محمدی ہر دل اندر فضلوں شعلے مارے
 اول تیر چلا و ن کوں کہن کفار عنیدی

وقت فلانے یار نبید سے ہیں مکے ول دھائے
 ہوسب تیر اندازی ولے سن توں یار کسا لا
 تاں ہو گئے اصحاب نبی دے جلدی یار سے
 گھٹلاں کھجور دینے سند اٹھا دیاں ہوا جاباں
 حتی جگہ بدادہ دے نیڑے جسد ہم پہونچے بھائی
 تاں اک ٹپے اچھے طرفے جھکے تمام سہارے
 واہ فریاں جلالت ربدی کیسا رنگ دکھایا
 دیکھاں ثابت قدم رہے یا دول ایمانوں جاوے
 اگے نکل جوٹھا گھٹاں یارے کچھے ظالم و اہی
 جو قائم ہو وقت گزارے قرب حقوری پاندا
 چڑھ گئے جسد یار تھامی کر دے حمد ربانی
 کہن نبید سے پیاریاں تائیں آؤ جلد تیر سے
 عاصم بن ثابت سن کہیا قسم اسدا دیتا میں
 ہو متوجہ عارف ربد سے کیتا بہت جھورانا
 جو نہ کر حال اسدا اگزرے معلم اوس کرائیں
 ظالم مودی پیاریاں اتے ظلم کماون لگے
 نہ کوئی جانے حال مصیبت باجہوں پاک تعالیٰ
 وجہ تکلیف ظلم تعدی ڈاڈے صبر کماپے
 ہجرت سرور مکیوں اول حب رکھا و نوالے
 امروں کر منظور شتابی سفر اوٹھا و نوالے
 تن جانان قربانی کر کے لوٹن قرباں سے
 کھوئے حب نبی دی اندر یار تمام پیار سے
 قتل نہ کر بیٹے جے ہوتا یب چھوڑو جب غمیدی

یار پکڑیوں لکارے دین نہ چھوڑ یا جاوے
 جسے کفر شرک ظلماتوں چائن طرف لیا ندا
 بھاویں سو سو ٹکڑے کر کے جسم اوٹیا جاوے
 تاں پھر کفار نے عالم بن ثابت و ثبایا
 ابرحق پیاریاں یا راں حق تقدیر قبولی
 واہ و صبر کمال کیا جیو نکر امر الایہوں
 رکھیا دین نہ جانناں رکھیاں راہ لا و بندے
 بی بی آسیہ اتے مشاطہ جانناں گھول گھایاں
 ابو جندل تے عالم ویر گے گڈے ایو لاہوں
 اے بند حق مول نہ چھوڑیں بھادین جان بھاد
 بس میاں جو ہر منزل و چہ ثابت قدم نہو میں
 ستوں حقیقت کفاراں جد کیتا شہید انہاں میں
 عہد پیمان لسی اپر نیچے اتر آئے
 اک خلیف انہاں وچہ آہا یا نبی انصاری
 ترتبے داراوی نے اسماعیل نام نہیں بتلایا
 ہائے قربان نہ لکھیا جاندا حسبدم اتر آئے
 تنزیاں توڑ کمانوں مشکان جیوڑ لیاں بیکاراں
 ایہ پے پہلا دیو کا مینوں قسم اللہ بدکارو
 مرن مینوں منظور اہد تھیں پر میں ساتھ نہ گراں
 پر اس منظوری پاروں پائے دکھ و ڈرے
 کل تکلیف اوٹھاؤں سر پر دہن حبیبان خیرا
 قصہ کوتا اوہ بی مشفق ہو یا شہید سوہارا
 سکر سخن برے بد نجاتاں سخت گہیٹ بچا را

صادق دین نبی و صادق راہ صراحت و کھارے
 واحدانیت والا رستہ مول نہ چھوڑ یا جاندا
 تاں بی دین نبی سرور تھیں نہ انکار لیاوے
 شہید کیتا معہ چچہ اصحاباں تیراں نال ازا میں
 تن من وار دکھائے پر نہ چھوڑ یا دین مولی
 مذہب اچھو محبا نوالا نہ مڑنا اس راہوں
 اجل شہادت جام و صمد پی کل چھوڑ دیندے
 اے بلال اُمیہ سے گھر مارن سخت انتہا یاں
 دین تیچھے چل ظلم ایذا یاں پایا قرب لہوں
 فیصل حقوق تاریں جو تیرے دل آئے
 داخل نام بے صبریاں دفتر حطے اندر دوسریں
 باقی تن اصحاب پیارے زندہ نیچے انتہا میں
 دل بتیاب فراق پیاروں نے حیرتائے
 دو جا ابن جو دشمن آہا جو میں صیت پیاری
 روشندلیاں ل سناویں جویں مام بتایا
 عہد کفار تروڑے پکڑے مومن یار تر لے
 تاں پیر یار ترتبے کہیا ویکھ فریب شراں
 میں ساتھ تساؤا کر ساں لوچہ سوچ و چار
 جیونکر پہلے یار و چھوڑ تو میں برابر مر ساں
 ہو صابر ہر منزل اندر لیکیا شان اچھے
 کارن دین نبی سرور سے پاؤں نہ ہنسیاں
 صبر اوٹھا کر جنت اندر پا یوس قرب نظارا
 بہت ایذا پہونچائے شاید ساتھ کر دے سکارا

باقی وہاں پیار پائیں لگتی ساتھ مکرلوں
 جنگ بدر مہین بعد وقوعہ سی ایہ گزریا بہائی
 پس بنو حارث بن عامر بن نوفل سمجھیں یارا
 اس کا دن جو جنگ بدر وہ چہ حارث بن عمروں
 حارث بن عمرو اولاد اس بنوں لیا خرید استائیں
 زہری ابن شہابوں حارث دی مٹی بتلایا
 پیڑیاں پھر پیا قہیر آہا پس دیکھا اسد تیاہیں
 تے اسوے کے اندر نہ پہل آہا کائی
 میں حیران ہوئی تے سچھی رزق گیسے ربی
 ایہ کرامت اسدی سینوں ظاہر نظری آئی
 مکہ کی کستریہ منگیوس سچھیں لیکر اندر وڑیا
 میں یاری چیکے بولیا نہ ڈرا سنوں رائیں
 بیشک جو کوئی سخت مصیبت اندر صبر کماندا
 سنوں حقیقت حسبہ دشمن یار بنی دنیاہیں
 اللہ اکبر بول آواز کرے جنب بچارا
 دیوا جازت میںوں سجدہ کرنا آخرواری
 پس پھر وہ چہ حویلی اپنی قید کتیا اس تائیں
 سجدہ نیال پرست پیاری چھوڑن بادشاہی
 سجدہ رکن ایمان آساؤا چھوڑن مشکل بہاری
 چھوڑو دیوا جازت میںوں لوگو گمراہو
 مڑ میں نہیں آونال پتھے وہ کھیدیاں گلیاں
 ظلم تماشتہ ویکھیں مائے کہن لگے تدرہ سارے
 راہ قربان آخیر دیے بھی نکر نماز پیاری

خ

م

پہونچ شہر وہ چہ بدکارا دیکھا یار دو ہاتھوں
 اس کا دن کفار قریشاں سخت عداوت ہی
 تے بن عبد منات خرید یار خنسیب ہارا
 کیتا قتل خنسیب انصاری یاد آہا ہر ہر ہوں
 تاں جو بد سلجھ پوئے دعوایے ہیں زائیں
 کھا کر قسم کے ہیں دساں حال جو نظری آیا
 خوشہ اک انگوروں پھر پاکھا و اسد تیاہیں
 نالے بہائی میرے کہا نہ دیہن نہ ہرگز رالی
 پاک جناب وچوں استائیں آئے روزی تازی
 میں جاناں اس بیشک حیروں کنشی رب الکتائی
 پٹ اسد پت بیٹھا میرا دیکھ میرا جی ڈریا
 وہ کھا مکر فرب نفاق نہ عادت مول لاساں
 رب العالم اسد تائیں ظاہر دلی بنا ندا
 حرموں طے تل پلچے کارن قتل تداہیں
 پڑھ لیون دیو دور کھاتاں لوچہ مطلب ہارا
 سجدہ نیال محبت ڈاڈھی متو عن سہاری
 دلچہ ظن جو شہر کر کے کرے قتل تداہیں
 دچہ درگاہ مقدس سجدہ کرنا جانہ یواری
 چہکڑواری سجدہ کولوں ہوداں کس فراری
 اکدن تہاں بھی فانی ہونا نہ ایہ ظلم کاسو
 چھوڑو دیوا جازت دلچہ غصاں ہن نہ دلیاں
 دیوا جازت سجدہ جاو مڑو عرض پکارے
 لے سجدہ توں صحت اندر کوں نماز و ساری

سنوں حقیقت جدوں اجازت ملی پیارتیا
جو کوئی بندہ کر مار یا جاو پڑھن دُلفن ضروری
بعد فراغ نماز جنبے دوڑیں دست اٹھاوے
تینوں کل سپرداں ظاہر باطن رب جیماں
لکھ کر در صلوٰۃ سلاماں سرور نوں پہنچاویں
وقت من نزدیک میرا توں کریں قبول غفارا
تے پیر ہجر لایا ہو یا درووں شوالاوسے

پڑھن نماز لگا دو رکعت جائز یار تداہیں
سنت شریع جنبت کنوں یہ سمجھو دانت
ہجر فراقوں دروور بچا نا عرض مستغفر سناوے
بدے کار بن تو ہیں کافی اسے جبار کر دیا
سجائو یار می صفا من تینوں کو چپا اویساہیں
نال ایمان سلامت رکھیں کشیں قرب نظارا
سکر سخت پتھر دے کو لوں دینہ جریا جاوے

بیان اشعار عربی آنچہ بوقت شہید شدن حضرت خلیفہ
در ہجر و فراق برائے اظہار کردن عقاید خود حضرت
خلیفہ خواندند و رواہ البیہار

وَلَسْتُ أَبَايَ حِينَ أُتِلْتُ مُسْلِمًا
وَذَالِكَ فِذَاتِ الْأَيَّاهِ وَالْكَاشِفَاتِ

عَلَى آتِي شَيْئٍ كَانَ لِلَّهِ مَصْنُوعِي
يُمَارِي عَلَى أَوْصَالِ شَيْئٍ هُتِنِي

ترجمہ اور میں پرواہ نہیں کہتا اپنے مارے جانگی جس طرح چاہیں مجھ کو مار دیوی در آنکھ لیکہ
میں اسلام میں رسول وہ میرا مرگنا اللہ کی طرف ہوگا اور یہ مارا جانا موتی کی صفا بعدی کے واسطے
ہے اور اگر وہ خداوند کریم چاہیں تو میری ہڈیوں ٹیٹوں پر برکت کر دیسے کہ
(روایت البیہار سے)

میں پرواہ نہیں رکھتا ابوابین لکھ کر پڑھتا ہوں
وجہ اسلامے مرگ کرنا ہو سی طرف آہی
جے اوہ چاہو پاک تو انا مڑ برکت چاہا و
واہ سبحان اللہ کیا صابر وقت زید بہائی
ذات صفات خیال نکوئی باہوں تقویٰ سائیں
سنوں حقیقت جبہم عارف اتنی عرض سائی

مگاں وجہ اسلام مراں میں یہ خواہش میرا
تے ایہ من رضا منہ ہی بے غنا کی کارن بہائی
میریاں ہڈیاں ٹٹیاں تے جیماں کن ہٹاے
واحدانیت اپہ قائم ہو کر کلام نہ کالی
بہ حالت وجہ صابر شاکر راضی وجہ رضائیں
نال شتابی بیٹے حادث غضبوں تیغ چلائی

۱۴۸
 نے ابوسلمہ نے کہیا تینوں چھوڑے توں کہہ دے میں محمدؐ نوں چنگا اپنی جان خالوں نہیں چاںدا ابن دشمن نے کہیا یہ بات ہرگز

اشارہ اکبر پیارا بدنامی چھوڑ سدا یا
 عاشق دین بنی سرور دے جانان پیچھے سارے
 جانان گھول گھایاں پر نہ پھینڈ یادین سولی
 حق قرآن محمدؐ سچا بیچ خداوند باری
 جگہ ہر آیت اوپر جو عالم بن ثابت نے پیار
 فضلوں عرض قبول خداوند کل حقیقت سی
 تے سرور نے کل گزشتہ حال پیار یا نوالا
 دو جا بن جو دشمنہ و پچا دھمکے کفار
 تیری جاگ سیر محمدؐ چاہیں توں ناہیں
 ادھی فرشتہ کیتوئے اولویں یار سہارا
 ایسے راہوں گزر سدا ہائے کارن دین پیار
 جد فرعون کینے سرکش چالا ظلم جدا یا
 گود مالواں کو دھچوں لیے بچے قتل کرائے
 تے اسباب خدو و جہاں جد ظلموں پہرئی تھائی
 دین ایمان نہ چھوڑیا ہرگز جانان گھول گھایاں
 ایسے راہ حسین پیار دیگے جان پیاری
 لے بند چھوڑ حرم فضولی حق دی طلب چھوڑ
 دیکھ کیا مولا و بند عالی شان جہاندا
 جیکر درجہ صابر والا ظاہر رب کر سدا
 صابر نوں خوشخبری وڈی پاک نبی فرماو
 تابعدار بنی مے مومن صابر شاکر تا نہیں

درد سرور وایت بخاری وید و شل انہاں اچھا بنانا
 دیکھ ذکر آجی ہے سب خوف طول ہونے ہے اچکے جملہ مال ہم روایت نے جان لایا ہے

کر قربانی جان پیاری قرب حضور یا یا
 حق شریعت واحدانیت کہنوں ل نہ ہارے
 صادق دین محمدؐ اوپر حق تقدیر قبولی
 وقت نزع تو حید اوڑوں دیون جان پیاری
 کیتی عرض جو حال پہنچا دیں یا پس سہاے
 واضح کیتی پیغمبر نوں کر کے فصل غفاری
 کر اظہار سنا یا یاراں صبر شکر و احالار
 عوض امیہ بیٹے اس خرید لباید کاراں
 ابن دشمن نے کہیا نہ چاہاں کنڈا پڑی انہاں
 ہر صابر ہر منزل اندر لیکیا قرب نظارا
 تابعدار بنی موی مے مومن نیک سہارے
 مومن صالح دی اولادوں پر ظلم کیا یا
 واہ سبحان پیاریاں مایاں کیسے صبر کئے
 بلکہ تیل اندر داہ مومن دیگے جاں پیاری
 داہ صابر صبر کما کر سیکے جام جدا یاں
 حق و لطف نہ چھوڑی ہرگز کیتی جان پیاری
 ہر صابر ہر منزل اندر قرب نظارا لوڑیں
 پاک خداوند فصل کرم نہیں نت صلوٰۃ پہنچا ندا
 قسم خداوی قسم خداوی ہر کوئی صابر تہنیدا
 وقت نزع جد صدم رب نہیں قرب نظارا پاو
 وقت دخول جنت دس مہراں لسی خالق سائیل

مالی عاکشہ کنوں درایت سنتوں یار سو ہارے
 واضح کر سمجھاؤں تینوں کہیں راز اشارے

بیان تحفۃ المواہر جو خدا تعالیٰ اہل جنت کو دے گا

حضرت عائشہ کے روایت پاک نبی فرماون
قبل دخول بہشتوں رب نہیں کہ فرشتہ آوے
آپ کے ٹہر و مالک فضلوں تحفہاں گھلایا
تاں پر کہوں دکھاوے ایسے مہر اند تیاں ہیں
اللہ علم دیوے ہر اکنوں سار پڑھن سہار

حسد م فضلوں لوگ بہشتی درجبت پر جاردن
کے سلام علیکم تحفے تے پوشاکاں لیاوے
کہن بہشتی جلد دکھاوے آپ کیا تحفہ آیا
ہر اک نون پڑاوے آپ حکم یہو تیاں ہیں
کیا دیکھیں یہ ہر اں اُتے لکھیا رب غفار

مَكْتُوبٌ عَلَى أَحَدٍ هَذَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَأَدْخُلُوا جَنَّاتٍ مِنْ جَنَّاتٍ

اسلام علیکم مھر پہلی تے لکھیا نظری آوے خوش ہو داخل ہو دو واسوچہ دایم جاگ بہاد

وَفِي الثَّانِي مَكْتُوبٌ رَفِعتُ عَنْكُمْ الْأَحْزَانُ وَالْهَسَامُ ۝

دوجی ہرے لکھیا رب نے ڈاڑھے کرم کا غم اند و مر تمام تباوے فضلوں اجر و جوار

وَفِي الثَّالِثِ مَكْتُوبٌ رَيْتُكَ الْجَنَّةَ الْيَقِينُ أَوْ رَشِمُوا هَاهُنَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ

ترجمی اے وارث جنت یتاں تسانوں بدلہ عمل جو دنیا اندر کیتا صدق ایمانوں

وَفِي الرَّابِعِ مَكْتُوبٌ الْبَسْنِ كَمُ الْحُلَا لَسْلُوحِي ۝

چوتھی اے لکھیا یہ جو تسان خیاں نہ آپاں فضلوں خوب لباس تے زیور اجر اسان سپاں

وَفِي الْخَامِسِ مَكْتُوبٌ وَكَوْنَهُمْ لِحُورٍ عَيْنٍ اِنِّ جَانِيَتْ هُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا وَاهُمْ الْفَاعِلُ

پنجویں ہرے لکھیا حوراں بیاہیاں ناں تسانوں گورے بدن تے موٹیاں اکھیں مگر سچ اسانوں

ایہ تحقیق تباوے بدلہ کارن صبر کما فی لہیاں انج سراواں بیشک فرق نہ پاپاراں

وَفِي السَّادِسِ مَكْتُوبٌ هَذَا جَنُودُكُمْ الْيَوْمَ مَرَّ بِمَا فَعَلْتُمْ مِنْ الطَّاعَةِ ۝

چھیویں اے لکھیا یہ انج بدلہ نیک طاعتاں امر او انی ترک منادی چیراں پھریاں داں

وَفِي السَّابِعِ مَكْتُوبٌ صِرْتُمْ شَبَابًا لَا تَنْصُرُ مُؤْنًا اَبْلًا ۝

ستویں ہرے لکھیا ہو گئے انج جواں تائی کڑی نہ بد پچھے ہو سو سہمی ایویں شان گراہی

وَفِي الثَّامِنِ مَكْتُوبٌ صِرْتُمْ اِمْنَانِيْنَ وَلَا تَحْتَاوُنَ اَبْلًا ۝

کڑی نہ بد پچھے ہو سو سہمی ایویں شان گراہی

اٹھویں اپر لکھیا سپ تم امن انور آہم آئے

ہن ڈر خوف نہ مول تسا نون فضلوں بجائے

و فی الناس مکتوباً راقمہم الا نبیاء والصلیٰ یقین والشہداء والصدیقین

نازوں اُسے یار تباؤ کے ہو گئے ام و ہار

بنی ولی صدیق شہید تے صالح ربہ پیارے

و فی العاشر مکتوباً سکنہ فی جوار اللہ من ذی العرش الکبریٰ

دسویں پر سہاے ان دن ہو گئے خالق بار
واہ سبحان اللہ رب عالم کیسا کرم کما سی
مومن صابر صدم رہا تھیں ہر اہل سین سار
سار ربکہ حمد شنائیں شوقوں ذکر اللہ
سب ترغیاں کرسن جس نے دیکھ کر آ
چاہیے جس جاگہ ہن پاسیے جنت اندر جائیں
اے بندے ہو صابر شاکر تابعدار بنی وا
جسم پایا اور لہ لہ اتش وچہ نہ پاریں
کوڑی زیست ثانی ام پر ہو ویں نہ غرہ
جیسے عمل کما سین و لیا بدلہ ملوگ پیار
اہل جنت و تحفیا و الا کچھ ذکر سنایا
توبہ توبہ یاد کیا کہیں نہ و کھلا ہیں
چہت ضرورت حال موافق نقل کتابوں و

جوسے صابر عرش پڑھا مالک کرم تاری
تابعدار اہل متقیانوں فضلوں خوشی دکھائی
تاں پہر کہے فرشتہ جنت داخل ہون بہار
جنت اندر داخل ہون جیوں قدر فرماند
وارث کیتوس جنت لائے سار خوف و بخاؤ
ہٹیک ایہ بولہ پورا ملایا عمل کر نیدیا تائیں
دولت جانوں امر قبولیں یار انیک سعیدا
بیغمان بیہمرا ہو سکے نہ دوزخ پڑ جاویں
باجہ عمل کہ ساتھ نہ جاسی سمجھیں بات مقررہ
اک وجہ لاٹائی دوزخ پوسن اک سوچن دربار
ہن چاہاں کہہ اہل دوزخ لکھے حال کہا یا
ماں سو بہن بہر اوں نشان رات نین جاویں
قسم خدا ارمی شاعر بنے پاسوں کہ نہ پاواں

بیان ذکر تحفۃ المومنین برائے اہل لیسٹ

ابن حجر نقیب عایشہ راہونہ پیچہ فرماے
دل اہل بستی لکھا و سکر جنت جاسن
جیوں ہر لہ نشان کمر شکر شہیدین
درواز دوزخ پر جا کر جمع نماجا یون

عمل تو لاون کارن صبر دن روز حشر و آو
اس تھیں پچھواہل اناری پیش عدالت اسن
پتوں پتوں حکم خداوند کرسی سٹو دوزخ کہا یاں
اپن چہیت فرشتہ آئے ویکہہ غمانوچہ پوسن

کالا منہ تے پہلیاں اکھیں کون کت دوا
دس دس مہراں بھیجاں خالق پگڑ لو بد کارو
ایہ اج بدے تسانوں ہر دھو سارے
پگڑ فرستے کوہوں ہم اک پڑھی ہر تائیں

لنت لنت کر کے غضبوں کے بتلائے
ہیچے ان کے تانوں جلد پھر مردارو
کارن کفر شرک کیا یاں بد غضب تیارو
رؤند بنیاں کیا کچھ لکھا دانیج کر سمجھاں

فِي آدِلْهَا مَكْتُوبٌ أَدْخُلْهَا لَا تَمُوتُوا فِيهَا أَبَدًا وَلَا تَحْيَا وَلَا تَحْمِلُونَ وَلَا تَحْمِلُونَ

پہلی ہرتے لکھا ہے اج دوزخ جالتائیں
نہ مرسو نہ زندے رہو باہر آؤنا نا ہیں

وَرَنِ الثَّانِي مَكْتُوبٌ بِخَوْفٍ هُوَ فِي الْعَذَابِ لَا رَاحَةَ لَكَ

دوجی اُتے وجہ عذاباں ڈیرا دایم لاؤ
راحت نہیں تساؤ یکارن سخت اندیشہ پاؤ

وَرَنِ الثَّالِثِ مَكْتُوبٌ يَكْسُو مِنْ رَحْمَتِي

ترجمی ہرتے لکھا حصہ رحمت تسان پایا
نامید میری رحمت نہیں ہو چھکے فرمایا

وَرَنِ الرَّابِعِ مَكْتُوبٌ أَدْخُلْهَا فِي الْهَرَمِ وَالْفِرْدَوْسِ أَبَدًا

چوتھی اُتے داخل دوزخ ہو جاؤ بد کارو
وجہ نعم دردتے فکر ہمیشہ ولد پوچھ وچا رو

وَرَنِ الْخَامِسِ مَكْتُوبٌ لِبَاسُ كُمُ النَّارِ وَطَعَامُ كُمُ النَّارِ وَشَرَابُ كُمُ النَّارِ وَمَقَارُ كُمُ النَّارِ وَغَوْشِي كُمُ النَّارِ

پنجویں اُتے کپڑے میں آتش گذرنا
کھانہ میسی تھو ہر دا جہ جھکے کنوں بد حالے

وَرَنِ السَّادِسِ مَكْتُوبٌ هَذَا اجْنُ اَوْ كُمُ الْيَوْمِ بِمَا فَعَلْتُمْ مِنْ كُفْرٍ وَهَيْبَتِي

پانی گرم جو سڑوا بلدا تسان پلا یا جاسی
آتش نرش فروش تمانی پیٹ بکھا یا جاسی

وَرَنِ السَّابِعِ مَكْتُوبٌ سَخَطِي عَلَيْكُمْ فِي النَّارِ اَبَدًا وَكَذَلِكَ النُّبُوَاتِ

چھویں اُتے ایہ اج بد لہ جو بد عمل کماؤ
کفر شرک وجہ شغل ہو کر نہ سجد سہ پہلے

وَرَنِ الثَّامِنِ مَكْتُوبٌ عَلَيْكُمْ الْقَسَّةُ بِمَا تَعْبَلُ تَعْبَلُ مِنَ الذَّنْبِ اَلْكَافِرِ اَوْ

ستویں اُتے غضب تساوی اپر دایم میرا
نا فرمائی کارن دوزخ وچ ہمیشہ ڈیرا

اَلْكَافِرِ اَوْ كُمُ النَّارِ اَبَدًا

اٹھویں اُتے لعنت تھو تسان گناہ کما
نہ پشیمان ہو کر اس نہیں نہ تو بہ دتا کے

وَفِي النَّاسِ مَكْتُوبٌ قَوْلُهُمْ كَلَّمُوا الشَّيَاطِينَ فِي النَّارِ آيَةً

نالویں ٹھہراتے ہیں ساتھی ہندو شیطان نالوں کے

وَفِي النَّاسِ مَكْتُوبٌ اِتَّبَعُوا الشَّيْطَانَ وَارْتَضَوْا لَهُ الدُّنْيَا
وَتَوَلَّوْا الْآخِرَةَ فَهَٰذَا جَزَاءُ الَّذِي

رسویں اتنے شیطان دی کیتی فرمانداری
تے تے ترک کیتا آخروں کا دل نیا پیاراں

صبر افسوس قلیل تپاتی کارن کفر کما
لے بند ہے صبر شکر وچ راضی پاک تپالی
خوش خلقی دی عادت واسے میں محب ہی
خانی دی دگاہوں خلقی درجہ پاؤں بہار
روشن دنیا ہے خوش خلقی عادت ہر کوئی پابند
حلمت باہجوں ہرگز بندہ صابر ہوندا نہیں
حلمت واسے ظالم ہرگز ہوندا نہیں پیارے
بیفرمان تعدی حلمت واسے ناہیں بندے
بھی مسکین یتیمیاں اشرقت بہت کماؤں
فتنے اتے نسا دیاں کولوں کی کہاؤ
حلمت دی میں کی کجہ خوبی ظاہر کردیادار
حلمت والی طبع نبی دی گہر گہرین کہند آیا
عارف اکہن رحمت ربی تبدل اندر آوی
تے جس کو مٹھے وجہ تیوری طبع غور پائی

پیش عدالت حاضر ہون دوچہ ظن نہ لیا
صابر شکر درجے پاؤں محبت وجہ کمال
نبی کہیا خوش خلق جو بندہ سو میرا ہمراہی
حلمت صبر عقید یاں واسے رہیں بہت پیار
تاں پھر ظالم سرکش ہو کر دوزخ کھڑا جاندا
حلمت باہجوں صلہ رحمی سندی کداہیں
تے متکبر سرکش حلمت وال نہ سمجھ سواہے
وجہ تکلیف رجوع خدا دل کرن حلیم جو بند
سائل درپر آیاں اہل حلیم نہ ٹہرک ٹھان
مہدی طبع حلیم آہی اس دشمن یار ہو جاو
حلمت سبے غالب آوے کے رسول عباد
حلمت دیکھ نبی سروروی زید ایمان لیا
فضلوں طبع سلیم نہایت اسدی سندی جاو
بہمید حمت ربی پگڑی قدل کنوں جانی

دنوں نرم کرے ایہ حلمت کیا تعریف سناواں
حال موافق اک حکایت کر تحریر سناواں

حکایت کے مرد و خلیق

حکایت صالح اندر جو نکرادی ذکر کیا
سی اک شیخ شہر وچ رہندا مومن دربان
طبع سلیم نہایت حلمت تا پورا بنی و
اک دن اک نہایت بندہ کر دیا گیا ساٹھ کو
مسدا مسدا شیخ بیچارہ مڑ واپس پیر آیا
کہن لگا یا حضرت کھانہ پک گیا چل کھاؤ
مرد دربان دوجواری مڑ اسد سنگ آیا
یا حضرت اچے چلے اوپر تیار نہ ہو یا کھانا
اٹھ گیا مڑ دوجی داری بات نہ کہتی کوئی
جاں گھر ہوئے مڑ وہ بندہ وڑ دوڑ آیا
پھر اٹھ مرد دربان ٹریا تھا گیا وچہ راہیں
اچے تیار نہ کھانا ہوا چاہیے واپس جانا
پھر واپس مڑ اسد تھیں نیندا گیا وچہ راہیں
مگر اک پھر اس قدم رنجہ فرما بیٹے
مڑ نریا گھر اسد طرف دلوچہ رنجہ نہ کوئی
بولیا پھر ذرا کوٹھیر و مڑ دی پیریں و
سن کے بات شتابی اسدی پھر واپس گھر آیا
مگرے آن کہا اس بندہ ہوتا ہو گستاخی
خواہش بہت چروکی آہی کہا ناتسا کہو او
پھر وہ مرد دربان سن کر مسدا مسدا آیا
حقوڑی دیر لے یا حضرت پک تھیں مڑ آنا

نال محبت تیر تیا میں تو یں نایا جائے
ہر حالت وچہ صابر شاکر سنتوں پار جانا
ظاہر باطن وچہ موحد خوب اسلام عقیدہ
صاف جواب دتا پھر اس گھر اپنی وچہ جا کے
ملک ہو پاتے اوسے بند آن سلام سنایا
سرد ہوندا ہے جاندا ہرگز دیر نہ موئے لاؤ
سن بیٹھا گھر اسد اندرتاں اوہ مرد الا یا
اچھی طرح تیار ہوئی جب پھر تسناں آنا
راہ سبحان اللہ مومن دی کیا آزمائش ہوئی
آکھے حضرت چلو شتابی کیوں اتنا چر لایا
مڑ اس کہیا لے دم بختہ روٹی حاضر ناہیں
اک پلوچہ تیار ہو جاسی مڑ تسناں جھبدا آنا
پارسیاں اس بندے اپنا فضل کماں
کھانا تیار ہو یا یا حضرت جلدی آکر کھائیے
دیچی اسد چلے اندر اک نہ بالی ہوئی
روٹی ہے یک جاندی جلدی صبر نہ گھر
گھر اپنے وچہ پہنچیا پر کچھ دلوچہ خیال نہ لیا
قدم مبارک گھر میر لوچہ چلے ہر دے شانی
چلو شتابی گھر اپنے وچہ عزت نال بہاوا
گھر لیجا کر اونوں اس جلد جواب سنایا
جلدی مڑ نا مگرے مگرے مینوں پے نہ جان

مگر دودھ پیا وہ بندہ صبر نہ اسنوں آیا
 میں جزدی تسناں ضیافت کسوچہ فخر بھولائی
 مگر اسد یوچہ پوچھا ڈانڈا دکھایا یو یاستا نا
 واہ سبحان اللہ کیا حکمت ذرہ نہ جوش اٹھایا
 حلم تسناں از مادون کارن میں کتنے سن کے
 واہ وانیک عقاید سوسناں واہ وانیک لورانی
 ہے نفسانی خواہش کارن ہر اک وچار
 جادوں کو کھٹو مگر اسنوں فوراً چلیا آئے
 غصہ کینہ اتے عداوت رکے ہر گز نا ہیں
 کدی نہ دلنوں تنگ کہیگا حکمت عجب کہیگا
 دچہ ونا و فرق نہ کروا خیر کنوں منہ موڑے
 اسنوں لائق بندہ اپنا نام سداوے نا ہیں
 طالب تائیں خلقی لفظ واضح کر سمجھایا
 جنت اندر خوشیاں کرسن کارن نیک عقیدہ
 اسدن مسکن کارن جاگت ورنہ اندر پاون
 پوری تابعداری سرور برہم شیم اٹھادیں
 سزہ رچم ادھر پیرن والی آتش سخت تباہی
 دلوں بجا توں بے ہوویں پیاریا دچہ ہر جا
 کر کے یادو النام خداے حمد و ثناں ہمارے
 تے توں احسن خلقت اندر کی تیری دویا بی

جیونکر توں حدیثاں اندر صفت کئے دی آدے
 بہت ضرورت تیرے تائیں توں سنائی جاوے

در بیان ذکر خصلت های سگ

در اخبار لایق سالن کے رسول ربنا
صد افسوس تیرے پر اے انساناں یاد دانا

قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ يَتَّبِعُنِي لِلْمَوْتِ مِنْ أَنْ يَكُونَ اخْتِلَافُهُ كاخْتِلَافِ
الْكِتَابِ وَفِيهِ خَمْسَةٌ اخْتِلَافٍ الْأَوَّلُ أَنْ يَكُونَ جَالِعًا أَبَدًا رَضًا مِنْ اخْتِلَافِ
الصَّاحِبِينَ وَالثَّانِي لَا يَكُونُ لَهُ صُورٌ وَهَذَا مِنْ أَثَرِ الصَّاحِبِينَ وَالثَّالِثُ لَا
يَكُنْ بِأَيْلٍ وَهَذَا مِنْ أَعْمَالِ الصَّاحِبِينَ وَالرَّابِعُ لَا يَكُونُ لَهُ مَالٌ وَهَذَا مِنْ
الْوَارِثِ وَهَذَا مِنْ عَيْشَةِ الصَّاحِبِينَ وَالْخَامِسُ أَنْ لَا يُفَارِقَ مِنْ بَابِ صَدْرِهِ
وَأَنْ يَكُونَ فِي يَوْمٍ مَيَّاتٍ مَرَّةً وَهَذَا مِنْ فَاوِ الصَّاحِبِينَ هـ

فرچہ فرمایا بنی صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم نے لایق ہے مومن لوں ایہ جو ہوسے خلق
اسد مانند خلق گئے وے۔ کیوں ہے وچہ گئے ہے پنج خصلتاں ہیں۔ اول ایہ جو سندا
ہے بھوکا ہمیشہ۔ اتے خصلت صاحبین دی ہے۔ اسے ودم ایہ جو نہیں ہوندا ہے
واسطے اوسے کھر اتے ایہ نشانی صاحبین دی ہے۔ اتے سوم ایہ تحقیق اوہ
ہیں سوندا اندر رات سے۔ اتے ایہ اعمال صاحبین نہیں ہے۔ چہارم اتے
ایہ جو نہیں سندا واسطے اوسے مال تاں جو وارث ہو۔ اتے ایہ کسب صاحب
راہے۔ اتے پنجم ایہ جو جدا نہیں ہوندا دروازے مالک اپنے دے نہیں
اگرچہ مارے اوس لوں وچہ ہر روز وے تڑ بار راتے ایہ و فاصلا نہیں
نہیں ہے رواہ الدارقانی الاخبار ۱۲

نتی کہیا مومن لوں لایق خلق عظیم رکھوے
کئے وناگ کے عادت لوں سوچہ پنج خصلتاں
جیکر کئے والی بی خصلت نہ تیں وچہ سولی
حکم طبیعت والا رب توں بہت پیارا نہیں
اے مومن توں حکم بگڑاں کتو والیاں لال
پیش عدالت حیدرم جانشین ہوئی ابرو لی

سنوں حقیقت جو پنج صفات کئی اندر آیا
تے ایہ خصلت نیکو کاراں دیوچہ سمجھہ نیار
دوم نہ الیسا گہر نخرانہ منیا کاری والا
ترجی خصلت شب بیداری اندر حال گزار
چو بھتی خصلت ناہیں ورثہ حسب ادارت تھیو
پنجویں ایہ جو تار دروازہ مالک لا چھوڑے
ٹھکانویں سواری ہر دن دچہ لنگ اوڑاؤ
تے ایہ وفا صلح اندر اکثر ہمارے بہائی -
بھاویں سو تکلیف آدن اپر جان نہانی
ایسے صالح عملا نوالے علمت خلقا نوالے
لے بندے پھر طبع حلیمی جے ترہ جنت جاناں

اول بھکار ہے ہمیشہ تے سوچ بھلیاں
کم کھاون تہیں تلب منور ہندا کہیا سہار
خاک بچھو ناوایم بہر ناتے ایہ صالحی حال
تے ایہ عمل صالحی الانستوں یار پیار
تے ایہ نیکو کاراں سدا کسب معاش گنیوی
دکھ سر پر صبروں جیلے ایسپر مکھ نہ موڑے
تاں بی نہ دروازہ تھپوڑے ایڈر وفا کماے
نہ دروازہ چوڑن رہدا واہ واعبد آہائی
تاں بی امر دل کرن نہ ہرگز اکیل نہ زمانہ
انشاء اللہ درجے پاسن جنت وچہ کماے
ذکر سداں خلق نئی داستانوں یار سبحان

در بیان اخلاق آن ذات سرور کائنات مفتی موجو دات صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم

وچہ تفسیر محمد رادی ابن جبانوں لیا یا
جو سب صفت محمد والی وچہ تورات سپائی
اول جبکہ کی سنت کلاماں کرے اوہ مٹی سی
ایہ دو وصف نہ معلوم ہوں میں مان چاہیا
اکدن مدت بعد اتفاق میں نہیں مٹی پیار
پھر میں کہہ دن وعدیوں ول کہیا سر نہیں
سنت تقاضی پاروں میں زچہ کتیا نبی سہارا
نہ اس کہیا سیاد نہ آئی کیونٹوں سنو بلا یا
تاں ازماون کارن پیر سیکاری سخن سنار

زید یہودی عالم آہا اس نے فرسنا
میں سب زچہ محمد آہے ڈوٹھی پر دو صف پار
دو جا غصتے اوپر غالب اوہ حلیمی کرسی
بیت اڑیک کیتی میں سپر وقت نہ ہرگز پا
قرض خجوراں لیکر کیتا پیاد سہارا
جلدی ناں خجوراں الا میرا قرض اوڑا
لفظ بے اوب بی آکھے کتیا ڈاڈا شور کہ
نہ چہرہ شعیب کتیا نہ جگہ جوش لیا
بیت زیادہ سختی پگڑی پار جمع جدا

تاں جو کچھ ادا و اصدیاں غصہ اندر آد
 چپ کیتی میں ول تگن صبر حلیمی پاروں
 ہیر میں جوش غضب نہیں یہ طعنہ مارنا یا
 واہ واتساں گہرا نہ عادی قرض نہ مول داؤ
 حسد میں یہ سخن کہے تہہ گہری عمر بتیابی
 تے میں اکہیں گہور کہیا اٹھ میرا قرض واپس
 واہ و اصبر تے واہ تحمل واہ و خلق جی وا
 دیکھ کھلوتا لکڑیا سرور پتیا عمر و دیرے
 تے آکھیں نیشن ریک کر سیں کوڑ لگانا
 یہ امید نہ ہسی تہمتوں سرور کے منایا
 تے استائیں نیک تقاضا دی دیندوں پیار
 اس کیوں نقطہ بے ادبے اسکارن خوش ویاں
 تاں فرمایا سرور عالم جاہ جہب قرض او واپس
 اسکارن جو بر سلوکوں پیش توں سک آیا
 واہ سبحان اللہ کیا مشفق رحم کما و نوا لا
 ایسا سوہنا پیر اسانوں بخش ہو یا سرکاروں
 واہ واپس محقق خبراں اسان پوچاوں آیا
 شر شیطاںوں دوزخ شرورں ساں بچاوں آیا
 حلیت خلق جو خصلت لیاں ساں سکھاوں آیا
 حق شریعت واحدانیت جو احکام آہی
 جے رب بھیجی سروروں نہ اسلام کہاندا
 اعلیٰ نعمت سرور عالم تے قرآن جو آیا
 ثابت ہو یا جو چہرہ طریقہ پور طریقے چاک

پر اس چہ نہ ہرگز غصہ حلیت غائب آوے
 نہ تکرار جوابوں ہرگز نہ غصہ گفتاروں
 جو سوکھا قرض نہ پیرداؤ پڑ داؤ تہہ اوایا
 کسے نہ سوکھا لیا تسان نہیں عادت تہہ کھیاؤ
 چادر کرتا سرور واپس کھچیا ناں شتابی
 تاں ہر جلدی اوٹھ کھلوتا واہ است اسائیں
 واہ و اصبر واہ و انرمی واہ و اشان مزیرا
 غضبوں تیغ الارشتابی بولیا کر ساں ہر
 حالت و کچھ بیاب عمر دی سہا سنی ربانا
 لائق تینوں کریں نصیحت کریں نہیں قرض ادا یا
 توں یہ کی کتیا عمر نہ کہیا نہیں تینوں سیر سہار
 اذن دیو یا حضرت مینوں اسدا قرض او واپس
 ایسے دیوے پور زاید اس کے چے پاریں
 اسدا بدلہ دیوے پور چاہیے تہہ اوایا
 حلیت خلقوں مجرم والا جرم گواہوں والا
 واہ و انجبت اساوے کھلے تا بعدی پاروں
 واہ ظلمات شرک بدعت و نور کہنداوں آیا
 فاقبعلونی حکم سنا کر پارے لنگھاوں آیا
 ظلم تعدی عشق مجبوروں و رہاوں آیا
 شفقت پاروں ہم کنند کل کہائے بہائی
 قسم خدا دی تاں پیر سب کرئی کھوچہ تنجو پاند
 دوزخ و چہ و گایا جاسی جس نے قدر نہ پایا
 جسدن پیش عدالت آیا ریل و گایا جاکا

جو میں یقہ سرور والا نش پر عمل کماؤ
سنوں حقیقت و کچھ حلیہ خلق نبی واپار
و کچھ ازمایش خلق بنیادی میں ایمان لیا
کیا کی صفت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
سنوں حقیقت پر روایت ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ
پہر اٹھ گروہ نے چلے اسی بی نام لکھا
سروں نبی ویوں کچھ لکھنے پکا زور لگایا
تاں پہر ہو ستوبہ اسول کہا رسول ربانے
تاں اوہ بول گوارا لایا دو اوٹھ رہے پھر سنوں
نہ تیرا نہ پاپ تیرا مال خدا دا آیا
نبی کہا توں ٹھیک بتایا مال میرا ایہ ہیں
میں کہن وابد نہ لیاں سرور کے فرمایا
سن کے لفظ جہالتیت و اسہیا نبی دیکھ
ابو داؤد کہے اک جو نہیں دوجا فرمایا
واہ سبحان اللہ کیا حلت نرمی خلق نبی دا
اکدن سفر اندر فرمایا کہ کباب سہارے
ذبح کران اک کھے دو جے چم کہا میں مولا
چوتھے پار کہا میں نے عجیب کباب پکنا
پیر حقانی جنگل تھیں کربالن جمع لیا یا
کیوں تکلیف تیاں ایہ کیتی مگر سرور فرماو
یعنی تھیں شریک جے و چکارا ناں پیداں
پور روایت نبی کہا سب مہلوں ز قیامت
وچہ ترا دو بیمار زیادہ خوشتر مومن تائیں

چوڑ بنی لوں نہ برادریا دے کچھ جانیو
زید کہے میں تائب شک سچ رسول سہارے
کفر شرک اہل رتہا می پلوچہ توڑ گویا -
حبسوں صاحب خلق و مہر آپ خدا فرماو
اکدن حضرت بیٹھے آہے مجلس عجب لگالی
تاں جواک عربی سرور نوں ملیا وچہ راہے
گردن سرخ ہوئی سرور دی رخ الدامڑ آیا
اے بہائی کیا خواہش تیری کچھیں درد لگاؤ
غلہ پاس جو تیرے استھیں آکھ سنایا تینوں
اس کارن میں تیر تیاں بول پکار سنایا
نہ پو میرا پدا پر کچھن حق بی تیرا نا ہیں -
نہ میں بدلہ ہرگز دسیاں بول گوارا لایا
فرمایا دو اوٹھ بھر خرمی جو نہیں کرو روانہ
ناں محبت و کیر سنوں نبی روانہ کر یا
پور روایت نقل لیاواں سنوں رسعیدا
کبری اک لیا ندی آئے پار جمع ہوسار
کہا تیرے گوشت میں کٹ تیرے محبت بناواں
سب مشغول گم ہو کچھیں مریا نبی رہنا
ایہ بی اسی رسول کرے پاراں عرض سنایا
رب دوست رکھو جو پاراں نہیں جدا ہو جاو
ہو کہ جدا علیحدہ بیٹھے کنوں پیاریاں پاراں
فعل جنگا منظور خدا نوں اہل کفر نوں شامت
امن سلامت پچ دوزخ تھیں پاسن جنت باس

ہو روایت مخلوقوں میں اتنا درجہ پاؤں
روزِ حشرے گرمی اندر سایہ عرشِ عیسیٰ
حق مومن دامنِ اپر پیش خلق تھیں آوے
بنی کہا جو مومن مندن تھیں دودھ دٹ لکھا
جہتک صلح نہ کرے پیاروں لٹ لٹ گواوے
وقت صلح اسلام علیکم جو پہلے آ لہیسی
رفجے مائے اسدیکو لوں آوے شرم اسانوں
صدافسوس جو انیس زمانے جو دو غم ہو جان
ادنی باتوں چوڑن بہائی ترک صلح تھیں لے
شکر زن وی بات پیاری بہا یا نال رطالی
نہ پہ صلح کرن مڑ اس تھیں دٹ نہ لوں جان
سن تینوں اکے لی خدا واد کر سنا یا جاوے

جیونکر دایم دن نوں زہ رات تہام لکھاؤں
خوش غومو من پیارے رب ناں فضل کری
دٹ فساد کے مومن وادوچہ نہ رکھاوے
ہر ساہ کارن اک کبیرہ نامی لکھا یا جاندا
تب تک نظر کر دی غالی اسیدی طرف نہ پاوے
اعلیٰ درجہ عند الموالی روزِ حشرے لہیسی
کہیں دچہ ترازو تولال اسد بد عملانوں
وقت نزع تک قبروں لتقیش عناد گواؤں
الٹا لگہ شکایت کر کے باجہ ایمانوں مردے
جاہل حق لوگ بچاؤں کرن نہ خوف آہی
عمل کما کے حبس کر اگر دوزخ اندر جان
حمد صلواتوں تیجے طاب نقل کتابوں لکھاوے

در بیان ذکر حضرت وراق رحمۃ اللہ علیہ

سی اک ولی محبِ خدا نام وراق پیارا
رُدا ٹردا منزلِ حیدم نیرطے آیا
جو میں ناں فلا نے مومن ٹھیک عداوت چالی
وٹ عناد در سیا درچہ قلبا میں ہنیا اس جانیں
کارن ایں عناد کبیرے بہت گناہ کما
تے نینوں ساہ نوسو ہر شب نوحہ آو پیارے
کی کری چمکے والابجے نہ ہوئی صفائی
تے حج دی تاریخ سی تیرے کجہ خیال نہ کیا
منزل منزل کٹ مسافت مڑ گھر دیوچہ آیا

نال محبت حج اداؤں قصد اٹھا یا بہارا
اچا چیت گزشتہ حال یا دیوچہ آیا
اس تھیں بعد روانہ ہو یا کیتی صلح نکالی
کیا کر ساں میں حج مبارک یاں بہت خطا میں
ہر ساہ کارن اک کبیرہ نامے لکھا جاوے
کتنے روز سفر وچہ گزرے ظلم اوٹھا کر بیارے
ولی ربانا سوتج دیوچہ والین یا راہی
مومن نال صفائی کارن والیں ستہ پیر یا
مومن نال صفائی کر کے دلوں عناد گوا یا

واہ سبحان اللہ کیا مومن حق حقوق اداون
 بغض عناد نہ دلیو یہ رکن تابعدار بنی دے
 اسے تدرے تیرا کھنچ عوی جے سنے تالیح والا
 تے جکرتوں چھوڑنی دا امر گنوں کت جائیں
 نافرمانی مثل تیرو یہ جکر صادر مسوئی
 فرماندار ساریاں کارن کرن شفاعت آون
 عرض کرتن تیرا تگری جی طرف جہکائیں
 واہ سبحان اللہ کیا مشفق سرور پر حقانی
 بس میان جوں ادب ادایان حق بنی فرمے
 وہ قرآن خدا فرماوے حق حقوق امت می
 اول مول عناد نہ رکھیں مومن دانہ بھائی
 ترجیسا یل نون نہ بھڑکیں جو تیرے در آوے
 مسکینان محتاج یتیمان خدمت کریں پیارے
 حق مہمان تے مجلس دا جو ادب دلوں دھارین
 مسجد و احق تے ہمسایاں والا نہ مول کھلانا
 عزت ادب بنی دا پیارے بر سر چشم اٹھاویں
 عزت حرمت ادب بیت اللہ والا بچھائی
 بھی استنادا تے اخوانان ادب اب بہتر تے
 عزت ادب جو ناسا نوالا نہ اولاد دوسارے
 ہن میں ناں توفیق الہی واضح کر سمجھاوان

جیونکر رب بنی فرمایا فرق نہ مول لبیاون
 ہر منزل وجہ امر موافق پکڑن نیک عقیدے
 امر موافق کاران لوڑین جیوں سرور دا چالا
 لیکس مہنی فرمائی سرور شریں دوزخ بہا ہر
 تاجالان کراسن سرور حکم ملسی ڈھسوئی
 پاس میزان کھڑو تے عرضاں کر کر کے کشاوان
 تابعدار یا نوالے مومن دکھا اٹھاوان ناہیں
 جسدی برکت تالیح والے نکسین دھین جہانیں
 تینوں لازم ایون اسپر عمل کیا جاوے
 واضح کر سمجھاوان تینوں جیوں کر نشان گرامی
 دوجا غیبت گلے شکایت اندر سخت تباہی
 چوتھا ظلم نہ مول کماویں فر اندھیرا پاوے
 ظاہر اندر کم عزت آخر وجہ درجے بھارے
 عزت ادب کلام خداوی دلیو یہ چارین
 ہوو خیال دلیو یہ کر کے سمجھیں یاد سچا نا
 امرنی دی تابعداری دلوں بجانوں پویں
 حق خدا تو محمد پھریں چھڈ کفر شرک برائی
 انشاء اللہ اندک عالون جاسن کچھ دھم تیرے
 عودت دے سرخاوند والا حق عظیم پیارے
 تون بھی سنکر عمل کماویں میں کھی جنت پاوان

در بیان ذکر ادب اور حقوق الدین

ایویں سرخداے گرامی س تمہیں میں سمجھاواں

پہلے ذکر ادب ماں پیو کر تفصیل سناواں

عاقی نہ ہوویں لاپرواہ گئے حکم نبی فرماو
 حواں باب تائیں اٹھ مارے کر کر حال آورا
 شرع رسول محمد ولی ابہ حکم فرماوے
 ابوورد الہین حضرت صاحب پٹنہون فرمایا
 ضائع کرخواہ رکھ حفاظت جیون تیز اول چاہو
 اک حکایت پاک نبی دی چاہو ان تہہ نشانی

عزت ادب تعلیم اٹھاویں راضی ہو جاوے
 گرسنگسار دیہوس تائیں کرے قورات پکارا
 باپ بیٹے لون جی تہاں مارباپ ماریا جاوے
 ہی جنت واسے دروازہ مانی باپ ہو آیا
 درجبت سے دروز خدا بھون ہی مل جائے
 جیونکر طالب عاجز تائیں نظر حدیثون آئی

حکایت حضرت علقمہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ

مسند احمد دیوہ لکھیا نظر اسانوں آ یا
 عابد سخی نہایت پورا نیس کو کار سپارا
 عورت بیچ نبی سرور لون اپنے پاس قہلایا
 پی زبان نہ طاقت بولن ہوش کدی پہنچی
 نال بلال اصحاب نبی دے کلمہ دسن سارے
 پکھا حضرت لوکانائیں مان اسدی کتھر رنڈی
 عرض کیتی لوکان سے زہدی کدی نہ س گھر آو
 جاو جلد شتابی اسول آپ بنی فرماوے
 جے طاقت نہیں سو وہ بندہ دے رہے تھیں عاری
 آخر سوچ وچار محمد گھر بڈھی دے آئے
 علقمہ نال پیار قرار بی دسین کتھان آیا
 روکھو ادب بجا کر بڈھی عرض حضور سائی
 نہیں نماز قضاء اس کیتی نہ کوئی فرض کھلایا
 عورت نال پیار کر بڈھلون یاد نہ لیاوے
 شکر سرور نے فرمایا بخش گناہ اس تائیں

سی اصحاب نمازی زاہد علقمہ نام رکھا یا
 جسدن مرگ آہی سر اسدے تنگ گیا ہو آرا
 اجرانوں ویلا سر اسدے جان کنڈن دا آیا
 گل کرن تون قوت لاوے امیر وچہ فاسو تھی
 علقمہ دی نہ چڑھے زبانی اوڑک لالاہے
 فوت ہوئی عتے تان بھی دیو باجکر راوہ زندی
 رب جانے کیا بھیت رہا اسانوں خبر نہ کائی
 علقمہ دی بی لاج زبانی کلمہ کیوں نہ آوے
 تان حط آب جائیے گھر اسدے سانوں خواہش
 پاس بٹھا کر چھن لگے سچ دیں ابہ مائے
 خوش رکھدا تیر تائیں یا ہی دکھ ہو نچا یا
 یا حضرت میں علقمہ اتے نہ راضی اک راہی
 ایر مہر تائیں اس نے ظلموں بہت سنایا
 مران بھانویں تے بھانویں بات نہ چھن آوے
 تان جو اس تقدیرے وچون بخش ہوئے پھر کیا

بڑھی کہے کہی نہ بخشان اودہ قرزندہ میرا
 پھر دوبارہ سرور کہا غضب تیرے سے بانی
 تون راضی تان رب راضی تون غصے سے
 نہیں قبول نمازان روزے حج زکوٰۃ حضور
 ایسے مرد گناہین دی میں نہیں شفاعت کسان
 سنگے بات دوبارہ مائی بولی پھر زبان
 تان پھر لکڑا جمع کرنا حضرت حکم سنا یا
 یا حضرت نہ ساڑواستون میں حد تو میں داری
 فرماون ایہ بڑھی مائی کی ایہ بات سنجائی
 اودہ عذاب نہ ڈٹھا جاوے نہ رب کسے دکھاوے
 سن مائی نکل کر نہ کہلاتی ہوش گئی بھل ساری
 کہن لگی اے دوست ربدے شاید ہو پوسارے
 علقہ دیول بنی نشانی تدون بلال دوڑا یا
 مان راضی تے کلمہ پڑھسی نہیں تے اچھے قہوری
 آن بلال ڈٹھا جیویلے کلمہ پڑھے زبانوں
 چھٹا وچ عذاب صباون روح بہشتی دہانا
 حضرت آپ جنازہ کیتا قبران وجہ دبا یا
 خدمتگار رہو ورا نہیں ہو مانواندے برہے
 لعنت رب فرشتے پاون جو کوئی مانوان ناو
 روزہ حج قبول نہ اسدا فرض زکوٰۃ نہ کوئی
 بہنقی ابن عباس ہوران بھلیں ہو رویت لیا یا
 مان پوچھے جیکر بیاد کسے عتبی واری
 سو نظرون سورج ملیندا اوکھوایہ وڈیا نی

جے بنیان نہیں میرا حضرت کد اصحابی بتر
 ہن زبان کیتی کلمے بھلیں مگر غضب کی لائی
 چھری غضب دی بیٹھان آکے پیایا چارہ کسے
 دوزخ وجہ وگایا جاسی خالی چلیا نورون
 جہنم حق نہ بخش بانوان قیامت دست نہ پڑ
 یا حضرت حق بخشان ماہیں بھانویں مرنہ جانوں
 علقہ چوک دیواس اندر ایسا حکم چڑھا یا
 دل میری وجہ حسرت آئی ایہ سن کار گذاری
 اس اکون اک دوزخ والی کتر کیونکر جاتی
 امت میری نون رب بخشے بخش لوے فرماوے
 بیفرمانی عمر ساریدی بخش دتی اک واری
 سب بخشے میں جو اس کیتے جرم نہایت بھلے
 جا کرویکہ زبان اوہدی پڑھی کلمہ بے آ یا
 کلمہ تدون زبان برآدے مان راضی ہو پوری
 کلمہ پڑھا پڑھا اولون ختم گیا ہو صباون
 برکت کلمے پاک نبی دی لیا بہشت ٹکانا
 مانوان داعی ایسا بھائیو وجہ حد نیاں آ یا
 عین فرض حق مانوان والا اندر دنیا گھر
 نا امید بہشتون ہو کے دوزخ دہریا جاوے
 الٹا دوزخ اندر جاسی خبر قرآنون ہوئی
 وجہ حدیث پیغمبر جو بکر واضح کر سمجھ یا
 سر نظرون حج درجہ دینا پاک خداوندیاری
 شفقت نال پیومان طرفے جس نے نظر وگائی

ہو روایت عائشہ تائبین آگیا پال سوا سے
کیا دیکھان اک طرفن پڑھن قرآن آواز آیا
حارثہ ابہ لغمان دابٹیا خدمت مان بہنن لیا
ہو روایت ابن عباسون ہی سرور فرماوے
دو درخت دے کھل جاوون غلط اس پیر دے
ایوبن جو کوئی بے فرمانی مان پووالی کروا

عَنْ أَبِي أُمَامَةَ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ أَنَّ رَجُلًا قَالَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
مَا حَقُّ الْوَالِدَيْنِ عَلَى وَلَدِهِمَا قَالَ أَهْلُكَ جَنَّتِكَ وَنَارُكَ رَوَاكَ ابْنُ مَلْجَةَ
کے کہیا یا نبی اللہ دے سانوں بی فرمایے
فرمایا اسے پیار سے مومن دیکھو لو و آرمایا
خدمت ادبون حبت پاؤ حق تناسل سزری
ایہ مختاری ہتھ تیر پوجہ طرف خدا دیون آئی
ہو حکایت حال موافق دسان تہہ پیار سے

شب معراج ڈٹھا میں حبت نور مارے چہار
تان میں پھیلا قاری کو لون کسے ابھل پایا
ایہ وڈیائی اس ہتھ آئی قاری نے فرمایا
تا بعداری وقت فجر دے مان پیوول جداوے
جس چاہوے تس داخل ہووے روز حشر دے
اس کارن دو دروز خدے رب کشادہ کروا

کی حق مایان اولاد ان پر اسی بی درجہ پائے
مان پیو حبت مانے دوزخ جیسا عمل کماؤ
سیفر مانان تائبین دوزخ جاگ غضب قہاری
دونوں منج خرید جہر اول کروا تیرا کھائی
جیونکر خدمت مان پیو پارون پاون فرمایا

حکایت پیر پد سٹامی رحمۃ اللہ علیہ

سی اک ولی خدا و پیر نام یزید سہسارا
اک دن اوہی رات پیاری مائی اوس بھایا
تے اوہ رات اچھی آہی برف ڈھل جائے
اٹھ کھڑیا نون ویکھا حضرت پانی نظر آیا
آخر پیر پیرا لے تائبین باہر طرف سد لے
گلا گیا ہو خیم تمام اتنا سیت سٹایا
لیکریانی آن سر مانے کھڑے ہوئے ادبون

موجب سدے ولی ہو ونداسن میری دلدار
اٹھ جائز یہ سانوں لگی چاہئے آب پلاے یا
نظر نہ آون اس شب اندر دونوں ہتھ پیار
جو تم ویکھے سو پو خالی بڑا تعجب یا
سی اک نہر دورادی اسول پانی لیون دہاؤ
لیاے مائی کارن پانی خوف عذابون آیا
دلوہ خوف می دہا یا ہو یار بدے قہر عذابون

اچرا ننوں مٹری اندر نیند سد ہائی
بائرید سرہانے کھلیاں ساری رات لنگھائی

ایس بزاری تھیں سر میرے میت پر تھاری
جج زکوٰۃ نمازان روزے مول قبول نہ پاؤندا
چلیا خون پھٹے حد پوٹے کھلے سرہانے مائی
اللہ اکبر سختی ایڈی ساری رات وھائی
کہن لگے بے پانی مائی شان تہہ بہائی
سچ دین لے بر خور دار خون ہو یا کیوں پانی
اس ویلے دا پانی لیکر کھڑا رہا یہ بندہ
وقت قیامت تیکر تیرا قرضائی مان شہرین
بول براز رہا میں کردائیں اُسے لکھ واری
میں تھیں بڑی بے ادبی ہوئی اندر ادا دانی
پھر اوہ اس پر چھاڑے مٹھے کیدک نافرمانی
بے ہن ذرہ امر نہ مٹان دوزخ دہریا جاؤلا
یار ب بخش مصوری اسنوں ترانام عقاری
گل خطایان کولوں اسدا کردیوس چھڑا لایا
سیٹے راز گئے کھل اسدے مادر یہ اولیائی
ہر دم خدمت حاضر رہناں سچا حکم شاوان

دو چہ خیال جگاوان جیکر مت ہووے بزاری
جو کوئی کرے بزاری مانوان رب بزار تھاندا
پوٹے نال پیالے جمے برف ابھی آہنی
جاری خون سارے اندر سرخ ہو بازنگیانی
وقت نماز ہو یا مان اُٹھی بیٹا کھڑا سرہانے
بکواسالہ دستین مائی بولی جلد کہانی
غرض کرے تسان آپے کہیا پانی دیہہ فرزند
ہتھان تھیں جد حرکت مٹی فوت گئی سریر
لاڈ کرایا گودی اندرتوں مینوں کئی واری
پر تون سی نہ پرواہ کیتی کیدک بے مہربانی
جد مان دودھلاوے خوشی ہو کر کر کے مہربانی
کئی رات مان وچہ گودی لیکر جاگ لنگھاون ٹاوار
وچہ جناب ابھی روئی مان شگے گل ساری
بہت خوشی میں اس فرزندون تون بہن بخشنا
پئی قبول دعا مائی دی وچہ جناب آہی
اے بھائیو بے ادب نہ ہو یو الیسا درجہ ان

حکایت دیگر

بچھلی حرم سے مجرم ہو یا منتون یار سجانا
لے اک بیٹا سارا اسدا اوہ ہی ساتھ لایا
بول حقیقت مددش دینا کیونکر حال وھائی
کارن وھو پوچھئے دسے پانی گرم لیا لے

وچہ زمانے ہارون شاہ سے سی اک مرد رانا
حرم کسے وچہ رکھ کر اسنوں شاہ نے قید کرایا
دوان پر یا بندے پر انوچہ شاہ زنجیر پائے
لڑکا عاجز بچھلی راتین دا ہڈا دکھاو ہڈا وکر

ادب ادبوں پانی گرموں مڑھو وھو کراوے
ایوین حال گذارن صبرون اندر قید تمانی
اکدن دھوکھے پارون لڑکا پاس دارو آیا
دیہ آتش میں پانی گرموں پو داو وھو کرانا
جلیخانے وہ نہیں ہے آتش میں ہر دھوڑ
شکر غصیوں کہیا دارو غے اٹھ ایتھوں بدکارا
کنیا دہشت پارون لڑکا شکر سخن قرار
واپس ہو مایوس بیچارے حکمت عجبائی
کوزہ پانی ٹھنڈا لاناں شکم دے لاوے
تا بے عرض کرے اسے رہا تینوں نرم آسادی
پیٹ میریدی بھاپ کٹوں ایہ پانی گرم ہوجا
فقہ کو ماہ جہدم ہو یا سحری وقت سہارے
چھپے باپ میرے فرزند اکھنوں تاپا پانی
عمر کرے یا حضرت مینوں آتش متھ نہ آئی
ساری رات گذاری ایوین عاجز دردتائے
واہ سبحان اللہ کیا لڑکے خدمت عجب بچا یا
یارب فضل کر دے والی یا عفا کر میناں
بخش میرے اس بیٹے تائیں تیرا نام غفاری
میں راضی اس بیٹے اتنے تون بی فضل کیا
میں میان نہ فرمانداری حق حقوق بھلاوین
بہر جگر کفر سکھاوین رستہ غیر ستاون

پچھلی رات اجابت ویلے باب نماز ادا دے
دن نون کارا سیرانوالی راتین ور در بانی
آتش لیون کارن منہ تھیں نرم سوال سنایا
کر کے وضو پیارے والد بیٹھ عبادت جانا
دیہ آتش اپنے کو یوں اسے مولادے پیارے
ورنہ اڈ جائیگا تیرا پوش بسم داسارا
بول کہے کیوں ناحق مینوں گال دنی ہتیار
تہان جو خدمت پیودی اندر فرق نہ ہو ورائی
موبدہ پکیرا دے اپر ساری رات لنگھاوے
او گنہار ان کارن تیری رحمت نہیں دورا دی
نال تو فیق تیری رب سایان خدمت فرق نہ آ
لیکر کوزہ بیٹا آیا خدمت باب پیارے
گرم نہیں ایہ نگہا جیسا دسین کھول کہانی
ہو مایوس بیچارے عاجز بیٹوں ڈھوہ لگائی
بہنی ٹھار چوپانی نہ تکلیف تسانوں آدے
ہو خوش باب خداوند اگے دست خاب اٹھایا
یا واحد یا اکبر عالمی یا ستار رحیم ن
وقت نزع وہ قبر حشر دے نہ دیکھے کج خواری
امن سلامت مال ایلانے حبت وہ پہنچا مین
مان پیو نون کر اھنی رب تھیں جنت درجہ پاویں
تہان پھر لائق بیٹے ہرگز نہ اوہ غسل کماوین

ظاہر تاجدار دنی پر بھی کرنی پارسے
شرعی امر نہ چھوڑن ہرگز آکھیار غفارے

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّبِعُوا أَبَاءَكُمْ وَلَا أَبَاءَكُمْ وَلَا إِخْوَانَكُمْ وَلَا أَوْلِيَاءَكُمْ إِنِ احْبَبُوا

سے ایمانوں کفرانہانوں اسوچہ سخت تباہی
دوست ہرگز اس کم اندر رکھن لائق ناہین
پس اوہ لوگ ہیں ظالم سرکش مردے کچھوٹا
ایسر شرط ایمان شریعت چھوڑ نہ کر جائے
راٹھا چارباں ڈھول ڈھمکے سب پر تباہ
کچھ پرہیز نہ کرن انہاں نہیں جو ایمان کھانہ
دو رخ دہچہ دکایا جاسی کارن اس بدیتی
ٹھیک اسلام خراب کرن وجہ اس نے زور لگایا
جیکہ شرع مخالف دستے نہ متین دلدارا
خدمت ادبوں مان پوٹا نہیں بڑے مولیٰ
رحمت نظر نصیب ہوئی جاسی ویل گایا
وجہ زواجہ ابوزر کو لون جیون روایت او
اسدی عبرت کارن چاہاں لکھ کر ذکر سنا یا

رب فرماوے اہل ایمانوں پھڑونہ مان پیڑمانی
یعنی جکر کفر سکھاون غسل کماؤ نامین
تے جے منہ تسادے وٹون پھرا نہاؤن جان
ثابت ہو یا جو پفرمانی بیشک رب بھائے
ایس زمانے نال شریکان سو سو کفر کماون
بے نمازی مشرک بھائے بار برادر باندے
کہیا غرابی بے نمازی دی جس عزت کیتی
کیتا قتل بنی اس نالے بیت اللہ نون ڈایا
بس میان ہومان پوٹھائی بھاوین گید پیرا
پرا حسان کماون والا امر خدا فرماوے
جس نے خدمت ادب کیتا ظلمون دکھ پوٹھایا
سُن کچھ حاجت عاقانوالی تہہ سنانی جائے
جس نے نافرمانی کیتی یا کچھ ظلم کما یا

در بیان کے جنازہ گناہ گار

اکدن ابوزر ساظہ پیغمبر قبرستانے آئے
بکھیا ابوزر ادب نیازون میں حدتے سوواری
فرمایا اک شخص امت دے آکیتا اٹھ ڈیرا
سُن زاری سرور دی جبرائیل اسمانوں آیا
تہاں پھر اچا چیت آوازہ قبرون باہر آوے
گئے پیچھے اُپر منیٹھان سچے جیسے میرے

پاس قبر اک جاکر حضرت نے دروشتائے
کیون اتناؤن رووین بیٹوں دس غفاری
ایس قبر وچ اسٹون ہند سخت عذاب دھما
تیری زاری نہیں یا حضرت مالک ان تہا
الامان الامان یا مولیٰ لا وھبے
آتش ظلمین جمعہ قبر سے سخت عذاب پیچھے

شکر چھپا سرور عالم لے گھر والے بھائی
 دو چوہا آوازہ آیا قبروں سنسن سمجھارا
 تان فرمایا بی منادی ہر جا کیتی جاوے
 سنکر حکم مئی سرور دا وارث جلدی آئے
 اس قبر دا وارث کھڑا بولی اک بوڈھیری
 تان مین وارث امیدی حضرت ہوا بٹیا میرا
 مڑ فرمایا راضی آہن تون اسس اپر مائی
 اکدن اس فرزند میرے نے سکر نشہ جنساری
 اوسے حالت مارا مینون ہتھ تگیا ٹٹ میرا
 پاس دوچہ ترس نہ آیا ویکھ میری بھینالی
 اسے جہاز تھار کر بیان طرح تیری جد آیا
 بدل حقیقت گل ستائی عاجز درد رنجانی
 سن فرمان لساون لگا بی رسول رانا
 عرض ہوئی منگو تیری ہن رحم خدا نہیں کدا
 بیشک مایونون جوتاوے نہ رب ہم کنا
 سنون حقیقت جہدم مائی کن قبر دل لایا
 گز دور ہے فے آتش ساڑے ہو ہزار ہا
 عرض کرے یار با جلدی اس پر رحم کیا نا
 مین راضی مین راضی اس نے تون لی ہیرا
 مایے ہون کما ہے ناہن بیشک سخن قرارا
 فقہ کوتاہ جہدم مائی اٹھی عرض ستائی
 اسے مائی تون راضی ہو پون رب راضی ہوڈا
 واہ سبحان اللہ کیا درجہ ظاہر رب کراوے

کی باعث جس پارون ہو پاندہ پر غصب الہی
 بری دعا مان باب کنون مین ہو یا مجرم بھارا
 ہر قبر سر ہانے وارث آکر کھڑا ہو جاوے
 کھڑے ہوئے کل قبران اتے تان سرور فرماو
 اٹھدی بہندی ہو پون شانی کہے قبرا میری
 گوشے جگر بصیرت چھٹی کیتا آن نسیر
 ادبون عرض شاوے حضرت راضی مول رانی
 حالت سخت بیہوشی اندر یانی بہت خواری
 دروستانی عاجز بد بھری کیتا صبر بہتیرا
 تان مین ہو متوجہ کیتی عرض حضور معالی
 تون بی اس پر رحم نہ کرنا مینون ایس دکھایا
 پاس حبیب محمد سرور جو تکر بات و مائی
 اسے مائی ہن اس عاجز چاہئے رحم کمانا
 رکھ کر کن قبر دے اپر دیکھن حال سپردا
 ویکھ مائی ہن حال سپردا کیسے در دکھاندا
 الامان عذاب اللہ تھن کہن دا بٹیا پایا
 حالت ویکھ پڑدی رور و مارے آہن
 شیر در فریادی آئی تھیر حضوروں پائا
 شکر حدودہ ہر اچا بڈا بخش امر استا مین
 چیت کیت ہو جاون بیشک سچ سمجھ دلدارا
 بہت شتاب آواز ساری قبروں باہر آئی
 فضل کرم تھن ارجم تیرا کل نقصان و گیا
 مایے میرے راضی ہوون کیون نہ بچیا جاوے

اے بندے کر خدمت پوری نافرمان ہووین
خدمت ادب نہ برکھا جاندا جی کوئی عمل کماؤ
وچہ تکلیف مصیبت راحت بخشے خالق باری
ستون خدمت مان پیو یارون جو نکرین

حق حقوق تمام ادا کر حبت حاصل ہووین
دنیا وچہ یا آخر وچہ بدلہ رب دیواوے
جس نے خدمت مان پیو اندر پتی جان نثا
بھی توفیق صالح عملان بخشے رب نہسا مان

قصہ اصحاب الرفیق یعنی غار والونکا

ابن عمر یقین وچہ بخاری سنوین مومن بھالی
اکدن ہو متوجہ سانون سرور نے فرمایا
طرف پہاڑ آئے اوہ واپس اتنی بارش ہوئی
ٹٹ پہاڑ سامنے آگے بند ہو یا منہ غارون
ہو حیران گئے اس اندر ہوش حاش آوے
عاجز ہوئے مسافر تنہا فکر دلان پر چھائے
عملان یارون کرو دعائیں ایہ رل متنا پکایا
خالص عمل جو باجہ رہاؤں نام اللہ جس گیتا
شاید عرض سے رب ایسی مشکل حل ہو جائے
توبہ استغفار پکار بد عملان پھر گہیرے

بھی مشکوٰۃ تے مسلم اندر جوین روایت آئی
ترے بندے سی رہی جانڈے بارش گھرا پایا
غار اندر اک داخل ہوئے جان بچاؤں اونی
پھری او نہاندے چہر بیان اُپر زردی و دیوان
اک انہیر ادوجی سختی جان وچہ کم جاوے
وچہ درگاہ مقدس ربی عجزون دست
عمل صالح والا پہلے آگے بخش خدایا
اول او سو دست اٹھاوے چہ خبا بے میتا
نال وسیلے اس دُعا دے ایہ پھر ٹٹ جاوے
اک مڑ عرض سناوے عجزون سنن خداوندیر

در بیان ذکر عرض کردن شخص اول بدرگاہ باری تعالیٰ از وسیلہ عمل صالح

نون ہین بھید دلا ند او آفت بین کچھ مل جانا
بکریان سان چارن جاندا جگلوچہ قدیمون
میرے لڑکے بال ایانے گھر وچہ زمین پر اسے
انہان خاطر بکریان میں کچھ چارن جاوان

مان پیو میرا بڈھا آلیا دیندا سان کھانا
مان پیو نون آو دلا وان کر کے ادب لکھیمون
ایہ خدمت کرن نہ لائق سار کھید نہار
شام ہوئی گھر آکر اول مان پیو دلا وان

باقی شیر جو تپکے انہماں ٹھہرن پیمان تائیں دیوان
اکدن بکریاں میں چارن دور دورا ڈاڈا ہا
بھال اوڈیک جو مان پو میرے نبتہ آئی سوچا
میں دودھ پکڑ پالہ جلدی بکریاں دا چو یا
بال نکھے روض سناون ساون شیر پالیا
ڈگ ڈگ پین کرن سب ترے میں نہ مون پلایا
فجر ہوئی بیدار جان ہوئے تان حاضر کیتا
باقی جہڑا موڑا واپس پیمان میں پلایا
برکت اس خدمت مان پو دی رو رو عرض
جے خالص ایہ نیت میری ترے کارن آئی
ہو گئی عرض قبول بنایے پتھر ٹھسکیا ذرہ
بس میان نہ ورکھ جانڈی خدمت پلایا
پایان ادب اچھا آیا خدمت کرو ضروری
سنون حقیقت دوجا مومن لگا عرض سنون

تینون معلوم علم خدا یا خدمت جوین کروان
اون جاون دیوچہ تینون بہت انہرا آیا
بال ایانے حدین آیا رو رو شور چا دن
لیکریاں پو دے سر پڑ ساری رات کھڑو یا
بھکھ لگی دودھ بکریاں دیوین ساڈے تائیں
تسان رجاون مان پو بھکھ نہ میں لائق آیا
نال آداب نیاز ہزاران پکڑ انہماں نے پتا
خدمت مان پو کری مقدم سن انے خدا
پار جبار رحیم کریمان ایہ پتھر ہٹ جاوے
نال فضل دے کرم کماوین میرے پاکھی
ہوئی چہیت لگی روشنائی سمجھو بات مقررہ
بدلہ آخر تے دنیا وچہ دنیا خالق عالی
دین دنی وچہ دین جہانی آخر پسی پوری
نال وسیلے نیک عمل دے جوین روایت لیاون

در بیان دست پر داشتن دھوم و عرض کردن پدر گاہے پار پیچالی از وسیلہ عمل صالح

پھر داری دوجہی آئی اس نے عرض پکاری
چاچے میریدی سی بیٹی میں عاشق اس آیا
میں اس اپنی طرف بلاوان بھی خاطر پرانی
اور ک اس نے شرط میری ندون اجازت د
کئی دہاڑے محنت کر کے سودنیار بسایا

پاچار رحیم کریمان میری سن لے زاری
جوش محبت نال قلب دگ پیرا وید ک سنگ پلایا
زور حد و دون پرے لگایا سنون وچہ آئی
سودنیار جمع کر لیاوین تان ایہ کار کر لیا
حتی پیش گزارا ویدرے میں پایا کرن ستے یا

پھر اس بات ستائی مینوں مچاویں اسکارون
مھر پرائی نہ آج کھولیں اب حق تیرا تاہین
میں سن کے گل کتب کھلوا ڈر یا قہر آہوں
صرف رضا و نیری دل دہر کے تھوڑی کار شیطانی
جے تون جانے میرے خوفون چھوڑی اس سبزی
عرض ہوئی منظور شتابی و چہ جناب غفاری
اپنے پرستہ نکلن کارن پورا اسے نہ ہو یا

آدر قہر خدا ویکو لون بچ دوز خدی نارون
باہجہ نکاح ایہ روانہ مینوں آدر ویکو سائین
خوف تیرا دل میرے دانا دوزیا ونگ سواون
وقت برا اوہ آیا، سیسی اندر عھر نادارنی
تان ان میری عرض حضورون کر مقبول الہی
کھسک پریرے پتھر ہو یا کھل گئی اکباری
تزیجا عرض سناون کارن وچہ درگا ہے ہو یا

در بیان ذکر عرض شخص سوم بدر گاہے عالمین واظہار کروں عمل صالح برائے وسیلہ

ثرہ ظاہر ہووے عملان جہا کرے ہمتہ آوے
اِنَّ اللّٰهَ لَا يُضِلُّ اَیُّمًا اَلْحَسَنَیْنَ اَیُّہَا فَرَمَانِ
تے جو کفر شرک یاں پاسان لا کر گل کماوے
یعنی حیطہ ضبط سب نیکی جو پھر پکاراں
اے بندے کرنیت خالص ضائع عمل کماوین
سنون حقیقت تریجا بندہ عرض حضور لاوے
تینوں علم جو سیاہان اکدن میں مزدور یا
کر کے کار میری اس اپنی آن منگی مزدوری
تان پھر چھوڑ گیا مزدوری نہ اس بگڑا ٹھانی
اس مزدوری دی جو ثبت کیجے مین دایین
جمع کیا ہوا مال بہتر اگوے چارن حسابون
تان پھر اس مزدور بچارے آکر سخن سنا یا

کیا انتھے کجا گئے ملسی ضائع عمل نہ جانے
اجر نہ ضائع رب کرے جو نیکی اعمال کمانا
فَحِطَّتْ اَنْفُسُہَا لِحُطِّ طہر مولا امر سناوے
خالص نہ جو عمل کماون جاسن اندر نادان
انتھے او تھے دوہن جہانی بخشش رحمت باوین
صالح عمل وسیلے کارن کراظہار سناوے
سولان طلب مقرر محنت اس کار لگا یا
میں مزدوری گن کے اوسد پیش کا پوری
تینوں علم گیا کس طرفے مینوں خبر نہ کاری
اس کھلین نفع اگے چاہو یا دوسیاں نہ لیا
سبحان اللہ بھرے ہوئی چار حدون کھراون
اے بھائی دیہ محنت میری تیرا حق نہ آیا

میں تقدیر میرا حق دیوین ڈورین اللہ کے قہرون
 میں کنب کھلویا رتبا خوف تیرا دل آیا
 اے لے مال تیرا سب عاصم ایہ مزدوری تیری
 اس مزدور کہیا مڑ میتوں نا کر ٹھٹھا بھائی
 میں کہیا کھا قسم خدا دی مال متسامی تیرا
 تان اوہ مال گیا لے سارا بھی نقدی جو آدمی
 جے میں تیرے کارن دتی اوہ امانت ساری
 تان پتھر مٹ ہو یا پریرے باہر نکل سدا سے
 نال وسیلو عملان سندے عرض ہوئے منظور
 پر جو خاص پکارن نبیان یا ولیان دیکھا یمن
 غل تنہا ندے جھٹ ہو جاوون کارن شرک پیارے
 منزل دور میری اس کارن کھوڑا ذکر سنایا
 اس پر پائندے دے بی حق اولاد ضروری
 دوجا علم سکھاوے دینی فقہ حدیث پیارے
 تے تعلیم کلام اللہ دی کوشش نال گرانی
 نریا حق جہد بالغ ہووے کرنا عقد فریبہ
 ہن تین نال توفیق الہی دوجا ادب سناوون

حق پر پایا سخت مندر اسب بچھودی زہرون
 سمجھیا بیشک منع کیتا رب کھاوون حق پر پایا
 میں بھل رکھ بیٹھا ول اپنے بخش خطا میری
 میں منگان مزدوری تین تھیں ن کی بات کر
 نہ میں تینوں کھٹھا کیتا حق نہیں ایہ میرا
 ڈردیان تہر تیرے کھن یارب دام نہ رکھا کا
 تان بد سے بد سے یہ پتھر راہ دیوے اکواری
 واہ سبحان اللہ کیا بندے جہان عمل کما سے
 حرمت نبیان ولیان یارون کوین حاجت پوری
 نفع ضرر دگا مالک سمجھن پیکر شرک کوراہن
 حرمت یارون حاجت منگن جائز سمجھ سہارے
 حق ادب جو پایا نوالا مجمل لکھہ دکھایا
 اول شرعی نام رکھاوون بات ہووے ندر پوری
 ستہ سالان واجبدم ہووے الہیا بڑ شہارے
 ادب عقائد وحدانت جو نکر خالق بہانی
 سستی امرالوجہ نہ کرنی رکھن یاو عز سزا
 حق خاوند حیون عورت دے نقل کتا بولیاوون

در بیان ذکر آداب دوم در حقوق خاند

اکن یار نبی سرور و ملک من تھیں آئے
 یابنی اللہ و چمن دے لوگ بزرگان تائیں
 لا تسجد و لعلی اللہ سرور نے فرمایا
 سجدہ غیر جے جائز ہوندا تان میں حکم سناوون

ادب تعظیمون بعد نبی نوون عجز سوال لائے
 سجدہ کرن تھی نہ راؤ کرے اسی تساہن
 رہدے باہجہ نہ سجدہ کرنا ہو کسینون آیا
 خاوند تائیں کرن عورتان و دوا حق جہاندا

کرن روایت باہر گھٹین باہجہ اذن جو جائے
بھی جو باہجہ اذن خاوند و طاعت نفلی چلند
فرمانبرداری خاوند والی ہر عورت گھٹین بہائی
جس نے نال زبان درازی ذرہ دکھ پتیا یا
فرمانداران تائین ملسی جنت فضل عفار
خاوند والی کرن خیانت جہڑیان زن بدکاران
فرماندار عورتان داکچہ چاہان ذکر سناوان

اس عورت پر ملکان طوفان لعنت لعنت آوے
خواہ روزے خواہ مور عبادت نہ منظوری پانڈی
وقت عدالت باہجہ نمازون پچھ سی پاک لہی
پتہ لگوس جدید پیش عدالت نامہ صادر آیا
بے فرمان جہنم اندر پاسن سخت خواری
منہ وٹولن کورا بولن کھاسن دوزخ ماران
کر راضی خاوندون جھان قرب حقانی پایا

در بیان ذکر کے زن فرمانبردار خاوند

سی اک وجہ زمانے سرور عورت نیک بچاری
اک دن خاوند سفر ارادہ کیتا سنین پیارے
تے حاجات ضروری جو کہ گھر دے اندر آہی
کر کے کل سپرد خاندون جاندار سپا یگانہ
وجہ چارے جہڑی بیوی نون چھڑ گیا سارا
اک دن امر مقدر بارون باب ضعیف نتان
مائی بیٹی طرف چارے وجہ پیغام پوچھا
بہت آزد و نانا ہوئے ملنے نون کر لاند
نون آوین چرلاوین تائین مین تینون فرمایا
اے مائی کچہ پیش نہ جاوے بھڑا فلتیہ کھنیز
وقت جہڑائی اذن نہ لیتا پیچے آون والا
وقت حشر وے پیش عدالت جہدم حاضر آئی
نامہ سہ فرمائی والا جہدون سدور لیا
فقہ کوتاہ سنکر مائی صاف جواب بچاری

مومن تابعدار خاوند دی امر بجاون باری
عورت تائین امر سناوے رہتا وجہ چارے
پوری کر کے سو پاروانہ مومن مرد
روشن دینان کھول سناوین گزیا کوین فسانہ
شیخہ اسدے مان پیو عورت رہنا سی دلدار
سو گیا کچہ بیاڑ بچارہ چونکر کھیل رہا نا
باب تیرا بیمار ہوا کچہ چائے حال پوچھا یا
پاس تیرے آملدا اپر چڑھیا مول نہ جانا
سنون حقیقت بیٹی کیونکر موڑ جواب پھنیا
اپر کیونکر پیچھے آوان مالک باہجہ اذن گھٹین
باہجہ اذن جے قدم اٹھاوان غصے ہوو گتائی
نی مائے کی عذر کرانگی جہد ہونی رسوائی
رب فرمسی باہجہ اذن کیون سی قدم اٹھایا
صبر شلی پیو اسدے نون دیوے دردان باری

ہولی ہولی مرض و دہر سے تنگ کر نیدیاوے
 مڑ مڑ سن پیغام پیر دا ہجر فراق اُجھاڑی
 وجہ چار سے درد رنجانی و خیر آہن مارے
 ایسے باہجہ اذن خاوند سے تھے مول نہ آئی
 جسے امر مقدر پاؤں آگیا اچھل پیا نہ
 مائی تڑپ پی وجہ غش دے حالت و کھنکھانی
 تے بیٹی وجہ حالت غم سے آہن سر دناوے
 دیکر غسل پیارے تائیں جسم کھنکھن پہنیا یا
 سن آخر منہ دیکھیں بیٹی باب نہیں مڑانا
 سنکرتوں پیاری بیٹی بھیجا گولی تائیں
 جسے فرمان نیچے جا کر دیکھان منہ پیر دا
 سنکر حال محمد سرور پچھیا گولی تائیں
 گولی عرض کرے یا حضرت اذن نہ اُس بتلایا
 عورت دے حق خاوند و انت شمار نہ کافی
 ایسے نازک وقت آخیری حیلہ دسیا جاوے
 منجیا باب پیارے سدا چا کر باہر لیا وں
 تان اوہ وجہ چار سے باری و چون نظر و گاؤں
 گولی واپس آئی غمیدی سنکر حکم تہی دا
 واہ و اصغر جمیل کمایا واہ و افسر مانداری
 راضی ہو گیا مولا اسیر نالے نی پیارا
 بیشک نی محمد سرور حکم حدیث سناوے
 راضی رکھے خاوند تائیں چاوے فرمانداری
 ایسے ایسے زمانے اندر بہت اندھیرا چھپا یا

کارن ملن پیارے بیٹی مڑ پیغام گھلاوے
 سو بنیاب پی وجہ غش دے ہو گیا جگر و پھاڑی
 نیچے باب پیارے تائیں ہجر فراق لتاڑے
 واہ و افسر مانداری اس ظاہر کرد گھلائی
 فانی چھوڑ دانہ سوا، سستی طرف کسالا
 بیٹی ملی نہ اوڑک قاری واہ تقدیر ربانی
 برا عذاب فراقون ملدا نشانہ پیش نہ آوے
 مڑ مائی نے چھکڑ والا بھی پیغام پہنچا یا
 اس باتوں وجہ غم تمامی نہ جاسی کھتیا
 پاس حبیب محمد سرور جا کر حال سنائیں
 سینہ ہجر فراقون جسد امیر مسدا آخروا
 وقت جدائی خاوند اسنوں اذن دیا یا ناہین
 اسی بی نہیں اجازت دیند تان سرور فرمایا
 جسے نہ اُس اجازت دتی ہوئی قدر کیا مئی
 جاء کہہ اسنوں طرف گلی دے باری اکبناوے
 گلی اندر دیکھ منہ تنگا کر لوک پھان مٹ جان
 ویکھ لوے منہ پوچھے دھیر کوں آجاوے
 اونوں عمل کمایا اُس لے واہ و اینک عقیدہ
 قدم نہ دیر پایا ہجہ اذن دے واہ و انا بخداری
 سترولی ہوئے اولادوں واہ و انا ہمارا
 کفرون شرکون جونچ عورت ہی توحید اٹھاوے
 سترولیان اجہر ملے اس پاس خداوند باری
 تھوڑیاں عمل مکاوں اعران بہتیاں شور مچایا

خالق داتے خاوند جس امر قبول نہ کیتا
 ایر تہ طبعے خاوند سے کفر شرک بدار ہی
 صبر کرے عے ظلم کماوے مندا بولے ہین
 جو نکر آسیہ نے مشاطہ ظلموں ماراں کھایاں
 اجر خداوند دیوانوالا منصف ہے آزماتا
 خاوند پر بھی حق عورت ہی سپا فرماوے
 آپو اپنا حق ادا کر بخشش رحمت بایکو
 عے خاوندنا حق عورت پر کبرون ظلم کماوی
 مارن ٹھیک شرع وچہ ہایزیر نہ بدتر یوے
 ایر بعضے ایس زمانے ایسا عمل کماون
 تے جے شرع مخالف جاو بھانویں کفر سے
 راگ الوے میلے جاوے سنگن سنگون مناوے
 بی کہیا دیوث جنت دی بونہ ہرگز پاؤندا
 سور روایت فاحش عورت جس نے گالا یا
 تراے مردانوں دوزخ کھڑی آکھیا نہی سہا
 بس میان نہ شرع مخالف جاوے عورتیری
 بعضے جاہل عذر سناون سناہین باز نہ آون
 بھلا خیال کروایہ کیسا عذر جہالت والا
 ایسے عذر توریون کارن رب سچے فرمایا
 یعنی جہڑی شرک کرے زن اس مول نکاحو
 اسے بندے ہوتا بع سرور جیکر لڑ سدا جان
 تھوڑا ذکر سنا یا عقل مطلب سارا پاسن
 انشا اللہین کہ تینوں ادب قرآن سناون

باہجہ عذر دوزخ جاسن خبر عذبتون میتا
 عورت مول نہ منے اسنوں آکھیا پاک الہی
 دلون بجائون فرض خداون چڑھے چھوڑ کر ناہین
 ایر واحد واحد کینوں باز نہ مرکز آیان
 وکتر کھڑا ظلم کرے تے کھڑا صبر کساندا
 کھڑا ستر حفاظت کھانا جوین پیر آوے
 ظلم تعدی نفسانیت دل بھین دور سٹاپو
 قسم خدا دی پیش عدالت مجرم کیتا عیاسی
 حکم شرع یا قدمت اندر جب کرسی سستی بھتوکر
 کھانے وچہ جے ملک ہوو کلم عورت بار اداوے
 سستی کرے نمازاں اندر سوو شرک وے
 مڑھاؤں دیوث نہ موڑے کجہ سوچ لیاوے
 اس دیوث کہن جو شرعی غیرت نہ اٹھاؤندا
 یا جس شرعی پسند نہ کیتی کفر تے شرک کما یا
 وڈا بھائی باب تے خاوند ہین ہتھیارے
 ورنہ تون بی بکڑیا ہاسن بات سچی ایہ میری
 حامی عذر قبول نہ ہوسن پیش خدا جد جاون
 کیا نہیں عورت ایر افسر کیتا پاک تھال
 کاکہ تیکم ۲۱ لکھن کیتا مشرک کرو تھام نہ آیا
 جنبت تائب ہووے ناہین بکھو یار بھسراوے
 ناسے عورت ناہین ٹھکین کنون کفر و زان
 کفر شرک ظہین تائب ہوکر جو مولادر آسن
 نالے ادب ہی سرور بخش رحمت پاون

در بیان ذکر آداب رسوم در شان قرآن

نا لے عزت ادب بنی وار کعبین یاد مدامی
ایہ قرآن ادب بس پارون بیان یقین چھٹکارا
ایہ قرآن جو مویان قلبان تابین خواو نہارا
ایہ قرآن جو تابعداری بنی سکھاو نہارا
ایہ قرآن توحید سکھا کر شرک گواو نہارا
روز حشر مان پیو اسدینون تاج پہناو نہارا
قسم خدا دی مینون تینون جنچو پاؤنا پسند
حرمت اسدی شکل نہ بگر دی کرن جو بہت خطائز
بے عذر یوچہ دوزخ جاسن کرن جو روگردانی
خیر النامی پڑھاو نوالا سرور سے فرمایا
نبی کہیا اس مجلس اندر آون ملک الہی
ولکھن ملک فلان پڑھاو واہ و افضل شانان
حین ول آیا سب نبیان تے اوہ سردار سہاندا
جس ماہ اندر نازل ہوا شان اوہ اہی بھاری
مشرق مغرب تیک قیامت کھنڈ گئی روشنائی
جاری فیض ہو یا ہر جانین وار حق ہزارے

شان بیان تے عزت حرمت ادب قرآن گرامی
ایہ قرآن بحر متجمدی ملے بہشت پیارا
ایہ قرآن البیرون چان طرف لباون ہارا
ایہ قرآن جو ہر حرفون دس اہر دلاو نہارا
ایہ قرآن جو مشتاقانوں رب ملاون ہارا
ایہ قرآن جو پڑھ کر اس پر کردا غسل سہارا
ایہ قرآن نبی سرور پر خیمہ نازل ہوندا
برکت اسدی تہج گئے نال لکھ ہزار گناہیز
کیون نہ ہو و نازل ہوئی پاک کلام ربانی
جسکھ روچہ قرآن پڑھیوے افضل وہ مگر آبا
حرمت عزت نال پڑھیوے جسکا گوچہ بھائی
شعلہ نور نخل اس جاون جاوے ل اسمانان
جسدی طرفون نازل ہو یا ہواہ شاہ شہاندا
جس نے لیاندا سب بلکان تے اسدی ہرگی
واہ وار حمت نعمت زیدی وچہ عبد کائناتی
اس روشنائیوں حصہ ملیا ہندی ملک ہماے

کفر شرک ظلمات دلا توجہ ہو سی بھٹانہ لا با
حق نون ویکھ روانہ ہو یا واہ و افضل سوا یا

۱۷۷
جاگے بھاگے اسلئے فضلوں کرے تابعداری
شکر کلام الہی پڑھ کر کرنا عمل پیارے
ساہتی قبر اندر بیوی پڑھن نہ مول دسارو
عزت اونے کرسی جہڑا سپر غضب تیساری
تے جو ادب کلام اللہ وچ نہ کجہ فرق لیاوے
حال مناسب تیر تیاہن چاہوان ذکر سنایا

تیک قیامت آزاد نہ ہو سکا تھین شکر گذاری
اتے بھڑو نوالے اتھے حشر آکھن متیارے
عزت ادون فرق نہ آوے کوشش کرنی یارو
وچہ قراس دوزخ طرفوں کھلسی آتش باری
بخشنش صحت پاک خداوی اسون چھوڑ بھادری
جیونکر وچہ اسرار العارف راوی نقل لیا یا

حکایت کے فاسق ذی ادب

مرد جوان بہادر سی افسق کسا دوا لا
کرن ہدایت لوک بہتری پراوہ سنے نہ کاٹی
فانی چھوڑ روانہ ہو یا ہستی طرف بچپارا
ہنہیان لوکان ڈٹھا اسون اندر خواب پیارے
زرین جامہ پہن عجائب نال ملک ہمراہی
حال کیتا دریافت تون لکھ شکر گناہ کماے
فرمایا میں راہ مسافر اکر دن ہو یا روا نہ
فرمایا اس کوٹھے اندر رات گذارین بھائی
پر کچھ چا ذکر او نہاندا گوش میرے وچہ آیا
پارون شرم نہ بچھیا کس جاے قرآن پیارا
ایسر چکا ڈھونڈ رہا میں پاک کلام الہی
آنے طاق ڈٹھے سب خالی حیرانی وچہ آیا
قصہ کوتاہ بعد تلاشون نیت در غالب آئی
نشاہد پر ہو جان میرے طرف کلام ربانی

نفرت بہت اٹھاوے خلقت سنون مقدر حال
اکدن امر مقدر پارون آگیا جام جدائی
روشن دنیان حال شاوین جیونکر گذریا سارا
سر پتاج چڑاؤ پکا بدھا کمر سوہا رے
سیر بستان کردا چھوڑا ویکھ حیرانی آہسی
ایڈ خزانے بخشش ولے کس عملوں تہہ پائے
رات گذران کارن اکون کیتا سوال بگانہ
لیکراون شتابی اس تھین جا سو یا اس جانی
ہے قرآن اندر اس کوٹھے چتھ مہمان سوا یا
مت کہسن بزاری کردا ہے مہمان بچپارہ
ادون رکھ سرائے لٹین دلوچہ نیت آہی
رب جانے کس جاگ اندر ہے قرآن ٹکایا
لیٹا جسد تم قلب بچارے مڑ بیداری چانی
اس کارن بیداری اندر ساری رات ومانی

کھکاماندہ راہ مسافر ڈاڈی تیسرے آئی
 وقت سچ پھر پوچھا روانہ کس تون پارسا
 جسم دنیا چھوڑی وہ قبر میں آیا
 نیک عمل نہ صادر آیا کئے دین ایذا میں
 اچا جیت پیاری ہو تو چہ قبر سے آئی
 تے دروازہ کھول بستی نال مینوں کے آیا
 میں قرآن خداوند مینوں تیری طرف کھلایا
 اوس ادب دیاروں ملیاں دایم جنت جہان
 واہ سبحان اللہ کیا ادبوں مانک راہنی عقیدہ
 پس میان نہ ادب و مہارت پر طبعی قرآن پارسا
 خیال کرو جس ادب کرن عقیدت بیان کشتیاں
 نشان بیان کلام اللہ و اکوین بیان سناوان
 جو تھا نشان محمدی پارسے تھے پھین کیا کچھ مینوں
 نشان نبی وار مینوں معلم حبیب دیار پارسا
 عزت ادب نبی و اچو کہ امرا سان فرماوے
 ادہ کیا ادب نبی و اچا اثن بدعت جہان پاری
 عالم درتہ بیان اپر بھی سرور فرماون
 زیارت عالم دی و چہ نبیا نوانک پارسا
 عالم دین تیسرا قائم کرد کھداون آئے
 کفر ترک بدعاتان کوٹوں دور و دور مٹاوان
 شیر باد دین نبید سے فتوے کفر لگاوان
 وڈا فضل خدا و ہوا اندر ملک ساڈے
 سرور کھیا خداوند سبایان زرق امت علماوان

اسیر غوث سے ادبی پاروں ہو بیدار لنگسائی
 اوش ادب تقییمون مینوں مل گئے درجہ بھار
 ملکاں آن پھیا یا مینوں وں جو عمل کیا
 گزرا لکھن میں تنک قیامت چھوڑ کر تاپن
 نال شکاری ملکاں کوٹوں میری جان چھڑائی
 کہن لگا یہ جاگ تیری جو سی ادب کیا یا
 جواک رات بیدار رہا بر مر ادب اٹھایا
 راہنی ہوا اس غم کوں خالق بخشیاں نکل خطائیں
 جو کوئی پاک کلام خدا و عزت ادب کر سدا
 ہر منزل و چہ ساتھ تھے چھوڑن آکھیا پاک سہار
 اسنوں پڑے جو عمل کر سیں کیوں نہ جنت جاون
 تنک قیامت ختم نہ ہووے لکھ زور لگاوان
 پچھ بکال او پس جہان نون جہا خواہش مینوں
 بخوانوں کی طاقت اسوچہ سمجھیں اسے دلدار
 اسیر لاتی دلوں بجائوں مل گیا یا جاوے
 منہ تھین کلمہ دل تھین رن نمرک عقیدہ جاری
 ادب تنہا ادب رسولان کھل نہ مومن جاون
 نال بار جو عالم و کھن یادوں درجہ بھارے
 ہو کے حق سار جہان دین کھنڈاون آئے
 واحد نبی خالق والی اسان آئے سکھاوان
 جو ظالم بتیار سے کاران کفر آئے اٹھاوان
 رسم رنجی سنگھ والی عالم توڑ گواوان آئے
 وچہ تمام جہان کھلارین مینوں عرض سناوان

بیٹھے نہ اک جاگہ کھاؤں فیض ہو وگناہیں
جاہل آکھن کھاؤں مارے مسکے عجب سناؤں
میلے اُتے مجالس اندر خرچ دیون زربار
لائق خدمت کرن جو اینہاں حاجت کاغذ آوے
قسم خداوی خیر خواہی دے کارن ذکر سناؤں
مینون غنی غذاؤں کیتا حاجت غرنہ کاٹی
نبی کہیا جو صد لیاوے دیکھ کسے عالم نوں
حکم ہوئی کیون نظر حقارت دیکھا عالم نائین

منظور کیتی ہن عالم پھر کھاؤں ناہین
نہ سمجھن ظلماتوں سانوں چا ن طرف لبائون
عالم دی خدمت اک پیسہ یون مشکل بھارا
بھی تاثیر رہے اسلامی فیض نہ غلبہ ہو جاؤں
اپنے لیون کارن دلوجہ دھند نہ مول اٹھاؤں
خدمت ادب جو صاحب علمان کارن بات سناؤں
پیش عدالت نہ رہ دیکھ کسے کج گنہگار
چل دوزخ وچہ نی شفاعت کرسی ہر گز ناہین

حکایت حاسد العلماء

کرن روایت سی اک حاسد علماء و اندا بیانی
منہ تھوڑی ہی حد لیاوے عالم دیکھ بھارا
سنون حقیقت اکدن امرون جام اجلد اپنیا
بعد جنازے لحد اندر کسمت اسدی تائین
زورون گردن موٹن قبیلے حقین مڑ واپس جائے
بول آوازہ غیبون ہائے اتنا لفظ سنا یا
منہ اسدا قبیلے دی طرفے ہر گز ہونا ناہین
جو کوئی نبی با عالم واسے اوہون فرق لیاوے
روز مشردے رچھ دی صورت دوزخ اندر جامی
صدافسوس جے بعضے یاران ادب آدب سارے
ادب نبی وانا بعدی کریں مقدم بھائی
ادب جو مان پوخواوند عورت کچھے ذکر سنا یا

دیکھ معلم رنج اٹھاؤں اس دی عادت آئی
منہ موڑے نہ منہ خدمت ادب کنون دلدارا
عسل کفن اس دیکر خوشیاں وداع جھنگنوں کیتا
منہ قبیلے ول کرن پیارے اپر ہووے ناہین
لوک نہایت دیکھن واسے حیرانی وچہ آئے
اسے لوگو اس مہبت دانہ پیاسے منہ بھوایا
کیون جے منہ عالم حقین موٹن سی عادت پڑ
ساڈی رحمت شفقت اسول ہر گز مول نہ آوے
جواوہون انکار لیاوے ساہو حالت پاسی
کہڑا عذر کر لیں جہدم پیش خدا کھلیارے
ادب استناد جو خدمت اندر آوے قرق نہ زراٹی
بیت اللہ وادب تھوکن اصول جائز نہ آیا

بول براز نہ منہ قبلے دل کر کے بیٹھیں پیار سے
نئی کیا جو مسجد طرف طلب جماعت جہاندا
حاصل خلد کو شش کرنی وچہ ہر امر پیار سے
آس امید نہ دلوچہ دہر فی بھی زرد دولت پاروں
گلاب فرمایا آیت پھلی اندر کھسائی
سوزہ ہمزون تھوڑیاں آیتان مین ذکر سنایا
ہن چاہان مین فصل الہون باقی ذکر لیاندا

مسجد ادب ہو طر کے آون جہت نماز سہارے
اک اک درجہ ہر قدمون جتو قدم اٹھاندا
اندک اندک حال سنائے فضلون خالق تارے
جواہر مشکل وقت بجای کنون غلاب ہمارون
یعنی ہرگز ساجد نہ کرنی فانی دولت کائی
حال مفصل نقل کتابون جو نکر سیرین آیا
سوزہ ہمزہ اندر جو نکر آپ خدا فرساندا

بیان ذکر لقیہ آیات از سورہ ہمزہ

فَارَ اللَّهُ الْمَوْتَى كَأَنَّ اللَّهَ تَطْلُعُ عَلَى الْأَفْئِدَةِ هَ إِذَا عَلَيْكُمْ فُؤُوسٌ فَا فِي مَدِينَةٍ

ترجمہ۔ آتش ہے اللہ کی اوبالی ہوئی اور جو چہ چاندی ہے اوپر دلاں دے تحقیق اوہ
آتش پر اینہسان دے بند کیتی گئی ہے۔ وچ کھمان دراز پھیان گیان دے

اوہ اگ بالی ہوئی ربدی سوزش دیون ساط
ٹھیک اوہ آتش پر اینہاندے کیتی بند الہی
ناشکر ابے صبر اطالم جو کوئی بحس کماہی
زرد دولت انجام ایہی جو اس بر نازل آوے
اسدن سڑسی حطے اندر جو اگ شعلہ نوالی
دنیای اگ پیلے چڑہ پھر گشت پھاندی
اس آتش وچ ہر رہا مارے فصل الہی

چڑسنے والی قلب نہان پر جو ظالم ہتیارے
کھمان وچ درازان حطے کارن کفر تباہی
ایہو نتیجہ آتش حطے اندر والیا حاسی
صدقہ خیر نہ کوآ نہ دیوے ڈاڈا بخل کماوے
چڑہ جاسی اُپر فلاندے اکھسار متعالی
رب فرماوے اوہ اگ پیلے قلب پر چڑہ بندی
پھر سرپوش اُپر اسدے رکھ کھمان نال دباہی

یعنی متجان ہین ٹھکایان بھاب نہ باہر جاوے
ہی سرپوش دہریا اس کارن کجہ تحقیق نہ آوے

ایس عذاب الیم عظیمون فضلون سان بچائیں
نافرمانیوں تباہ ہو کر مولادے در آنا
جس داقلب کفرون شرکون غالی نظری آئی
ابنوقلبی مرض نفاقون رہنا دور کنارے
نخل نفاقون کفر شرک یقین ترک کر لسی جہڑا
حال شرک واجت ضرورت ہن جہان تہلایا

معاذ اللہ من ذالک سایاں کہیں دکھائیں
بس میان تون بخلون کفرون شرکون بچ جانا
ورنہ قلب بیماری پارون آتش قلب جلاسی
چھوڑ عقیدہ کفر شرک دا بخلون بچیں پارے
کرن روایت جو نہ فعلاندی ترکون نشان ظہیرا
کفر تے نخل نفاق قبلہ تھکے ذکر سنا یا

قَالَ اللَّهُ تَعَالَى وَإِنْ جَاءَكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا

تاں بی شرک کریں پیارے رب سچا نرمے
شرک کماں دکھند اجڑا سمجھ نہ مول مقدر
تھکے دوزخ دائم رہیں ہوگ خلاصی ناہن
پیش عدالت بے عذر ہو دوزخ اندر جانتی
شرک ایمان نہ اکدل اندر ہرگز مول سنا ندا
دانگ برود ایمان بدن تھن اڈتیاں جاوے
پیر پرست یابت پریشان ہو شیطان بھلا یا
چونکر وہ حدیث پیارے راوی ذکر تباوے

جیکوئی تہلکے نال تعدی ورتیر پر پارے
تیرا علم تے عقل نہ گھرے جاہل بنین نہ ذرہ
سخت گناہون شرک مندر حبیبہ بخش ناہن
جنت مداحرام جو شرک بن توبہ مرحبا سی
نہین ایمان جو شرک کماوے رب سچا فرماندا
جے ایمان اتے چنگیاڑہ شرک والا پے جاوے
بابہ اللہ دے ہو کسے نون پوچن روانہ آیا
حال موافق تیرے تاہین ذکر سنایا جاوے

بیان ذکر حضرت سعد بن مالک رضی اللہ

خدمت مالی دی کرنے واسعد طریق اٹھایا
شکے دھڑی بیٹے طرفہ آمدی مان پیاری
ایہ ایمان چھڑین فرزند امین تینون فرمایا
چاہے مشرک بھی بناواں اگ بدن بھتہین اٹھی
ایہاں چوریاں تیریاں بچہ بین لٹی تے سٹھی

سعدابی دی حمد مالی مالک باپ جو آیا
جدن سعد ایمان لیا یا ایوب عفتاری
اگر آکھن لگی بچہ ایہ کس ظلم کسا یا
چاہے مشرک بھی بناواں اگ بدن بھتہین اٹھی
ایہاں چوریاں تیریاں بچہ بین لٹی تے سٹھی

قسم یمنوں سے جنت تک تلچھون ایسے دین چھوڑاؤں
ایہ گل بول لڑائی پاؤٹھے نہ مول پچھا ہاں
کی لیناں سے ایس جہانوں ایس بندید یمنوں
کل ساڈیوں داغ لگایا کی ایہ بات جنگائی
بت اساڈے دین مرادان پر فقیر بتیر سے
سعد کے سن مائی میری بات بری ایہ ناہین
واہ واہ دین محمد والا واہ توحید ر بانی
سیح محمد سیح خداوند اسد سے سیح پساں سے
نامے کر سے خوشامدادوں مان کوین من جاو
دو دین رات رہی اوہ کھنکھی کردی گریزاری
سعد کوین مشرک ہو جاوے پراوہ باز نہ آوکر
سعد کہیا کھا قسم اللہ دی سن میری مان پیامی
پیش میرے سب نکل جاوے ازل ک جو کئے تری
چھوڑ بہشت جاوان وچہ دوزخ کی میری ناتی
بج کھاوین تے زخم کھاوین بج جیون بج مر جا
سب دنیا یقین بہتر جاتا سچا دین رسولی
سب دنیا پر غالب آیا دین محمد والا
ویکہ عقیدہ پیٹے ندا وعدا نیت پوری
نا امید ہوئی مان عنہ جس دم باز نہ آیا
صد آفرین انہا نڈا ہوون چین وچہ اپہ وڈیاں
کی پرواہ انہا نون روشن چھان قرب حضور
دین بنی دے تون چھان وار وکھایا اوان
اسے بھائیایہ دین قبول بہشت وگد سے جاو

بھاوین مسان لبان پر لون ان نہینہ وچہ پاوان
چھوڑ دے کرا نکار اس دینوں نہین میں مر جان
سر منتھے نون رگر گواوین ہٹ جا ایس یقینوں
نہنے وار جگت وچہ ہوئے ہوئی خبر لوکا نی
کیوں تون چھوڑ علیحدہ ہوون ایسے جگت جنگیر سے
صادق دین بنی دا چھوڑ کیوں جاوان شرک تو اہر
مشرک دوزخ بے شک مجلس کرن جو روگردانی
بت پرست تمامی مائے دوزخ جاو نہارے
پراوہ کافر کی ایدی باز گر نہ آوے
اوڈک نون غش کھا کر ڈوگی ہندوں مول نہ لہا
مان پیٹے سر خاک اوڈا وڈ غش اتے غش کھاو
جے سو جان یمنوں وی اس جیسے اک طاری
تہاں بھی چھوڑاں ایسا قسم جانی ایہ میری
جو بھاوین تے مر جاو جو سن رے میری مائی
ایہ بہشت جو ملدا ایسا نہین دوزخ وچہ سطر جا
آماں من دین محمد نہ چرہ دوزخ سوئی
مشرق یقین مغرب تک رسی قیامت تک اجالا
حب بنی وچہ ہر ہر ویلے خواہش قرب حضور
ہو لاچار اخیر تے دن کھانہ لیکر کھا یا
کفر شرک تون سمجھ نہانے لسان خوب لگایاں
جاوے اوہ وچہ بہشتان مشعل پھڑکے نور
فصلوں وچہ بازار بہشتان جا مان گئے چھان
بدعت کفر شرک دیان رسماں پٹ سمندر جاو

واہ سبحانہ اللہ کیا مومن ثابت قدم کھڑو یا
کارن حق پیاری مان دی بات نہ منی کافی
ایں زمانے مشرک لوکان بہت اندھیر چکا یا
اک آکھن مشکل حل کروا پیر اسدا واپیار سے
ایر پار ہوین اندر اسدی جیکر فرق نہ آ سے
ایہو فقور جو پار ہوین اندر فرق اساجھون جھو سے
صحا ذلہ اللہ یہ وہم شیطانی منن مومن ناہین
لدے مدح اندر ہے کیتا ایہ لکواس پیار سے
بھی تائبہ بھریان رولان اُتے مراسیان کیتی
بھار شرک اٹھاون بہڑ سے پار ہوین دیووالے
قسم خدا دی حاتمناظر ناہین پیر سوھارا
طبع حلیم نہایت سوہی شفقت کرم کماون
واحدانیت دین ہار تا بعد از نبی دا
سُن تینون کجہ ذکر او نہاندا کر تری سناوان

واحد واحد پاک خداون کہنوں باز نہ ہنویا
تینون دین مخالف چھوڑن ہر اک مشکل بھائی
کوڑھاون خبران بہڑ سے اصل نہ حتمان آیا
بڑی یاران برن بچون اُس کڈھی ٹھیک کناری
قسم خدا دی تان پھر مال اولادون مہر نہ پاو سے
تان اس کارن پیر خفا ہو ساون تنگ کرپو سے
کتھے پیر پران کہیا ہے پار ہوین دیو سائین
پیر دھے بہتان لگایا اس ظالم ہتھیار سے
لکسی پتہ قیامت دیدن کارن اس بد بیتی
سخت طبیعت کر طرا جانن پیر جو لوگ رزائے
نہ اوہ سخت طبیعت سیسی سمجھیں مطلب پارا
اجن مشرک لوگ او نہانوں نا حق تہمت لاون
ولیان وچہ سردار کیتا رب دیکر شان مزیدا
تذکرہ اولیاوان حقین حالا با اسناد لیاوان

بیان کر پیران پر عبادت اور حمدانی قدس لہد سہ

اکدن سیر کر نیوے حضرت دور دورا ڈے دہا
ساری رات عبادت اندر ذوقن جاگ لنگھائی
او سے رات مسافر ہی اک اس مسجد وچہ آیا
جابل پیچرا پاخانہ پل پل مسنون آوے
صبح ہوئی جد بانگے آکر بانگے بند سنا فی
کے کیا دیکھن جو بھریا سارا محسن پلیدی

رات گزارن کارن اک وستی وچہ مسجد آئے
واہ سبحان محب خدا سے سنون حقیقت بھائی
اس بھی شب گزارنی کارن ڈیرا آن جما یا
پدھنی ٹھہرن سخن اوہ مسجد وچہ بنداجاوے
جہت نماز فجر دی خلقت جو دی مسجد آئی
تحقیقات کے سب کر سہ ہو گیا شمس عیدنی

ٹھیک مسافر ہیں بی بار و ایچھے رات گزاری
 ساری رات بیدار رہا یہ مینون خبر پیار سے
 حضرت چپ کلام نہ کیتی عجب اسدا چھوٹے
 پوری مسجد پر حضرت پر صاحب دے تائیں
 جاری خون ہو یا مینی تھیں جدا نہان ظلم کما یا
 اَللّٰهُمَّ لَا يَجْلِبْ هَذَا قَوْمٌ لَا يَعْلَمُوْنَ اِلَا اَنْ
 اینہاں خبر حرم دی ناہیں کسے فعل کما یا
 اس کارن تون رحم کما وین اے جمان غفارا
 واہ سبحان اللہ کیا حکمت رنج نہ کچھ اٹھا وں
 سنون حقیقت جہدم لوکان سنیان عرض دعا
 کر معلوم حقیقت ساری تا دم ہو وں لگے
 راضی ہو کر بخش ونا جس جس نے ظلم کما یا
 جاہل آکھن سخت طبیعت کر پراسا و
 ایون حاضر ناظر جان مالک ضرر و فلاحان
 قصہ گو ماہ شرک نامی بارہ قسم پیار سے
 نبی کہیا مین رات معراجے کیتیاں تن و عائن
 تان پھر تنیک قیامت شکل نہ بگڑے امت میری
 دوجی عرض شرک دے باجون کل گنا ان تائیں
 حکم شباب بنا وں ہو یا اسے میرے دلدارا
 شکل نہ بگڑے تنیک قیامت جو لکھ شرک کما وں
 دوجی عرض بی ہے منظوری مشرک بخشش نامہ
 ثابت ہو یا جو لا یغفر وی مہر خداوند لگائی
 دجھان شرک گناہ ہے بھارا بچنا مومن پیار سے

پراس دو جے پارنگہائی ساری رات پزاری
 بیشک معلم ہو وں مینون ایہ سب بند کار سے
 لوکان سمجھا کارا اس واس کارن نہ بوے
 بھی چڑھا کر دھکا دیا پھر پان ظلم ادا مین
 صاف کرن حضرت تے نالے آکھن بار خدا یا
 اسے اللہ ایہ بچرے مین نہ منعوب ہو جا وں
 دوجا میری خبر نہیں ایہ جیسٹانی ہے آیا
 مین ایہ عرض کران دذیرے کر منظور ستارا
 ایسا پیر حلیم اسدا و جاہل سخت بتا وں
 لیا پچھان ہو واللہ ہے جیلانی پراسا یلن
 تائب ہو کر ظلم کما وے بھی بخشا وں لگے
 ایسی طبع حلیم امی ایہ راوی ذکر لیا یا
 مین آکھان ہو پر رحمت سختیوں دور دورا
 مشرک شرکون باز نہ آون ستر سن قلب نہا وں
 نہیں نجات شرک کو کر دے مین ظالم ہتیار
 یا رحمت لی جہانان جے کیتا مین تائیں
 جو نیک پھلیان قومان ایر سونی تمہاری تیری
 بخشنین فضلون ترے جھگڑا پورا مت وچہ مین
 دو منظور تے جھگڑا امت بیشک پوسی بھارا
 اس رحمت بھین کافر مشرک سارے حقہ با وں
 یا ہجہ شرک جس چاہان بخشان بھا وں کید گناہ وں
 بن تو بہ جو مشرک مردا بخشش ہو وے رانی
 باران قسمان و کھو وھی دستان زندہ سہار سے

بیان ذکر اقسامہائے دوازده شرک

قسم اول

پہلی قسم جو غیب خدا بن ہو نہ کوئی جانے
صفت خدا دی غیر کسی و چہرہ چکر ظاہر کھینو سے
قسم خدا دی غیب جو نبیان و لیان دے لاسن
معجزے نبیان اتنے کرامت و لیان حق ایہا
علم خدا دیکھو کہ وہ جانن روانہ آیا
غیب جے نبیان معلوم ہند بسیار یاد و پوہ لائین
معلم غیب جے آدم تا بین ہند سمجھ بسیار سے
کیون پھر نین سوال جنگل و چہرہ و حال گو اندا
نوح حضرت نے بیٹے کارن کینا سوال الہون
جبکہ غیب آہا کیوں اسنے سوال نہ جائز کیت
عزرائیل فرشتے اگے کیوں اس عرض گزاری
تے کیونکہ اس وقت نزع دی حالت گذر چھائی
جبکہ معلم غیب ہند کیوں کردا عرض پیار
تے حضرت سلیمان و غاسخ سے داکینو نہر کھاندا
تے سرور علم جو تہمت جھوٹی عایشہ تائین
عالم زید سے سرور فون دغیون باہر لیا ندا
تے سرور داد مبارک کے بن شہید سو جاندا
نبی کہیا جے معلم کردا غیب خداوند مینون
ثابت ہو یا غیب نہ ہرگز معلم نبیان تائین

سویں غیب جو نبیاں و لیان مشرک دودا
تان ربنا مال شراکت ہووے ولحد کوین مدیو
پیش عدالت جسد آئے حطے ڈالے جاسن
اس بھین غیب ظاہر ہووے ہر مشرک و امی
کہن جو غائب نبی جی جانے مشرک ہم گویا
تان پھر کیوں کفار ان کو لون پاندے دکھا بندین
تان پھل کھا کر کیوں جنت بھٹن آؤند باہر سے
سارا قصہ جو تکر خالق و چہرہ قرآن بتا ندا
غرق نہ کرما جائیں یارون جھڑک ملی درگاہون
بھی یعقوب جدائی پسرون کیوں اتنا غم کیت
کھڑا روح یوسف یا ناہین دس حقیقت ساری
کل حقیقت پیار یولی چاہے اسان سنائی
بھی داؤد ملاحت کیونکہ بھلا سمجھین یارا
غم گریان بیٹا سریم داکینو نہر سمجھ اوکھاندا
کیون منظور لئی کر جے سی علم الغیب انہا تائین
بجلی ہی گئے سرتان پھر ویکھا دعا تہنا ندا
اسے جنت ڈاٹوہ حضرت سکے کو بن کھلا ندا
تان کچھ ضرر نہ ملدا کردا جمع ملین بھلیا نتون
خاصہ علم الغیب خداون مشرک پیے گوراہین

دُجی خدا بخشین بنیاؤں چو لیا دُختر پیار سے
شبہ بہرت جھالا نذا جو دیکھن فالان تائیں
فیصل کیتا پاک خداوند چہ زمین اسمائے

اسنوں غیب آکھیا جاوے سمجھن راز اشار سے
تے کانوان بخشین خزان بچھن نثرم لیاؤں تائیں
میر سے باہجہ نہ غیب کسے تون سمجھن مومن دانے

قسم دوم

دُجی قسم نہ سجدہ کرنا باہجہ خداوند سائیں
نئی کہیا رب لعنت کرواؤں یہود انتائیں
کیتی عرض معاذ نبی جی سجدہ کران تسانوں
غیر کسے تون سجدہ کرنا لائق مول نہ آبا
اللہم لا تجعلی وقبری وینا حضرت ضیائی
مت معبود تاون جاہل دُردا عرض سناوان
بیشک ایشک روئے پر میلہ ہو یا ناہین
جدہ سرور تون سجدہ کرنا چاہیز نہین پیار سے
نشد پیر اسنوں تعظیمی سجدہ کرن جو بھائی
کرن کرادن ولے عاصی سارے پکڑے جاسن

قبر مڑی رکھو مکائیں سجدہ چاہیز ناہین
سجدہ کرن جو بنیان ولیان دی قبر اندر تائیں
لا تشعلہ بغیر اللہ نہ کرو یا باہجہ خدا تون
مشک دایم دوزخ سطر سن جھان فعل اٹھایا
قبر نہ مہری میلہ کرنی میر سے پاک الہی
کیتی عرض قبول خداوند تیری قبر بچاؤں
نہ کسے سجدہ کیتا اسنوں پیار یاد دل وہ لائیں
پیر فقیران قدر گیائی جو کردا و نہ سار سے
قدیم گورین بوسہ دیون جاہل مشرک داہی
لا یغفر نہین بخشش ہونی رو رو کے کر لاسن

قسم سوم

تزیجی قسم نہ صدقہ دیوین باجھون ذات الہی
نذر نیاز جو غیر کسے دے نامون شہرت پاوے
خاںقاہان دی نظر معین جو کروے اختیار سے
اپر قبران عرض سناوان غموں بچاؤں سناؤں

غیران نام جو نذر چڑھاؤں سخت حرام منہا ہی
رب کہیا خنزیر جی اوہ مومن مول نہ کھاوے
دیان خلاف پانڈر ٹھانی بیٹیا مووے ہمارے
آوے نہ تھکے چاقی دے نذر تسانوں

پورمان کٹ چڑھاوان چکر مطلب پورا حق سے
یا دھونچل پر پکر چھڑا دیوں قصداً کھاوان
مومن تائین لایق ہرگز اسنوں کھاوانا ہین
دیوہ والا قادر مرتے بس تہہ جسم بنسا یا
ہین تون غیر پرستش کردا سدے حکم چھلائے
رہدے نام تمامی حد قدہ جائز سمجھ پیارے

شیخ فتنے تون کھیر لہجافوان چکر مجھ کبھیو سے
قسم خداوی مشرک ہو کر مال حرام گواوان
بھی حنزیر برابر غران نذر کسے رسا عین
سب نعمت پر شانوں دتی مشرک شرم نہ آیا
پتہ لگیگا جدم اشد کو پیش ہو یوں درگا سے
غران نام حرام مریا آکھیا رب جبار سے

قسم چہرام

چوہتی قسم شرکی پیارے غراگے فسر یادان
ایاں کشتیں اسانوں پاک خدا فسر ماندا
مشرک چھوڑ خداوند غران عرض سناوے
اے بند سے جد تا بھرتا ہین جس پسند نہ آوے
تو تروین کھری نعمت رب دتی تہہ ناہین
باتوں عتھے ہو کر بد چھوڑ گیون درواز
اے ظالم نہ شرک لیاوین حکمت دیکھربانی
حاضر وقت کچھ سی تینوں جدم پکڑیا آیون
چھوڑ خدا نون قبران ابرو لین عرض دعا عین
سوزہ فاطر دیکھ گواہی رستہ سان سناوے
ناہینا نے دیکھن والا کوین برابر عقوبت سے
تے جو زندہ حاضر سب کہ سند اشک دراوان
لا تسمع من فی القبور نہ سند ہرگز قبرا والے
بس میان نہ غران اگے حاجت بول سناہین

وقت مصیبت باوجود غریبوں منگن مرادان
قسم خداوی بیشک کافر جس اعتقاد نہ آندا
دین دنی وچہ دوہان جہانان اڈک کھا پاوے
تان اس چھوڑا گیرے ہووے نہ مول نہ جاوی
جس یاروں تون غران اگے کیتیاں عرض دعا پیر
ایہ قصور تیرے در اندر ہین نہ کران آوازہ
سر پر گھات اندر رب دیکھے کرن جو رو گردانی
ہین تار نیم نزع تک تیری کرے خون بھاپوڑ
وچہ قرآن خدا فرماوے سنن اوہ ہرگز ناہین
چائن اگے اندھیرا ہرگز اک جیسا نہ آوے
کون برابر فوت ہوئے تے زندہ رہیں کروی
فوت ہو یا نہ سند ہرگز با جہون امرالہون
تے سب سب کہ سند جاسے ظاہر باطن جلائے
غالب امر محالیت والا سر پر دیکھے سناہین

ہر جا جان کارن کافی مالک تہہ پیار سے
تے بندہ جسے مالک دا در چھوڑی غران و لجاوے
کیوں جوکتے جیسی ہی نہ اس کر قوت دکھائی

ور مالک کتنا ہرگز چھوڑے سمجھ اشار سے
نان پھر لایق بندہ رہا نام نہ مول سداوے
روز کھا کر مالک والی ملک حرامی چپائی

قسم پنجم

بچوین قسم جو حاضر ناظر رب بن جانن غران
تے سرور عالم فون ہر جا حاضر سمجھن والے
حاضر ناظر بھی اعتقادون جانن پیران تائین
شیخ فتاح نو لکھ ہزاری انت شمار نہ آون
اسے بندے نہیں حاضر ناظر باجہ خداوند کوئی

حضرت خضر تبیین جو ہر جا کرن پکار شریران
اوکھے وقت مصیبت کرن پکار رزا سے
شیخا اللہ عرض سناون دیہ کجہ نامے سائین
مشترک حاضر ناظر جہلون سمجھن نہ شرماون
اسد سے پیدا کیتیان تائین کیوں مثل کیتوئی

قسم ششم

چھوین قسم اوصاف کیسیدی کرن برابر سائین
تے گنج بخش والا داتا کہن فرید ولی نوون
اک داتے دی جاہک ہو گئے لاکھ ہزاران داتے
آیت بھیجی پاک خداوند حق نبی سرور دے
کارن اپنی جان نہ مالک نفع ضرر و آ یا
اسے مومن نہ داتا سمجھن باجہ خداوند سائین

جیونکر سید احمد نون لکھ داتا کہن بتائین
خسک نام کشا ہے تیرا مشرک کہن علی نوون
باجہ خدا نہیں داتا ہرگز مشرک گئے گواتے
کہ عین مالک قادر تائین اپر نفع ضرر دے
بشیک اونون ہو سی جیونکر پاک خداون چاہا
سب داپا لہارا ہو سمجھن شک و رائین

قسم ہفتم

مثنویں قسم شرک کی پیار سے پیشی قرآن مجید تیار

کربن مقدم سند نہ بھائی جو اقوال و کیسان

کرن حدیث کر امت چاہو سے دل یقین بگاون
 قول امام مقدم کر کے مشرک شرک کما یا
 نھون ہی نہ چھوڑو حکم حدیث سناون
 او ہوند سب حدیث اس ادا منون دون بجاون
 کہیں امام حدیث مقدم تون انکار لیاوین
 تے ایہ بنبی بن نہ جائز ہے سمجھ ضروری
 لیس مئی تدرہ پیش عدالت کسی بنی سہارا
 تان پھر قول امامان دینون ہوندین ہرگز ناہین
 پھر اجتہاد امامان بیشک پڑیں سند ایہائی
 اک برابر درجہ چوان بھین یار پیار سے
 جو درجے وہ فرق لیاون کدی نجات پناون
 خیر خواہی دے کار مسئلہ حقوق سناوان
 فرق لیاون والے حلقے وہ چہ عباس بن ہنیاسے
 کرن مقدم قول کسیدائے یہ شرک حکامی

جو کوئی قول امام مقدم کرے حدیث قرآنون
 شرک حکومت تدرہ سات اندر اس نے چایا
 ۱۔ ترک قولی لھذا حدیث آپ امام بتاون
 چھوڑو قول اس ادا جیکر ملے حدیث تسانون
 خدا نہان پاک ہوتاون آپے شرک کماوین
 تون تقلید امام کے دی کر بیٹھون منظور ی
 غضب حدیث بنی یقین لیاوین وہ شرک بدکار
 ہووے قرآن حدیثون ثابت جو مسئلہ تائین
 تے جو مسئلہ نہیں حدیثون ثابت ہوندا بھائی
 ذافعی؟ حنفی؟ احمد مالک؟ چار امام سہارے
 چار دیوے دین بنی دے مظہر جانن لاون
 قسم خداوی شان تہنا ندین مول کھٹانوان
 درجے وہ برابر چارے دین و دواو نہارے
 بس میان تپیش حدیثان تے قرآن گری

فہم

باجہ خداوند اکبر عالی ناہین قسم روائی
 ہے ایہ شرک نہ کر تو ہرگز اکہیا نبی ہمارے
 باجہ خداوے قسم جو نیران شرک بتاوناہارے
 ایسیان قسمان کھاون مشرک شرک کماونہا کر
 اسے ندے نہ قسم خدا بن غیر کسیدی کھاوین
 کوڑی قسم زوال لیاوے مطلب سارا پاوین

اٹھوین قسم شرک دی بھائی کھاون قسم ایہائی
 قسم پیراں تے قسم اولادان جو کھاون ہتھیارے
 پیر پیران شیخ عبدالقادر عی الدین سہارے
 عینون اپنی قسم تے میرا جسم تریہ پیارے
 اسے ندے نہ قسم خدا بن غیر کسیدی کھاوین
 کوڑی قسم زوال لیاوے مطلب سارا پاوین

قسم ہفتم

ناون قسم شرک جو کردے شگن شگوانتا مین
شگوان تا مین حافظ نامہ سمجھن مشرک پیڑ سے
نہی کہیا جو شگن والا نہ دل غصے پر لاون
اہل توکل نون کل حاجت ب پوچا وں والا
اوہ کیا جانے قدر توکل جو غران در آوے

ایک طرف شرک شگن ہو آ کہیا نہی لہا مین
کرن توکل خالق ابرہیں مواحد جہر سے
باجہ حسابون فضل کرم حقین جنت ورتہ پا وں
کافی اسنوں ہو اس ابرنکیسہ لا وں والا
لایں مومن شگن شگوان پر نہ عمل کما سے

قسم ہشتم

دسویں قسم تون عشق محبت غریبوں مین
عشق مجازی بنیان و لیان والی حبت سارے
اصحابان دی حبت محبت جے تیریدل بھائی
سبے نبی محمد والی خالق کول پہنچا وے
جاہل عشق مجازی لا وں دولت سخت اوٹھا وں
جس دل اندر عشق خدا و آن مکان نبا وے
جو نہر عشق حقانی ابراہیم خلیس لکایا
عشق حقیقی اوہ کیا جانے جیدل غیر عقید

عشق محبت ربدیوالا ہر دم مومن موڑین
عشق حقیقی تون جاہل دی سمجھیں اشارے
ان پھرنیون فضل کرم حقین ملتسی نہی الہی
معنی عشق محبت دلدی جسطرے فغن جا وے
غیر محبت کرنیوالے مشرک شرک مکا وں
غیر خیال قلب اسد حقین یگر کنارہ جا وے
عشقون غیر خیال نہ بیٹا کر قربان وٹکا یا
غیران حبت دلوں کر باہر جے تہہ پور سعید

قسم نواہم

گیارہویں قسم شرک ہر وہ کہن شرانوں
عورت خاوند پو پڑ وچہ نراک آکھن سائین

جیکے مندر سے وہ وہو وں چھوڑیا شرم جیا وں
اک خداوی جانک کیتے لکھ ہزاران سائین

ادہ تملیث خداتق آکھن ایہ نہیں حد شمار سے
ہر قومان مل ہر اک اندر ریدی ہرزو ٹھیرائی
قصص المحسنین تھین ویکھن جچھن صد زیادہ آیا
ولیکھ قرآنون اندر خالق جسیون فرمایا
نہ پرواہ خداوند کرسی بنھان کفر مزید سے

کنون نصار بھی ایہ ڈولہ بدتر سمجھہ پیار سے
چو مہڑے تے چار گڈ سیلے انت شمار نہ کائی
حال اوہنا ند پچھے قدر سے کر تحریر وکھا یا
اے مومن رب غزل پر ہے بکفیت آیا
ورنہ حطے اندر جاسین کارن نیز عقید سے

قسم دوازدہم

ضایع عمل کمائے ہوون اکھیا رب غفار سے
روز مشرودے حطے جاسن رور وکے کر لاند
اے مومن تون ہرگز اسدے پڑے مول نہ جائیز
سرحد یوچہ جلد چھکاوین خالق دے دیبار
محسن جو احسان کنندہ بہت خداون بھاوے
روز مشرودے حطے جاسی ہو کر حال سقیمان
پیش عدالت بدلہ ملسی جو کوئی ظلم کساندا
سن تینون کہ حال نہاوان مطلب را پاوین

بارہوین قسم عمل اندر جو کرن ریا ہتھیار سے
ایہ ہی شرک جو غران گولون بد عملان چاہند
باران قسماں شرک ایہی نہ بخشش اسد تائین
گر پرہیز تمام ہنی پھتن امر بجاوین پیار سے
مردم آزاری نہ چاوین رب فتن غیرت آوے
تے ظلم تعدی پاروان رنج کرے مسکینان
ظلم تے کبر نہ ہضم کسے نوں پاک نبی فراندا
سمجھہ غریب یتیم کسے نوں دست نہ ظلم اٹھاوین

حکایت حضرت سلیمان علیہ السلام یکے مور مظلومہ و غنزل

دیکھی ایک ہی چوٹی نظر پا
پکڑ کر زمین پر وہ ماری اٹھا

سلیمان نے دامن اپرا پکڑوڑ
جہالت فقارت کی کر کے نظر

سلیمان ظلم کرتا دیکھو ابھی
وہ بولی زبان حب عطا اس ہوئی
پڑا زور رکھتی ہے آہ غریب
میں اس کی پریشانی سے باہر نہیں
شس جرم کی جب کہ ثابت ہوئی
وہ چوٹی کی آہ جب فلک گئی
خدا آیکو حکم فرماتا ہے
قسم مجھ کو ہے اپنی اس ذات کی
اگر نہ کرویں خطایہ معاف
سلیمان نے سن کر حلات امر
وہ بیشک تیری آہ گئی عرش پر
معافی لئی جب سلیمان نے
اسے روشن ابدا دینے عاجز ہو کر
گذشتہ ظلم کو خطا تہ کئے

لگی پڑنے آسمان میں یہ نداء
یا حضرت سے میری تیری خطا
عرش تنگ جاوے نہ تخت الشاء
قیامت کو جھکنا یہ کرنا پڑا
حب ضابطہ کے دلاون سزا
تو یکدم بین جبریل نازل ہوا
جواسے ابن داؤد دس لکے ذرا
بڑے حق میں ہو گا نہ اچھا مزا
میں بلاؤنگا تم کو دار الجبرۃ
کہا چوٹی سے تون بخشن خطا
ہو مظلوموں رنجانی تون کیتی ندا
تو نامے سے تب ظلم خارج ہوا
جزا دینے والا ہے سر پر کھڑا
مناجات سے لیجیو بخشوا

مناجات غزل منجانب محمد حسین و محمد عبدالعزیز سپران مصنف

مانگے رو رو کے اس سے وقت پھلی رہیں کہ
وزیر سے کو چھوڑ دین ہرگز نہ جاؤنگی کبھی
عمر میری و مہدم جانی چلی ہے ہاتھ سے
قدرت تیری کے ہاتھ سے پلا سیراج بن چکا
کھیلتی ہوں رات دن قدرت تیری کی تار پر
نفس امارہ دے پند میں پھسی ہوں لا دوا

کل خطائیں بخش سائیں میں گناہیں اللہ ہو
خیر پائیں نہ رلاؤں در پر آئیں اللہ ہو
نہ پوچھائیں در بلاؤں میرے تائیں اللہ ہو
نظر پائیں نثرم سائیں تیرے تائیں اللہ ہو
ہو ہوا میں بیچ آئیں اب بچائیں اللہ ہو
کردائیں دیہ شغائیں عاصی تائیں اللہ ہو

وقت سکا توں قبر مشردن مرادون دیا مان
ڈاڈری ہیبت قبر والی بیون او سے خالق
بار دوست مومنان خوشیاں عزیزان ساریان
محمد تری اس عمر پر افسوس صد افسوس ہو

رحم پائین کوون بھائین پارلا مین اللہ ہو
تنگ ناہین کرین سائین قمر تائین اللہ ہو
بھی ملا مین نبی تائین رحم پاوین اللہ ہو
حق تائین چھوڑ ناہین پسے کوراہین اللہ ہو

بقیہ ذکر ظلم از جانب مصنف

بس میان جذبیان تائین ظلم تعدی پارون
دو جا کون کھرانہ جسٹون ملی اجازت بھائی
تون جانا مسکینا زدی کوئی داد نہ دیو تو لا
کسٹون قدر بھال جو میری طرفون نکل جاو
بعضے روز مشردے آسن نیکی پاس نہ کالی
اوہ ہولی ہولی پیش عدالت نیکیان بند جاو
عرض کر پسی یارب سائیان بارے ملکے بیون
ایوین قرضائی بھٹان سی طاقت قرض اداون
حکم ہوا قرضایان جہدم آن سوال سنایا
لیو قرض اپنے دے دے اک اک دم شماران
قرضانو اے نیکیان لیسن رب سچا فرماوے
ایوین چوری کرنے ولے کھاوون حق بیگانہ
بھی جو غیبت سخن چینی دی عادت کھن بہیڑے
آفتاؤ خا خا خا خا خا خا خا خا خا خا خا خا
پورے حق ملیسن جہدم سارے اسد تائین
واذا نفوس زوجتہ مردوجی آیت آئی
ظالم ظلم ناں تے متکبر جو کبر کساوون
نبی کہیا افواجا معنی بہتہ بیان فوجان ہوسن

کہ لحاظ نہ ہوا ہرگز چھٹک ملی در بارون
غیرت امر سبالت والا سے غیور اکھی
رب فرماوے مین ہاں سر پر بدلہ لیو تو لا
مسکینان پر ظلم کما کر کوین سلامت جاو
نبی کہیا مظلوم ایہی حق اسد سے بہت اہائی
جس نے ظلم کیتا اس کوول نیکیان رتہ لیاوے
تاں پھر حکم ہوئی اس کارن جنت بخشیا بیون
پھر نہیں قرض ادا یا جہدم پیش خداوند
ربا قرض دہندیان کوون چاہیے قرض دیوایا
سو سو نیکی قرض دہندیان کوون سن گفتاران
قرضائی بی خالی رہسن ظالم وانگ بیچارے
تس دن حقانو اے لیسن نیکیان سمجھ بگانہ
نبی کہیا سب اُس دن جاسن وکھوون گنہگارے
فوجان فوجان ہو کر آسن جہدم بے بھادو
سب فریبی ہوئی ہی کچھ حق تیرا یا ناہیں
یعنی ہر اک ناں تھلن جاسی جان ملائی
ایوین ہر اک ناں تھلن ٹوٹے ہو کر آون
پڑہ قرآن بھلاوون چڑھے اندھے ہو کھلاوون

تھے جو کبر غرور دن لڈ ہو ظالم ظلم کرن ہتیار سے
ہمایاں دکھ دیو والے ہوئے اچھسن بھائی
کرن روایت ہمسائے نون جسے اک پہنچائی
جتنا قدر رکھ کر کھانہ اس اک ٹھین اس کھایا
اک دن گوشت لیاندا سرور عالم پر حقانی
ہمسائے گھرین پہنچایے کھاون بال یانے
سراں گمان جو شاید اللہ وارث چاہتاوے
بس میاں ہمسایان سے حق کرین تفاوت نہیں
سخن چین سچیت والے یا نذر ہو کسن سارے
سیاحی ٹولہ سر پیٹھان ڈنگان ہون آماہان
تین تین اتنی کران عبادت کیون نہ جنت عباد
جیہڑے دوزن و خچہ کاہد رکھن عدل نہ کرے
جو عورت مردینوں طے کر دین دو بایان
بابہ ضرورت سوال جو کردا منہ پر اس نہ پاسی
جلیجہ نکل سینے پر دگسی ہو سی پون شجازی
وعدا باؤپہ وواہین کر دے لوک منافق جہڑی
دنیا فریب جو عبادت رکھن جھٹا دیر ملے گا
نافرانیوالے ٹوئے انت شمار نہ کافی
ٹولہ ہون نمازیان والا دوجا روزیان والا
متوکل تے صابر شا کر وکھو وکھ کھلو سن
اکدوجے دے نال رسی رب سچا فرماوے
کسی نہال محبت غبت دنیا اندر کبیتیسی
فرمایا نہ مومن مومن بابہ محبت لائے

کیڑیاں وانگ ہو جاسن خلقت پیران بیٹھ لٹاڑے
جہڑے تھے ترکڑی دوزن چرنہ دیون کافی
اس نے اس اک ٹھین جو روئی نال آرام بچائی
اک دیووالے نے اتنا ابر سعادت پایا
عائشہ فون فرماون لگے بتایا وین یا فانی
حق ہمسایان دی تکرطانی کیتی پاک خدا نے
اتنی ہمسایان دی جبرائیل تابید تباوے
وزنہ ہوئے ہو ووالا حکم کر سید اسائیں
رشوت اتے حرام جو کھاون ٹوک ہو سن ہتیار
ایون کرن غرور جو بہتر سے وچہ عبادت راہان
ایس غرورون ہو سن گنگے بولے وچہ ہراسان
اوہوئے امن عذابون پاس دھڑا آتش گروے
کئی روز شہر دے ہو سی خبرن ہی پہنچایان
بد اعمال جو عالم پھر سی جو نہ کر گدھا خمر اسی
ونکھن لوک ایہ عالم آماہا وچہ اعمال خوارنی
چھ کوہ نکل زبان مولان ٹھین جاسی روکن بہر
ایون ہر اک بد اعمالون نکل جسد پھر پچا
تے مومن ہی ٹوئے ہو سن جوین روایتانی
سجیان اتے شہیدان غازیان والا سمجھ کمال
جارجی اتے جواہل دیانت امن اندر مومن
وکھو وکھنی فوجان فوجان ہو سن شتر جان آوی
او سے فرخندہ اندر اسدن ہو سی جہاگہ لیتیسی
تان چور چور شتر نہ اسدے مال اوٹھایا چاوی

من تشبه بقوم فهو منهم مسمون نے فرمایا
موتوں پچھے نال انہارے ٹوسے رسی بھائی
سُن تیوں اک ذکر مطابق اسے لکھ دکھاوان

پہری قوم دے نال تشابہ انہارن نہیں آوے آیا
لیس جیتی نہیں میرے عقین جس غیرت بخت لائی
نال تو فتن خداوند عالم بخشش رحمت پاوان

بیان یکے زن ویکے شخصے کہ حاجی بود

سی اک مومن مرد بان رہا خاص پوجاری
لیکن بال فرائد آا اُس دے پاس پیارے
دائید چور پاڈا کو کوئی مہری جان گواوے
اس کارن اک وہ شہر دے آیا مرو بچا ہنس
ہر بازار گلی کوچے وہ کرے آواز سہارا
یکے طرف اکیلا جاوان کارن رج بھسراؤ
مت کوئی چور لٹیر اینوں رستے اندر مارے
جسٹون آٹکے اوہو اس نون مٹو جواب سناوے
موجب ایس امانت رکھن مت دوزخ سڑ جائیے
تان پھر پورس بندے نکر مار آواز بولایا
جا اوٹھے اک بڑھیا رندی عمرون بہت وڈیری
وچہ وظیفے ساتھ نمازان عمل مک و نوالی
اہل دیانت نیک طبیعت خوشو حسمت والی
غرض پوچھنیدا گلی ڈھو دیندا اوس پتے پر آیا
اسے مائی تون شفقت پارون میں پر دم کماوین
میں چلیا ہان رج کرن نون پوچھ خواہش بھاری
زندہ رہیا تے انشا اللہ تہہ ٹھن پھر لیجا سان
بڑھی عرض کرے سن بچہ میں صدے میں واری
کھڑی اڈیکان برسرے کد آوے پروانہ

اکدن نال بخت اُس نے کیتی رج تیار ی
اس کارن دل اسدے اندر خطرے پکے بھارے
رکھ امانت پھر کے ول جاوان قصدا اٹھاوے
روشن دینان بول سناوین گذر یا جوین قسا نہ
ہان بے وطن مسافر کو عرض سناون مارا
مال امانت رکھو میرا ایہ احسان مک و
واپس وقت امانت لیسان کو پور عم پیارے
تیری وہ امانت بھائی ستان خیانت آوے
ایسی عرض پکارو ماہین جائیے حضرت جائیے
کو چنگلی محلہ اُس نے سارا پتہ لکھایا
معلم ہندا ٹھیک امانت رکھ لوے گی تیری
مسکینان محتاجان اپر رسم کسا و نوالی
رات ونے متوجہ ہو کے امر بجاون والی
بعد آداب معلوم نیازون عجز سوال اٹھا
اپر رمال پیار سارا وچہ امان لکھا
کرے قبول خداوند فضلون کر کے نظر عفا دی
بے مر گیا حواسے بد سے نہ دن حشر عطا سان
ان سویرے آیا چاہندا میں دل حکم تیار ی
اک پل دا اعتبار نہ کوئی ایہ سنا کر نہ

منہ وچہ وند کوئی نہ میرے جس تھین لقمہ کھاوان
 ماس پڑان تھین گھٹ جھائی چلیا سمجھ پیارے
 قبر سرائے پھر کے بیٹھی تینون نظر نہ آوے
 جے تارخ اعلیٰ دی نکل آئی مسیری
 سنکر عرض دوبارہ کیتی سائل در در بخانے
 چو نگر مقدر ہو سیوس کسے کجہ ناہید
 ہولا چار آخیر بچاری آلہ اک بتلایا
 قصہ کوتاہ ٹر گیا سائل آسے وچ ٹکا کے
 سنون حقیقت امر مقدر کیسا کھیل دکھایا
 اُس تھین بعد گیا گرسا نہ جس اندراوہ آئی
 جدون حجاج گیار کر کے لگاؤ ہونڈن سارے
 نکل باہر شہرون روند پھر داوانگ سودائی
 پھر دے پھر دے نون اک عامل ملیا مردربانا
 تان اُس حال گد شتم سارا عامل نون سمجھایا
 پھر عامل فراوان لگا چاہ اٹھ مرد پیارے
 لیکر نقش قبر دل داناں اوہ حجاج چپارا
 اسے مانی کہ حکم اللہ تھین کتھ امانت میری
 نہ پھر مول آوازہ آیا قبر وچون اُس تائین
 تان مڑا سوسے پاس سدا یاد وچہ صرت کردا
 مڑ پھر عامل آکھیا سنون یجا نقش پیارے
 تان پھر حاجی مڑیاں اندر آکر نقش طہا یا
 اسے مانی تون پیکر ایچھے دس امانت میری
 اچا بیت آوازہ آیا ہی مڑیاں تھین بھائی

دودھ پُر گزراں کران مین تینون عرض سناوان
 سر پئے تے پروں ڈولان کن سنن تھین ہارے
 خبر نہیں کسویلیے مین ول ملک الموت آجاوے
 گم جاو گئی رکھی ہوئی کل امانت تیری
 اسے مانی تون رکھ امانت حافظ سب کج جانے
 جے مقسوم اندر طلیسان تون نہ مول گناہین
 اسوچہ رکھ امانت لیون جہدم واپس آیا
 فضولن کٹ مسافت کیتو سوج بہت اللہ جا کے
 فانی چھوڑ بچاری بڈھیا قبرین ڈیرا لا یا
 پتہ نشان گیا مٹ سارا ہوئی ویرانی بھائی
 نہ کوئی پتہ نشان تہا دے رورو آہین مارے
 پھلا جاوے چھ دوت والا کیونکر دل عجب دانی
 آکے رورو کسنون ڈھونڈین مینون بی ہند نا
 سن عامل کر نقش مشتابی اسدے ہتھ پھڑایا
 رکھ بڈھیا دی قبر سر ہانے مار آواز مہیارے
 رکھ کے نقش قبر اسدی پر کرے آواز پوکارا
 مین اس شہرون بہت سیسی سی وفادیاں تیری
 دوہ آکھے عامل کاذب سے ملیا مین تائین
 آکر آکھے اوہ کد بوسے ہو دنیاں تھین مڑوا
 مڑیا وچہ ٹکا کے سنون کرنے خوب نثارے
 مار آواز پکارا کیتا دل تھین خوف نہ کھایا
 مین اوہ کھڑا امانت والا بھال کر سدا تیری
 او سے جگہ امانت تیری خطرہ کریں نہ کائی

مٹی واسے ڈھیر اوچھرا گھر میرے وہ چہ چہ سٹرا
 کدہ لیجاوین اُس دپوچون مینون نہیں ستاوین
 حاجی عرض کرے اسے مائی کیا تہہ حال و ما یا
 تمان چھرمائی بول سنایا نفس امارہ ماری
 کیا دسان اکدن کر بیٹھی رسم کفار انوالی
 حکم ہو یا جس مال زیادہ رغبت دنیا آہی
 سن بچا کی حال ستاوان بڈھی کرے پکاران
 اوہ گائین سی میری جہڑی گھر وہ چہ بر نور دارا
 پاس میرے گھر کفار ان دا چارن اوہ لیجاوین
 ہی رنگدار عجائب ٹیکہ ہر ہر چوٹھک تائین
 دل میرے تون پیارا لگا مین بھی رسم اٹھائی
 نہ مرقوبہ دے در آئی کر کے رسم کفار ان
 جہدم قبر اندر مین آئی حکم کیتا رب باری
 لیجاو مڑھیا نوچہ اسنون کافر جتہ ہر تمامی
 مگر فرشتے امرالامون مڑھیا نوچہ لیا لے
 جس دم آتش گرز لارن مارن میر تیا مین
 کرن آواز سزا ایہو ہے ہو کوئی کفر کماوے
 امر جلات والا سر رکون غیور نہ جسا تا
 مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ جو مور نے فرمایا
 اسے بندے نہ بھر رسم دے نہڑے ہرگز جاوین
 وچہ گان رسم جو غران ہین کر دے ہتھیارے
 چلن چاں غیر انوالی مومن پھرن پیارے
 اکثر ایس زمانے اندر سمان کفر و دھیرے

اُسوچہ ہے اوہ آلا جسد سے اندر ہے زرتیرا
 مال امانت اُس آسے تھین سارا اپنا پاوین
 قربان وچون مڑھیا ان اندر کون بسیرا پایا
 وہ عبادت رات دنے مین ساری عمر گذری
 قربان تھین اُس پارون خارج کیتا رب متعالی
 اُس دے ساٹھ لاوا اسنون کارن کفر تباہی
 سخت عذاب نہرا بی اندر رور و آہین مارن
 رات دنے مین نہیر اُس دے تھین پکر کران گذرا
 اکدن اپنے تنگن رسم تھین ٹیکہ مال لگاوین
 اپنی رسمون لایا ویکھیا مین بھی طرف انہا یس
 گائین دی پیشانی لایا نہ رب بڈھ چلا لی
 دودھ رہی اُس گائین والا پندی مال پیاران
 چھوڑ بندیدی رسم کیتی اس رسم کفار پیاری
 کرو عذاب اس ساٹھ انہا دے کر کھال ویرانی
 رات دنے بچا اس پار عین کرن عذاب سوائے
 ترطافان ترے لیکر عاجز رسم کرن کجہ ناہین
 غبران رسم پسند لیا کر کون سلامت جاوے
 بھی فرمان نبی سرور واکون نہ سچ سنجا تا
 جہدیناں محبت جاسی اُس دیناں اوٹھٹا یا
 گانے سہرے شگن شگوان ہرگز نہ پترادین
 مال کھالان حطے اندر جاس کرمان مارے
 شکل عجمی کرن مطابق جیون سی فعل سہلے
 کرن چو سنی نام کہاوین نہ کوئی سند نہ کھڑے

بھڈان وانگون اکدو جرتھے جاون بھائی
وکیھو ویکیھو معین ہنڈر آئی پار سے
حال موافق اک حکایت چان ہو سنائی

نہ کچھ نہ تھوت کفر بدعت وچہ ڈن وای
ہنڈر وانہ مطلب موچن ہی شترک متھیاسے
جیونکر بدعت شترک رومان جاری ہوئی

حکایت کے چٹی وکرہ

سی اک وستی اندر چٹی وری مال بہاران
دیہاہ گرد و لاپتر اسداجیدن گھروچہ آیا
دودن ڈالے اندر ناڑی باد نہ سرگز آئی
پرودہ ڈولید جس ویلے چٹی آن اکھٹا پیا
کے شریکیان لون بھینان ٹھیر ذرا پل جباؤ
چوری چارن بلی تائین جان چٹی اٹھ دانی
کہن لگی کوئی رسم انہادی شاید سوگ پرانی
یا انہادی بلی ہو سی مدھون وڈو ڈیری
اچر انون ٹکڑا اس پاکے بھاگ بھری مڑ آئی
بھاگ بھری مونی تے بچھون بھاگن سوانی
سس نالوں گھراسد سے اندر ودہ پروار سد ایا
کھوہ ایمان دیان اس شاخان بدعت تھے پھرایا
جان بھاگن وایٹاڈ ولا وچہ اپنے گھر سیا
کہن لگی میری سس بلی نون سی چوری چاری
میں کیون وڈو ویریاں والیاں رتیاں پٹ گواوان
کہن لگی تاوند نون جا کے سن منی دیا لالہ
جہ تک وڈو ویری بلی چوری آن نہ کھاوے
بھاگن آکھے اٹھ بلانی بلی ڈھونڈیا ویس

بلی سی اک رکھی ہوئی گھروچہ اوس سکھاران
بلی تار چھڈی سی چٹی خیالی چھڈن وانہ آیا
وہی کڈ سن ڈوے وچون جان چٹی اٹھ دانی
بلی دا اسویلے چٹیا یاد تدا پین آس
چوری بلی نون پا آوان راگ لسی بہ گکا و
وہی نے سن ڈوے اندر گل دیوچہ پانی
ڈولا چھڈی نون ٹکڑا پاوان گئی مسوانی
پوچا پاٹ کر اون والی بن گئی ہوگن جھڑی
تدہ اس نے کڈہ ڈوے وچون وٹریوچہ بھائی
بدعت شاخ سکی نون مڑ کے لگی دیون پانی
اک بیٹے دا تادا دیوالا اس نے کاج رچا یا
رندیان رومان یاد دلايان نبھاتھے ہوتا یان
وہی لین چلی تے سسدا یاد ولا اوہ آیا
بچھون لین آئی سی پتون بھاگن بھری سوانی
اوہو چھیاں جھڑیاں اتون قند ہو ہو جاون
کٹ تھابی ایسے ویلے چوری اک پیالہ
تد تانے ہٹی ساڈی ڈولیون پرو داوے
نہ کچھ کھاوین نہ کچھ پوین سچے منہ اٹھ جادین

سس و چاری رکن خاطر بلی پالی سائی
 ایسی طرح گیان و دہ رحمان اصل جہان تہ کوئی
 دین بنی و چہ ایسیان زمان پڑا انہیں پاپا
 تنگڑ موٹ سے رکھتا تی چلیا وادہ وادی
 سے منہ تنگڑ لپھدا پھر وادہ گھر وچہر بیچارا
 جان سے بلی تون ان چوری وچہر نصیبان تہ پرا
 اکول پھر پ نالہ بھاگن کٹ کے دہریا ہو یا
 لکھے فجر ویلے دے ٹھکے کھاوا اسان نہ بھورا
 فجون شام لگی ہے ہون بلی بھدی ناہین
 ایہ جہڑی بلی ساڈی چوہے مارن والی
 پاک نمازن ڈوی ساخن سیاڈی بلی جہڑی
 شامت اک گھلیون پھر نکل بلی باہر آئی
 اک کوٹھوی نگر اندر جا اُس بلی گھیری
 بلی اپر تنگڑ اس نے آن شتابی پاپا
 منہ نک ڈھو لو ہندرا سدا پھر بلی نے پائے
 خوندیان ہتھا ز یون ہو یان تریریان جاری
 پاتنگڑ دیو پ جہڑی گھر ل کرے چالا کی
 آکر آکھے عورت تائین تنگڑ پکڑ شتا بی
 قصہ کوتاہ لیا پھر کر بلی در و رخسائی
 پکی رسم معین ہو گئی رفتہ رفتہ بھائی
 جس دے گھر وچ شادی والا آوے وقت پیار
 نہ کسے سندھوتی کیتی ایون رسم و دہائی
 لکھ لکھ رسم تے شرک کروڑاں انت حساب آوے

بھاگن رن کیتی اگے بدعت رسم و دہائی
 روز قیامت دوزخ اندر سٹھاون گیان سوئی
 کیا کرسن جہڑی عدالت لئیں مہی فرمایا
 پکھے لوکانون کسے دھٹی بلی اندھڑ آئی
 بلی سرن ہوئی ان بھانویں پیاسیا پابھارا
 کرم و گئی لک چھپ بلی بے نصیب ناہین
 اکول بلی باجھون ٹوولا وچہر اڑیا ہو یا
 خبر نہین ایہ رسم ساڈے کھڑا پاپا گیا سوہرا
 ایہ عذاب جہڑی دن والا بھلنا سرگز ناہین
 کس سوہرے گل پالی ساڈے بدعتی منہ کالی
 سو سو چوہے اگے ویری مارے دودھیری
 پکڑ بلی تنگڑ لیکے ٹھٹھا وادہ وادی
 بھی سارا دن بھال کر نڈیان قابو ہوئی جہڑی
 اپر چاپا سو موہدا دوان گھول چپا سیا
 نک آتے کس دندی ڈوہی واہ واشگن منائے
 زخمان نے جٹ گھائل کینامت گئی اڈساری
 خون و گیندا چلیا آوے روندیا بار بلاق
 ہان مین بہت ویرانہ ہو یا اندر حال بیتابی
 تان پھر ڈوے پھین نوہ گھر وچہر آندی جلد وائی
 آل ادلا و بخت پارون بھی تائید اٹھائی
 اول رسم بوجہ بلی پکڑے کر کے چارے
 اکدو جہڑے پچھے مشرک ڈگدے اندر کھائی
 غیر پرستی کارن شیطون سارا زور لگا وے

کدہرے ایسی رسم بناوے جدااصل نہ کوئی
بس میان نہ رسم رُسمان شرکان کیچھے جاوین
جو کوئی بُت گارن دیوے نال پیارن
الصدقہ ردالبلاء پاک نبی فرمایا
اپر ایس زمانے اندر جے تکلیفان آون
چھوڑا بیان جہنم جاوے پر نہ شرک گواون
بُت صدقہ اہر دلاوے حُبت وچہ پہنچاوے
مُن تینون میں بہت ضرورت واضح کر بجاوے

کدہرے صدقہ غیر کراوے ہوسے ابردنی
صدقہ غیر محبت پارون راہ مولا و سپر لاوین
دنیا وچہ زوال نہ آسے آخر وچہ بہاران
صدقہ بُت رد بلاوان اتے زوالان آیا
چھوڑ خداون غران صدقہ فوراً نذر چڑاؤن
پتہ لگیگا پیش عدالت جہدم ساہراؤن
اتے زوال جو دنیا والے رب تھین عفو کراوے
ذکر مطابق صدقے والا نقل کتابون پاوان

حکایت حضرت سلیمان علیہ السلام

وقت سلیمان پیغمبر دے راوی ذکر کیا
بہت پرانہ برچھپر قدیمی سایہ کرے گھنیرا
چلے چلے ملک کسی تھین ادہ پردیسی کی
لکھ کڈا کر جمع شتابی خانہ عجب بنا یا
باہر تھین چگ آون تے اتھرات آرام گزارن
اکدن ماوی نے دواہڈے دتے اسوچہ بھائی
کہن لگی مڑ خاوند تائین عداوہ گھرفون آیا
منس خاوند سے وس شتابی آہڑے بیون چڑھیا
اوہ مادی سر اسد سے اُرواویلا کر روئی
صبر رضاء والا دل اندر سپر گھٹ پیچاری
سندون حقیقت اوہ بندہ اُس عورت اپنی تائین
اچرا تون جنگل تھین چگ کے ادہ جساوے آیا
سنکرمادی در در بخانی رور وکے چھلائی
آہڑے میرے لیکے ظلمون ڈرے نہ مول تھارون

سی اک عورت خاوند رنہدی برچھپا نہان گھراٹیا
اکدن جانوران دواہڈے کیتا آن بسیرا
چار دانہ دی گنجائش تون ڈیرے آن لکھائے
تے آرام رائیش کارن دلوچہ قہر اٹھایا
اکل کرن جدائی ناہین واہ سبحان پیکارن
اس عورت گھروالی نے بھی تاڑا نہا نوچہ لائی
آہڑے برچھپا تون دولاہون میں تینون فرمایا
رب تھار جبارون دلوچہ ہرگز مول نہ ڈریا
پراس رحم نہ آیا ہرگز آخر تون چپ ہوئی
ظلم والی دل اپنے اندر بیٹھی کھا کٹاری
آہڑے دیکر باہر اپنی کار سے گپ کتھا تین
چھپے اپنی مادی تائین کی تون رنج اٹھایا
عوض کرے ساڈے پر اینہان ظلم انہیری پائی
مُن میں ان خالی ہو بیٹھی ظلم اینہانہ سے پارون

کر کے صبر کیے زانوں و یکو رسیدن کاران
 اوہ دلوں بندہ بٹیا ظلم اوڈا و ہنسا را
 پران جن ہوا پرندے حسدی تابع سارے
 یہ پامان کر طرف سلیمان ماری نرت اڈاری
 پیش عدالت حاضر ہو کر ادب سلام سنا یا
 اسی دونوں زیادہ عاقر شہر تسانوچ آئے
 دور ولایت ساڈی شہا ہا مجھوں کر کہ پکارا
 نام نھان ابن فلان آئندے لیگیا میرے
 بین میان ہی ملک ساڈے ظلم نہ کرو کوئی
 سن پیغمبر سے اوہ بندہ اپنے پاس بھوٹیا
 چاہ اُسے دیہ آئندے جلدی جوتہ چا پاری
 اس پر دسی جانوریتے کیوں تہ ظلم کسا یا
 ڈور دجلدی گھر نون آیا سنوں مقصد چالے
 پھر نکار ان عورت اپنے خاوندوں بھرما یا
 خاوند آکھے عہد کیتا بین پیغمبر دے دربارے
 عورت آکھے ساڈا گھرا یا دی اسنوں حال
 جانوراندے انون پھڑکے آدمیان کدڑے
 اونوں مگر مزاران کر کے خاوندوں بھرما یا
 نبی سلیمان پاس جتا در روز تے گر لاند
 حضرت بین دکھ عالم کوون پاسے سخت و دہرے
 پچھو اُسدا بین عاجز نے کی بگڑا یا ہو یس
 تان پھر حضرت پیغمبر نے چوکیدار دوڑا یا
 حضرت آکھیا گرم عدالت نہ جاتی تون میری

میں دربار سلیمان جا کے ایسوقت پکارا ان
 جہد سے عدلون کنبہ و مرقی ایہ ہر کلن و پکارا
 اہرن تپے عدالت وازا و تپے جس دور بارے
 دچہ دربار پیغمبر اس نے آفسر یاد پکاری
 یا پیغمبر رہے پاسے بین شہرادی آ یا
 ڈور دے فھر رہا نے کوون چوگا چلن سداے
 تان پر دسی اسی خاوند نہ کوئی نڈر نہ چار
 مادہ میری غفلتون روز تہا تہرے تخت چو پرے
 واہ واسکیستادی کبھی غفلتون سبب بڑی
 حاضر کر کے پیش عدالت حکم حضور سنا یا
 ایسے ویلے دور شتابی اسے ظالم بدکاری
 میری غیرت سنون آئی کی رکھ سدا بین پا یا
 اوہ آٹھ سے اس جانوراندے کیتے آن حوالے
 سن چا جلدی لیا دین آٹھ سے بین سنون بھما یا
 تینوں غیرت کوئی ایسے اسے عورت بدکارے
 کدڑے گھر ساڈے اندر اپدھر انتب والا
 ایہ دلوچ سما دے تان بین سن تون مرید پیارے
 تان پھر آکھے وانگون آٹھ سے زوجی وار لیا
 پیش عدالت حاضر ہو کر ادب سلام سنا ند
 اوہ بندہ اندرے سرگزین نہ دید میرے
 جہد ساڈے مارن اتے کیوں لک نہ گھوٹیا
 آکھے وانگون گھر تین اسنوں جلدی پگڑ بڈیا
 عدل میرے حقین ڈربانا بین کی ہر مہنی تیری

مختصر کتب پیش عدالت نامے عرض پکار سے
 حضرت دو جیواری بیون بخش دیو فقیران
 عدون پھر معافی دنی گھول جلدی آیا
 اندے بعد پیچہ ربد سے بڑے غضب وہ آؤ
 حکم دتا گھروچہ فلانے سے اک رکھہ اچیرا
 دو جیواری قسم فلانی سپر ہند سے آئے
 جیویے کوئی پھر مہسی اسپر بات جھلاو تاہین
 تھی مسلط اس دے اپر چوکیدار ہو جیواری
 سنون حقیقت جانورندی خاطر اسجا آئے
 اس عورت نے خاوند تاہین مڑ اوہین بھرایا
 اسی دونوں رل تیلے کھائے مزا عجائب پامیر
 رکھ اپر چھ جاند اچرا وہ تیرچی دارہ مکاری
 امرون اک سوالی اسد سے در پران کھلویا
 دیہ کچھ اسد سے نام تینوں جس دنی اپد امیری
 دو دن گزرے کھاؤن کارن ملیا ٹکوتا تاہین
 رب توانا تیرے تاہین سے حافظ ہر حالون
 حکم کیتا اس عورت تاہین دیہ روٹی استایر
 تان سن عورت جلدی اسنوں صاف جوابت
 تان پھر مرد دختون اترے زمین پر آوے
 استھین بعد درخت اسی پر چڑھ بیٹھے ہتھ پایا
 پاس نبی سلیمان جیواری جاند پھر شتابی
 یانہی اللہ راج تیروچہ اسان بڑا دکھ پایا
 حاضرین شتابی کر کے رب دانی استاوسے

من آندے مین اسد سے حضرت دیدیو لگا سارے
 جے مڑ عمل کیا ایسا جھونال زنجیران
 اونوں آندتاہین اسنے جا کر ہتھ طکائے
 اک مشرق اک مغرب وچون دو جہات منگاؤ
 تھی شتابی اس دے اپر دونوں کرو بسیرا
 رکھو تھی حفاظت آندے نہ کوئی مول ہلاوے
 پھینک دیو وچہ مغرب مشرق دور کر کے استاہین
 اس کارن مین نشان بلایا جادویر نہ لاؤ
 چوکیداری سے حضرت تھین ٹوہر سے اٹھ لگائے
 جاہ تون جلدیا وین آندے دل میرا کر آیا
 کدون سلیمان ساون ویکے کل فساد مکاری
 اندے لاسون وی اس خاطر بات دیو چکاری
 کہن لگاہین عاجز بندہ کھکھستایا ہو یا
 مین تے ہان مسکین بیچارہ عاجز وہ پھر
 جان لبان پر کھڑی پکار سے دیہ کچھ میر تہا مین
 فضل تیرے پر دونان کر سہی سختی لے زوالون
 ہرگز مول مسافرون نہ جھڑک جواب ستاہین
 سنگتیاں کارن مین ہین گھروچہ طعام پکا یا
 ڈھونڈ شتابی روٹی گھڑھین سائلون پگڑاوی
 ہرگز خلل نہ ہوا اسنوں خالق آپ بچا یا
 بھی فریاد سنائی رور و اندر حال خرابی
 اوہ بندہ بے رحم زور آور بڑا سنگر آ یا
 کیون تسان حکم عدول کیتی غضب اندر فرسے

ہتھ بھجناں عرصن سنائی اسے محبوب الہی
 جو یلے ایہ آئندے لیون پاس درختے آئیہ
 کھکھستایا منگے اس تھین روٹی پیو چارا
 آکھے روٹی دیہ کوئی اسنوں درتھین باہر جاوے
 نال غضب دے اندر دیول ایہ مرٹکے پھر آئیہ
 ہتھ سائل دے صدقہ دیکر چڑھیا پھر دوبارہ
 اسین لگے پھر مارن اسنوں مشرق ول اٹھا کے
 ملک خدا دونا زل ہوئے خوف اسانوں آئیہ
 مشرق مغرب ماریا سانوں پونا ہوئے پیارے
 صدقے ڈال شتابی بن کے اسدی جان پائی
 نام اللہ دے صدقہ جیکر نہ ایہ مرد اٹھا ندا
 بیشک رد بلا ہو باندی صدقہ دیون پارون
 کہ صدقہ اسے مومن پیارے تے منگ فضل حضور
 بنی کہیا جو صحت اندر صدقہ خیر کرسی
 دل اپنے نوں جہڑی لگے ڈاڈی چیر پیاری
 بخش گناہ دیوے رب اسد فضل کرم تھین سارے
 کرن لگے بندہ جد صدقہ دو درجے تھ آون
 بسناں نہ حسب القوت صدقہ دیون قلب اٹھا دین
 کل امور شرعدے قائم رکھتین مرد پیارے
 تابعداری سرور والی پکڑین دلون یکانوں

ساڈے پاسوں ذرا عدوی ہرگز مول نہ آئی
 اک سولی نے در اسدے آن سوال سنائیہ
 عورت اپنی نوں اس مرٹکے مار آواز پکارا
 عورت اکون اسدی اسنوں صاف جواب ناوے
 جو کہ ہویا میسر گھر تھین سائل نوں پکڑایا
 انڈیاں دے نزدیک جدون ایہ آپنی ہرکارہ
 جان اسان دیکھیا اسمانان ول جلدی نظر اٹھا
 گردن پکڑ اسادی انہان اندر غضب دیا
 عاجز ہو گئے پکارے وچ پکڑ گئے نہج سارے
 یا حضرت کوئی پیش نہ ساڈی او تھے ہرگز آئی
 کی طاقت سی ساڈے تھون نہج سلامت جلدی
 کل گناہ جیون عفو ہو جاون استغفار پکارون
 صدقہ ویکھ بلا کل تیری ہٹ جاوے گی دو درون
 خاص حلال کمائی وچون راہ مولادے دیسی
 ہتھ اپنا کر اس صدقے نوں کیند ر ب باری
 روشن دنیا کی پرواہ سے خالق دے دہارے
 بیت صاف دوجا دل روشن واہ وال فضل سہارا
 دوہین جہانی بخشش رحمت فضل کرم تھین پاویہ
 انشا اللہ درجے ملسن مولادے دربارے
 فضل کرم تھین نال ایمانے تھنئے رب اسانوں

در بیان مناجات و خاتمہ کتاب

عاجز عبد پیارے کو لون جاری فیض کرایا
 فضلون کر منظور خبابے رمضان بول سنایاں

شکر خدا و الکھ لکھواری جس ایہ فضل کمایا
 نال توفیق تیری رب سیاں ارج مراد ان پاپاں

بخشین ساتھ محمدی فضلوں کر کے کرم غفاری
 ناہن پہلے عمل خدایا جس پر ناز لیا وہ ان
 بخشین نام پہ پوچھیں بھرا وہ ان بخشین پارتا
 مومن صالح سے ہمارے تالعدار مہدی سے
 بخشین قرب حضور ی مینوں کان دربار آوان
 وگر جیبیان تیریاں والا امر نبی احکامان
 چھوڑ تیرا دروازہ سلیمان غرا نظر بخشانا
 جگر سائل نون نہ تیرے غیر حضور و آوے
 دین جاننا ہے صدق ایمانوں واحد تیر تیا مین
 دنیا دینی کل مراد ان ہیں سپردت سداون
 وقت نزع ایمان سلامت کن باران دلداران
 عبدالحق ہو مولوی مسکن سترہ سندھو انوار
 تے کل علما دان پر زاید بخشش نظر الارین
 تے جسے چھوڑا انوار ہے اس قصدا اٹھایا
 اسلوں سن اولاد پیری بخشین فیض حضور ی
 پڑھئے سنے ولے سارے پاوان رحمت باران
 طول درازہ حاجت عرفان تینوں علم تاسی

تینوں علم جو نیت میری اسے خالق رب باری
 اپو تحفہ پیش تساد سے رکھ کر عرض سداوان
 تے اولاد پیری تائین بخشین جنت جہانین
 فضلوں ساتھ ہی سرور دپاوان عیش مزید سے
 کر منظور کتاب میری نون تینوں عرض سداوان
 واقع ہو یا توفیق تیری حقین کارن لوگ خوان
 جنت حاجات تمامی تینوں کران سوالی نما نا
 مور کھرا دروازہ جہنوں جا کر عرض سداوان
 نون بی ایسے ہذا پر نظر کرم دی پائین
 فضل کرم حقین مشفق رہبر سرور ملے اسانوں
 جنت و چہ پہنچا تین فضلوں آخر عرض پیکار
 اس حقین فیض ہی ملیا تینوں بخشین پاک نعلین
 فیض جہان حقین پایا عالم فضلوں پاد اتارین
 گوشتہ جگر میری تینوں معلم بار خدایا
 بول حاجات سنانی تینوں عرض ہو در منظوری
 سر حاجات ہووے منظوری جو کہ عرض پکاران
 خیر عافیت رکھیں فضلوں معلین نبی گرامی

مندرجہ ذیل کتب اور کے علاوہ ہر قسم کی کتب قرآن مجید جمائل شریف مرامنہ جم
 مذہبی کتابیں طبی کتابیں قصہ جات ناول ڈرامے غزلیات بکفایت مل سکتی ہیں ایک نو ضرور منگو ایسی سائنس

کتب پنجاب	سستی پڑن فصل ۱۴	بجانب کے پائینہ	چرخ رنگ نچلا	گزار صدیقی ۱۲	داستان امیر حمزہ ۱۳
قصص الخنین السار	شیریں ہادہ ۱۲	نعتیں مشتاق ۵	عبدالستار ۱	جنگنا حادہ ۱۲	مسی فی ہدایت اللہ ۱۱
مولوی مہرول	رکش سنگ ۱۶	ہر حصے میں دو اور	احوال زمانہ ۱	حضرت علی ۱	پنج گنج محمد بوٹا ۱۲
کاغذ و منی	سیف الملک ۱۱	پنجابی نعتیں ۱۰	مجزہ ہر فی ۱	امام قاسم ۱	مجموعہ قوالی ۶
احمد دین ۱۲	بریع الجاں ۵	فی حصہ اکرمل ۱۴	قصہ شمشاد ۱	مقبول ۱۳	دختر شید رحیم بخش ۱۲
مولوی لہر علی	الف لیلا با تصویر ۱	نعت سون مقبول ۱۲	دعا سریانی ۱	زقوم ۲	وچوڑہ موت ۱۰
مولوی حبیب اللہ	باغ و بہار با تصویر ۱	گزار مدینہ ۱	متفرق کتب	جنگ بن الوہب ۱	کافیاں سلیم شاہ ۱۲
اکرام محمد عبداتار	ریش محصل ۱۸	گیت مدینہ ۱	پچی روٹی ۱	تنگ امیر حمزہ مکمل ۱	قصہ جابر و شذین ۱۲
دلیزیر علی	حاتم طائی ۱	بہار مدینہ ۱	مستی روٹی ۱	جنگ یتون ۱۳	روشن دل ۱۲
بیرلرٹ شاہ خود	قصہ گل بکادلی ۱۴	دربار مدینہ ۱	مٹھی روٹی ۱	چپی حسین ۱	دعات نامہ ۱
کلاں ۱۱	رکھ صنوبر ۱۴	مولادی منظوری مصنف	مراجمہ خط ۱۲	باران پانی ملکی ۱	روزہ نامہ ۱
تقطیع کلاں علی	الہ دین چراغ ۱۳	دقت قصوری ۱	مراجمہ خط ۱۳	بلدان پانی شتاق ۱	رہا کی دار و لاپ ۱
پیر پنہا فضل شاہ ۱۲	انوار سہیلی اردو ۱	حضرت سی مصوری ۱	نور نامہ ۱	شاہ بہرام ۱۲	پانا نوالی ۱۰
کشتہ ۱۲	بہار دانش ۱	نبی کریم صوفی ۱	احوال لکھت فطوح ۱	مرا صاحب بوٹا ۱	گستاخ ہوت ۱۰
سہنی فضلہ تقطیع ۱۲	قصہ سوتے جاکتے ۱۲	مدنی پاکدی کتوری ۱	احوال لاؤت لہڑی ۱	دھول شمس ۱۸	سونہی دروی ۱
کلاں ۱۴	قصہ علی بابا پیت ۱۲	نعت دیوان مشتاق ۵	گزار آدم محمد مسلم ۱۲	داؤد با شاہ ۱	فریاد یوسف صلی ۱
سونہی سدرام ۱۴	طوطا سینا آدھ حصہ ۱	فراق احمد ۱۲	گزار موسیٰ ۱	ہامی کبیرہ ۶	فریاد صغرا صلی ۱
تہنشاہ ۱۲	طوطا لکھانی ۱۴	خمانہ شیرب ۱۲	گزار محمد مسلم ۱۰	داؤد با شاہ اللہ داتا ۱	
سستی پڑن ۱۲	قصہ موت دلہ ۱۲	ہجر رسول ۱	گزار آدم حبیب ۱	باغ بہا پنجابی نظم ۱۴	
مولوی مہرول	نور تو کج گانے ۱	کلید جنت ۱	گزار حسین ۶	گل بکادلی ۱۳	

سیکھ نیاں

وضم مل سکتی ہیں

ملنے کا پہلو منشی مولا بخش کشتہ ایند منتر جرات کتب چون کلی امر

مرجدید و راجہ

مصنف منشی مولابخش کشتہ امروٹ

یہ بے نظیر و لا جواب قصہ ہے جو سید وارث شاہ صاحب کی طرز پر پنجابی نظم میں نئے رنگ میں اور نئے انداز میں لکھا گیا ہے اس کے شروع میں یہ بتایا گیا ہے کہ ہر راجہ کے قصے سید وارث شاہ سے چلے اور بعد میں کس کس نے کس کس زبان میں لکھے ہیں دایہ کی زبان سے جو محل کے متعلق طبی ہدایات بیان کی گئی ہیں اس سے یہ کتاب عورتوں کے لئے بچہ مفید ہو گئی ہے اسی طرح جوگی کی زبان سے جو ہندوؤں کے مقدس مقامات کا تذکرہ آیا ہے وہ دیکھنے کے قابل ہے پس من لوگوں نے سید وارث شاہ صاحب یا دیگر صاحبان کے قصے ہیرا پنجا کو پڑھا یا سنا ہو اس کو بھی دیکھیں زبان سلاست شاعرانہ لوازمات خیالات کی بلندی نازک خیالی و پاکیزگی سب پر سو مانگہ کا کام دیتی ہے اس وجہ سے پنجاب کیا ہندوستان بہرے مشہور و معروف ہے اور معزز انگریزی اور وگور کہی۔ اخبارات نے اس کی بہت تریف کی ہے۔ کاغذ موٹا ہے لکھائی چھپائی نہایت عمدہ ہے فرمائشیں جلدی آنی چاہئیں دیر لگائے واسے اصحاب کو دوسرے ایڈیشن کی انتظار کرنی پڑے باوجود ان سب خوبیوں کے قیمت صرف بارہ آنہ (۱۲)۔

دیوان

پنجابی زبان میں سب سے پہلا دیوان کشتہ ہے پہلا

عقرب چمک تیار ہو جائیگا۔ ملنے کا پتہ۔ نیچر دکان

منشی مولابخش کشتہ ایمڈ سنٹر جرائڈ پورہ

امروٹ

يَتَفَكَّرُونَ
هَذَا بِصَافِي لِّلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ
يَتَفَكَّرُونَ

بجھول

اجلالت

کتاب لا جواب

تفسیر سورہ ہمزہ

المستحب

شع کسک

مصنف

جناب لانا مولوی روشن الدین صاحب مرحوم و منقول
جسکو

شیخ مقبول الہی واودی سیکوئی پبلشر

امت سرنے

طبع ہال بازار پس مرتضیٰ ستہام شیخ
عبدالکریم پرنٹر کے چھپوایا